GLOB MAGAZIN

Oameni...

ELTON JOHN cîntă iubirea și se destăinuie

Elton John este considerat drept unul dintre cele mai extravagante personaje din lumea rock-ului. Modul său de viață frapează prin luxul și opulența de care faimoasa vedetă se înconjoară, semănînd cu sultanii de la început de secol. Colecționează opere de artă, haine, bijuterii, cheltuind fără măsură. Viața sa este guvernată de capricii. Cei din anturajul său povestesc tot felul de bizarerii ale cîntărețului. Își amintesc bunăoară de un moment cînd Elton dorea să joace tenis dar nu-și găsea partener. S-a găsit un cuplu de tineri care s-au dovedit bucuroși să-l însoțească pe terenul de tenis. După cîteva ore, la despărțire, Elton a oferit fiecăruia cîte un ceas Cartier, de o valoare deosebită. După aprecierile multora gesturile de acest fel nu reprezintă totuși un exces de generozitate, ci gesturile unei persoane extrem de capricioase. Pentru a-și asigura confortul sau buna dispoziție, este capabil să deranjeze o lume întreagă. Într-una din zile, găsindu-se la un hotel din Londra, cu vedere spre **Hyde Park, a reclamat conducerii hotelului că vîntul bate în geamuri și face un zgomot care îl tracasează. A cerut să se ia măsuri, să se găsească o soluție pentru a fi înlăturat zgomotul care îl enerva.**

Multă vreme, bîntuit de angoase, nu suporta să fie singur. Prefera să se înconjoare de lume, avînd sentimentul că în felul acesta înalță un zid între el și exterior. Adesea, dorind să piardă contactul cu realitatea, se scufunda în droguri și alcool. Dar, toate aceste lucruri sînt, după cum mărturisește Elton John, de domeniul trecutului. Viața sa a căpătat un curs nou de cînd Elton l-a cunoscut pe Hugh Williams, un bărbat de 34 de ani. Elton John nu și-a ascuns niciodată homosexualitatea, dar viața sa sentimentală s-a redus multă vreme la aventuri trecătoare. Acum, cu acest nou partener, se declară adeptul monogamiei. E drept, pentru cei mai mulți este un tip ciudat de monogamie, care frizează anormalitatea. Dar Elton John susține că tocmai această **legătură l-a readus la o viață normală.** S-a internat într-o clinică de dezintoxicare, apoi s-a mutat împreună cu Hugh într-un apartament extrem de luxos din Atlanta, unde își petrec tot timpul împreună. I-a dăruit lui Hugh un Acura **NSX care l-a costat o avere, dar după cum spune el, a avut pentru prima oară în viață sentimentul că nu cumpără afecțiunea cuiva. Și se declară fericit**

AURORA POPESCU

Pentru un strop de tandrețe

30 de ani de căsătorie. O viață întreagă. Dar o viață în care fericirea n-a durat decît cîteva luni. La scurt timp s-a născut primul copil, apoi al doilea, al treilea și foarte repede, Eliane Lalique a văzut că soțul său s-a detașat de ea. Patrik era reprezentant de comerț și petrecea mult timp în provincie, iar Eliane se ocupa de copii și de gospodărie. Simbăta el revenea la locuința lor din Hauts-de-Seine, (Franța), cu lenjeria murdară, se instala în fața televizorului, iar duminica seara, Eliane îi pregătea valiza. Toate week-end-urile, timp de 30 de ani, Eliane le-a petrecut făcînd și refăcînd valize pentru un soț care nu o mai privea, nu o mai atingea, abia își amintea datele de naștere ale copiilor și nu se sfia să aibă amante.

Copiii au crescut și au plecat la casele lor. Eliane a rămas singură, cu treburile. Într-o bună zi, cu patru luni înainte de a împlini 50 de ani, pe terasa unei cafenele a întîlnit un bărbat cu care a discutat despre toate și nimic. A aflat că avea 61 de ani, era văduv, pensionar militar și au hotărît să se mai revadă. Eliane nu uitase ritmul tangoului, deși era mult timp de cînd nu mai dansase, de cînd nu i se mai oferise flori... Îl revedea pe Georges din ce în ce mai des și inevitabil aveau și momente intime. Deodată, soțul însă a privit-o cu alți ochi și vecinii au început să audă discuțiile aprinse dintre ei. El o trata ca pe un obiect și nu voia să-i scape. Ea a cerut divorțul și a mărturisit fiicei sale că nu intenționează să-și refacă viața, dar vrea să se elibereze, după atîția ani de singurătate. Patrique Lalique, în monstruosul său egoism a hotărît că ea nu avea dreptul la această fericire. A cumpărat o carabină „22 Long Rifle" și s-a prezentat la locuința lui Georges Vaillard. A descărcat pușca întîi asupra lui Georges, apoi asupra soției sale. Georges Vaillard a sucombat în ambulanță, iar Eliane este încă în comă. Patrick n-a dat nici o explicație despre gestul său dement. Fiica Elianei a mărturisit că „mama și-a petrecut toată existența în jurul nostru, fără a lăsa să se vadă că este nefericită".

MANUELA SPĂTARU

oameni... oameni...

GESTUL CARE VORBEȘTE

O grădină zoologică într-un mare oraș. O cușcă care adăpostește un cimpanzeu. La apropierea vizitatorilor bietul animal este cuprins de furie. Lumea din jur se amuză. Dar personalul grădinii zoologice nu rămîne indiferent. O scurtă verificare lămurește misterul: cimpazeul provine... dintr-un institut de cercetări, unde fusese învățat să „traducă", în diverse gesturi, cuvinte sau chiar expresii.

Așa că mișcările, aparent pline de furie și fără noimă ale bietului cimpanzeu nu însemnau altceva decît o disperată încercare de a comunica într-un fel sau altul cu oamenii care defilau prin fața „arestului" său.

Întîmplarea aparent bizară readuce în discuție problema mai amplă a semnificației gesturilor la oameni. Unele gesturi, precum cele faciale, au un caracter universal (ceea ce sublinia acum peste o sută de ani Charles Darvin în lucrarea sa „Expresia emoțiilor la oameni și animale"). Singura discuție în această privință a fost generată de întrebarea dacă expresiile feței sînt sau nu determinate de ambianța culturală în care ne-am format. Se pare că nu totuși, după cum rezultă din experiențe efectuate la sfîrșitul anilor '60 de către o echipă de psihologi care a arătat membrilor unui trib din Noua Guinee o serie de fotografii. De ce tocmai lor și despre ce fotografii este vorba? Lor, pentru că era un trib recent descoperit, lipsit total de vreun contact cu albii și, cu atît mai puțin cu vreo manifestare culturală. În ce privește fotografiile, acestea reprezentau pur și simplu fețe zîmbitoare, triste sau îngîndurate.

Rezultatul? În toate cazurile băștinașii nu au avut nici o ezitare să identifice sau să redea respectivele emoții. Mai mult, cerîndu-li-se să „mimeze" lucruri simple cum ar fi: „am văzut un animal mort acum cîteva zile" sau „prietenul meu tocmai a plecat", imaginile fotografice realizate cu acest prilej erau absolut identice cu cele ale unor indivizi care trăiseră dintotdeauna în mediul cultural occidental.

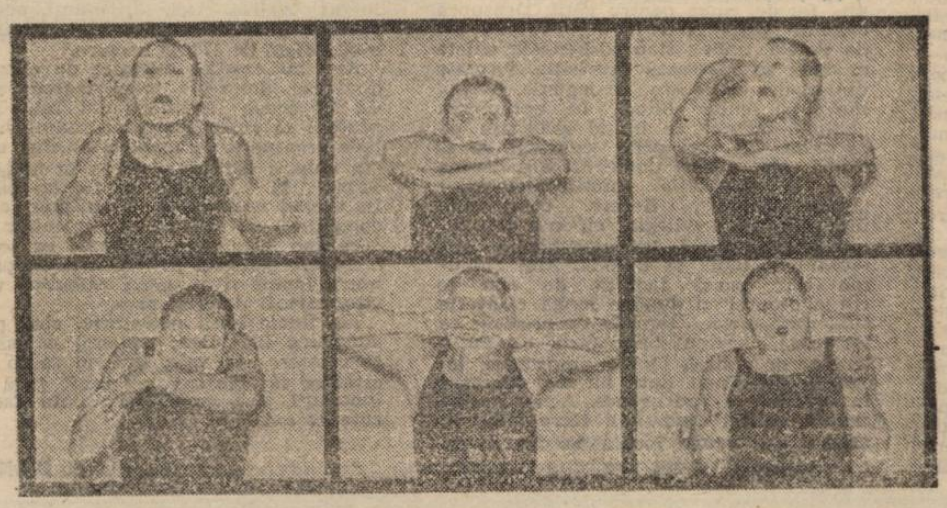

Există însă evident și gesturi determinate de mediul cultural și care astfel nu mai au un caracter universal. Mai mult, gesturile au uneori semnificații total diferite! Gestul „americănesc" OK are pentru francezi, de exemplu, semnificație zero! După cum a-ți lovi o nară cu degetul înseamnă „discreție" în Anglia și „pericol" în Italia. Fără a mai vorbi de ticuri!

Aici nu este vorba ca ele să ofere o informație asupra personalității individului. Specialiștii nu au ajuns la nici o concluzie în ceea ce privește motivația sau mecanismele ce declanșează mișcări bruște ale mușchilor. Singura concluzie ar fi că ele caracterizează pe cei supranumiți de regulă „nervoși", iar sursa lor este legată de un factor comun: anxietatea. Ticurile „calmează" într-o anumită măsură pe cei aflați pentru un timp într-o situație limită.

După cum afirmă Desmond Morris în cartea devenită clasică „Maimuța goală": „De cîte ori asemenea manii se produc cu moderație, ele se dovedesc utile. Ne ajută să ne pregătim pentru supradoza de noutate cu care ne vom confrunta".

Ce mecanism stă la baza tuturor acestor gesturi „liniștitoare"? Aici opiniile diferă. Mulți sînt de acord cu Morris în fața unor situații care ne provoacă anxietate, astfel că descoperim într-o bună zi că recurgem la asemenea gesturi calmante (să ne gîndim la omul de afaceri care așteptînd un telefon important pianotează cu degetele pe birou sau la femeia care așteptînd să intre la medic își încrucișează din minut în minut mîinile pe poșetă).

Mai sînt însă și psihanaliștii. După părerea lor, sursa acestor gesturi se află în abisul subconștientului. Mișcarea buzelor sau rosul unghiilor păstrează încă nostalgia sînului matern, după cum multe dintre porniri, gesturi, manifestări își au o explicație în tulburi determinări sexuale.

Și de aici se ajunge la manii! Howard Hughes, cînd trebuia să dea mîna cu cineva își punea mănuși, Michael Jackson nu iese pe stradă fără o mască antiseptică pe față și totul... după cum ne arată studii efectuate pe creier, tehnici de rezonanță magnetică nucleară, pentru că uneori apare un dramatic defasaj între percepția unui individ și comportamentul său.

Maniile pot zace în oricine, iar gesturile vorbesc de multe ori în locul nostru. Trebuie să le acceptăm și să ne obișnuim să trăim cu ele. Cu autocontrolul necesar pentru a nu genera noi obsesii. În năzuința permanentă de a ne cunoaște cît mai bine și a ne obișnui să conviețuim cu noi înșine.

MIHAELA DOROBANȚU

Nr. 45 (1829) din 7 noiembrie 1992

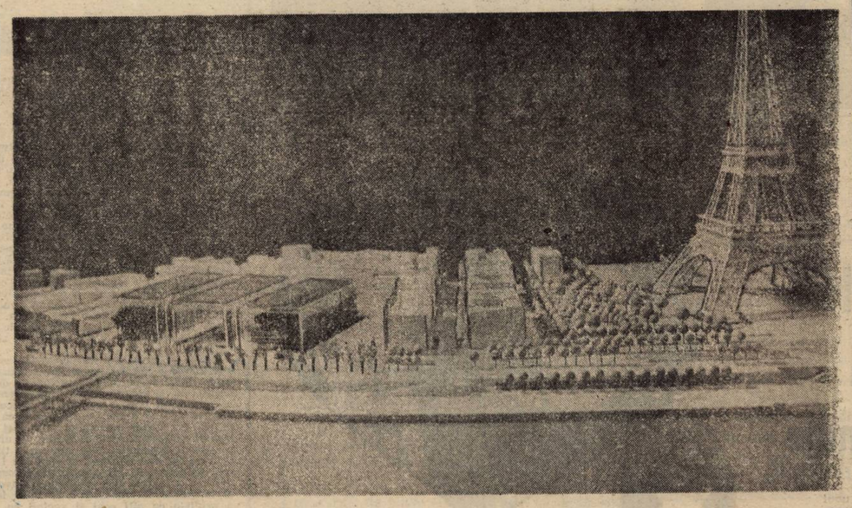

LA PICIOARELE TURNULUI EIFFEL

● Noul centru de Conferințe din cartierul parizian Branly, situat de-a lungul Senei, la picioarele Turnului Eiffel, va fi inaugurat în anul 1995 ● Acest proiect arhitectural original și ambițios, avînd o suprafață de circa 40 000 mp, va pune la dispoziția jurnaliștilor din toată lumea, în timpul disputării „mondialelor" de fotbal din Franța, de pildă în anul 1998, săli, echipamente, studiouri și birouri ultramoderne ● Aici vor lucra împreună, pentru prima dată în istoria campionatelor mondiale, jurnaliști din presa scrisă, alături de cei din televiziune și radio ● De aici vor fi expediate în cele patru colțuri ale lumii articole, fotografii, bobine și filme, într-un cuvînt aici va bate inima presei sportive în anul 1998.

Oamenii cavernelor contemporani cu noi

Palawan, o mică insulă aruncată între Malayezia și arhipelagul Filipine, lungă de 400 kilometri și lată de aproximativ 40 de kilometri, grupează etnii care, nici ca limbă, nici din punct de vedere al culturii, nu se apropie de populațiile ce locuiesc în jur. De-a lungul coastei sînt folosite „banca", un fel de pirogi cu balansuri, în care se îngrămădesc laolaltă oameni, porci sau alte animale. În interior drumurile sînt puține, iar urcușurile grele și cu pante repezi, la care se adaugă pădurea junglei, aproape de nepătruns. Între crestele invadate de vegetație, printre falezele înalte și văi pierdute, izolate de lume, trăiesc muntenii Tau't Batu. Ei nu au sate propriu-zise, ci își construiesc locuințe comune, numite „Ka—asawahan", în care trăiesc mai multe familii la un loc, împreună cu copiii respectivi. Rudenia directă nu este un motiv important în formarea unui grup. Mai multe grupuri formează un „bulum—bulum", adică o adunare, ce formează ● rețea de întrajutorare între grupuri.

Locuitorii poartă o eșarfă de bumbac în jurul mijlocului, iar lateral arborează doi cilindri din bambus, mijloc prin care se indică că purtătorul lor este muntean și adult. Umezeala locală face ca cel mai mic guturai să constituie un veritabil pericol pentru acești oameni de munte, în special pentru copii. Locuința este plasată deasupra solului, pe o platformă formată din bambuși legați. În casă „datagui", lipsit de mobilă, servește drept dormitor. Din el, o deschidere dreptunghiulară dă în „dagupan" un fel de sobă pentru gătit. Deasupra capului „paga" este în același timp loc de veselă, unde stau suspendate oalele și unde se păstrează proviziile, formate din coșuri cu fructe și legume, păsări, melci și chiar lilieci. În apropierea „bulum—bulum" se întind grădinile de zarzavat și terenurile cultivate cu 42 soiuri de orez și unele cereale. Hrana este la dispoziția tuturor membrilor „bulum—bulum", fiecare consumînd, fără nici un privilegiu, cît are nevoie.

O dată cu sosirea interminabilelor ploi musonice, totul se înundă. Rîul Somuron este parcă înghițit de apa ce curge din cer și după o lungă călătorie subterană apare dincolo de crestele ce formează bazinul Singnapan. Cu puțin înainte de sosirea ploilor musonice, locuitorii din Tau't Batu nu mai lucrează în grădini și pe ogoare. Acum începe exodul acestei populații către înălțimi, pentru a-și ocupa locuințele din caverne, utilizate drept reședințe pentru această perioadă a anului. Încă din secolul al XI-lea. Aici, în munți, peste o sută de grote și caverne sînt risipite pe o suprafață de 170 de hectare.

Aici nu există depozite de alimente, deoarece umezeala le-ar degrada repede. De aceea locuitorii din Tau't Batu preferă să culeagă și să consume tuberculele proaspete, de manioc, ce sînt aduse din vale, o dată cu ventrea în noile „locuințe". În „bakas", un fel de panere. În timpul musonului alimentația se mai compune din melci, un mamifer mic, care sub coadă are o glandă ce secretă o materie folosită în industria de parfumuri, numit sivet, porci sălbatici, vegetație, cartofi dulci și orez.

La finele lunii noiembrie, cînd ploile musonice încetează, oamenii cavernelor se reîntorc în vale, urmînd ca în anul următor să înceapă o nouă fugă de inundații, așa cum Tau't Batu fac de sute de ani.

AUREL DIANU

MOȘTENIREA ULTIMULUI ȚAR

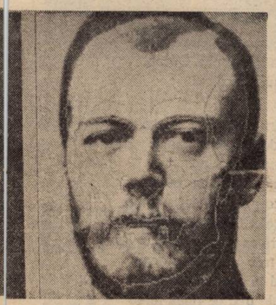

...De-o parte se află informaticienii, de alta geneticienii. Alături de ei, istorici, sociologi... O echipă multidisciplinară, care studiază cu cele mai moderne mijloace ale științei un craniu. O fotografie de epocă este introdusă în calculator. Acesta o suprapune peste imaginea craniului. Se potrivesc. Pe ecran apare chipul lui Nicolae al II-lea, ultimul țar al Rusiei...

Totul a început de fapt anul trecut cînd, la o răscruce de căi ferate, într-o mică pădure de mesteceni s-a descoperit o fîntînă inundată de apele ploilor și care timp de 73 de ani a fost mormîntul ascuns al țarului, al soției sale Alexandra și al trei din cei cinci fii ai lor.

Săpăturile au adus astfel la lumină unul din cele mai sumbre și mai emoționante episoade ale Revoluției din 1917: suferințele și asasinarea familiei țarului. Ani de zile toate acestea au constituit unul din secretele cel mai bine păzite. Astăzi însă se pare că a venit timpul ca trecutul să fie cunoscut. O cunoaștere fără de care înțelegerea prezentului rămîne cel puțin incompletă.

Vom reveni în curînd cu o relatare mai detaliată a cercetării acestor tragice întîmplări. **(MD)**

SÎNTEM SUPRAVEGHEAȚI DE-O ALTĂ CIVILIZAȚIE?

Cu prilejul unei conferințe de presă desfășurate la Geneva, doctorul Maksud Chernova a declarat: „ Cu siguranță, satelitul nu provine de pe Terra. Satelitul a fost interceptat de către stațiile noastre radar în decembrie 1991, și am presupus imediat că el este de proveniență americană. Cu timpul am aflat că specialiștii americani au început și ei să urmărească traiectoria satelitului o dată cu noi, crezînd că el este rusesc."

Evident, suspiciunea fireească între marile puteri militare ale vremii actuale a funcționat și în acest caz, ceea ce reiese din următoarea declarație a lui Maksud Chernova:

„Misteriosul satelit are o formă identică cu cea a unui diamant prelucrat și se pare că este protejat de către un cîmp de forță, lucru care i-a condus pe ruși la ipoteza că el poate fi un component al unui sistem de luptă american. În urma unor **îndelungate convorbiri** (s.n.) diplomatice la nivel înalt ruso-american, reprezentanții celor două puteri au ajuns la concluzia că satelitul a fost lansat de către un al treilea stat. După îndelungi și minuțioase cercetări, s-a stabilit că straniul aparat spațial nu aparține nici Franței, Germaniei, Japoniei, sau oricărui alt stat cu o industrie aeronautică capabilă să producă un satelit atît de sofisticat. Judecînd după spusele doctorului Chernova, în calcul nu mai poate rămîne decît o singură posibilitate: **misteriosul obiect zburător aparține unei civilizații extraterestre."(s.n.)**

Aflăm din „Tineretul Liber" că oficialitățile americane ar fi refuzat să comenteze acest eveniment șocant, însă din surse particulare s-au primit informații privire la existența în realitate a acestui satelit. S-a afirmat, apoi, că NASA nu dorește ca publicul american să citească vreun comentariu pe această temă. Iar doctorul Chernova adaugă:

„ Nu ne rămîne altceva de făcut decît să lansăm o serie de misiuni spațiale, speciale, menite să observe îndeaproape ciudatul obiect care gravitează în jurul Pămîntului. Pînă în prezent satelitii noștri de observare și stațiile noastre de urmărire de la sol ne-au transmis citeva date preliminare care arată că este vorba de un obiect de dimensiuni neobișnuit de **mari și deosebit de avansat din punct de vedere al tehnologiei de construcție.** (s.n.)

Amănuntul uluitor din remarca acestui comentariu care vizează ființa ei reprezintă potențialul „obiect". Iată ce i se spune:

„Se pare că acest satelit are posibilitatea de a înregistra vizual orice aspect al planetei noastre, inclusiv tot ceea ce este legat de formele de viață. Avem totodată motive să credem că el este dotat cu un transmițător care este capabil de a trimite instantaneu informații civilizației care l-a lansat în spațiu. Oricum, obiectul se află sub permanenta și atenta noastră supraveghere. În urma discuțiilor purtate cu cei de la NASA am aflat și următoarea misiune a navetelor spațiale americane va fi destinată exclusiv studierii amănunțite a acestui satelit misterios care ne-a pus pe toți în fața unei situații fără precedent".

Altă intervenție autorizată în acest mister „văzut cu ochii" aparține astronomului francez, doctorul George Milliard (unul din cei peste 200 de oameni de știință care s-au oferit să participe la programul de cercetări inițiat de SUA și Rusia în vederea lămuririi prezenței satelitului respectiv) : „Misteriosul obiect zburător care gravitează în jurul Pămîntului nu seamănă cu absolut nici un fel de tehnologie spațială pe care o cunoaștem. Eu cred că avem de-a face cu un satelit „spion" provenit dintr-o altă lume."

În fine, doctorul George Milliard continuă: „Dacă ipoteza mea se va dovedi a fi corectă, cred că fiecare om de pe fața Pămîntului va trebui să facă față unui pericol extrem de mare. Este cert faptul că obiectul a parcurs o distanță considerabilă pînă să se înscrie pe orbita Pămîntului, el fiind proiectat și lansat în spațiu cu foarte mult timp în urmă. La o primă și superficială observare, cred că este vorba de o perioadă de timp de cel puțin 50.000 de ani."

Oricît ar părea de hazardat, mă simt obligat să redau acestor informații preluate din „Tineretul Liber" cîteva „coincidențe" nu mai puțin șocante. În foarte multe din comunicările privind o seamă de fenomene paranormale, pe care le-am primit de-a lungul ultimilor doi ani, „intuiția" aparților pe cer, în acești ani ai sfîrșitului de mileniu, a unor „forțe supraomenești" nu face decît să confirme semnul primit de vizionari cu capacități telepatice.

Desigur, se pot face diferite analogii. Nu le exclud nici pe acelea care includ extrasenzorialul, vizionarismul, „prezentimentul că ceva se întîmplă". Așa cum, urmînd direcția acelorași analogii aparent fantez ste, am putea accepta că anumite fenomene paranormale care cunosc o eflorescență fără precedent și în țara noastră, să fie legate sau determinate de apariția în universul nostru tridimensional a unor forțe indescriptibile, aparținînd altor civilizații din galaxia noastră sau din alte galaxii. Ar fi cu putință ca mesajele Divinității, absolut variabile, să le receptăm concret într-un chip surprinzător în sensul felului de-a ne întîlni pe noi oamenii. Oricum satelitul nepămîntean dacă dăm crezare declarațiilor anterioare există, ochii lui misteriosi se uită la noi. Ce vor descoperi apropiindu-se de el-cu tehnologiile noastre atît de rudimentare din punct de vedere al acelui misterios observator ? Această senzațională știre a mileniului merită a fi urmărită ca eveniment crucial, și cu speranța că oamenii de știință nu ne vor menaja resursele de emoții, că ne vor spune adevărul, indiferent ce-ar însemna pentru noi faptul de a-l cunoaște. Să nu uităm afirmația lui Newton, după care Dumnezeu este primul și cel mai mare matematician al Universului !

ION TUGUI

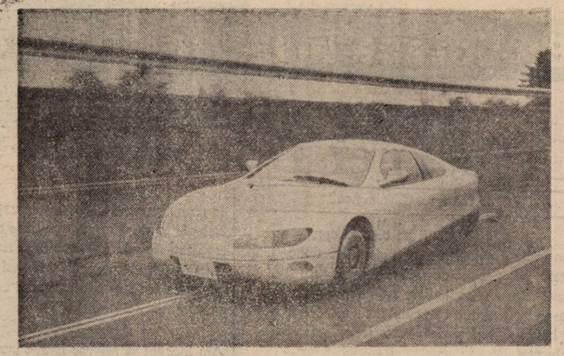

1.

MIJLOACE DE TRANSPORT NEPOLUANTE

Prima companie care va comercializa automobile electrice se pare că va fi International Automotive Design. Denumit "Clean Air" (Aer curat), noul automobil va fi realizat pentru un concern anglo—suedez. Tot pe "bătrînul continent", mai precis în Franța populara mașină "Voiturette" a fost echipată cu motoare electrice. Poluarea a atins cote alarmante în multe regiuni ale globului, motiv pentru care legislația țărilor industrializate a fost completată în ultimii ani cu legi care prevăd reducerea drastică a surselor de poluare. În marea metropolă americană Los Angeles, în anul 2003, 10 la sută din numărul total al vehiculelor aflate în circulație vor fi nepoluante. Mărele concern american General Motors a anunțat lansarea propriului său automobil electric pentru 1995. Companiile nipone nu stau nici ele cu brațele încrucișate. Pe termen scurt, ele sondează piața cu maximul de atenție pentru a sesiza cererea reală de astfel de autovehicule. Pe termen lung, ele s-au lansat în competiția pentru revoluționarea bateriilor electrice. Acesta este elementul esențial pentru crearea unui automobil electric performant și rentabil.

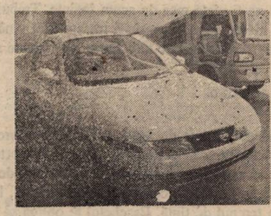

2.

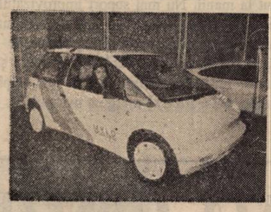

3.

Principala problemă cu care se confruntă transportul urban în Japonia o constituie aglomerația. Autobuzele și metrourile sînt pline pînă la refuz, deși circulă cu o precizie de ceasornic, iar în privința automobilelor și chiar a bicicletelor se pune problema găsirii unui loc de parcare. Astfel că un automobil — cel electric — se va confrunta din start cu acest gen de problemă. Prețul de achiziție al unui astfel de vehicul este încă prea ridicat pentru buzunarul cetățeanului de rînd. Lipsa acută a spațiului în marile orașe japoneze a forțat legislativul să voteze o lege prin care se precizează locul de parcare al fiecărui vehicul. Parking-urile supraetajate sau subpămîntene au devenit o prezență obișnuită în viața metropolelor "Țării Soarelui Răsare" de o bună bucată de vreme. Agenția penru Protecția Mediului a atras atenția asupra poluării aflate în continuă creștere, pe primul loc în „topul vinovatilor" situîndu-se motoarele diesel care elimină în atmosferă gaze precum CO2 și NOx. Vehiculele din industria transporturilor din această țară sînt dotate, în marea lor majoritate, cu motoare diesel. Iată, deci, un domeniu larg de posibilă introducere, pe scară largă, a autovehiculelor cu propulsie electrică, total nepoluante. Producătorii particulari și amatorii de motorete și motocicilete se află și ei în atenția specialiștilor. Au fost lansate cu succes pe piață scutere electrice, care promit să fie cel mai popular mijloc de transport cu propulsie electrică din Japonia.

Viitorul autovehiculelor cu propulsie electrică pare a avea bune perspective în Japonia. Pe ce se bazează această afirmație? Pe două argumente. Apoi, pe măsura dezvoltării bateriilor electrice pentru vehicule, sporesc cunoștințele despre baterii în general, care pot fi folosite în multe domenii. În sfîrșit se diversifică, într-o etapă ulterioară, surselе alternative de producere a energiei în legătură cu energia solară geotermală și eoliană. Acestea sînt doar cîteva din atuurile care recomandă utilizarea pe scară largă, într-un viitor nu prea îndepărtat, a autovehiculelor cu propulsie electrică.

ȘERBAN FILIP

TELEX ● TELEX

■ **În orice atelier industrial se produc în permanență vapori și fum, care, în afară de caracterul lor neplăcut, prezintă un dublu pericol. În primul rînd, ele sînt nocive pentru organismul omului, în măsura în care elementele pe care le transportă se fixează în mod insidios în alveolele pulmonare. În al doilea rînd, ele sînt cauza unor accidente de muncă pentru că, prin depunere, formează soluri grăsoase și alunecoase. Iată că în Franța se recurge la sistemul „Filtermist", care filtrează ceața. Dispozitivul care este amplasat direct pe fiecare mașină, aspiră particulele aflate în suspensie în aer, la colectează și elimină atelierului un aer purificat. „Filtermist" elimină poluarea aerului chiar din locul de producere a acestcia printr-o metodă economicoasă, cu o eficacitate constantă și care nu cere practic nici-o întreținere.**

■ **Deseori, în apartamente și locuințe se produc inundații, mai ales în cazul în care locatarii sînt plecați. Iată că în Belgia s-a realizat un robinet inteligent, în întregime automatizat, care oprește debitul de apă rece în cazul unei spărturi sau scurgeri din sistemul de aducțiune, sau în cazul în care robinetul a rămas deschis din neglijență, „Aqua-Check", cum a fost denumit „robinetul-minune" protejează locuințele, clădirile cu multe etaje, magazinele, uzinele etc. împotriva acțiunii distructive a apei. El se montează în apropierea contorului de apă și supraveghează 24 de ore din 24 canalizarea și aparatele racordate. În cazul în care se sparge o țeavă, „Aqua-Check" blochează trecerea apei în circa 10 secunde.**

■ **„Vivitron" a bătut recordul deținut de Laboratorul din Oak Ridge (S.U.A), dispunînd de o tensiune accelerațoare de 35 milioane volți, față de 25 milioane volți al acceleratorului american. Cea mai puternică mașină electrostatică din lume a fost construită de Centrul de cercetări nucleare (C.R.N.) din Strasbourg. Destinat cercetărilor fundamentale, „Vivitron" va permite producerea unor fascicule de particule caracterizate printr-o foarte slabă dispersie unghiulară și spectrală. „Vivitron" va fi adaptat studiului structurii nucleare a atomului.**

TELEX ● TELEX

10 glob MAGAZIN

Nr. 45 (1829) din 7 noiembrie 1992

Biblioteca magazin de proză scurtă

POVESTIRE POVESTIRE

Cele Trei Dorințe

3

George Cușnarencu

Senzații pe care le crezusem pentru totdeauna trecute, fuseseră retrăite. Clipe uitate, izbucniseră cu putere în sufletul meu. Trecutul așa cum îl știam eu, devenise viitor. Fusesem în viitorul trecutului meu. Merita să țin în brațe o ființă pocită. Peste lac, ploaia cădea neîncetat.

-Ți-am spus de la început acest lucru, spuse zîna. N-am nici un motiv să mint.

-Dacă ești așa de puternică, vreau să-mi arăți cum va fi viața mea de acum înainte. Trebuie să știu măcar atîta lucru, dacă tot am trăit pînă acum. Aveam 40 de ani. Eram la jumătate sau...

-Tu ai vrut-o.

După despărțirea de Miki, am umblat o vreme fără căpătîi. Am descoperit repede că sportul te face să uiți mai repede. Tenisul de cîmp, de pildă, te face să te concentrezi la serviciu, la scor și la terenul de țintă. Baschetul te obligă să fixezi cu privirea inelul de pe panou. De la sport am trecut la manii. Nu mai suport improvizațiile la care eram atît de maestru, nimic nu este mai definitiv decît o improvizație, spuneam la tinerețe, nu mai suport cablurile electrice și metroul. Încet-încet angoasele au pus stăpînire pe mine. Mi-e frică să merg cu avionul, ies din ce în ce mai rar din casă. Am senzația că mă îndepărtez de o insulă spre care nu mă mai voi întoarce niciodată. Dimineața, am senzația că este pentru ultima oară cînd mai deschid ochii, iar seara îmi iau adio în modul cel mai ceremonios de la viață.

Am început să privesc lumea mai crud si femeile ca pe ultimul liman. Sînt din ce în ce mai neinteresant pentru ele. Preferă să îmi citească manuscrisele. Sînt un scriitor de mîna a treia, dar pentru asta nimeni nu suferă. Libidoul este din ce în ce mai scăzut, ceea ce se numea cîndva a face dragoste este o activitate la care recurg uneori, terapeutic. Ca pentru a trata o gripă. Am început să am obsesii. Cred că nu voi muri niciodată, de pildă, și-mi terorizez cu ideea asta puținii prieteni pe care-i mai am. Ne întîlnim cîteodată la o canastă și ne forțăm să nu dăm pachetul adversarilor. Perechea cîștigătoare oferă o cafea caldă, cea învinsă povestește o întîmplare trăită. La vîrsta noastră, toate întîmplările sînt cu femei. Azi am împlinit 65 de ani. În timp ce stingeam lumînările aranjate de mine pe tort, m-am gîndit că ar trebui să mă îndrăgostesc, poate pentru ultima oară. Am păstrat pentru mine secretul, nu l-am spus nici măcar copiilor mei care au 40 de ani și copii de liceu la rîndul lor. Mi-ar rîde în nas. Copiii de azi sînt mult mai duri decît generația noastră. Romantismul e un fel de cioară vopsită pentru ei. Sigur, nu toți sînt încă automate. L-am surprins ieri pe nepotul meu că asculta Queen. Foarte frumos, lumea n-a murit încă.

Mi-am pregătit camera pentru a veni cu aleasa inimii mele. Am spălat perdelele. Am aranjat ceaiurile la bucătărie. Seara am ieșit pe Bulevard. Mașini, mașini, mașini. Lume puțină pe jos. La Cina, fetele din corpul de balet au sînii la fel de mari ca și ospătărițele. E plăcut și cald. Simt că mă îndrăgostesc, fără ca altcineva să simtă același lucru. Fetele trec pe lîngă mine ca pe lîngă scrumieră. Din cînd în cînd, cineva îmi aruncă scrumul în cap. Fetele trec pe lîngă mine chicotind, unele își trec sfîrcurile peste buzele mele, prăpădindu-se de rîs. Rîd și eu ca un șomoiog de ziare. La masa din colț, vechea mea prietenă. Este încă plăcută, cu o statură încă atrăgătoare, deși are doar cu doi ani mai puțin decît mine. Nimeni nu știe să rîdă mai frumos decît ea. Anii au trecut, însă buzele ei frumos desenate, îmi încălzesc sufletul acum ca și altădată. Comand ca de obicei sticla de șampanie, cu care ne-am pierdut capul de atîtea ori și mă așez la masa ei. Intîi e surprinsă, apoi buna dispoziție se instalează și parcă sîntem acolo de cînd lumea. Noaptea venim acasă. Patul e cald, perna electrică funcționează de cîteva ore, bem un ceai și ne suim în pat, uitîndu-ne la televizor. Adorm întotdeauna la televizor, cu capul pe pieptul ei cald, dar Miki mă înțelege. Emisiunile sînt din ce în ce mai proaste. Dimineața ceaiul aburește paharul cu picior de argint și viața își reia cursul. Fiecare pe drumul lui. În singurătate, este singurul deliciu pe care ni-l mai putem oferi nouă înșine.

VAZA CHINEZEASCĂ (V)

Jos se întindea orașul; străzile ca niște defilee stîncoase săpate între mușuroaiele de furnici înălțate din beton erau scăldate de soare. Poate că undeva, un alt om stătea, de asemenea, la fereastră și privea orașul, un om gingaș, liniștit, care iubește și, apreciază arta. Un om care pînă nu demult avea o existență tihnită și supusă legilor, dar pe neașteptate a rupt-o cu această viață fără griji și a luat-o la sănătoasa.

— „De dragul cui?" — Acest gînd nu-i dădea pace lui Dan. El oftă dorind pentru a mia oară să înțeleagă ce înseamnă a fi clarvăzător. Poate vedea sau nu viitorul cu proprii săi ochi.

Clarvăzătorul rămas la Cartwright-house l-ar fi putut ajuta pe Dan, dar Penn îi împiedica. Cu ajutorul unei duzine de alți clarvăzători ar putea înconjura întreaga zonă și l-ar putea prinde pe Kliger în capcană. Nimeni nu poate rezista în fața unei asemenea superiorități numerice.

Dar Dan trebuie să conteze numai pe propriile sale forțe. Privirea îi deveni distrată, iar gîndurile îi alergau pe căi nebătătorite.

Cum putea afla cînd și unde trebuie să-l prindă pe omul respectiv?

Ce-o mai fi și chestia aceea care l-a făcut puțin diferit de ceilalți oameni? E oare o enigmă, o supoziție sau el știa așa pur și simplu? Datorită acestui dar a reușit să-și consolideze locul în serviciul de securitate. Reputația de om întotdeauna norocos i-a netezit drumul spre secția specială. Era un vînător care aducea întotdeauna prada dorită. Dar cum anume reușea habar nu avea...

Chiar și lista mult redusă continua să rămînă lungă. Erlman dădu drumul fumului din țigara care-i atîrna pe buze.

— Mai mult nu se poate reduce. Acesta nu mai este un sistem logic, sînt numai presupuneri.

Dan parcurse lista cu ochii.

— Cînd am fost la Cartwrighthouse am aflat cîte ceva despre Kliger și presupun că umblă tot timpul prin muzee, galerii de artă, expoziții.

— Uite, unde o să-l prindem. Trebuie să înconjurăm aceste locuri și ne va cădea singur în mîini.

Dan ridică ironic din sprîncene și Max se trezi imediat.

— Deși, mă îndoiesc. Fiecare polițist din oraș are fotografia lui cu descrierea semnelor particulare. Toate drumurile din capitală sînt păzite. Unități de campanie au fost mobilizate pentru prinderea lui. Dacă ar fi fost ușor, l-am fi prins demult...

Dan se așeză pe marginea patului.

— Polițiștii nu-l pot recunoaște pînă nu-l văd, iar el face totul ca să nu fie văzut. Nu uita, Max, că acest om poate „vedea" și evita ambuscadele și capcanele noastre.

— Atunci toul este inutil. — Erlman stinse cu furie țigara în scrumieră. — Și indiferent unde vom merge și ce vom face, el, totuși, nu va veni...

Dan începu să examineze lista pe care o ținea în mînă.

— Ei bine. Acum căutați-vă amîndoi de aici. Vreau să rămîn singur.

Bronson nu se mișcă din loc.

Erlman deshise ferm ușa.

— Tu, ce n-ai auzit?

— Hai să ne cărăm.

Bronson se ridică încet. Ochii îi străluciră cînd se uită la Dan.

— Nu plec nicăieri, — spuse obosit Dan. — Mă puteți aștepta în coridor dacă vreți.

Rămînînd singur se descălță, își scoase vestonul și se întinse în pat. Printr-un efort de voință se obligă să se destindă.

Intrînd în prima fază a autohipnozei, respira egal și adînc. Acum nimic nu-i mai putea distrage atenția și se concentră în întregime asupra problemei pe care trebuia s-o rezolve.

Să-l găsească pe Kliner.

Să-l găsească, așa cum a găsit alte mii de oameni, fiind ferm convins că într-un loc stabilit cu exactitate la o oră stabilită cu precizie el își va găsi victima.

Să uite de faptul că a intrat în luptă cu un om neobișnuit. Să uite de toate afară de acest om, de locul și ora unde poate apărea el.

Galeria Lustrum, — spuse Erlam și înjură savuros cînd taximetristul frînă brusc, ocolind un pieton căscat. — Astă seară aici va fi o demonstrație pentru un public ales. Expoziția se va deschide abia mîine. Ești convins că va veni?

— Da.

— Dar, de unde...

Erlman dădu din umeri și tăcu nemaipomenind întrebarea care îi stătea pe buze.

— Expoziție de artă chinezească, — citi el în catalogul mototolit. — Porțelan de pe timpul dinastiilor Ming, Han și Maciur. Da, da, e clar. Vaza chinezească?

Dan dădu din cap, închise ochii și se lăsă pe speteaza banchetei. Se simțea extrem de obosit, dar sufletul i se umplu de entuziasm. Știa! Cum și de ce, nu putea stabili, dar știa! Kliger va veni la această expoziție, de dragul ei este gata să-și riște și viața...

...Intrară în sala lungă, care strălucea de cutii din sticlă, pe care se aflau exponatele într-o ordine plină de venerație.

— Mîine vor fi puse sub capacele de sticlă, — dar azi am hotărît să le arătăm descoperite, doar va participa numai un public ales.

— De ce? — întrebă prosteste Erlman.

— E-e, nu sînteți un cunoscător de artă, — observă supraveghetorul. — Dacă ați fi un cunoscător ați fi știut că ceramica nu trebuie privită astfel. Ea trebuie atinsă, mîngîiată...

Deodată începu să se neliniștească:

— N-ați spus ce vînt v-a adus aici? Sînt convins că nu se va...

— Da, nu se prevăd neplăceri, expoziția dv. este înafara oricărui pericol.

Liniștit, custodele se îndepărtă. Dan privi în jurul său și își duse oamenii în colțul îndepărtat al sălii.

— Vom aștepta aici. Vitrinele de sticlă ne vor ascunde, iar noi vom putea supraveghea întreaga sală. Cînd Kliger va veni tu, Max vei ocupa scara și îi vei tăia calea de retragere.

în românește de
VASILE OROIAN

(Va urma)

POLIȚIER

de E. TABB

SPORT UNIVERS

O calificare norocoasă...

Așa cum anticipam după consumarea primei manșe a turului II, dintre cele două echipe de club românești rămase în cursă cupelor europene de fotbal după primul tur, doar **Steaua** avea șanse reale de calificare pentru al treilea pas al competiției. **Dinamo**, al cărui antrenor se lăuda că a pregătit o supriză celor de la **Olimpique** Marsilia, în realitate doar poate supriza unui egal pe propriul stadion și a unei înfrîngeri la Marsilia, nu avea cum să se califice doarece se află într-o scădere de formă, situație care se vede imediat ce ea evoluează în compania unei echipe mai puternice. În campionatul intern nu are nici o problemă și situația asta seamănă foarte bine cu proverbul acela despre țara orbilor... A rămas în cursă **Steaua**, care și ea este departe de a avea o echipă competitivă, deși se află pe locul I în clasamentul Diviziei Naționale. Jucători tineri, nume necunoscute, cu excepția a doi-trei fotbaliști mai vechi, lipsă de experiență și așa mai departe, toate acestea nu fac decît să ne așteptăm la performanțe mai degrabă palide, cu gîndul la rodarea, într-un an sau doi a noilor veniți. Asta a făcut ca după un 2—3 la **Aarhus** să urmeze 80 de minute de 0—1 pe stadionul Ghencea și o calificare care scăpa printre degete. A fost nevoie de un gol meritat pentru ca apărarea jucătorilor danezi să se clatine și astfel să cadă și golul calificării steliste în chiar ultimul minut de joc. O calificare norocoasă, dar bună pentru elevii lui **Puiu Iordănescu**, care au în continuare șansa unor confruntări fotbalistice europene, deci a cîștigării unei experiențe de joc, care, să recunoaștem, se obține mai greu în campionatul intern. Aceasta este și situația echipei Dinamo, și ea în momente de reconstrucție, care are nevoie totuși și de un antrenor pe măsură.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 9 XI – 15 XI

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Debut promițător de săptămînă.
Marți : Două vești optimiste.
Miercuri : Primiți bani.
Joi : Evoluții pozitive în dragoste.
Vineri : Reușită profesională deosebită.
Sîmbătă : Srisoare în cutia poștală.
Duminică : Petrecere foarte agreabilă.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Afacerile nu stau pe roze.
Marți : O întîrziere vă costă enorm.
Miercuri : Întîlnire foarte profitabilă.
Joi : O inițiativă vă reușește din plin.
Vineri : Prospețime, creativitate.
Sîmbătă : Incertitudini sentimentale.
Duminică : Disensiuni familiale.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Vă asumați riscuri inutile.
Marți : Reușită financiară deosebită.
Miercuri : Umor, dispoziție sufletească
Joi : Două știri contradictorii.
Vineri : O fecioară vă dă de furcă.
Sîmbătă : Amorul, și dulce și amărui.
Duminică : Un oaspete-surpriză.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Prea vedeți totul în negru !
Marți : Se spulberă un vis.
Miercuri : O afacere schioapătă.
Joi : Evenimente contradictorii, iritare.
Vineri : Succes profesional deosebit.
Sîmbătă : Cheltuieli neprevăzute.
Duminică : O pseudo-aventură galantă.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Suprasolicitări nervoase.
Marți : O gafă vă strică ziua.
Miercuri : Intimitate, tandrețe, amor.
Joi : Se impune o decizie promptă.
Vineri : Un necaz previzibil.
Sîmbătă : Mare ghinion financiar.
Duminică : Exil în propriile gînduri.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Se confirmă o presimțire.
Marți : Singurătate, melancolie, apatie.
Miercuri : Excese de tratament.
Joi : Întîlnire parfumată, delicioasă.
Vineri : Toate vă merg din plin.
Sîmbătă : Disensiuni familiale.
Duminică : Tolerați o injustiție.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Încordări profesionale trecătoare.
Marți : Arbitrați un conflict de principii.
Miercuri : Un amic vă dezamăgește.
Joi : Nu vă vedeți capul de treburi.
Vineri : O zi calmă, senină.
Sîmbătă: Farmecul dv. triumfă, seduce
Duminică : Petrecere cu mult fast.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Inspirație, creativitate.
Marți : O insomnie vă strică toată ziua.
Joi : Atenție la un Berbec apropiat !
Vineri : Criză de gelozie și vanitate.
Sîmbătă : Plictiseală, monotonie, apatie.
Duminică : Contacte foarte agreabile.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Incident familial minor.
Marți : Detașare, apatie, pesimism.
Miercuri : Două motive de optimism.
Joi : Ziua în care vă caută norocul.
Vineri : Detașare, intimitate, amor.
Sîmbătă : Sănătatea vă dă de furcă.
Duminică : Aniversare cu mult zgomot.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Confuzie, iritare, oboseală.
Marți : Primiți bani.
Miercuri : Se impune o decizie promptă.
Joi : Zi infernală, plină de deziluzii.
Vineri : Iubirea ca balsam universal.
Sîmbătă : Spiritual, agreabil, fermecător.
Duminică : Odrasla vă dă de furcă.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Obsesia unei vechi iubiri.
Marți : Impasibil, detașat, triumfător.
Miercuri : Două vești bune.
Joi : Suprasolicitări intelectuale, surmenaj.
Vineri : Eșuează o afacere subțire.
Sîmbătă : Se răzbună o indiscreție.
Duminică : Căldura căminului și atît.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Mare bucurie financiară.
Marți : Se ivește o problemă delicată.
Miercuri : Polemici colegiale acute.
Joi : Dragoste la cote maxime...
Vineri : Prospețime, creativitate.
Sîmbătă : Tot seninul în sufletul dv.
Duminică : Cîteodată iubirea e totul...

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Priorități științifice mondiale

● Unul dintre cei mai renumiți biologi români, savantul Dimitrie Voinov (1867—1951), a publicat în anul 1900 un tratat de referință în privința tehnicilor de studiu microscopic al țesuturilor (histologie), lucrare de mare valoare, cu caracter de premieră europeană. „Principiile de microscopie" au reprezentat un adevărat manual de histologie pentru biologii începutului de secol XX, care relevă bogata experiență de laborator a savantului. O altă prioritate mondială a lui Dimitrie Voinov o constituie descoperirea primului caz în lumea animală de neconcordanță a numărului de cromozomi, în cadrul aceleiași specii — fapt care reprezintă o excepție de la regula cromozomială (în anul 1912). Descoperirea aceasta a fost ulterior confirmată și de alți biologi. Savantul Voinov are, de asemenea, contribuții la elaborarea teoriei eredității, prin faptul că în anul 1916 el reușește să explice procesul de înmulțire a mitocondriei (corpusculul făcînd parte din condriomul celular).

● Primii neurologi din lume care au reușit să cultive în vitro țesut nervos au fost Gheorghe Marinescu (1863—1938) și Ion Minea (1878—1941), în anul 1910. Ei au folosit în cadrul acestei realizări în premieră mondială tehnica „picăturii suspendate" — o tehnică foarte nouă în acel an, elaborată de americanii Alexis Carrel și Thomas Burrows.

Cartea Recordurilor Naționale vă așteaptă

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita Cartea Recordurilor Naționale a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate recordurile personale și cu toate curiozități le care pot constitui superlative ale condiției umane (longevitate, operații spectaculoase, colecții bizare, elemente ale naturii ieșite din comun, date spectaculoase reținute din presa de altădată, inventii și inovații deosebite, dovezi de răbdare și îndeminare excepționale etc.). Nu uitați să menționați data nașterii și alte detalii utile, și o fotografie reproductibilă. Vă așteptăm cu interes deosebit. Pe de altă parte, TOȚI SPONSORII CARE VOR DORI SĂ CONTRIBUIE LA EDITAREA ACESTEI PREMIERE NAȚIONALE DE PRESTIGIU SÎNT RUGAȚI SĂ NE CONTACTEZE !

GUINNESS Book

ȚIGĂRI ȘI JUCĂRII

Au trecut cinci secole de cînd Cristofor Columb a văzut pentru prima oară oameni fumînd. Faptul se petrecea în Cuba, pe care ghinionistul amiral al mărilor și oceanelor a confundat-o, temporar, cu China. Răspîndirea tutunului a devenit ulterior atît de mare, încît în zilele noastre fumatul constituie un fel de modus vivendi pentru milioane de împătimiți. Așa s-a putut ajunge și la recordurile mondiale în domeniu, recorduri neocolite de Guinness Astfel, cea mai mare companie de tutun este un grup subsidiar al faimoasei British-American Tobacco Co. Ltd. (Fondată la Londra în anul 1902). Numărul de fabrici deținut este de 119, răspîndite în întreaga lume, în peste 52 de țări. O estimare care poate scăpa destul de ușor controlului (datorită contrafacerilor piratești) arată că numărul țigaretelor originale se ridică la peste 600 000 milioane anual !

Cea mai mare fabrică de țigarete, devenită funcțională cu un capital de 300 milioane dolari S.U.A. (în octombrie 1974), este Philip Morris, situată în Richmond, statul american Virginia. Desi variabil, numărul muncitorilor se ridică la peste 5 000, iar numărul țigaretelor realizate este de peste 530 milioane pe zi... Nu mai miră pe nimeni că americanii formează cel mai fumător popor din lume, căci la cantitate se alătură și o calitate de excepție.

Dar să nu-i uităm pe cei mici, care speră să subtieze numărul fumătorilor și nu să-l îngroașe. Lor să le dăm cît mai multe jucării. Cea mai mare fabrică de jucării, avînd o diversitate de modele greu de imaginat, este Mattel Incorporation din localitatea Hawthorne, California. Începînd cu 1945 (anul înființării), acești fabricanți de minuni ai divertismentului infantil nu pregetă să fie cei mai renumiți din lume. Prin cele trei divizii ale sale, Mattel Inc. a atins în 1982 un vîrf de vînzări, cifrate la peste 1,3 milioane de dolari.

Dar unde se vînd jucăriile ? Dacă cea mai mare fabrică este în S.U.A., cel mai mare magazin specializat în jucării se află în Anglia. Este vorba de celebrul Hamley din Londra, care aparține unei alte lumi, atunci cînd ai curajul" să te pierzi printre raioanele sale. Nu numai că nu mai știi ce să cumperi mai întîi, dar străbaterea celor 4 185 metri pătrați ai săi este o performanță. În timpul sărbătorilor de iarnă, întotdeauna sînt angajați noi vînzători pentru a face față cererilor — maximum d angajați a fost de 300, pentru raioanele cuprinse de cele sase etaje ale magazinului (pentru cei ce călătoresc la Londra, Hamley se află pe celebra Regent Street).

Si dacă tot am vorbit de minuni pentru cei mici, să amintim si o minune pentru cei mari : o cadă de baie în întregime din aur, evaluată în 1984 la peste 5 milioane dolari S.U.A. La originea ei, ea a aparținut unei înalte oficialități din guvernul de la Lagos (Nigeria). Ulterior s-a încercat acoperirea ei cu polite de asigurare, dar în cele din urmă s-a considerat că cea mai bună protecție i-o poate oferi un safe special din bancă... Este, poate, unica baie aflată sub protecția vreunei institutii bancare.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

METODA PREDICȚIEI ZODIACALE

Aplicarea metodei de predicție zodiacală a sexului este,pe lîngă aflarea formulei vieții, una din aplicațiile pe care autorul le consideră suficient de interesante pentru publicul „împătimit" al zodiacului chinezesc. Vom continua si în acest text exemplele pilduitoare, de însușire a metodei. Dar nu înainte de a aminti că relevanța acestei ipoteze captivante și originale se bazează pe o statistică cît mai cuprinzătoare, de aceea cititorii care ne vor furniza datele de calcul vor fi considerați drept colaboratori ai confirmării sau infirmării metodei și își vor cunoaște la această rubrică ecuația vieții.

Exemplul confirmat din numărul precedent este foarte important, deoarece respectivii părinți au un băiat si o fată, iar calculul nostru trebuie să aibă multă acuratețe pentru a le distinge fidel predicția sexului. Dacă pentru băiat s-a confirmat, să vedem acum calculul pentru fată. Deci părinții s-au născut; tata la 27.01.1951, iar mama la 23.06.1951. Copilul s-a născut la 26.09.1977. Să urmărim algoritmul;

1. Zodia occidentală a conceperii copilului (ZOCC) ; este cu 9 luni înainte de naștere, adică zodia Racului, zodie feminină. Conform regulii (expuse în nr. precedent) vom avea 3f (coeficientul 3 zodie feminină):

2. Zodia chinezească a conceperii copilului (ZCCC) este, corespunzător Racului, Oaia, care este zodie de Foc. Focului îi corespunde planeta Marte, iar lui Marte îi corespund Berbecul (masculin) și Scorpionul (feminin). Deci vom obține; **f+m:**

3. Anul chinezesc al conceperii copilului (ACCC) este 1976, an de lemn (conform calendarului chinezesc). Lemnului îi corespunde planeta Jupiter, iar lui Jupiter îi corespund Săgetătorul (masculin) și Peștii (feminin, dar numai pe jumătate, căci Peștii mai sînt guvernați și de Neptun). Deci vom obține, aplicînd coeficientul **½; 3m + 1,5f:**

4. Anul chinezesc al nașterii tatălui (ACNT) este 1951, an de Metal, iar Metalului îi corespunde Venus, care guvernează Taurul (feminin) și Balanța (masculin). Deci vom avea, aplicînd coeficientul „2; **2f + 2m :**

5. Zodia occidentală a nașterii tatălui (ZONT), care este Vărsător, zodie masculină. Vom lua coeficientul 1, căci s-a născut în primul decan. Vom avea deci; **m:**

6. Zodia chinezească a nașterii tatălui (ZCNT) este Tigrul (corespunzător Vărsătorului), iar Tigrul este zodie de Lemn, căruia îi corespunde Jupiter, iar lui Jupiter îi corespund Săgetătorul (masculin) și Peștii (0,5 feminin). Vom obține; **m + 0, 5f :**

7. Anul chinezesc al nașterii mamei, același ca la tată, deci; **2m + 2f :**

8. Zodia occidentală a nașterii mamei este Rac, zodie feminină. Fiind născută în primul decan, are coeficientul 1, deci; **f:**

9. Zodia chinezească a nașterii mamei (ZCNM) este Oaie, zodie de Foc. Focului îi corespunde Marte, iar lui Marte îi corespund Berbecul (masculin) și Scorpionul (feminin). Vom obține; **f + m .**

Făcînd acum totalul lui „f" și „m" de la cele nouă etape parcurse, vom obține următorul scor zodiacal al sexului; **12f + 11m !** Se observă dominanta feminină, deci cuplul ar fi urmat ca la acea dată să aibă o fată — ceea ce s-a și întîmplat, confirmînd metoda (reamintim că verificarea acestei metode originale nu se poate face decît pe cazuri reale, autentice).

Toți cititorii care ne vor trimite date (asupra nașterii părinților și copiilor lor) vor primi răspunsul corespunzător, inclusiv formula vieții. Cu cît cazuistica este mai bogată, cu atît procentul de confirmare a metodei va fi mai veridic (vom utiliza doar inițialele, evident). În numerele viitoare vom aborda și o metodă complementară, referitoare la **ereditatea caracteriologică pe baze zodiacale strict orientale.**

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

A crede în oameni nu este o „naivitate", așa cum crezi tu, draga mea Larisa (Iași), de cînd ești apăsată de amintiri triste și păreri de rău. Nu este o "naivitate" **dacă știi să-i deosebești pe Oameni din** vermuiala fapturilor mai mult sau mai puțin cuvîntătoare care, la o privire superficială, par să ne semene doar pentru că au... chip omenesc, două mîini, două picioare și, mă rog, alte "accesorii" anatomice. Firește, **e nespus de trist să învățăm că trebuie să fim în viață cît se poate de atente CUI acordăm** încrederea noastră (deci, **pe cine** socotim a fi Om), silite de lecțiile aspre pe care ni le oferă viața atunci cînd ne lăsăm duse de valurile "sentimentelor" și uităm că mai avem și minte pe care, oricît ar fi de... neromantic, ar cam trebui să o folosim. Sincer**ă să fiu, m-aș lipsi bucuroasă de o astfel de „formă** de învățămînt" — neplăcută însă eficientă — **dar, dacă altfel nu se poate, e** și asta o modalitate de a obliga pe cineva să înțeleagă **ceea ce altminteri nu** vrea să priceapă și anume că nu ne e îngăduit să luăm **aparențele drept certitudini, realitate sau adevăr.** Sau, și mai rău, părerile noastre drept literă de evanghelie. **Știi, de multe ori mă surprind** gîndindu-mă **cu nespusă uimire la faptul** că, văzînd cîte se mai întîmplă pe lumea asta, încă mai sînt atîtea fete care acceptă cu o penibilă ușurință, de neînțeles, „cele mai frumoase și mai romantice „declarații" pentru ca, după ce constată că au fost „păcălite" — asta ca să mă exprim așa, mai delicat — bia atunci se întreabă cine e de fapt persoana cu care au gustat din fructul oprit. Și declară cu parapon că au fost "înșelate", că s-a profitat de „încrederea" lor, de „naivitatea" lor, de „neștiința" lor. Ce să zic, nimic mai simplu și mai comod decît să dăm vina pe "alții", pe "celălalt" pe "animalul" care ne-a "păcălit" și să clamăm sus și tare că, vezi Doamne, de acum înainte "nu mai avem încredere în nimeni", că „nu vom mai lăsa nici un băiat (bărbat) să se spropie de noi" și alte asemenea spăimoase delicatețuri. Chiar așa?! Gata?! Ne supărăm pe toată lumea pentru că NOI — și nu altcineva — n-am deschis ochii atunci cînd trebuia? ! Păi, spune-mi și mie, cine-i de vină, cine ar trebui să aibă grijă de noi, **alții sau noi înșine ?!** Cine-i de vină că individul respectiv ți-a promis că te ia în căsătorie, că tu a sărit, probabil, în sus de bucurie, că l-ai ascultat beată de fericire "cele mai frumoase și mai romantice declarații", că ai acceptat să gustați împreună fructul oprit și că abia pe urmă te-ai dezmeticit, aflînd că o ! zei !, e și căsătorit, are și copii... Iartă-mă că am insistat atît asupra **pățaniei tale însă vreau să înțelegi că un accident biografic** — posibil în viața oricui — nu înseamnă decît o eroare sancționată de viață, pe care nu trebuie să o mai repetăm. Sigur, e dureroasă o **astfel de lecție dar ea nu înseamnă că de** acum înainte „trebuie" să ne rupem de viață, de lume. Viața merge mai departe, cu sau fără noi. Așa că trebuie, e de preferat, să mergem și noi cu ea însă deschizînd bine ochii pentru a ști cui îi deschidem inima, sufletul. Sînt sigură că, la cei 22 de ani ai tăi, vei întîlni Omul visat. El există, trebuie numai să-l descoperim! Cît privește problema dacă să-i spui sau nu "purul adevăr", eu cred că e bine să-i spui. Dacă e Om adevărat, va **înțelege. Dacă nu va înțelege**, înseamnă că nu te iubește, că trecutul tău înseamnă pentru el mai mult decît prezentul și viitorul vostru comun. Fiindcă nu te iubește pe tine, ci pe el. Doar așa ar putea concepe să te jignească. Din gelozie, **neștiință, orgoliu, prostie, mîndrie** prost înțeleasă. Însă în nici un caz din **dragoste !...**

LAURA

POSTA by Air Mail

NICOARĂ VASILE, Falcău Brodina, Județul Suceava : Din păcate nu vă pot îndeplini rugămintea. Ceea ce-mi cereți nu stă în puterile mele, ci ale editurilor respective în exclusivitate. Nu știu dacă mai funcționează „Librăria prin poștă". Adresa mea poate fi găsită în caseta revistei — adresa redacției, evident.

UNEI FETE CARE SE ÎNGRAȘĂ : Din punct de vedere publicistic nu nu putem slăbi oamenii, numai în cazul cînd neplăcîndu-le publicația noastră, din cauza supărării s-ar putea pomeni cei grași, cu semne de slăbire ! ! Chestiunea însă este serioasă, ceea ce înseamnă că numai medicul nutriționist sau endocrinologul sau alți medici, din alte discipline ale științelor medicale pot spune ce-i de făcut. Am publicat adeseori articole despre „cura de slăbire", dar nu pot ști dacă soluțiile propuse în acele articole sînt valabile și pentru tine. În concluzie : o vizită la un medic specialist !

P.M., București : Am comunicat vindecătorului respectiv informațiile pe care mi le-ați transmis. Efectul este concludent, nu mai are nevoie de comentarii. Vom anunța în revistă ori de cîte ori vor avea loc astfel de intervenții telepatice prin biocîmpul energetic. Puteți continua în fiecare miercuri seara, de la orele 19,55 la 20,00. Vă urez succes.

CARMEN CRISTEA, Găiești : Parcă ne-am întîlnit la această rubrică și altădată. Dacă nu mă înșel atunci erai mai „generalizantă" în poezie, scriai idei și comunicai stări generale. De data aceasta îmi dau seama că ești îndrăgostită. Atît de îndrăgostită încît nu mai contează valoarea poeziei, și reține atenția frumusețea ușor contradictorie a sentimentelor. Drumul de la o stare oarecum polemică față de cel iubit, la poezia ca act pur de creație trece prin estomparea primei stări și atingerea acelui grad de cultură și de inspirație în cea de a doua Te afli la mijloc ! Dar n-aș putea spune că nu ai talent...

MIRCEA HALUS, Rădăuți : Răspunsul meu vine cu mare întîrziere, dar tema solicitată nu este niciodată perisabilă. Aveți dreptate în tot ce mi-ați comunicat. Mai adaugă că există primejdiii în privința abordării domeniului de unul singur, fără nici o supraveghere de specialitate. Cărțile sînt în măsură să vă ajute, dar experiența nu poate fi înlocuită de cărți. Aveți la Rădăuți posibilitatea de a vă iniția ? Cînd eram elev în acel oraș nu existau acolo pasionați ai domeniului, între timp se poate să fi apărut. Vă recomaand să recitiți serialul din revista noastră cu Gregorian Bivolaru, din care veți înțelege o seamă de lucruri. Am mai spus-o de multe ori că în domeniul paranormalului trebuie să ne luăm în seamă senzațiile, stările, ci nu informațiile altora, mai ales acelea care din păcate au început să capete o expresie tehnicistă, convertită într-un limbaj ce pare „de specialitate". Sînt utile și aceste studii, dar la început ele nu fac decît să inhibe relația personală cu ceea ce sînt stările încă greu de explicat. Mai scrieți-mi.

IANCU GABRIELA, București : Scrisoarea m-a surprins și m-a făcut să mă întreb dacă n-aș greși încercînd să-ți fiu dascăl prin revistă într-un domeniu atît de sensibil și de încărcat de prudențe. De aceea, salutîndu-ți cu sinceritate inteligența bine maturizată la o vîrstă fragedă, cu atît mai mult mă văd nevoit să-ți spun că trebuie să ai răbdare să descoperi lucrurile singură dar nu acum, ci **poate cît mai tîrziu.** Recomand impactul cu literatura paranormală la o vîrstă mai încărcată de experiențe, inclusiv acelea religioase și culturale. Îți recomand însă să citești cărți semnate de gînditori și scriitori al creștinismului, aceasta fiind calea de-a înțelege mai tîrziu anumite fenomene care te preocupă. Evită cărțile despre spiritism și magie...

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

PROTECȚIA POMILOR IARNA (II)

Făinarea piersicului se manifestă prin apariția unor pete albe, pe frunzele tinere, care iau un aspect pulverulent. Frunzele atacate se deformează și se usucă. Lăstarii tineri sînt înconjurați de un manșon albicios. Combaterea bolii se face iarna, prin stropiri cu zeamă sulfocalcică 20 %. Lăstarii atacați se vor tăia și arde.

Ciuruirea pomilor simburoși, se manifestă prin pete de formă circulară, care apar pe frunze. Frunzele atacate se brunifică și cad. Pe fructe apar puncte, în jurul cărora se formează un balon roșu-violaceu. Atacul pe lăstarii tineri duce la uscarea acestora. Se vor tăia și arde ramurile atacate iar rănile se vor trata cu sulfat de cupru 5 % și se vor unge cu mastic. În perioada de iarnă, se vor efectua stropiri cu zeamă sulfocalcică în concentrație de 20%.

Păianjenul roșu al pomilor este de dimensiuni reduse (0.5 mm) dar produce pagube importante. Tratamentul de iarnă constă în stropiri cu polisulfură de bariu 6% sau cu diburox 1 %. Aceleași măsuri se impun și pentru combaterea păianjenului brun al pomilor și păianjenului roșu al mărului, care sînt asemănători.

Puricele malifer al mărului are toracele verde și abdomenul galben. Lungimea 2,6—3,5 mm. Adulții și larvele înțeapă lăstarii care se răsucesc, frunzele se deformează iar florile nu mai rodesc. Tratamentele de iarnă constau din stropiri cu dibutox 1 % sau cu polibar 6 %.

Inelarul este un fluture de culoare brun-gălbui, de 20—35 mm. Larvele sînt cenușii, de 40—50 mm. Ouăle sînt depuse pe ramuri, sub formă de inele și, la un număr redus de pomi, se pot depista, desprinde și zdrobi sau arde. Un atac masiv poate provoca desfrunzirea pomilor. Iarna se combate prin stropiri cu dibutox 1%.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 9. XI – 15. XI

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,20 Worldnet Usia 15,40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16,00 S.O.S. Natura ! 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Pro Patria 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Tezaur 20,55 Studioul economic 21,20 Teatru TV. Castelul din Carpați de Anda Boldur după Jules Verne 22,50 Repriza a treia 23,15 Actualități 23,30 Confluențe.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții... 17,10 Veniți cu noi pe programul doi ! 20,00 Armonii corale 20,15 Magazin auto-moto 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,20 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,30 Muzica pentru părinți 14,00 Actualități 14,15 Muzica pentru toți 14,55 Preuniversitaria 16,00 Convietuiri-Magazin 17,00 Actualități 17,05 Repere transilvane 17,35 De dor, de dragoste, de joc... 18,00 Salut, prieteni ! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Telecinemateca. Salariul groazei (coproducție franco-italiană) 23,20 Actualități 23,35 Jazz în nocturnă.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Noiiași ai cerului albastru 18,35 Tribuna non-conformiștilor 18,55 Video-clipuri 19,10 Euro-Gol 19,55 Muzica, azi 20,25 De-ale pieței în economia Capitalei 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualități 10,20 Film serial. Marc și Sophie 11,20 La Sept. 12,10 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Audio-vizual studio 14,00 Actualități 14,15 Civilizația montană 14,55 Preuniversitaria. Bacalaureat 16,20 : 15, 16, 17, 18 17,00 Actualități 17,05 Arte vizuale 17,30 Reflector 18,00 Microrecital formația „Compact" 18,15 Studioul economic 18,45 Baschet masculin : România — Suedia 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Mama Lucia 21,40 Memorialul durerii 23,00 Universul cunoașterii.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Teatru TV. Așteptîndu-l pe Godot de Samuel Beckett 18,45 Emisiunea în limba maghiară 20,15 Dialog cu edilii Capitalei 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Worldnet Usia 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Tradiții... 14,50 Preuniversitaria 16,00 Dialog cu iubitorii muzicii simfonice 16,30 Drumuri în memorie 16,55 Actualități 17,00 Repere moldave 17,30 Tele-discul muzicii populare 17,50 Forum 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 Reflecții rutiere 22,00 Microrecital Dida Drăgan 22,15 Reporter '92 23,15 Actualități 23,30 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Motor ! 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Concert de gală pentru România — Viena, 1990 (I) 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,20 Film artistic. Casimir (Franța, 1951) 11,50 Super Channel 12,10 Descoperirea Planetei 12,30 Ora de muzică 13,30 Actualități. Meteo 13,55 Fotbal : România — Cehoslovacia (echipe de tineret) 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Documentar științific 18,30 Divertisment internațional 19,00 Viața parlamentară 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 21,45 Studioul șlagărelor 22,15 Gong ! 22,45 Top 10 23,20 Actualități 23,35 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiții... 17,10 Sport-Magazin 19,00 Concertul orchestrei Naționale Radio 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

SIMBĂTA

Programul 1 9,00 Bună dimineața ! 9,50 Șahul de la A la Z 10,00 Actualități 10,10 Ala-Bala-Portocala ! 11,10 Alfa și Omega 12,00 Itinerarii spirituale 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7×7 Evenimentele interne ale săptămînii 14,00 Actualități. Meteo. 14,10 Reflecții rutiere 14,20 Desene animate 14,45 Laureații Premiului Nobel pentru Literatură : Giosue Carducci 15,55 Al doilea război mondial 16,35 Magazin cinematografic. Vîrstele peliculei 17,35 Mapamond 18,05 Teleenciclopedia 18,50 Fotbal : România—Cehoslovacia, în preliminariile Campionatului Mondial. 20,50 Actualități 21,25 Film serial. Twin Peaks 22,25 Invitație la Teatrul „Victoria" 23,25 Actualități 23,40 Sport 23,50 Film artistic. Farfuria zburătoare.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. 18,10 Film artistic. Doctorul Teyran (Franța, 1980) 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9,25 Clubul desenelor animate 10,15 Film artistic în serial pentru copii. 10,50 Actualități. Meteo 11,00 Lumină din lumină 11,45 Handbal masculin : Steaua — RTV Basel (Elveția) 12,15 Viața satului 14,00 Actualități. Meteo 14,10 Atlas 14,30 Video-Magazin 17,25 După 20 de ani — Cerbul de Aur 18,25 Ziua Națională a Belgiei 18,40 Convorbiri de duminică. 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Rațiuni de stat (Franța — Italia, 1978) 22,15 Duminica sportivă 22,40 Diamond Awards. Festival — 1987 23,20 Actualități.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Desene animate 16,40 Convietuiri 17,10 Serata muzicală TV 19,25 Pop Club 19,45 Orașe și civilizații 20,15 Varietăți internaționale 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service.

(După PANORAMIC T.V.)

medicina la zi

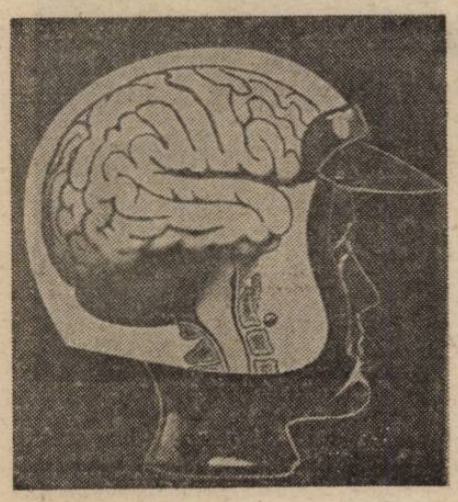

CREIERUL UMAN ŞI „HĂRŢILE COGNITIVE"

Corespunzător cunoştinţelor dobîndite, în creierul uman se formează „hărţi geografice cognitive" pentru a facilita orientarea în spaţiu. Orientarea spaţială ne este absolut indispensabilă atunci cînd de pildă traversăm strada sau trebuie să apreciem o distanţă între două locuri diferite. Specialişti din Duisburg au demonstrat faptul că scoarţa cerebrală nu alcătuieşte o imagine fotografică a realităţii. Memoria fixează cunoştinţele care ne permit să ne orientăm printr-o infinitate de corelaţii; de exemplu Bulgaria este situată în sudul României, Spania lîngă Portugalia.

Echipa de cercetători de la Universitatea din Duisburg condusă de psihologul Edgar Heineken, a emis ipoteza asupra "hărţilor geografice" care iau naştere în creierul nostru, în scopul structurării informaţiilor primite din exterior. Ele reprezintă cadrul de referinţă care ne permite să apreciem importanţa noilor impresii de peste zi, să le ordonăm pentru ca să ne putem orienta. Creierul stochează aceste informaţii după ce, mai înainte, le reduce la esenţial. Datele sînt clasate în memorie după o ordine ierarhică de tipul : România se găseşte la nordul Bulgariei, deci Bucureştiul se află la nord de Sofia. Există riscul ca aceste informaţii să fie deformate, neglijate sau supraestimate. De exemplu: Franţa se află în vestul Germaniei, de unde s-ar putea trage concluzia că şi Strasburgul este mai la vest decît Dortmundul. Ceea ce este fals. Fiecare om posedă o reprezentare proprie a lumii exterioare. Ceea ce nu se cunoaşte prea bine în prezent este locul în care aceste "hărţi geografice" sînt localizate în creier.

Psihologul elveţian Jean Piaget a studiat, în prima jumătate a secolului, dezvoltarea percepţiei spaţiului la copii. Marele om de ştiinţă cunoştea semnificaţia facultăţii de abstractizare şi aptitudinea copiilor de a se imagina în locul altora presupunînd că aceştia sînt capabili să o facă numai la o anumită vîrstă. Liceenii posedă spre vîrsta de 15 ani o concepţie destul de diferită de la individ la individ despre amplasarea geografică a oraşelor europene. Echipa condusă de Edgar Heineken nu a constatat, pe parcursul experimentelor efectuate, schimbări importante asupra acestor aprecieri la tineri după ce au depăşit vîrsta de 15 ani.

"Hărţile geografice cognitive" se formează, de pildă, în cadrul orelor de geografie predate în şcoală. Dar experienţele trăite, în cursul călătoriilor şi informaţiile difuzate de mass-media exercită o influenţă considerabilă în această privinţă. Psihologii conduşi de Edgar Heineken au demonstrat în 1986 că hărţile meteorologice prezentate la televiziune influenţează "hărţile cognitive". La sfîrşitul anilor 70, psihologii americani au demonstrat că structura ierarhică a informaţiilor ce alcătuiesc „hărţile cognitive" se poate afla la originea erorilor sistematice comise în privinţa cunoştinţelor geografice. Subiecţii testaţi au afirmat, de pildă, că Montrealul se află la nord de Seattle pentru simplul motiv că Statele Unite se află în sudul Canadei. Aceştia au făcut apel la cunoştinţele lor despre situaţia geografică generală a ţărilor Americii de Nord pentru a localiza aceste oraşe.

Experimentele efectuate în acest domeniu continuă, oamenii de ştiinţă urmărind obţinerea de noi rezultate, cît mai edificatoare pentru elucidarea marilor dileme cu care se confruntă analiza creierului uman.

ŞERBAN FILIP

Virtuţile milenarului usturoi

Veţi fi desigur de acord cu mine că în cazul usturoiului, plantă denumită ştiinţific Allium sativum, şi care face parte din familia Liliaceelor, avem de a face cu o plantă robustă care practic înfruntă toate anotimpurile şi inclusiv cele mai geroase ierni, cînd o întîlnim prin pieţe sub forma unor cununi măiestrit împletite, ce cuprind bulbii rînduiţi unul după altul, ca într-o salbă de mărgele. Veţi fi de asemenea de acord, că acestei plante îi sînt proprii virtuţi alimentare, aromatice şi medicinale dintre cele mai variate şi dintre cele mai pregnante. Cum primele sînt în general cunoscute, vom insista în cele ce urmează asupra celorlalte două.

Din capul locului vom sublinia că **în antichitate usturoiul reprezenta un autentic panaceu.** Între timp practicile etnoiatrice au fost în mare parte înghiţite de uitare, pentru ca, în zilele noastre, graţie viei mişcări de idei iscată în lume pe marginea medicinii naturiste în general şi a fitoterapiei şi aromoterapiei în particular, **usturoiul să cunoască o a doua glorie.** Anumite practici şi credinţe în legătură cu usturoiul au rezistat la proba asupra timpului, înfruntînd aşadar secolele. Într-adevăr veacuri de-a rîndul, a persistat credinţa, cel puţin în perimetrul unor colectivităţi umane din bazinul mediteranean, din Orientul Apropiat ca şi din India, că usturoiul protejează împotriva influenţelor nefaste sau ale agresiunilor patologice de tot felul. Mai mult decît atît, se credea chiar că aceeaşi plantă ne protejează împotriva muşcăturilor de şarpe, acţiune menţionată într-una din scrierile lui Pliniu cel Tînăr.

Într-un ritual arhaic analizat recent de pe poziţii ştiinţifice de către cunoscuta etnografă greacă Katerina Kavouri, ritual ale cărui reminiscenţe au fost întîlnite pînă de curînd în Tesalia, personajul principal al acestuia ţinea în mînă o cunună de usturoi, susţinînd în mod sentenţios faptul că acesta apără împotriva molimelor de tot felul şi chiar împotriva ravagiilor ţînţarilor. Acest exemplu ca şi încă multe altele pe care le-aş putea da pledează pentru faptul că **magia ca şi medicina usturoiului se împletesc foarte mult una cu alta.**

Merită a şti că usturoiul se folosea ca agent terapeutic încă din epoca vechiului Babilon, adică de prin anii 4 500 î.e.n. Tot usturoiul mai era folosit cu regularitate şi de către constructorii piramidelor egiptene care primeau pentru aceasta raţii zilnice din planta menţionată pe care erau obligaţi să le consume. **Faptul că medicina usturoiului este multimilenară şi (a înfruntat cu brio Proba Aspră a Timpului) reprezintă, indiscutabil, o dovadă cum nu se poate mai elocventă că în acest caz avem de a face cu un remediu natural de prim ordin.**

Usturoiul cuprinde în structurile sale constituenţi chimici nu numai numeroşi, ci şi de o mare varietate, care fac din el un laborator vegetal în miniatură. **Principalii compuşi sînt ai sulfului, apoi urmează iodul, plus încă numeroase săruri şi vitamine.** Tot usturoiul mai conţine în structurile sale şi alicina, substanţă căreia îi datorează

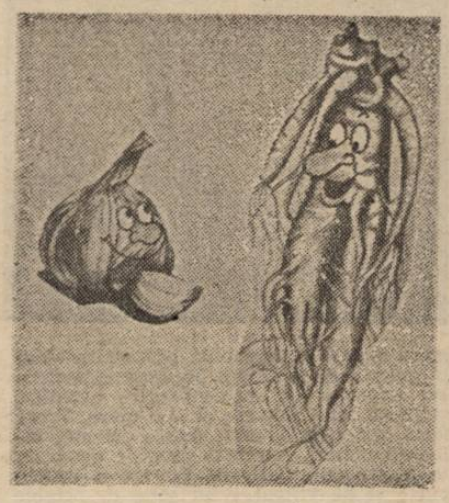

mirosul specific. Nu putem încheia nici pe departe lista semnalată a constituienţilor laboratorului vegetal de care vorbim mai sus, fără a pomeni şi de substanţele hormonale pe care tot usturoiul le conţine, ca şi de acele substanţe radioactive, pe bază de uraniu, care de asemenea îi sînt proprii. Din această realitate decurge o vastă paletă de acţiuni sanogenetice, pe care o vom prezenta într-un articol viitor.

ARCADIE PERCEK

BINEFACERILE SAUNEI

Sauna s-a „născut" în Finlanda în Evul Mediu şi ea este constituită dintr-o încăpere etanşă căptuşită cu lemn şi echipată cu un fel de maşină care produce aburi. Atunci cînd peste ea, cu intermitenţă, se toarnă apă se produc vapori avînd o temperatură cuprinsă între 75 şi 100° Celsius. Cu cît se toarnă mai multă apă peste maşina de vapori cu atît temperatura băii de aburi este mai mare.

De menţionat faptul că baia nu trebuie să dureze prea mult, cîteva minute (unul sau două) fiind suficiente pentru început. Durata unei şedinţe de sauna poate creşte treptat fără a depăşi însă niciodată zece minute. Este de preferat să suportaţi mai multe băi de scurtă durată decît o şedinţă lungă şi epuizantă. Se recomandă ca între momentele scurte de saună să vă refrisati sub un dus.

Pentru ca sauna să aibă un efect benefic trebuie ţinut seama de cîteva sfaturi. Astfel înainte de a intra în saună epiderma trebuie pregătită dilatîndu-vă porii făcînd un duş. Atunci cînd intenţionaţi să asociaţi sauna cu masajul acesta trebuie făcut înainte de a intra în baia de aburi.

În acest fel se ameliorează circulaţia iar muşchii se vor decontracta.

În saună trebuie să aveţi corpul neacoperit putînd cel mult să purtaţi un slip. Un maieu vă blochează transpiraţia iar lanţurile sau medalioanele purtate de obicei la gît vă pot arde pielea. Nu aduceţi în saună reviste, ziare sau cărţi ele puntînd genera emanaţii de plumb.

După saună faceţi un dus cald încheiat cu unul rece. O baie de abur care nu se termină cu un duş rece reduce la jumătate efectul ei. După dus odihniţi-vă timp de douăzeci de minute, de preferinţă în poziţie culcat, într-o atmosferă calmă şi obscură. În acest fel ritmul cardiac şi respirator îşi vor reveni la normal.

Efectele saunei sînt dintre cele mai binefăcătoare. Astfel ea produce o eliminare optimă a toxinelor, epiderma debarasîndu-se în acelaşi timp de o parte din impurităţi. În acelaşi timp căldura are un efect sedativ şi relaxant. O baie de abur în saună făcută seara permite combaterea cu succes a insomniei. Nu se recomandă sauna persoanelor care au afecţiuni cardiace sau pulmonare. Gimnastica porilor pe care o produce sauna prin dilatarea şi închiderea lor stimulează circulaţia. În sfîrşit sauna face să crească posibilităţile de apărare ale organismului în special ale căilor respiratorii. Prin căldura pe care o furnizează, sauna poate distruge germenii unor boli cum sînt cei ai reumatismului sau virusul gripei. Şi o ultimă remarcă : sauna nu vă ajută să slăbiţi pentru că, chiar dacă pierdeţi un kilogram din greutatea corpului, el se cîştigă ulterior, cînd beţi apă.

Carte de identitate...

În Franţa, cinci sute de copii şi adulţi tineri atinşi de o maladie a sîngelui (leucemie, aplazie sau deficienţă imunitară) aşteaptă o grefă de măduvă osoasă pentru a fi salvaţi. De altfel la Oficiul francez de grefe de măduvă se duce o adevărată luptă contra-cronometru pentru a se găsi un donator benevol pentru fiecare bolnav. Lucrurile nu sînt însă deloc simple. Dimpotrivă, se duce o luptă titanică, ştiut fiind faptul că şansele de compatibilitate sînt de 1 la 1 milion. Între fraţi şi surori posibilitatea este de unul din patru. Din păcate 70 la sută dintre micii bolnavi sînt copii unici la părinţi. În aceste condiţii se impune şi o solidaritate internaţională. De altfel, din 1989 Oficiul francez a devenit secretariatul european al donatorilor. Aceasta înseamnă că azi există 270 000 de donatori benevoli a căror „carte de identitate tisulară" este confruntată cu cea a pacienţilor. „Oricine poate deveni donator pînă la vîrsta de 50 de ani, precizează directoarea Oficiului, dr. Roffoux. Cu condiţia să fie „adecvat" şi să motiveze acceptarea posibilei prelevări de măduvă". Anul trecut aici au fost realizate 54 de grefe.

● **FUMATUL, BOLILE ŞI VENITURILE PERSONALE.** În Filipine se discută asupra necesităţii adoptării de urgenţă a unei legi care să conducă la limitarea efectelor nocive ale fumatului. Experţii din domeniul sănătăţii atrag atenţia asupra existenţei unui raport direct între consumul de ţigări, pe de o parte, rata îmbolnăvirilor de cancer pulmonar şi daunele materiale individuale provocate de fumat, pe de altă parte. Cazurile de cancer în Filipine au crescut ca număr, datorită, în principal, inhalării gazelor degajate în urma consumului ţigaretelor.

Abuzul de tutun determină o presiune asupra bugetului ţării. Cumpărarea ţigărilor grevează serios asupra veniturilor personale, bunăstării familiei. Se estimează că 12 la sută din veniturile unei familii filipineze cu salarii medii se consumă pe ţigări, pentru o plăcere iluzorie.

AGENDĂ MEDICALĂ

● **VIRUSUL HEPATITEI B FACE ÎN CONTINUARE VICTIME.** Ce virus ucide anual peste două milioane de pămînteni ? Ce virus infectează fiecare al şaselea locuitor al „planetei albastre" ? Ce boală virală ameninţă în prezent cel mai mult viaţa omului ? Nu este vorba de SIDA, ci de un virus cu o dimensiune de numai 42 nanometri, (o miliardime de metru), care atacă celulele hepatice ducînd la inflamaţii potenţial mortale ale acestui organ vital. Numele lui — virusul hepatitei B. El face mai multe victime într-o singură zi decît virusul SIDA pe parcursul unui an.

Virusul hepatitei B se transmite de la om la om. La contactul cu sîngele sau alte secreţii ale corpului infectat, virusul hepatitei B pătrunde în organism prin cele mai mici răni ale pielii sau chiar prin mucoasele intacte. Prin circuitul sanguin, virusul este transportat în ficat, unde îşi exercită acţiunea nefastă : informaţiile genetice ale celulelor hepatice sînt „reprogramate" de virus. Celulele astfel manipulate produc — pe baza codului genetic modificat — noi viruşi, autodistrugîndu-se.

● **ACIDUL LINOLENIC ŞI NEURONII.** Acizii graşi polinesaturaţi sînt indispensabili pentru buna dezvoltare a creierului. Aceste molecule nu sînt sintetizate de organismul nostru dar provin aproape în exclusivitate din uleiurile alimentare. La Paris, o echipă de medici a studiat, pe animale, consecinţele unui regim alimentar deficitar în acid linolenic, procurat de organism în special din uleiurile de soia, floarea soarelui, nuci şi peşte. Lipsa acestei substanţe se manifestă prin anomalii în sistemul metabolic şi componenta membranelor celulare şi mai ales o serioasă alterare a performanţelor de învăţare. Pentru a preveni pericolul unei astfel de carenţe la om, cercetătorii sugerează introducerea unor cantităţi suficiente de acid linolenic în laptele praf destinat copiilor şi administrarea acestui acid gras persoanelor mai vulnerabile, în special la vîrstnici şi la populaţiile din ţările „lumii a treia" care suferă de malnutriţie.

Nr. 45 (1829) din 7 noiembrie 1992

întîmplări adevărate

O insulă pentru... o bancnotă

Nu-i ușor de găsit pe harta Australiei insula Wigram. Este o „limbă de pămînt" situată la circa 25 de kilometri distanță de coasta Arnhem. Nici „populația", dacă vreți, care locuiește pe această mică insulă cam izolată nu este compusă din multe persoane. Printre ele se află un aborigen, Terry Yumbu'ui (46 ani), soția sa de origine italiană Clely, fiul lor Alex și un fidel exemplar de dingo, un cîine sălbatic australian dar domesticit. S-au împlinit de curînd zece ani de cînd Terry și familia sa trăiesc fericiți pe acest mic paradis terestru, în cadrul unei naturi sălbatice departe de zgomote și de aer infestat. Ei își pot permite să ducă o viață îmbelșugată pentru că Terry este cel mai cunoscut și valoros pictor aborigen, datorită unor creații pe care criticii de artă le consideră drept excepționale. Un exemplu printre multe alte realizări îl constituie faptul că guvernul australian l-a încredințat sarcina de a desena o nouă bancnotă de zece dolari.

Terry s-a născut într-o zonă deșertică, Gupupuyngu și aparține unui foarte vechi trib. De mic copil a demonstrat o înclinație surprinzătoare pentru desen, rămînînd fascinat de tehnica și extragerea culorilor și a pigmenților din plante, realizate de strămoșii săi. Terry a început să deseneze și tehnica lui a evoluat cu un succes deosebit. „Norocul" său l-a constituit prezentarea unor picturi realizate de el în cadrul unei expoziții rezervate aborigenilor. Un mare critic de artă din Melbourne, a rămas impresionat de desenele și tapetele lui, achiziționînd o parte din ele pentru o galerie de artă. A fost suficient ca produsele sale să fie foarte căutate de numeroși colecționari și amatori. Ulterior, a fost invitat să organizeze o

mare expoziție personală adăpostită chiar la galeria de arte din Melbourne. Succesul expoziției a întrecut orice așteptări și faima lui a devenit și mai mare. Terry fiind apreciat ca unul dintre cei mai talentați pictori. A rămas timp de nouă ani la Melbourne, perioada în care a cunoscut-o și pe viitoarea lui soție de origine italiană Clely, ca, apoi, sătul de agitația marelui oraș și dornic să-și continue activitatea într-un loc mai retras și liniștit să cumpere de la guvernul australian micuța insula Wigram în schimbul realizării unui nou model al bancnotei de zece dolari. Faima lui s-a răspîndit în asemenea măsură, încît operele sale sînt din ce în ce mai solicitate nu numai în țară ci și peste hotare.

„Femeia-păianjen"

Americanii îl denumesc „Turnul d'avolului" și numele se potrivește foarte bine pentru acest munte aflat în zona deșertică a Statului Wyoming și reprezintă o țintă permanentă pentru cei mai curajoși cățărători (prin folosirea numai a mîinilor și picioarelor) din lumea întreagă. Aspectul muntelui este izbitor de asemănător cu un con drept, marcat din loc în loc de mici ieșituri. Pentru cei care practică acest sport denumit „free climber" care semnifică o escaladare liberă lipsită de orice ustensile specifice alpiniștilor, orice eroare poate fi fatală. Sfidînd legile gravitației, manifestînd o agilitate de pisică și un curaj ieșit din comun, un asemenea sportiv pare o creatură înzestrată cu puteri supranaturale.

O întruchipare de excepție a acestor calități o constituie franțuzoaica Catherine Destivelle (31 ani), care este apreciată ca una din cele mai vestite cățărătoare din lume. Îmbrăcată cît mai ușor, purtînd în picioare o pereche de adidași speciali (asigurată, totuși de fringhii solide), Catherine se urcă și coboară ca o pisică „lipită" de suprafețele netede ale munților. Cea mai impresionantă performanță a acestei sportive rămîne (printre multe alte succese) escaladarea peretelui de vest al muntelui Dru (3 700 metri) situat în munții Alpi. Cu această ocazie, Destivelle a rămas pe peretele muntelui Dru 11 zile și zece nopți avînd cu ea un sac de dormit (!?) și alimentele necesare pentru o expediție atît de lungă. Curajul ei nemaipomenit și ducerea la bun sfîrșit a acestei încercări i-au adus o binemeritată faimă. Escaladarea muntelui-perete Dru a constituit o premieră totală întrucît nimeni, nici cei mai buni specialiști bărbați în acest domeniu, nu au îndrăznit o asemenea încercare.

Gîștele care păzesc... butoaiele cu whisky

Povestea anticilor romani și a gîștelor salvatoare își păstrează încă actualitatea. Astfel, mulți producători scoțieni de whisky din Dumbarton nu uită povestea gîștelor din Capitoliu, care prin gălăgia nocturnă pe care au declanșat-o au trezit din somn soldații aflați pe pozițiile de apărare ale Romei asediate de gali, s-au gîndit să adopte același sistem de protejare a prețioaselor lor produse vestite în lumea întreagă. Și astfel, în loc de a recurge la diferite sisteme ultrasofisticate de alarmă, au preferat să folosească aceste păsări care sînt extrem de sensibile la orice zgomot și le-au instalat pe post de... patrule în pivnițele cu butoaie de whisky. Se spune că rezultatele sînt pe măsura așteptărilor, mai ales că paznicii sînt... antialcoolici.

Cea mai mică armată din lume

Deși armata principatului Monaco este cea mai mică armată din lume, ea este înzestrată cu cele mai moderne mijloace militare. Mica armată nu are ca obiectiv principal apărarea teritoriului, în schimb exercită un control discret în toate colțurile principatului, asigură paza palatului familiei princiare, și intervine în diferite ocazii care privesc buna desfășurare a vacanței turiștilor a circulației.. Militarii se lasă fotografiați în fiecare zi la orele 11,55, cînd are loc tradiționala schimbare a gărzii din fața palatului princiar.

Conducătorul celor 91 de soldați este colonelul Alberto de Monaco, urmașul la tron al principelui Ranieri. Mica armată este într-adevăr mică, dar și eficientă. Se știe că Monte Carlo reprezintă un adevărat paradis pentru oamenii bogați. În permanență aici se află oaspeți ilustri în trecere; grație unor legi îngăduitoare din punct de vedere fiscal, un foarte mare număr de societăți comerciale și-au fixat aici sediile centrale.

Carabinierii monegești sînt recrutați prin statut din rîndul soldaților francezi care au vîrsta între 21 și 25 de ani și care au terminat serviciul lor militar ca subofițeri. La fiecare cinci ani, armata principatului se schimbă. În cele două cazărmi carabinierii pot locui cu soțiile lor.

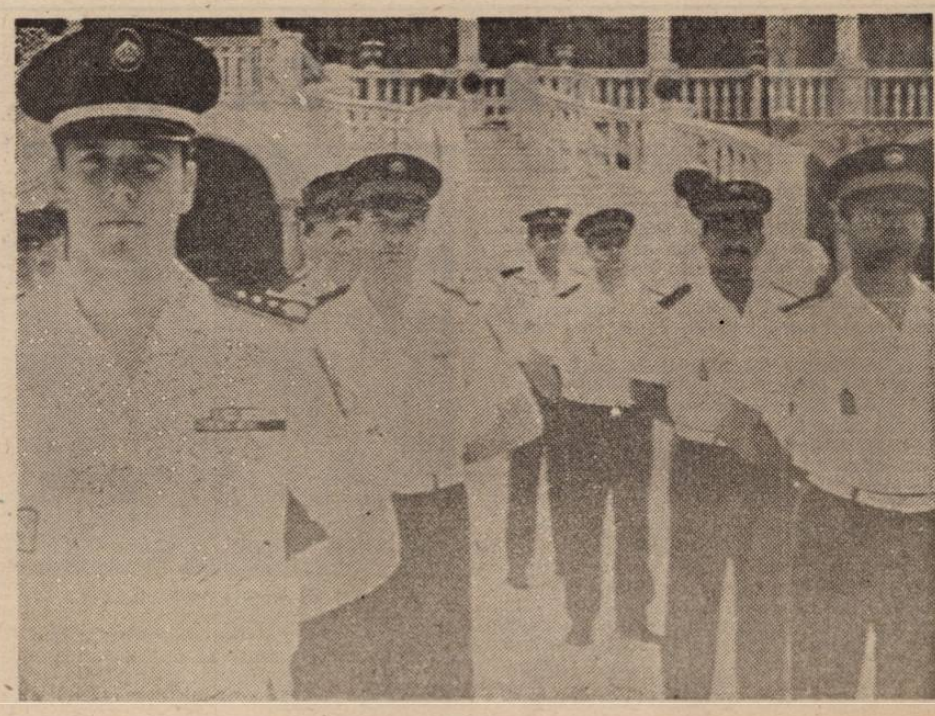

verificati-vă cunostintele

CÎTE CEVA DESPRE... INGRATITUDINE

In general, cei mai mulți dintre oamenii care, prin munca lor, au creat cîte ceva util omenirii, în diverse domenii, realizînd invenții, descoperiri, opere literare, artistice etc., etc., au beneficiat de gratitudinea societăților în care au trăit. Această gratitudine, s-a manifestat sub diverse forme, precum obținerea de distincții, îmbunătățirea situației materiale, premii.

Din păcate însă, unora dintre acești oameni de valoare, din fericire nu foarte mulți, societățile contemporane lor nu le-au oferit gratitudine, ci ingratitudine, ajungîndu-se pînă la uciderea lor, pe diverse motive, mai mult sau mai puțin aberante, politico-economice, religioase etc.

In acest articol, nu ne vom referi decît la cîteva exemple, mai semnificative, în legătură cu unele personalități precum Socrate, Cristofor Columb, Giordano Bruno, Antoine Laurent Lavoisier și Marie Jean Antoine Caritat, marchiz de Condorcet.

Ce puteți spune despre relațiile acestora **cu autoritățile** epocilor respective?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Cuvinte și... alte cuvinte (II)

Răspunsurile la întrebările din rubrica anterioară sînt următoarele :

1. Obstinație = îndîrjire, încăpățînare ;

2. Paradigmă = totalitatea formelor flexionare ale unui cuvînt, luat ca model sau, simplu, model ;

3. Pragmatism = luarea în considerație a eficacității și a utilității unei decizii, a unei acțiuni, legi etc. ;

5. Siglă = cuvînt preluat din limba franceză cu sensul de prescurtare cu ajutorul unei inițiale. S-ar putea spune însă și „simbol", eventual „marcă" (a unui produs) etc. ;

6. Torționar = cuvînt de origine franceză folosit în special după 1989, care se poate traduce cu cuvintele „chinuitor" sau „călău", eventual „individ care **torturează" ori chiar „schingiuitor"** ;

7. Ubicuitate = cuvînt tot de origine franceză, cu sensul de „a fi prezent peste tot" :

8. Vetust = cuvînt de origine latină, existent și în limba franceză, cu semnificația „învechit", „perimat" sau „arhaic" :

9. Vizavi = cuvînt preluat tot din franceză, unde se scrie „vis à vis", care în traducere înseamnă „față în față" sau într-o exprimare mai liberă, acceptîndu-se și formula „peste drum de..." Oare **nu se pot folosi exprimările în limba** română, mai ales că unii nici nu utilizează corect, în sensul real, acest cuvînt, demonstrînd în fond fie incompetența, fie dorința de a face paradă de erudiție ;

10. Xenofob = persoană care urăște sau critică străinii din țara proprie, indiferent de naționalitățile acestora sau, numai a unor anumite naționalități, să spunem „preferențiale".

Ne oprim aici, deși s-ar mai putea da multe alte exemple. Dar, ne permitem să mai facem unele sesizări. Astfel, mulți vorbitori spun incorect, în loc de „întreprinderi" „întreprinderi". Alții spun „prevéderi", accentuînd cel de al doilea „e" din cuvînt, deși nimeni nu zice „véderi" cu accent pe primul „e" ca în altă limbă, ci „vedéri" etc.

Ing. LIVIU MACOVEANU

*— După cum ați luat virajul la intrare în bulevard, puteam să jur că vă **sunteți Nigel Mansell !***

cînd ați fi pe ultima oară

— Tăticule, tu de ce nu ai mașină ?

— Pentru că nu am bani destui. În schimb, dacă o să înveți bine la școală, o să ai bani mai tîrziu de mașină...

— De, ce să-ți fac tată, dacă ai fost slab la carte ?!

— Ce s-a întîmplat, soldat Smith ? N-ai auzit deșteptarea ?

— Ba da, domnule sergent. Dar am crezut că visez.

Era primul planton din viața lui de soldat. În timpul nopții auzi un zgomot suspect, trase și apoi strigă : „Cine-a fost ?".

Veteranul Fred Jarkins povestea prietenilor săi despre un foc de baraj din ultima luptă.

— Gloanțele și schijele zburau pe lîngă mine în pădure, iar eu, săracu', n-aveam unde să m-ascund.

— Dar de ce nu te-ai ascuns după copaci ? îl întreabă un prieten ?

— Copaci, ai ? spuse el. Parcă mai încăpeam de ofițeri ?!

Un flăcău de la țară trecu prin fața unei cazărmi, mînînd din urmă doi măgari. Un soldat, care tocmai pleca în permisie, îi strigă :

— Ei, băiete, ce te ții așa aproape de frații tăi ?

— Ca să nu-i ia în armată, răspunse prompt flăcăul.

test

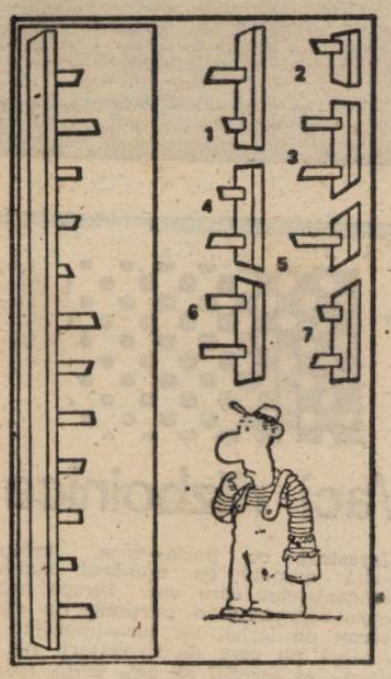

COMPLETĂRI

În ce ordine trebuie completate (de sus în jos) cele șapte segmente numerotate pentru a forma exact scara din partea **stîngă ?**

(Soluția în numărul viitor)

FEL DE FEL

● **Pentru** a fuma, populația Maya folosea pipe făcute din piatră punînd în focarul pipei frunze uscate de tutun.

● **În apropierea** estuarului Rio al fluviului Amazon, în perioada de maree nivelul apelor Oceanului Pacific se înalță cu circa șase metri, provocînd o largă revărsare și ridicînd nivelul fluviului pe sute de kilometri.

● **Una** din sălile palatului Lancaster House din Londra poartă denumirea de Garibaldi, în onoarea vizitei pe care acesta a întreprins-o în capitala Marii Britanii în anul 1864.

● **Cînd** fruntea omului se încruntă, se pun în mișcare nu mai puțin de 40 de mușchi. În schimb, cînd surîde se mișcă doar 11 mușchi.

● **Coastele** peninsulei Italiei măsoară peste 8 600 de kilometri, în acest calcul fiind excluse insulele situate de-a lungul țărmurilor.

● **La vîrsta** de 10 ani, un pitic englez, Jeffrey Hudson, a ajuns și s-a stabilizat la înălțimea de 48 centimetri. Conform obiceiurilor epocii respective, el a fost inclus în personalul de la curtea regelui Charles I și apoi a fiului acestuia, Charles al II-lea. În anul 1682 el a fost implicat într-un complot de răsturnare a monarhiei. Arestat, Hudson a fost condamnat la închisoare pe viață.

● **În statul** Lesotho situat în sudul Africii, corespondența este ridicată și distribuită cu ajutorul unor factori poștali care se folosesc în deplasările lor de cai.

● **Un grup** de medici din orașul Decatur (USA) s-au asociat pentru a construi o policlinică modernă. Odată cu cererea de aprobare a construcției ei au condiționat primăriei că ridicarea acestui edificiu nu poate avea loc decît în cazul schimbării străzii în care urma să fie amplasată, strada Cimitirului...

● **Scoarța** creierului omenesc este constituită din 14 miliarde de celule.

● **În timpul somnului** activitatea glandelor sudoripare crește, contrar activității altor organe ale corpului.

● **Primele** automate pentru distribuirea benzinei în Italia au fost date în folosință în anul 1924.

A RUGINIT FRUNZA DIN VII...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	A	D	O	V	E	A	N	U	■	C	S
2	E	M	I	N	E	S	C	U	■	S	U	C
3	F	A	N	U	■	T	E	■	C	C	■	O
4	T	R	I	S	T	■	S	■	■	I	R	A
5	Y	A	C	■	A	U	T	U	M	N	A	L
6	M	■	U	S	■	■	E	■	■	T	U	A
7	E	B	■	A	R	A	■	A	S	E	B	■
8	N	A	B	T	A	■	A	■	I	I	■	M
9	T	L	A	■	C	O	P	I	L	■	S	I
10	E	A	■	B	A	N	U	S	■	A	E	R
11	■	J	I	E	N	■	D	A	S	A	R	I
12	T	E	M	A	■	B	A	C	O	V	I	A

ORIZONTAL : 1) Mare scriitor român, autorul volumului de povestiri „Foc de toamnă" — 13 castane ! 2) A scris poezia „Afară-i toamnă" — Băutură răcoritoare. 3) Autorul poeziei „Lacrimi de toamnă" — Cute — 13 cuci ! 4) Ca un greier toamna — Autorul pînzei „Toamnă tîrzie" (George). 5) Animal tibetan — De toamnă. 6) Apus final ! — „Frumos e în septembrie la...", piesă de Teodor Mazilu. 7) 27 septembrie ! — Verb agricol de sezon — Adesea. 8) A scris poezia „Toamnele scolii" (Nicolae) — Ibis ! 9) Din atlas ! — Se întoarce la școală — Secui. 10) Dinsa — Autoarea poeziei „Toamna" (Maria) — „... de toamnă", poezie din lirica lui Nichita Stănescu. 11) Riu vietnamez — „Toamnă...", roman de Constantin Matcescu (sg., neart.). 12) Cea a acestui careu este „Toamna" — A scris „Plumb de toamnă".

VERTICAL : 1 „O viziune a..." volum de poezii al lui Nichita Stănescu care conține și „Aere de toamnă" (neart.). 2) „Toamna în pare" face parte din volumul „Migdale..." (sg.) — ...iar poezia „Rapsodii de toamnă" din volumul „...vesele și triste", ambele fiind semnate de marele Topîrceanu. 3) Autorul melodiei „Toamna în Cișmigiu" (Sile) — Pe cal — Noroi. 4) Nume masculin — La țară — A sorbi. 5) Cuve ! — Cută ! — Recrut. 6) Răsărit — O parte a etuvei ! — Con fără vîrf ! — 7) Astea — Verb din marină. 8) Negație — A bubui (fig.) — A scris poezia „Cîntec de toamnă" (Emil). 9) Piese vesele — Capul sobei ! 10) „...galbene", volum scris de Bacovia în care se află și poezia „Vals de toamnă" — Abreviere fizică. 11) Cucu ! — Pom fructifer — „Într-o ...de toamnă, poezie de Ștefan Tita (pl.). 12) Se redeschide pe 15 septembrie — Pseudonimul sub care Dimitrie Anghel și St. O. Iosif au semnat poezia „Toamna".

MARIN MITROI
Drobeta Tr. Severin

DICTIONAR : DIEN. ONUS. APUPA. AAV.

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

AUTUMNALĂ

ORIZONTAL : Murată — Brume — Eminescu — Nuc — Recoltare — Sh — Ediție — Nopți — Anin — Oi — A — L — G — Amar — Țuic — Or — P — Alei — Eb — Gutui — Na — Brr — Ogoraș — Liece — Sin — Arat — A Ani — Ape — Zile — Răcită — Culea

Nr. 45 (1829) din 7 noiembrie 1992

Caleidoscop

magazin

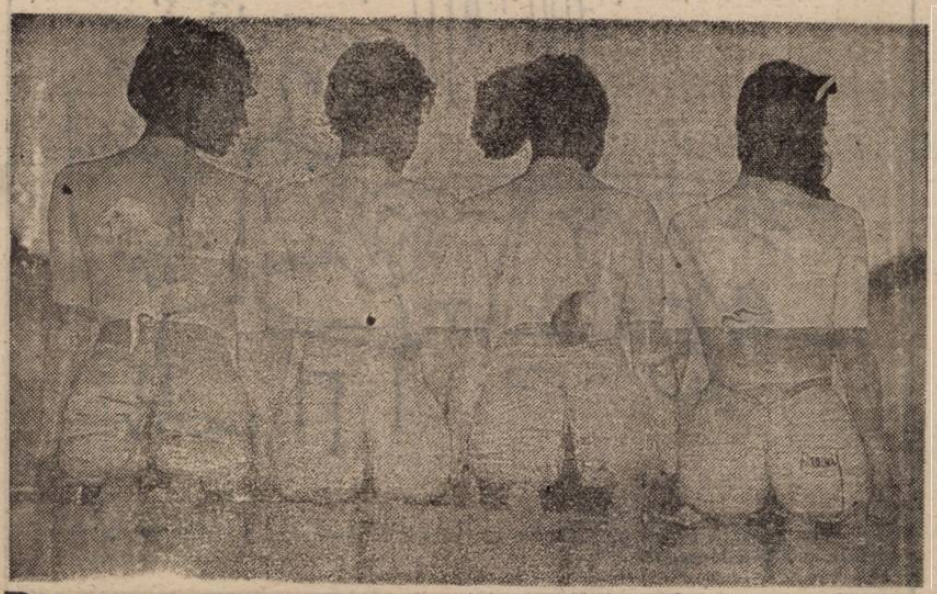

Pictură pe corp

Albery este pictorul cel mai cunoscut din Brazilia. Specialitatea sa este „pictura corporală". Un exemplu al artei sale sui-generis este prezentat și în fotografie în care se pot vedea șase tinere braziliene al căror spate a servit drept suport al culorilor pentru penelul insolitului pictor. Trebuie menționat că toate culorile folosite de Albery sînt preparate cu substanțe extrase din plante, ele dispărînd după prima baie, fără vreun risc pentru piele.

O specie rară

Purceluții din imagine se numesc Kutty și Freddy și sînt o specie miniaturală foarte rară — Micropigs. Cîntărind de zece ori mai puțin decît confrații lor de rasă obișnuită, ei tind să ocupe lumea cîinilor pe „postul" de vedete în rîndul animalelor domestice.

Bărci din fibre de sticlă

Noua barcă din fibră de sticlă este realizată de specialiștii britanici pentru a fi folosită cu precădere în zonele portuare ea demonstrîndu-și deosebitele sale calități de stabilitate și transport. Cum se poate observa în fotografie, ea transportă o încărcătură în greutate de două tone (în acest caz containere pline cu apă potabilă). Încărcătura poate varia de la cărămizi la ciment și diverse utilaje, sau poate fi compusă din 12 pasageri.

Constructorii săi susțin că învelișul de poliuretan al bărcii este extrem de rezistent și are o durată de exploatare intensivă de cel puțin cinci ani. Cu o lungime de 5,70 metri, o lățime de 2,43 metri și o greutate de 363 kilograme, această barcă a trecut cu succes toate testele la care a fost supusă, fiind solicitată de firmele interesate în achiziționarea ei din momentul lansării pe piață.

■ **Metanul și gazul carbonic sînt principalele gaze care se formează în cursul descompunerii bacteriene a materialelor organice. Gazul carbonic poate deveni periculos de îndată ce concentrația sa atmosferică depășește procentul de 0,5%. În ceea ce privește metanul, la o concentrație cuprinsă între 5 și 15%, el formează cu aerul un amestec explozibil.**

■ **Societatea „Boeing" proiectează o versiune perfecționată a lui „B-777" (bireactor de mare capacitate care poate transporta pînă la 390 pasageri, concurent al avionului „Airbus A 330") care va cîntări 270 tone la decolare și va putea transporta 320 pasageri la distanța de 12 300 km.**

■ **Se speră ca pînă la sfîrșitul secolului se va putea prepara un medicament care, prin influența pe care o va avea asupra genei alcoolismului, va vindeca unele tipuri de alcoolism.**

■ **În solul permanent înghețat al tundrei de la nord de Yakuția a fost descoperit un cimitir de mamuți care au decedat în urmă cu 40 000 de ani. Aceste animale sînt perfect conservate, inclusiv țesuturile moi.**

TELEGRAME

■ **Zimbabwe este, după cum apreciază specialiștii, țara cu cea mai mare densitate a fulgerelor și cu cele mai multe victime înregistrate de pe urma respectivului fenomen. Cu o medie de 150 de victime pe an, Zimbabwe este trecut în „Cartea recordurilor".**

■ **Catastrofa de la Cernobîl a blocat dezvoltarea energeticii atomice, dar a stimulat cercetările în domeniul energiei termonucleare. Această energetică reprezintă speranța omenirii în secolul următor cînd zăcămintele de petrol cunoscute ale planetei se vor împuțina.**

■ **Dintre toate tehnologiile de utilizare a energiei neconvenționale, energia eoliană este cea mai avansată. „Morile de vînt" moderne sînt controlate de computere instalate chiar în fața lor și prin stații de teledirijare.**

■ **Circa 70 la sută din electricitatea necesară economiei naționale a Austriei este produsă de hidrocentrale. În Norvegia, apele strînse în lacuri de acumulare dar care trec prin baraje în care sînt instalate „ceasuri ale luminii", furnizează peste 98 la sută din necesarul de electricitate al țării.**

■ **Cantitatea de bioxid de carbon degajată anual în atmosferă se ridică la peste 20,5 miliarde tone. Bioxidul de carbon ia naștere la arderea cărbunelui, petrolului și a altor combustibili fosili trecînd drept cauză esențială a efectului de seră.**

Noi necazuri pentru Maradona

Se știe, numele lui Maradona a fost însoțit în ultima vreme de numeroase scandaluri. Mai nou, de cîteva luni, celebrul fotbalist încearcă în mod disperat să-și dovedească non-paternitatea față de un copil care i-se atribuie. Intransigent, un judecător italian susține că Maradona trebuie să plătească o pensie alimentară substanțială unui băiat de 5 ani, născut în urma unei legături extraconjugale a faimosului fotbalist. Mama copilului se numește Christina Sinagra. Cînd a născut copilul, tatăl acesteia a găsit de cuviință să convoace întreaga presă italiană pentru a face public evenimentul. „El trebuie să-și asume responsabilitatea", a spus acesta, știind ce impact va avea afirmația sa asupra celor din Napoli.

Așa cum a procedat și în alte cazuri, Maradona a refuzat să se supună testelor sanguine de stabilire a paternității, hotărît să se opună totuși sentinței. „Miracolul balonului rotund", sancționat nu demult de lege și de opinia publică pentru afacerile dubioase cu droguri, riscă prin acest nou scandal, să nu-și recapete onoarea destul de șifonată în ultima vreme.

Pasiune unică

O pasiune cu totul aparte are englezul John Mander din Londra. Încă de mic copil, el a colecționat și continuă să colecționeze tăblițe indicatoare, cu avertismente și interdicții de tot felul — mai ales din domeniul feroviar. Bineînțeles că toate aceste obiecte nu mai folosesc astăzi la nimic, colecționarul neintervenind în nici un fel în dialogul dintre autorități și cetățeni. În fotografie îl puteți admira pe bizarul împătimit al indicatoarelor și avertismentelor, care numără peste 10 000 de exponate. Grădina casei sale a devenit de-a dreptul neîncăpătoare și se pune problema — mai în glumă, mai în serios — dacă John Mander le cunoaște mesajele pe de rost?!

Vaci războinice

Înzestrat cu poartă—voce, arbitrul anunță numele (și numărul marcat) protagoniștilor care vor începe lupta. Arena reprezintă o porțiune de cîmp înverzit de iarbă, iar jur—împrejur se formează un cerc de spectatori. Ați fi tentați să socotiți că este vorba (poate și datorită fotografiei), de o luptă improvizată de tauri. Vă veți înșela! În arenă se află două... vaci! Faptul nu trebuie să surprindă prea mult, fiindcă este vorba de o practică tradițională caracteristică și unică în lume care se petrece în Elveția, mai precis în zonele muntoase. Evident este vorba de un spectacol absolut unic, savurat nu numai de locuitorii din preajmă, ci și de numeroși turiști.

Citiți în numărul viitor:

Cadavrul unui extraterestru sau un experiment științific ratat?

magazin

SERIE NOUĂ – 80

ANUL XXXV ● Nr. 46 (1830) SIMBĂTĂ 14 NOIEMBRIE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Persistă o enigmă de mare senzație

CADAVRUL UNUI EXTRATERESTRU CALCINAT SAU UN EXPERIMENT ȘTIINȚIFIC RATAT?

Starea de veghe

CEI VII ȘI CEI MORȚI

incursiune în paranormal

-Toți știu ce au de facut pe termen lung și noi nu știm ce vom minca pe termen scurt...

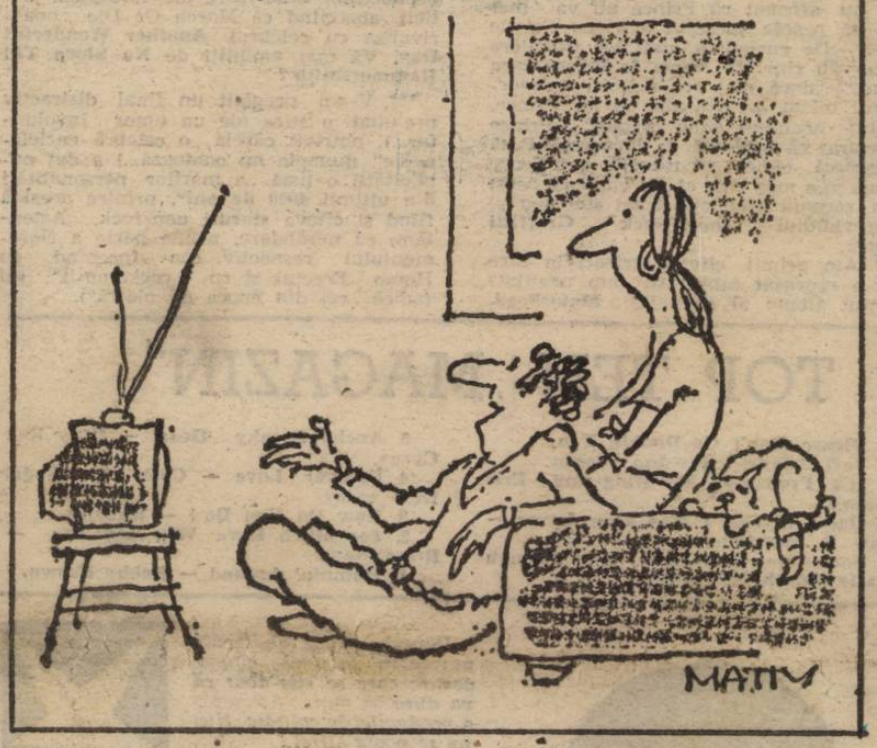

CRONICA modei

„AFACEREA GENELOR" – AFACEREA SECOLULUI XXI?

Medicina la zi

ECOUL PSIHOLOGIC AL MEDICAMENTULUI

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

PROGRAM TV

TELEFOANE ÎN AUTOBUZE

O măsură de... avangardă ? Primăria orașului Berna (Elveția) întreprinde în prezent o experiență foarte interesantă. Este vorba de instalarea unor telefoane celulare în autobuzele care traversează toate cartierele orașului. Astfel, cine dorește să dea un telefon din autobuzul în care se află poate folosi un asemenea telefon, (ca acela din imagine) bineînțeles contra cost. Această inițiativă a fost primită cu un deosebit interes de călătorii din autobuze, apreciindu-se că apariția telefoanelor în autobuze va deveni, începînd de anul viitor generalizată. Soții geloși își vor putea mai lesne controla soțiile, sau invers !

Biblioteca Județeană MUREȘ

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

AMALGAM

*** Revin asupra noului album semnat **Prince** (numele său real fiind Roger Nelson), intitulat **Simboluri**, care tinde să spargă topurile contrazicîndu-i pe cei care au afirmat că Prince nu va mai reuși să repete succesul avut cu Purple Rain... De curînd a avut loc premiera noului său clip **My Name Is Prince** care probează, dacă mai era nevoie, extraordinarul talent de dansator al lui Prince, adeptul aceluiași dans „nebun"... Prince a declarat că așteaptă de la acest LP să depășească toate recordurile anterioare dar părerea mea este că nu va reuși acest lucru, recenta producție fiind sub nivelul remarcabilului soundtrack **Graffiti Bridge**...

*** Am primit cîteva scrisori în care mi s-a reproșat faptul că „am neglijat" recentul album al grupului **Motorhead**, **March Or Die** (al 16-lea în 15 ani de activitate...) și vreau să-mi repar, azi, greșeala : Lemmy Kilmister & CO au arătat că heavymetal-ul lor „demodat" poate rezista, cu brio, în epoca dominată de Metallica și de Nirvana... Cei care au ascultat precedentele albume semnate Motorhead vor fi, cu siguranță, surprinși de diversitatea muzicală prezentă pe March Or Die, care contrastează cu majoritatea producțiilor anterioare ale formației, criticii apreciind că March Or Die poate rivaliza cu celebrul **Another Wonderful Day**. Vă mai amintiți de **No Sleep Till Hammersmith** ?

*** V-am pregătit un final distractiv preluînd o știre (de un umor involuntar...), potrivit căreia „o celebră enciclopedie" (numele nu contează...) a dat publicității o listă „a marilor personalități din ultimii **4000 de ani**", printre acestea fiind și cîteva staruri pop-rock. Așteptăm, cu nerăbdare, prima parte a clasamentului respectiv, cea începînd cu Homo Erectus și cu „rockman-ii" săi (adică „cei din epoca de piatră").

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **Please Don't Go-Double You.**
9. **Just Another Day-Jon Secada.**
8. **It's Probably Me-Sting and Eric Clapton.**
7. **Damn I Wish I Was Your Lover — Sophie B. Hamkins.**
6. **Sometimes just Love Ain't Enough — Patty Smyth.** New entry.
5. **Anchy Breaky Heart — Billy Ray Cyrus.**
4. **Forever Love — Color Me Badd.** New entry.
3. **How Do You Do ! — Roxette.**
2. **Too Much Love Will Kill You — Brian May.**
1. **Humpin' Around — Bobby Brown.**

*Depeche Mode au terminat lucrul la noul album despre care **se știe doar că** va dura 60 min... Așteptăm o producție de calitate. Nici nu se poate altfel !*

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII
The Singles 81-85 — Depeche Mode

De curînd cvartetul britanic a terminat lucrul la noul disc a cărui lansare va avea loc, cel mai probabil, la începutul lui '93. M-am gîndit, pentru a vă face așteptarea mai ușoară, să vă prezint LP-ul care conține singles-urile din perioada '81 — '85 care ar putea purta, liniștit, numele de Greatest Hits... Iată acum, pentru cei care nu cunosc componența acestui grup, cîteva date despre membrii săi : **Martin Gore** (23.7.1961, Londra, clape **David Gahan** (9.5.1962, Epping, vocal), **Andrew Fletcher** 8.7.1962, Nottingham, bass), **Vince Clark** (3.7.1960, Woodford, vocal) cel care, în 1983, a fost înlocuit de **Alan Wilder** (1.6.1959, Londra, clape și vocal). Promițîndu-vă că voi reveni cu mai multe informații despre ei (după apariția noii producții) trec la etalarea singles-urilor : **Dreaming Of Me, New Life, I Just Can't Get Enough** (de pe albumul de debut **Speak And Spell** din 1981), **See You, The Meaning Of Love, Leave In Silence** (de pe **A Broken Frame**), **Get The Balance Right** (prima piesă cu Alan Wilder în formație), **Everything Counts, Love In Itself** (de pe **Construction Time Again** din 1983), **People Are People** (unicul single care s-a bucurat de succes peste Atlantic...), **Master And Servant, Blasphemous Rumours, Somebody, Shakee The Disease** și **It's Called A Heart** (toate patru de pe albumul **Some Great Reward** din 1984). Pentru a nu lăsa treaba neterminată dați-mi voie să vă prezint și singles-urile care au urmat apariției acestei colecții : **A Question Of Time, A Question Of Lust** (de pe **Black Celebration** din 1985), **Never Let Me Down Again, Behind The Whell** (de pe **Music For The Masses** din 1987), **Little 15** (1988), **Personal Jesus, Enjoy The Silence, World In My Eyes** (de pe **Violator** din 1990) Dacă mi-a scăpat vreunul faceți voi completarea... O.K. ? P.S. Sîmbăta viitoare vom trece Atlanticul pentru a dansa cu Bobby Brown. Noul său album este „Criminal" !

Avem două piese noi, ambele slow-uri : primul single de pe albumul frumoasei Patty și sensibilul comeback (cam mult spus dacă avem în vedere faptul că CMB ne-au cucerit, definitiv, cu primul lor album...) al cvartetului din Oklahoma City, o piesă care va surprinde pe fanii... NKOTB, deoarece seamănă teribil cu sound-ul celor cinci „puști" !

V-am rămas dator cu restul discografiei maestrului Vangelis... Iat-o : China ('78), Short Stories ('79), See You Later ('80, cu Jon Anderson), The Friends Of Mr. Cairo ('80, cu Jon), Opera Sauvage ('81, cu Jon), Chariots Of Fire ('81, soundtrack, Oscar...), Beaubourg ('82, soundtrack), Private Collection ('83, cu Jon), Greek Tragedy Elektra ('83, teatru), Blade Runner ('84, soundtrack, Ați văzut filmul ?), The Beauty And The Beast '84, soundtrack), Invisible Connection ('84, soundtrack), Mask ('85), RB-esque ('85), Direct ('86), Antarctica ('88), Themes ('89), The City ('90), Page Of Life ('91, cu Jon), Best Of Jon & Vangelis ('92). Dacă am omis vreun titlu îmi cer, anticipat, scuze...

Tolba cu scrisori

Doresc să corespondeze : Aura Basoc, str. Ec. Teodoroiu, bl. M1, sc. 2, ap. 33, Tecuci, 6300, Galați (cu fani De Mo, Aura, People Are People nu este un LP...). **Grațiela Nitreanu**, str. București nr. 80, bl. cc3, sc. A ap. 17, Topoloveni, 0347, Arges (cu fani De Mo și Michael Jackson), **Mihaela**, str. T. Vladimirescu, bl. Unicat, ap. 4, Moinești, 5478, Bacău (cu fani Sandra și NKOTB), **Mircea Olteanu**, str. Sarmisegetuza nr. 3, bl. 33 B, sc. C, ap. 12 Brașov (cu rock-eri. Are 15 ani, Mircea, trimite-mi acele materiale doar dacă sînt originale), **Cristian Anton**, str. Cameliei nr. 23 bl. 117, sc. C, ap. 60, Ploiești, 2000 (cu fani de rap și blues. Are 17 ani), **Sage Ruin**, Calea Grivitei nr. 33, ap. 22, București, sector 1 (cu rock-eri), **Alina**, str. Carpați nr. 7, bl. 358, sc. A, ap. 2, Alexandria, 0700, Teleorman (cu cei care iubesc rock-ul și chitara), **Petru Șomoiag**, Micro 19 str. Laminoriștilor nr. 8, bl. G 3, sc. 1, ap. 14, Galați, 6200 (cu fani Compact și Roxette), **Cristina Ababiana** str. G-ral Berthelot nr. 8, ap. 4, București (cu fani De Mo, Are 16 ani, satenă cu ochi albaștri), **Alexandru Sîrbu**, Aleea Somesul Mare nr. 3 bl. F 10, ap. 54, sector 4, București, 75562 (dorește să înființeze un fan-club Roxette).

PULSE

Mike Oldfield, după 20 de ani

Cunoscutul muzician englez Mike Oldfield *s-a născut pe 15 mai 1953 la Reading, Anglia și debuta la 20 de ani cu albumul* Tubular Bells *(1973). Mulți au zis atunci că tînărul are geniu, oricum, dacă acest cuvînt este prea mare, se observa că Mike este un multi-instrumentalist foarte talentat, iar discul de debut confirma această părere. Tot el este acela care compune banda sonoră pentru un deja clasic film horror, „Exorcistul". Activitatea lui nu se oprește aici, el producînd album după album, după cum ne arată o*

simplă însușire a lor : Hergest Ridge *(1974),* The Orchestral Tubular Bells *(1975) și* Omnadown, *în același an,* Boxed *(1976)* Incantations *(1978),* Exposed *(1978),* Platinum *(1979),* QE *(1980),* Music Wonderland *(1981),* Five Miles Out *(1982),* Crises *(1983),* Discovery *(1984), banda sonoră pentru un alt film celebru,* The Killing Fields *(1984),* The Complete *(1985),* Episodes, Islands *(1987),* Earth Moving

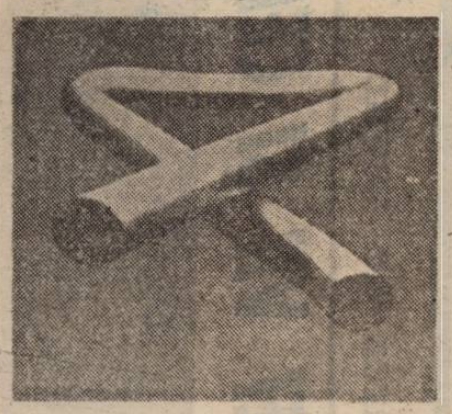

(1989), cum vedeți, o discografie cuprinzînd 17 titluri în 17 ani. Dar Mike Oldfield a surprins lumea muzicală prin producerea în acest an, deci după 20 de ani, a unui album care revine într-un anumit fel la albumul de debut, care se numește Tubular Bells II, *a cărui copertă o reproducem alăturat, împreună cu un portret al talentatului muzician. Producători : Trevor Horn, Mike Oldfield și Tom Newman. 15 melodii toate compuse și interpretate de Mike Oldfield. Din păcate nu vă pot oferi și o mostră de pe acest ultim album.*

Unplugged

Canalul de televiziune MTV specializat 100 la sută pe muzică (video-clipuri, știri, interviuri) a împlinit în august 1991 11 ani de existență (înființat la 1 august 1981 la Los Angeles) și 5 ani de existență europeană. Nu de foarte mult timp datează și inițiativa acestui canal de a invita în studio cîte un muzician de valoare pentru a interpreta melodiile sale cele mai îndrăgite numai la instrumente acustice. Emisiunea se numește Unplugged (= scos din priză adică ne-electric, adică instrumente acustice), și au fost prezenți deja MARIAH CAREY și ERIC CLAPTON, printre alții.

GEORGE CUȘNARENCU

CAM SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 17.60.10 17.60.20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 18.45.57.

SERVICIUL DE PUBLICITATE : 18.24.27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrineanu, Aurora Popescu (16 30) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (16/2) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantinliu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

TINERETUL — o investiție pentru viitor

— Stimate Dle ION DAN TRESTIENI, problemele tineretului sînt centrale în orice societate, mai ales într-una ca cea a României de astăzi, care încearcă să-și definească cea mai potrivită cale de dezvoltare. Ca Secretar de Stat în Ministerul Tineretului și Sportului, Șef al Departamentului Tineretului și director al Centrului de Studii și Cercetări pentru Tineret sînteți cel mai în măsură să vorbiți cititorilor noștri despre unele din aspectele cele mai interesante ale acestei activități. Cu ce ați dori să începem ?

— Aș începe cu programele departamentului nostru, care sînt structurate pe trei dimensiuni : programe de integrare, de protecție și prevenție și programe de curație. Sînt programe naționale aprobate de Guvern (în lipsa unei legi a tineretului nu am găsit o altă formulă de subvenție). Am și întreprins o serie de acțiuni, cum ar fi cele legate de programul național de jocuri. Primit la început cu reticență, el încearcă să redea timpul necesar pentru divertisment. Împreună cu Institutul pentru Calitatea Vieții, cu sprijinul Guvernului și în colaborare cu o specialistă din Belgia care ne va asista timp de doi ani, se vor analiza experimenta și difuza jocurile, mai ales că se constată că azi copiii nu mai știu practic nici un joc — mă refer la jocurile de stradă, de curte, cele jucate la masă etc. Ne interesează mai ales jocurile fizice. Pentru că din studiile Centrului de Cercetări Sportive privind starea sănătății tineretului, așa cum rezultă ea din potențialul bio-motric, se observă o degradare a sa (de exemplu, în România fetele încep involuția biologică la vîrsta de 16 ani !).

Un alt program interesant este cel de privatizare pentru tineret, care vizează acțiuni de antrenare a tineretului în activități de antreprenor, să le dezvolte spiritul de întreprinzător, să le ofere posibilitatea de a găsi un loc de muncă. Intră în acest program înființarea unor centre de muncă (unul s-a și înființat la Arad), după un model italian (de altfel sîntem asistați de o societate italiană, ACLI — Venetto), o rețea de incubatoare de afaceri...

— Aveți și sprijin financiar din afară?

— Deocamdată totul se face cu forțe proprii, dar sperăm că va veni și suportul din afară. Activitatea de privatizare dispune de o sumă de 50 milioane lei, ce vor fi investiți în ...afacerile inițiate de tineri. Există de exemplu o fabrică de jucării la Iași, făcută de tineri, care au pus pe picioare o hală dezafectată și acum cu 200 de angajați, toți tineri, fabrică jucării cu care aprovizionează orașul la prețuri mult mai joase dar de calitate apropiată de piața obișnuită. Sau la Rîmnicu Vîlcea, unde există o întreprindere de același tip care produce yachturi din lemn... Noi sprijinim asemenea acțiuni. La Pîrîul Rece, de exemplu, au fost organizate cursuri de specializare pentru liderii de asociații, beneficiind de concursul unor specialiști străini.

— Există vreo preferință pentru vîrstă, există alte limite ?

— Noi ne-am autoobligat să ne limităm la vîrste între 14—25 de ani, adică la ceea ce se consideră în general „tineret" pe plan mondial. Dar limitele nu sînt foarte riguroase.

— Vă bazați în mod deosebit pe vreo instituție în aceste activități ?

— Foarte mult ne ajută Centrul de Studii și Cercetări pentru Tineret, care practic ne furnizează toate informațiile. Cu el și cu Liga pentru Sănătate Mintală avem un studiu despre droguri. Se va construi primul Centru de dezintoxicare din țară... Apoi un studiu privind delincvența și devianța juvenilă. Ne interesează lucrul cu asociațiile, partenerii prin care departamentul își aplică politica de tineret.

— Spre ce profesii se orientează asemenea asociații ?

— Nu sînt neapărat asociații profesionale. Există fundații care au preluat patrimoniul fostelor organizații județene de tineret (acestea sînt asociațiile „cu bani") asociații de turism, apoi asociații, cum să spun, „pe hobby-uri"... Există și Liga Tineretului, Liga Studenților, deci și asociații cu o culoare politică...

— Vorbeați și despre o lege a tineretului care încă lipsește...

— Este un alt lucru care se va face împreună cu Centrul : prezentarea unui proiect de lege. Părerea noastră este că tineretul are nevoie de o protecție specială. Este un lucru prevăzut și în Constituție, și s-ar părea că nu mai este nevoie de o lege, mai ales că nici alte țări nu o au. Avînd însă în vedere că tineretul este de fapt forța principală în această perioadă de tranziție el trebuie să aibă posibilitatea de a se manifesta și trebuie protejat în acest sens. Centrul va face un sondaj pentru a vedea cîți tineri simt nevoia unei asemenea legi. Conform unui sondaj IRSOP din 1991, procentajul celor care o doresc ar fi sub 50%...

MIHAELA DOROBANȚU

În sprijinul cerealelor

Noua instalație „Mistral", pusă la punct de firma franceză Agro Lorin, asigură ventilarea aerului, conservarea cerealelor și proteaginoaselor, evacuarea reziduurilor în silozuri, după golirea acestora prin sistemul gravitațional. Acest sistem de suporți curbați se instalează cu ușurință în silozuri, indiferent de forma lor (rotundă, pătrată, rectangulară, hexagonală), în galerii îngropate sau semi-îngropate, sau în suprastructuri din beton sau metalice cu înălțimi cuprinse între 35 și 40 metri. Sistemul permite ventilarea tuturor cerealelor : grîu, orz, ovăz, rapiță, floarea-soarelui, sorg etc) cu o mare eficacitate. Foarte apropiate unele de altele, gurile de

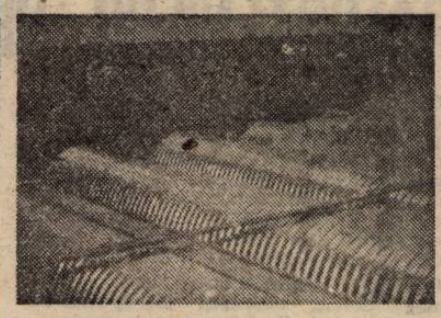

ventilare difuzează uniform aerul în siloz. Instalația asigură și evacuarea completă a reziduurilor prin introducerea de aer doar prin cîteva guri de ventilare, cu o orientare și viteză care să antreneze cerealele pînă la gura de golire. Debitele obținute pot atinge valori cuprinse între 60 și 150 tone/oră, în funcție de puterea ventilatorului, iar cerealele pot fi antrenate pînă la o distanță de 15—20 metri. Astfel se poate asigura golirea silozurilor cu lungimi sau diametre de 30 metri. Sistemul „Mistral" este foarte solicitat în prezent pe piața europeană. (Ș.F.)

Tehnologie de vîrf în România

COMPUTERLAND SE LANSEAZĂ ÎN RADIO-COMUNICAȚII

Zilele trecute am fost prezent la sediul firmei **COMPUTERLAND**, care printre altele fiind spuse a împlinit și un an de activitate, pentru a afla cîteva lucruri legate de noul domeniu în care cunoscuta firmă bucureșteană s-a angajat: domeniul radio-comunicațiilor. Și pentru că s-a aflat la București directorul general al firmei americane **RADIO COMUNICATIONS INTERNATIONAL CORP.**, dl. **Alexander M. Gordin** primele întrebări au fost adresate domniei sale. Deci...

— În cîteva minute, stimate Alexander Gordin, care sînt scopurile acestei acțiuni conjugate și de ce ați ales Computerland București?

— Este vorba despre o nouă activitate pe care o inițiem în România. Ca distribuitor exclusiv al cunoscutei firme **Maxon**, una dintre cele mai mari firme de radio-comunicații din lume, dorim să aducem produsele ei, de cea mai bună calitate, și în România și mă refer nu numai la aparatura de radio-comunicații, ci și la accesorii și service, în așa fel încît să creăm un sistem al radio-comunicațiilor la cel mai înalt nivel tehnologic. Vrem să creăm o rețea de distribuție pe întreg teritoriu al țării, începem cu Bucureștiul, această rețea radio fiind în stare să acopere întreg orașul, rezolvînd, în același timp problemele legate de frecvențe. Referitor la alegerea firmei Computerland răspunsul este și mai simplu: lucrăm cu Computerland de mai multă vreme, considerăm că este o companie redutabilă care are o rețea foarte largă de distribuție în România și apoi este o foarte mare legătură între computere și comunicații. Radio comunicațiile cunosc o foarte mare răspîndire în țările dezvoltate și eu văd posibilitatea ca și în România acestea să cunoască o îmbunătățire radicală și o dezvoltare pe măsura importanței acestui domeniu.

— Vă mulțumesc. Am cîteva întrebări și pentru dl. director Gabriel Dogaru, cel care va răspunde de crearea acestei rețele în țara noastră. Pentru început, de ce Maxon?

— Așa cum ați aflat, Maxon este una **dintre** cele mai importante companii **de** comunicații din lume, cu **6000 de** angajați, cu filiale în S.U.A., **Marea** Britanie, în Europa. Produsele lor sînt la cel mai înalt nivel tehnologic și încercăm să le introducem în țara noastră fiindcă le putem oferi cele mai competitive prețuri în raport cu calitatea. Este vorba de walkie-talkie, telefoane mobile, repetoare.

— Spuneți-ne cîteva cuvinte în plus în legătură cu relația calculatoare-comunicații.

— În lume, calculatoarele care lucrează singure sînt din ce în mai ce puține. S-au creat deja rețelele de calculatoare, cu o mixare între comunicațiile pe unde medii, gen cablu coaxial, linii telefonice și liniile radio, linii prin satelit deci microunde. Toate aceste posibilități permit comunicația tot mai rapidă între calcula-

toare și între calculatoare și persoane individuale. Deci noi, cei de la **COMPUTERLAND** considerăm acest domeniu de mare viitor și ne-am gîndit că putem pune la dispoziția beneficiarilor noștri și servicii în această direcție.

— Adică?

— Putem pune la dispoziția posesorilor de calculatoare module de transmisie de date pe calea undelor radio. În felul acesta, în zone mai greu accesibile unde este greu de întins fire, cablu coaxial, se pot utiliza aceste module de transmisii de date. Acest domeniu este deficitar în România și asta din mai multe motive: acest domeniu al comunicațiilor era ținut sub o strictă supraveghere de fostul regim, iar echipamentele erau în general de o calitate scăzută, iar astăzi sînt chiar complet uzate moral.

— Știu un lucru simplu: radio-comunicații înseamnă frecvențe. Se va isca un război al frecvențelor acum?

— În România a început să se simtă o oarecare criză a spectrului radio, adică numărul de frecvențe utilizabile este relativ redus și datorită faptului că la noi se lucrează încă pe canale largi de frecvență și o singură convorbire ocupă un spațiu prea mare, deci datorită acestei încărcări a spectrului mai ales în București, tendința este de a evolua către sisteme de radio-comunicații, în care să se permită ca un număr redus de frecvențe să poată fi folosit de un număr cît mai mare de utilizatori, zeci sau sute pe o singură frecvență. Deci nu un război al frecvențelor ci o folosire eficientă a lor. Și pentru că nu toți utilizatorii își pot permite aceste sisteme de care vorbea și dl. Gordin, noi putem oferi serviciile, scutindu-i și de o întreagă suită de probleme colaterale. Să închei, la momentul actual, realiști fiind, știm că putem porni în acest domeniu al radio-comunicațiilor în benzile de frecvențe pe care deja există utilizatori, adică pe banda de 150 de MHz și în viitor pe banda de 450 MHz. Asta deocamdată.

— Eu vă doresc succes și vă mulțumesc pentru detaliile oferite.

GEORGE CUȘNARENCU

enciclopedie

PARTICULE COSMICE SUB LUPA ȘTIINȚEI (II)

● Neutrinii sosesc pe Terra la opt minute de la nașterea lor ca urmare a fluxului nuclear din Soare. ● Se așteaptă ca rezultatele experimentului „Gallex" să confirme conceptele actuale cu privire la reacțiile termonucleare care au loc în Soare. ● Se are în vedere și cunoașterea veritabilei structuri a Universului.

Neutrinii sosesc pe Terra la numai opt minute de la nașterea lor ca urmare a fuziunii termonucleare, aici fiind capturați de atomi sub efectul interacțiunii „slabe". Se transformă în elemente noi, în general radioactive, studiate în prezent de oamenii de știință. Prima încercare întreprinsă de savanți pentru „contabilizarea" neutrinilor ce ating Terra a fost întreprinsă în 1970, cînd în Dakota (Statele Unite) a fost fixată o „țintă", respectiv un rezervor cu o capacitate de 400.000 litri, umplut cu clorură de etilen, amplasat într-o veche mină de aur. Dar clorura de etilen nu poate capta decît o cantitate infimă din neutrinii de proveniență solară, mai precis pe cel care posedă cea mai mare energie. Aceștia se transformau în argon radioactiv, după calculele experților urmînd a fi capturat un atom de argon radioactiv pe zi. Rezultatele obținute pe parcursul acestei experiențe, care a durat mai bine de 10 ani, nu au fost deloc încurajatoare, doar o treime din imapacturile vizate inițial fiind înregistrate pînă la urmă. S-a tras astfel concluzia că numai o treime din particulele ultrarapide de proveniență solară ajung pe Pămînt.

Rezultatele experimentului „Gallex" sînt extrem de importante pentru știința contemporană, întrucît nu este exclus ca ele să ducă la revizuirea teoriilor elaborate în legătură cu procesele care se derulează în interiorul Soarelui. Norii atomici ai galiului sînt capabili să capteze neutrinii de slabă energie din Soare, într-o proporție de 99 la sută. Norul atomic al galiului se transformă într-un izotop radioactiv — germaniul, ca urmare a capturării unui neutrin, clorura de germaniu astfel obținută fiind un gaz volatil ce poate fi extras din clorura de galiu. Chiar și rezervorul „Gallex" nu primește decît 10 particule de germaniu în medie, pe parcursul a 20 de zile de expunere. Izolarea acestor neutrini de soluția de clorură de galiu necesită 3000 metri cubi de azot și durează o zi întreagă. Numărul impacturilor cu neutronii este determinat ulterior prin măsurarea radioactivității germaniului.

Rezultatele experimentului „Gallex" vor permite rezolvarea a două probleme esențiale. Prima se referă la confirmarea concepțiilor actuale ale astrofizicienilor privind reacțiile termonucleare care au loc în Soare, iar a doua constă în verificarea „teoriei clasice" a particulelor elementare care susține că toate forțele sînt manifestarea unui singur fenomen. „Interacțiunea slabă" și proprietățile neutrinilor joacă un rol esențial în stabilirea adevărului în privința teoriilor menționate. Acest mare proiect științific, ale cărui costuri sînt estimate la minimum 45 milioane de dolari, urmărește și cunoașterea veritabilei structuri a Universului. Aceasta este, desigur, o misiune extrem de ambițioasă, tipică spiritului uman scormonitor aflat mereu în căutarea marilor adevăruri ale științei.

ȘERBAN FILIP

Nr. 46 (1830) din 14 noiembrie 1992

incursiune în paranormal

„MESAJ DIN INTERN DESTINAT PĂMÎNTENILOR PENTRU VIITOR" (III)

Continui reproducerea interesantului Mesaj al cărui conținut de o mare claritate ideatică și bogat în intuiții unele cu incidență cosmogonică, șochează prin valoarea spirituală performantă și prin sensul pe care acesta îl imprimă nevoii noastre de-a găsi un mod de comunicare și de conștientizare a unor inteligențe extragalactice superlative.

Evident originalitatea și profunzimea ideilor, mișcarea lor și rigorile ce se desprind din imperativul accelerării evoluției spirituale pot părea de natură speculativă. Dar să nu uităm că trăim momentul cînd tot mai numeroase și mai „concrete" sînt semnele care ne obligă să recunoaștem prezența în văzduhul planetei a unor mesageri din alte lumi. Descrierile sau mărturiile probate privind apariția unor obiecte străine, unele acuzate, în spiritul omenesc al percepției, de „spionaj", sînt de-acum bine cunoscute de toată lumea. Întrebarea pare să se secularizeze : Ce vor de la noi ființele inteligente din alte lumi ? Este limpede că pînă acum nu ne-au pricinuit nici un rău — un rău material, bineînțeles, și n-au produs victime în rîndul speciilor pămîntene. Deci apar și dispar obiectele cu nevăzuții mesageri, dar ne putem imagina, cel puțin, conform logicii noastre pămîntești, că nu este vorba de plimbări cosmice de agrement.

Date mai complete despre persoanele care au inițiat întregul program I.J.P. Appel Guery, din Franța, voi reproduce într-un număr viitor. De asemenea, dl. Dan Chiaburu, (adresa grupului în România este : GALACTELLUS, 2675 Petrosani, str. V. Milea 28B/34) îmi va pune la dispoziție textul integral al unei conferințe importante, la care a participat în Franța. Iată continuarea Mesajului : (A se vedea și ultimele două numere ale revistei) :

„În general, o ființă care reușește să-și îndrepte spiritul individual spre căutarea spiritului universal este deja mai mult sau mai puțin contactată de marea mulțime a ființelor de lumină. Desigur nu este cazul ca la început să-i fie încredințate secretele transmutării, în toate amănuntele acestui proces. Deoarece corpul său fizic condiționat în mod eronat din cea mai fragedă copilărie va fi repede dezechilibrat și slăbit de descătușările energetice foarte puternice cu care riscă să intre în contact fără a avea posibilitatea nici să le controleze, nici să le asimileze în mod armonios. Este deci necesară o lungă perioadă de timp pentru armonizarea progresivă a ființei, dîndu-i treptat sentimentul interior al propriei sale revelații. Aceasta nu se poate face decît cu o singură condiție : atîta timp cît ființa este încă atașată de îndoieli, judecăți exterioare, distrugeri malefice, elemente ce ignoră lumina, trebuie să aștepte să fie progresiv eliberată, să fie curățită în foc și apă, să i se dea o hrană corespunzătoare activării energiilor latente. Nu vom sta în permanență la pîndă pentru a înlătura din calea ei toate pericolele. Dar în cea mai mare parte a timpului, de cînd începem să o supraveghem, o vom ajuta să evite un important număr de catastrofe, prevenind-o cu discreție dinainte.

Putem astfel să ghidăm treptat ființa spre eliberarea de materie, adică să o extragem din toate solicitările mediului exterior ce o împiedică să-și vadă propria realitate profundă, și care o condiționează într-o schemă dimensională restrictivă. Mai tîrziu, cînd am reușit să o aducem pînă la „prima poartă", îi permitem să întîlnească o ființă-ghid. Acest fascicul de lumină, încarnat într-un corp fizic îi va permite să intre mai rapid într-o conștientizare de sine și a întregii creații. Nu este, desigur, cazul ca această ființă să lucreze în locul lui. Efortul personal este absolut indispensabil. Nici o poartă nu se deschide singură, în afară de aceea care duce spre abis. Cerurile au decis ca numai cei care au învins în probele de trecere să fie demni să intre în planul luminilor".

În episodul următor, vor fi descrise rigorile acestui proces, nu atît ca programe concrete de lucru, pe cît în planul spiritual, prin atașarea de valori transcendentale prin care evoluția devine viabilă.

(Va urma)

ION TUGUI

Vrăjitorii din... Soweto

Bill Spreag, originar din Liverpool, este un vrăjitor Sangoma.

Imaginați-vă o scenă care se petrece undeva, într-o zonă în apropiere de Soweto : dintr-o încăpere întunecoasă, construită din ierburi și pămînt uscat răzbate un murmur ciudat, aducînd a incantație. În interiorul strîmt, peste o sută de oameni. Toți sînt zuluși. Dansează îmbrăcați în costumul lor tradițional. În centru, o femeie albă, îngenuncheată pe pămînt. Ca hipnotizată, fixează cu privirea o capră albă pe care doi tineri negri o țin în fața ei, cu picioarele depărtate pentru a i se vedea abdomenul. Femeia albă se apropie de animal cu o lamă în mînă. Presimțind ce urmează, animalul se zbate îngrozit. Femeia este încurajată de un murmur aprobator al asistenței, cu sentimentul că spiritul străbunilor acceptă sacrificiul. Se apropie și înfige lama în inima animalului. Apoi își apropie buzele de rana produsă. Sîngele i se prelinge pe bărbie.

Scena reprezintă de fapt, momentul ultim al unui experiment de vrăjitorie vindecătoare, început cu cîteva luni în urmă de femeia albă. Comunitatea neagră i-a recunoscut virtuțile supranaturale, cerînd mai întîi avizul unui vindecător pentru ca apoi, eventual, să meargă să consulte și un medic. Un studiu realizat de Liga națională franceză de fotbal relevă că majoritatea echipelor din țările africane au vrăjitorul lor, căruia îi plătesc în medie 800 de dolari înaintea unui meci, pentru a îndeplini ritualul ce garantează victoria. Chiar și în orașe, unde trăiește populația așa-zis occidentalizată din țările africane, peste 50% din decesele neexplicate sînt atribuite spiritelor maligne și vrăjitoriei.

Shirley, ex-top model, a îmbrăcat haina unei noi cariere : aceea de vrăjitoare.

Pentru ei, acest aspect nu este o fantezie culturală, ci o veritabilă funcție socială. Peste 80% dintre bolnavii de origine africană au convingerea că maladiile care îi afectează au la bază un element răufăcător și de aceea preferă să

În rîndul vindecătorilor tradiționali africani, de un prestigiu aparte se bucură acei ce poartă titlul de Sangoma sau Inyanga. Un Sangoma are în primul rînd rolul și presupusa calitate de a intra în comunicare cu spiritele strămoșilor, care, la rîndul lor, vor favoriza soarta oamenilor pe lîngă Dumnezeu. Pentru majoritatea africanilor, dacă recolta nu merge bine, dacă animalele sînt sterile, dacă o femeie nu dă naștere unui copil la cel puțin doi ani după căsătorie..., înseamnă că spiritele sînt nemulțumite. Atunci este rolul lui Sangoma de a consulta spiritele, de a interpreta mesajul și de a conduce oamenii pe calea cea bună. De cele mai multe ori se consideră că sacrificiul ritual al unei capre va îndrepta lucrurile. Dar dacă un Sangoma își exploatează puterile în scopuri răufăcătoare, comunitatea îl exclude din rîndurile ei, adesea într-o manieră barbară. Este desigur suficient să se bănuiască acest lucru pentru ca Sangoma să-și primească pedeapsa. Este ușor deci de imaginat la ce excese se poate ajunge.

Invanga face figura unei persoane versate în arta medicinii, a vindecării de fapt. Trebuie să cunoască virtuțile curative ale fiecărei rădăcini, fir de iarbă, substanță animală. Interesant este totuși faptul că unele tratamente al căror secret se transmite doar de la maestru la elev se practică și în medicina modernă. La sfîrșitul secolului al XIX-lea, un vindecător din tribul Pedis a descoperit mijlocul imunizării contra variolei, prin prelevarea de secreții de la un bolnav și inocularea la alte persoane. Avînd totodată rolul de medic, psiholog și sfătuitor spiritual, Inyanga este una dintre persoanele cele mai importante din comunitatea africană, cărora li se acordă un respect deosebit.

(Va urma)

AURORA POPESCU

Psihoterapia între certitudine și speranță

Aparent este un cabinet medical. Dar nu vezi aici nimic din aparatura uneori atît de complicată și care sperie, în aceeași măsură în care inspiră speranță. Aparent este vorba de un medic. Dar nu are nici obișnuitul halat, nici nelipsitul stetoscop atîrnat de gît, nici vreun alt semn distinctiv. Nu știi de unde să-l iei, nu știi la ce să te aștepți, ești poate dezamăgit.

Și totuși sunt multe boli cărora un asemenea medic le găsește o explicație și de cele mai multe ori o rezolvare, boli în fața cărora mdicina „obișnuită" rămîne uneori neputincioasă.

Psihanaliza, căci despre ea este vorba, nu este doar un simplu domeniu la confluența medicinii și psihologiei. Este un adevărat instrument cu care se poate sonda în adîncimile nu totdeauna limpezi ale psihicului uman. „Descoperită" de medicul vienez Sigmund Freud, ea a fost în egală măsură contestată și admirată, respinsă și folosită, mergînd uneori pînă la abuz.

Iată de ce vă invităm în laboratorul secret al acestei științe care a vindecat nu puțini oameni, împreună cu Dr. Adrian Voicicovski, (A.V.) psihiatru și Jan Chiriac, (J.C.), psihanalist, care au avut amabilitatea să ne împărtășească din experiența lor.

Cum am putea însă începe o asemenea discuție ?

Red. — Am putea începe cu întrebarea „de ce se duce omul la doctor ?" Cu referire specială la psihanaliză, la psihiatrie... Uneori este vorba efectiv de boală, alteori nu boala în sine contează, ci pur și simplu căutarea unei metode de a îmbunătăți o situație care supără. Cum este în „Dallas", unde vedem familii avute care aleargă la medicul curant ca să-i vindece o nevroză trecătoare...

A.V. — Mai degrabă ca să-i întrețină într-un mod acceptabil...

J.C. — Vedeți, cred că în primul rînd ar trebui să stabilim diferențele între psihanaliză și, pe de o parte psihiatrie, pe de alta religia, ocultismul, yoga și toate celelalte care intră în așa-zisa metafizică. Trebuie apoi să vorbim despre instrumentele cu care lucrează psihanaliza. Vine omul la tine și te întreabă : „Dar ce-mi faceți aici ?"

A.V. — ... Așteaptă să scoți măcar o trusă pe masă !

J.C. — ...În momentul în care îl așez pe pat iar eu trec în spatele lui, rămîne blocat...

A.V. — Este această deformare a medicinii clasice care instrumentează totul !

J.C. — Da, medicul care vine în halat, cu un aparat... Unii ne spun : „nu ne luați tensiunea ? Nu vreți să vedeți analizele ?" Este greu să te obișnuiești cu o metodă atît de diferită. Am de exemplu, acum un caz de obsesie, un student de 22 de ani care are ideea fixă că are ceva la cap. Este însă foarte confuz, nu poate preciza...

A.V. — Din cauza foarte proastei percepții a noțiunii de „psi". Toți folosesc noțiuni ca „psihic", „fenomen psihic", se discută cu ușurință despre „parapsihologie"... Este un delir, o modă a tot ce este legat de psi. S-a creat o falsă impresie a cunoașterii domeniului, ca de fapt să-ți dai seama că oamenii nici nu cunosc uneori semnificația corectă a termenului...

J.C. — Adrian m-a întrebat odată dacă pot explica suportul material al transferului de informație. Nu știam, dar l-am întrebat pe el dacă poate da o explicație a noțiunii de „psihic"...

A.V. — Dar întrebați-l pe un fizician dacă poate spune ce este acela suflet. Nici o definiție nu este satisfăcătoare. Conceptul este holistic, nu atomist. Omul însuși este o ființă absolut holistică. Și Dv. ați scris despre localizări corticale ale proceselor psihice, despre teoria holografică, la mare modă, dar depășită...

Red. — Dar de fapt, cum „lucrați" cu un pacient, ca psihanalist ?

J.C. — Încep prin tehnici de relaxare și de yoga. Pentru a-l aduce într-o stare alfa, pentru ca el să aibă acces mai ușor la inconștientul său, să fie mai deschis, să treacă peste propriile rezistențe. Și oamenii rămîn deconcertați ! „La ce folosește asta ?" Și le spun : ca să iei contact cu tine însuți, să realizezi că ai mîini, degete. „Și la ce folosește asta ?" Ca să ai o imagine coerentă, globală, a ta însuți. Căci, de fapt, omul ia contact cu sine doar cînd îl doare ceva. Pînă atunci nici nu știe că este o ființă organică.

A.V. — Deși, pe de altă parte, se caută totdeauna leziuni, substratul substanțial. Maxima vinovăție a psihiatriei față de celelalte specialități medicale se poate formula în cuvintele : „voi lucrați cu nimic ! Lucrați cu fantome, cu concepte vagi, abstracte. Ce sînt ele de fapt ? Unde le pipăi ? Ce pipăi ? Fiecare se poate raporta la o structură substanțială anatomică, o structură concretă. Chiar și neurologul... Psihiatrul săracul, în disperare de cauză, caută și el să facă o psihiatrie organicistă, să vorbească de maladii degenerative, să caute enzima... În cel mai fericit caz, la ora actuală se caută substratul biofizic. Și s-a ajuns la conceptul de cîmp, de exemplu. De aici noțiunea de obiectivitate, de pozitivism. Adică, trebuie să existe ceva care să poată fi măsurat, cîntărit, colorat... Eu știu, ceva care să interfereze cu senzorialul tău în sistemele tale de acceptie.

Or, cînd vorbești în topica freudiană a psihicului despre un conștient, un subconștient, un supraconștient, că există un ego, ți se spune : „Aha, deci aveți o topică, localizări..." Dar totul este pur simbolic.

J.C. — Și culmea este că funcționează așa !

A.V. — Și să nu uităm : toată lumea se întreabă, de fapt ce este inconștientul. Acel inconștient unde se află semnele forțelor oculte, paradoxale, paranormale... Totul cu „para"...

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

Starea de VECHE

CEI VII

ŞI

CEI MORŢI

În urmă cu un an, tot într-un început de noiembrie, caravana unei echipe de filmare, condusă de renumitul regizor **Jean-Jacques Beineix**, pătrundea în micul sat Villers — Saint Frambourg, ales ca loc de desfăşurare, după îndelungate prospecţii, pentru ultimele secvenţe ale unui film, având ca indicativ : «I. P. 5». Locuitorii satului, cîteva sute de oameni **au putut urmări în acel început de noiembrie**, puţin surprinşi — nu se auzise nimic pînă atunci despre aceste filmări — un lung şir de maşini, cu rulote supraîncărcate, **«tixite cu saltimbanci fericiţi». Expresia le aparţine**. Printre aceşti «saltimbanci» se afla, sau încă se mai afla, un actor de 70 de ani (tocmai îi împlinise în octombrie), de o notorietate mondială : marele Yves Montand.

■

„Joi, 7 noiembrie 1991 — îşi aminteşte actriţa Colette Renard — am filmat împreună, acolo, ultima noastră scenă în doi." Şi tot acolo, Montand a turnat una din cele mai impresionante secvenţe, «moartea bătrînului», eroul principal al acestui film, răpus de o criză cardiacă. În etapa de pregătire a filmării, o perioadă de lucru solicitantă fizic şi relativ tehnicistă (în care se fixează luminile şi se repetă mişcarea aparatului), Montand fusese înlocuit de o «dublură», Etienne Ravary. Dar, Ravary nu murea îndeajuns **de convingător... Şi Yves Montand n-a rezistat tentaţiei de a-i corecta «ultimii paşi»** (cu liniştea şi spaima că ar putea **fi ultimii paşi), «clipa de dezechilibru», mîna dusă spre inimă**, ca la o durere bruscă, atroce şi, în sfîrşit, «căderea» — o cădere lentă, cît se poate de lentă... Montand meditase secvenţa îndelung. Iar dialogul său cu Ravary, dublura, se înscria în însuşi spiritul scenariului — istoria unui om trecut de 70 de ani, foarte obosit, care încearcă nevoia de a împărtăşi unor tineri, unor posibili «discipoli» (aşa încerca şi Montand) misterele profunde ale pădurii, ca metaforă a vieţii, **o pădure în care el, Bătrînul**, trăise pînă atunci. O pădure pe care o înfruntase, pe care o iubise, cu care se împăcase... Se poate dezvălui, însă, totul ? Ultima clipă, moartea, precede inevitabil dezvăluirea esenţială... Dacă nu se suprapune cu ea, şi tot nerostită rămîne...

Cîteva zile mai tîrziu, o ambulanţă, cu tensionanta sirenă a salvării, traversa din nou satul în sens invers, ducînd spre o altă pădure, de umbre, un «saltimbanc» murind. Fără lumini, fără aparat de filmare, Yves Montand interpretase scena încă o dată, o trăise întocmai ca în film ... Şi se sfîrşise, întocmai ca în viaţă.

■

Cu puţine zile înainte, în holul cinematografului din Mortagne, Montand descoperise un afiş îngălbenit de timp de la antologicul film din 1952 «Casque d'or», care o făcuse celebră în epocă pe Simone Signoret. Un bun prilej pentru a se confesa, în acel noiembrie, prietenilor săi **Camille şi Luce Vidal** despre cei 10 ani de pasiune trăiţi lîngă Simone, despre următorii 15, apoi — încărcaţi de tandreţe şi, în sfîrşit, despre ultimii 15 — un fericit răstimp de camaraderie complice.

Un prilej totodată, pentru a-şi aminti de afecţiunea sa pentru Prévert, despre întîlnirile sale, de neuitat, cu Giacometti şi Picasso... Dacă n-ar fi fost marea nesansă ca Simone să piardă două sarcini, şi-a mai amintit Yves Montand, ar fi putut avea împreună doi copii, unul de 40, altul de 41 de ani...

Despre prăbuşirea fostului URSS, temă **febrilă în acel noiembrie**, Montand n-a vrut să spună nimic, cum nu a spus nimic nici despre fascinaţia «stîngii» pe care o trăise în anii săi de început, alături de Simone.

De cîte ori avea un răgaz între filmări, Montand repeta stăruitor un mult visat «show muzical '92», pentru sala Olympia ... Şi era fericit că în ultimii săi ani petrecuţi alături de Carole, avusese norocul de a li se naşte un fiu, Valentin... **«Unde este tata ?» — ar fi întrebat Valentin în ajunul Crăciunului ; dar «Père Noël»** i-ar fi răspuns, se pare, cu versurile unui şlagăr pregătit de Montand pentru Olympia, un cîntec care nu va mai fi auzit niciodată : **„Tu esti ca zorii zilei („le tout petit matin"). Valentin ; eu sînt SFÎRŞITUL ZILEI..."**.

■

Literatură, s-ar putea ricana : şi melodramă, desigur... Dar este aici şi o artă, o stăpînire perfectă a psihosociologiei cititorului — azi ; după cum rămîne un mare curaj publicistic să-ţi iei «adio» de **la anul 1991 — în primul număr pe 1992 al unei mari reviste — pe fondul unui splendid portret «Adio, Yves Montand»...** Şi pentru că în acelaşi număr al revistei Paris-Match, Arthur Conte avea să înscrie o prezentare a Rusiei 1991 (La Nouvelle Russie), o prezentare interferată cu destinul tragic al soţilor Gorbaciov, ultima confesiune a actriţei Colette Renard, **de care aminteam anterior**, se încheie cu o tulburătoare meditaţie : Montand îi **destăinuise în acea ultimă zi «cît de formidabilă este maşina umană...» Cît de admirabil rezistă...** Şi cum înfruntă totul distrucţii, disperări, oboseală... Dar, vezi, ar fi spus Montand, este deajuns un fir de nisip ca totul să se oprească«. Se referise Montand numai la viaţa lui ? Avusese în vedere toate marile convulsii ale anului? **Şi anulînd, într-un fel, tot ce-ar mai fi** putut părea melodramă : «Sur la chute de l'URSS il s'est peu exprimé...» Chiar dacă dezmembrarea URSS-ului fusese de departe cel mai dramatic «infarct».

■

În acelaşi prim număr pe 1992 al revistei Paris-Match, şi sub semnul aceluiaşi „Adio", mai erau rememorate dispariţia în anul anterior, a celebrelor Gene Tierney (interpreta «Laurei» din capodopera lui Otto Preminger) şi Viviane Romance (eroina din filmul «Gibraltar»), supranumită în anii '40 «Romance de Paris». Nu era uitat nici Serge Gainsburg... Nici Miles David, a cărui trompetă fără seamăn i-a adus cu ani în urmă bunul renume de «Picasso al jazz-ului». Nici toreadorul Nimeno II... Nici cineastul despre care se spune că ar fi inventat comedia americană, Frank Capra... Toţi au murit, **în 1991, dar accentul, cu o înţeleaptă ştiinţă a emoţiilor, era pus în cele din urmă** pe dispariţiile premature provocate de SIDA : scriitorul Hervé Guibert, la 37 de ani, actorul Brad Davis (din «Midnight Express») la 41 ; şi, nu în ultimul rînd, marele star Freddie Mercury, vedeta grupului englez Queen, răpus la 45 de ani, nu înainte de a fi lansat cîntecul «Show-ul trebuie să continue». Evident, şi după dispariţia lui. Cu acest mesaj, cu sentimentul că şi viaţa trebuie să meargă mai departe, «dosarele» celor de care ne despărţim, cu inerente regrete, se întîlneau firesc în aceeaşi revistă cu «dosarele» unor învingători : al generalului Norman Schwarzkopf, supranumit «ursul Golfului», al unor mari performante (şi performeri) în sport, al tinerelor doamne-miniştri din Franţa anului 1992 — Elisabeth Guignon, Martine Auby, Frederique Bredin, cea mai în vîrstă — abia trecută de **40**, cea mai tînără de numai 35.

Învinşii şi învingătorii, cei care aspiră la glorie şi cei care îndreptăţesc caldă compătimire, cei vii, care trăiesc intens, şi morţii, pe care nu-i vom uita, sălăsluiesc deopotrivă în pagina de ziar şi revistă, aşa cum vor stărui îndelung şi în memoria noastră.

Nu Yves Montand n-a declarat nimic **despre fostul URSS, nici despre fostul zid** al Berlinului, nici despre cei doi Gorbaciov, Raisa şi Mihail, în însuşi ceasul intrării lor în penumbră. Începutul şi sfîrşitul, gloria şi uitarea, moartea şi viaţa nu sînt doar antagonice... Pot fi şi complementare.

DOREL DORIAN

AM VĂZUT SINUCIGAŞI „FERICIŢI"...

O sinucidere nu poate fi niciodată un subiect de scandal. Dar există un spirit gregar, cultivat de o presă de un anumit tip, cu un anumit public. Ogarii acesteia adulmecă permanent prin hăţişurile junglei umane şi se reîntorc cu sinuciderile în dinţi, purtîndu-le ca pe nişte trofee bune de expus într-o expoziţie cinegetică. Contează fapta nudă, nu şi drama sufletească, pe primul loc e şocul emoţional şi nu investigaţia psihologică minimă. Cînd un om vrea să-şi ia singur viaţa, înfruntînd o regulă nescrisă a Decalogului, el devine filosoful propriei existenţe. Aşa s-a întîmplat şi cu Paul Ludwing-Landsberg, ale cărui eseuri mi-au inspirat aceste texte. A purtat cu el o otravă pentru clipa cînd va cădea în mîinile Gestapoului. Dar o revelaţie divină i-a deturnat destinul : „nu trebuia să dispună el însuşi de viaţa lui", afirmase el, gîndindu-se la Patimile Mîntuitorului. Şi a murit în lagărul de la Oranienburg, la numai 43 de ani, de epuizare fizică. Dar morala sinuciderii elaborată de el trăieşte...

Se spune de multe ori, în varii circumstanţe, că o decizie sau o atitudine e „sinucidere curată", dîndu-se un accept extrem de larg termenului. Vom practica şi noi această libertate nevinovată, alăturînd două personaje extrem de diverse, tocmai pentru a-l surprinde pe cititor : unul este imaginar şi nu tocmai, zămislit de pana inconfundabilului om de litere, Mihail Sebastian. Este vorba de profesorul Marin Miroiu, din bijuteria numită „Steaua fără nume". Al doilea este o realitate, celebrul cascador francez Gil Delamare. După opinia **autorului, ei sînt nişte sinucigaşi fericiţi şi asta-i alătură.**

Izolat într-un tîrg anonim de provincie, într-o odaie doldora de vise, Marin Miroiu se supune unei morţi lente, pe care o acceptă fără ezitare şi al cărei nume este anonimatul desăvîrşit. Înarmat cu o lunetă, pe meterezele ferestrei sale nocturne, Marin Miroiu nu mai auzi decît muzica astrelor şi tînguitul soricelului înfofolit în praful bibliotecii.

gîlceava IDEILOr

Miroiu este un Galilei însingurat, care nu aparţine acestei lumi pentru că a descoperit una mai frumoasă. De Terra îl mai leagă intransigenta domnişoară Cucu, şi simfonia irealizabilă a lui Udrea, un coleg şi partener de sinucidere într-un anonimat. Miroiu este savantul nedescoperit, care-şi dăruieşte viaţa pentru două stele ale lui numai ale lui : Alcor şi Mona. Sinuciderea lui are parfumul orhideelor, iar dragostea de-o seară nu-l corupe spre cele pămînteşti. Într-un tîrg de provincie unde nu se întîmplă nimic şi vecinii se spionează din dosul pardelelor, Miroiu se preface că există. E atît de mort pentru lume, şi atît de viu pentru astrele cerului. Nu e resemnat, **ci fericit, căci a găsit poteca spre o oază** de infinit a Universului.

Păşim prin Gil Delamare în realitate ? Cum poate fi real un om care se aruncă în Sena la volanul unei maşini în locul unui Jean Marais sau Roger Moore ? Spectatorul se ghemuieşte în fotoliu şi habar nu are cine-i în spatele vedetelor „curajoase". Gil a trăit pentru alţii, şi-a pus viaţa în pericol pentru fiorul de spaimă imortalizat pe peliculă şi a zburat din zgîrie-nori pentru a aduce un omagiu autenticităţii celei de-a şaptea arte. Gil a plusat din ce în ce mai mult şi viaţa i-a devenit o palpitantă partidă de poker în care miza era chiar moartea. Visa la perfecţiunea cascadelor sale şi era fericit cînd pericolul atingea apogeul suportabilităţii. Mediocritatea îl sufoca şi riscurile minore îi produceau silă. Se împrietenise cu moartea şi o-nsela prin profesionalismul său de excepţie. Concubinajul cu veşnicia nu este oare o formă de sinucidere ? Ca o metresă vicleană, moartea poate fi trasă pe sfoară de multe ori de un amant abil, dar ea ne înşeală o singură dată. Gil ştia asta cînd l-a dublat pe Jean Marais în filmul „Sfîntul la pîndă". Mai era angajat în încă trei partide de poker cu moartea : „Marele restaurant", „Regele de cupă" şi „Mireasa hoinăreală" (vă mai aduceţi aminte de aceste filme ?). La volanul unui Renault Caravel, într-un viraj de mare efect, Gil Delamare a pierdut un as din mînecă şi moartea a luat potul. Era 31 mai 1966. Ca şi Marin Miroiu, Gil a dobîndit neantul, iar în urmă a rămas gloria lui Jean Marais. Şi frumoasa Mona îl părăseşte pe Miroiu, după o clipă de tandreţe. Sinucigaşii sînt nişte oameni singuri.

PAUL IOAN

● **MORAL SCĂZUT.** Este vorba despre moralul trupelor germane, militarii întrebîndu-se care este utilitatea lor după unificarea ţării şi sfîrşitul războiului rece. Aprecierea acestora, o concluzie desprinsă dintr-un raport intern al Bundeswehr-ului, a fost inserată în săptămînalul „Der Spiegel". În cele cinci noi landuri (din fosta RDG), problemele populaţiei (lipsa locurilor de muncă şi salarii nu prea mari) se resimt şi în rîndurile armatei. În Germania de vest, perspectivele unei reduceri masive a efectelor macină moralul militarilor. Bundeswehr-ul s-a angajat să-şi reducă efectivele de la 548 000 oameni în prezent la 370 000 pînă la sfîrşitul anului 1994.

● **CONTROL AL GRAVIDITĂŢII !** În ciuda acestei măsuri, în China au loc multe naşteri clandestine ; cînd se întemeiază o familie, soţii trebuie să semneze un angajament că nu vor avea decît un singur copil. Cînd se examinează statisticile şcolare se constată că sînt mai mulţi copii de-

POPASURI WORLD

ÎN JURUL LUMII

cît naşterile înregistrate oficial. În anumite localităţi din nordul Beijingului anchetele efectuate au arătat, susţine expertul în demografie Jean Claude Chesnais, că a fost ascunsă naşterea unui copil din trei. Lucru imposibil la oraşe, deoarece persoanele care au un copil mai mult decît este permis îşi pot pierde locuinţa. Primele de la sfîrşitul anului distribuite de întreprinderi sînt micşorate dacă un singur membru încalcă regula.

● **SISTEMUL MONETAR EUROPEAN.** El există de la 13 martie 1979, fiind creaţia şefilor de stat şi de guvern din ţările membre ale Pieţei Comune. Iniţiativa a aparţinut cancelarului vest-german Helmut Schmidt şi preşedintelui francez Valery Giscard d'Estaing. A fost debutul instaurării în Europa a unei zone a monedelor stabile Sistemului Monetar European (SME) a fost succesorul sistemului „şarpelui" monetar pus în operă în 1972. El se compune din două elemente fundamentale : ECU (European Currency Unit) şi mecanismul de schimb.

● **ÎNTRE 6 ŞI 9 LA SUTĂ.** Aceasta este grosimea peliculei de petrol care acoperă suprafaţa Oceanului planetar, opinează membrii Comisiei Internaţionale Oceanografice şi a Organizaţiei meteorologice care studiază poluarea mediului înconjurător cu „aur negru". Experţii de la Naţiunile Unite sînt de părere că la jumătatea secolului XX, principala resursă energetică a omenirii, petrolul, a devenit compusul cel mai răspîndit care poluează mediul marin. Dimensiunile deversărilor de produse petroliere datorate avariilor de nave sînt în creştere şi în acest deceniu, ultimul al secolului XX.

● **STRÎMTOAREA MESSINA, SURSA DE ENERGIE ?** Nu este imposibil a se implini acest vis, care dăinuie de foarte multă vreme. „Tezaurul energetic" al strîmtorii amintite îl reprezintă curenţii care circulă prin acest coridor marin în lungime de 40 km, cu o lăţură de 3,5 km şi o adîncime marină de 85 m (situat între Peninsula Italică şi Insula Sicilia) şi care leagă Marea Tireniană cu Marea Ionică. Curenţi ce deplasează circa un milion de metri cubi de apă pe secundă. Stăvilirea acestei forţe colosale a curenţilor ar permite satisfacerea necesarului de energie electrică a două localităţi italiene — Messina şi Reggio Calabria. De ce nu şi punerea în mişcare a unor uzine de desalinizare a apei de mare în Sicilia, care duce lipsă de apă potabilă.

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

CE POATE AVEA „FEMEIA DE ALĂTURI" ÎN PLUS?

Madonna

El v-a părăsit pentru o altă femeie ? Primul reflex : evaluați fiecare merit al noii sale cuceriri. Este ea mai frumoasă, mai înțelegătoare ? Gătește mai bine, sau este mai sexi ? Se naște deci acest joc, puțin constrictiv, dar căruia nu-i rezistă nici o femeie. Mai ales în fața umilinței cînd sînteți tratate ca un dosar clasat. „Iubire, despărțiri, căsătorii, divorțuri, aceasta este viața, chiar dacă în momentele de euforie uităm uneori aceste etape succesive, ne atenționează psihologul Jérôme Cohen. Un singur remediu există pentru a supraviețui, spune același psiholog: „să accepți ideea că nu sînteți făcuți unul pentru altul. Apoi trebuie disecat fiecare episod al vieții comune pentru a înțelege unde s-a produs „deraparea". Nu e ușor... Gelozia este umană dar, uneori

Doi părinți fericiți : Rebecca Broussard și Jack Nicholson

apare cu întîrziere". Și oricum nu rezolvă lucrurile.

După doi ani și jumătate de mariaj Sean Penn o părăsește pe Madonna pentru Robin Wright. Ei s-au întîlnit pentru a turna „Îngerii nopții". Apoi, în delirul marii pasiuni au făcut un copil. Și-au programat data căsătoriei, apoi au anulat-o. Ce are ea în plus față de Madonna ? l-au întrebat unii. „Este dulce, amabilă, grijulie, adorabilă. Datorită ei, în sfîrșit nu mă mai stăpînesc ieșirile violente" spune Sean Penn. Dar pînă cînd ?

Sean Penn și Robin Wright

Pentru Hollywood era un cuplu mitic. Angelica Huston (fiica celebrului regizor John Huston) și Jack Nicholson erau de 17 ani împreună. Și totuși, într-o zi Rebecca Broussard, i-a făcut un copil. Demonul nopții? „Rebecca are 23 de ani, Angelica 39", argumentează Jack Nicholson.

Grație Valeriei Venetri, Robin Williams a devenit celebru după filmul „Cercul poeților dispăruți". Și tot grație ei, care a renunțat la cariera sa de actriță, el a putut abandona drogurile și alcoolul. Soție fidelă și mamă iubitoare pentru Zachary (7 ani) ea nu a comis decît o singură greșeală: a angajat-o pe Marsha Garces. După zece ani de căsătorie Robin devine tatăl unui copil al Marshei. Ea l-a sedus povestindu-i copilăria grea și apoi anii cînd a fost menajeră pentru a-și termina studiile de chineză.

Dar rupturile se petrec și în sfere mai înalte. După 20 de ani de căsătorie, cuplul considerat model al ex-premierului francez Michel Rocard și-a anunțat oficial divorțul. El o iubește pe Ilana, psihiatră la un spital din Paris. Se spune că este caldă, discretă și rafinată. Pasiune comună, este voiajul. Ce are ea în plus față de Michèle ? Domnul Rocard a refuzat orice mărturisire. Se știe doar că cei doi se iubesc...

Cei doi simbolizează America: iubire, glorie și bani. El, Donald Trump, nababul multimilionar, și ea, Ivana (41 ani) ex-campioană la ski, ex-manechin, cu trei operații estetice „în antecedente" și de trei ori mamă. Supranumită „tigroaica Bengalului", frumoasa blondă Trump adora caviarul, vodca și... bărbații solizi. Dar Cupidon i-a săgetat inima lui Donald, în plină biserică unde a văzut-o întîia oară pe Marla Maples recitîndu-și rugăciunea. Primul act. El: „Atunci Ivana era mondenă, iar Marla simplă... Ca și mine". Actul doi. El: „Of, va trebui s-o schimb pe Marla. Ea se aseamănă atît de bine cu fosta mea soție încît dimineața cînd mă trezesc nu știu dacă sînt cu una sau cu cealaltă"...

Celebrul cîntăreț Bruce Springsteen visa o familie cu copii dar Julianne Philips, superba sa companie nu dorea să-și sacrifice cariera. O naștere ? Cu toate „amprentele" pe care le lasă pe trup ? Nici vorbă. Atunci Bruce Springsteen s-a consolat cu Patti Scialfa. În grabă i-a oferit un băiețel de 3,8 kg. „Ea a făcut din mine un tată grijuliu care-i dă biberonul și-i cîntă serenade fiului cînd plînge. La rîndul său, tatăl a trebuit să plîngă după cei... 75 milioane de dolari, pensia alimentară pe care a trebuit să o ofere Juliannei Philips...

Bruce Springsteen și Patti Scialfa

Dacă așteptați un copil...

...încercați să păstrați totuși frumusețea trupului dv. Aproape 90 la sută dintre femeile însărcinate sînt amenințate de apariția unor nervuri sidefii-albăstrui pe pîntec, mai ales în cursul ultimului trimestru de sarcină. Ele corespund distrugerii ireversibile a fibrelor elastice și a colagenului din dermă. Ca rezultat al acestui fenomen, abdomenul se acoperă cu leziuni violacee care se transformă încetîncet în cicatrice albe sau sidefii. Deși nu se cunosc foarte exact cauzele cărora li se datorează, pentru că nu sînt prezente la toate femeile, cercetătorii au avansat două ipoteze. Este vorba fie de jocul hormonal, fie de creșterea bruscă în greutate datorată sarcinii. Pentru a le preveni ar trebui limitată creșterea în greutate la 10—11 kg, simultan folosindu-se creme adecvate care deși nu împiedică apariția, limitează considerabil extinderea lor.

Pentru a nu vă rămîne după naștere un pîntec moale, trebuie prevenită destinderea pielii supraveghind greutatea. În mod normal la 6 săptămîni după naștere musculatura abdominală trebuie să-și recapete suplețea și elasticitatea. Deosebit de benefică, spun specialiștii, este gimnastica abdominală.

101 diferențe

● Potrivit unor date statistice, în medie, fiecare francez se prezintă la medic de cinci ori pe an. Dacă aceasta este media consultațiilor, cele mai grijulii cu starea sănătății, implicit paciente mai frecvente, sînt femeile.

● Femeile savurează mult mai puțin decît bărbații gustul... drogurilor. Date statistice demonstrează faptul că numărul bărbaților toxicomani este de 5 ori mai mare decît cel al femeilor.

● Sfera... diferențelor dintre bărbați și femei pare să nu aibă limite. Încă un exemplu : sondaje de opinie cu un mare grad de sinceritate relevă faptul că 45 la sută dintre bărbați preferă ca momentele de intimitate ale cuplului să se deruleze seara, iar 55 la sută dintre femei, dimineața.

CRONICA modei

MASCULIN LA... FEMININ

Sacoul desprins din garderoba masculină este deosebit de prezent în vestimentația de damă. El oferă un aer de sobrietate combinat cu o eleganță extrem de atrăgătoare. Privirea se odihnește cu plăcere pe această piesă de vestimentație care poate aborda o paletă interminabilă de culori. Materialul de preferat : o casa pufoasă. (A.P.)

TOCĂNIȚĂ DE RINICHI

Un kg. rinichi de porc, 1/2 kg ceapă, 2—3 linguri ulei, foi de dafin, boabe de piper, un morcov, bulion, sare, o lingură vin.

Se taie rinichii longitudinal, se curăță de partea albă dinăuntru, se lasă cîteva ceasuri într-un amestec de apă și oțet (2/3 apă, o treime oțet).

Se scot, se scurg și se prăjesc foarte puțin (pe ambele părți) în uleiul cu ceapa tăiată mărunt, și adăugînd cîte puțină apă ca să nu aibă gust de ceapă prăjită.

Cînd carnea și legumele s-au mulat, se bagă totul la cuptor.

Cine vrea, poate adăuga morcovul ras mărunt, care taie din tăria cepei. Se adaugă sarea, bulionul, piperul, dafinul, lingura de vin și se lasă pînă cînd scade și iese uleiul la suprafață.

Se servește caldă, cu mămăliguță, sau rece cu pătrunjel verde deasupra. **(L.S.)**

glob MAGAZIN

Persistă o enigmă de mare senzaţie:

CADAVRUL UNUI EXTRATERESTRU CALCINAT SAU UN EXPERIMENT ŞTIINŢIFIC RATAT?

Revista italiană „Gente" a publicat un foarte interesant interviu luat lui Michel Granger, inginer chimist şi „ufolog" celebru, care şi-a găsit expresia preocupărilor sale în publicarea a numeroase cărţi de mare succes. Francezul Granger a produs o mare senzaţie publicînd o misterioasă fotografie cu explicaţia „extraterestrul din Laredo". Prezentăm mai jos fragmente din acest interviu, pentru ca cititorii noştri să poată să cunoască opiniile sale în acest domeniu.

— Prima întrebare pe care dorim să v-o adresăm: dumneata, Michel Granger, crezi în extratereştri?

— În mod categoric, vă răspund da!

— În ceea ce priveşte cele două fotografii denumite convenţional „enigma din Loredo", care este părerea dv? Aţi fost primul european care aţi ţinut în mînă aceste fotografii şi aţi fost în contact nemijlocit cu cei mai cunoscuţi ufologi americani (UFO este expresia englezească pentru OZN). Care a fost opinia lor, la ce examene au fost supuse fotografiile şi care au fost rezultatele finale?

— Pentru a răspunde trebuie să ne întoarcem în trecut. La 7 iulie 1948 la ora 2,29, un straniu obiect a căzut pe teritoriul mexican într-o zonă situată la 45 de kilometri, la sud de Loredo, o localitate din Mexic. Ufologii afirmă că obiectul zburător a fost „văzut" cu o oră şi şapte minute mai devreme de către un radar survolînd statul Washington, deplasîndu-se cu o viteză de peste 4000 de kilometri pe oră, o viteză absolut imposibilă pentru anii respectivi pentru orice tip de avion. Aviaţia mexicană cît şi cea americană au intrat imediat în acţiune, dar fără să înregistreze nici un rezultat. Doar a doua zi, un avion american, a reuşit să localizeze resturile unui obiect aflat pe pămînt, care încă mai fumega. Primul examen al obiectului căzut a condus ufologii americani la concluzia că nimic nu lasă să se întrevadă că ar fi vorba de un extraterestru. De fapt, focul foarte puternic, distrusese totul, obiectul metalic fiind complet dezintegrat de explozie. Cercetările care au urmat au dus la concluzia că obiectul respectiv trebuia să fi avut o formă circulară, cu un diametru de 27 metri, o înălţime de 8 metri şi cinci sau şase trepte distribuite pe axul central. În structura care mai fumega se putea observa un corp calcinat a unei creaturi lungi de un metru şi 37 centimetri, cu un cap proporţional mai mare decît cel uman, cu orbite anormal de mari şi dispuse în aşa fel încît îi permitea să aibă posibilitatea unei priviri de 180 de grade.

— Ceea ce îmi precizaţi sînt opiniile unor ufologi, pentru că în realitate reprezentanţii aviaţiei americane au executat circa 500 de fotografii legate de accidentul respectiv şi toate au ajuns în casetele secrete ale Ministerului Apărării. Aceeaşi soartă a avut, probabil, şi cadavrul respectiv, care, în ziua de 8 iulie, a fost transportat cu un elicopter C47 în mod aproape sigur la baza militară de la White Sands. Şi resturile calcinate ale obiectului căzut au fost strînse şi transportate cu autocare la Loredo. Din acel moment nicăieri şi nimeni nu a mai pomenit de „Extraterestrul din Loredo". A urmat o linişte desăvîrşită care a durat peste 30 ani. Au urmat apoi marile revelaţii prilejuite de un congres al ufologilor, unde prietenul meu american Dennis Pillichis a prezentat două fotografii care au răscolit trecutul şi care, se pare, că au schimbat multe din opiniile exprimate pînă atunci.

— Şi la ce concluzie deosebită aţi ajuns?

— Mai există o infinitate de enigme care nu permit să se afirme cu siguranţă ce a reprezentat acea creatură dar eu am convingerea că n-a fost vorba de un extraterestru, ci de un om de pe Terra.

— Pe ce vă bazaţi în această convingere?

— Înainte de toate un fapt deosebit şi inexplicabil a fost tăcerea Forţelor Aeriene ale SUA. Extrem de lunga lor tăcere nu este motivată de faptul că a fost vorba de un extraterestru, ci a avut la bază alte motive. Printre motive s-ar putea admite că nu au vrut implicit să recunoască că au violat spaţiul aerian şi suveranitatea naţională a Mexicului. Toate deducţiile duc la aprecierea că în cadrul studiilor secrete privind lansarea de nave avînd la bord animale, s-a încercat acelaşi lucru cu un om. Toate deducţiile şi ipotezele ufologilor s-au dovedit astfel neîntemeiate. Fotografiile au fost examinate cu cele mai perfecţionate aparate de către Institutul „Ground Saucer Watch" şi declarate autentice, fără a putea demonstra totuşi că obiectele fotografiate nu sînt de proveniență extraterestră. Cadavrul calcinat a creat, la rîndul său, noi enigme. Contrar declaraţiilor iniţiale ale ufologilor, a rezultat că corpul avea doar o lungime de 86,3 centimetri. În rest, examinarea a ajuns la concluzia că este vorba de un om.

— Dacă susţineţi că nu a fost vorba de un pămîntean care ar putea fi proveniența misterioasei creaturi?

— Nu numai eu, ci şi specaliştii de la „Ground Saucer Watch" avansează ipoteza că acea creatură a fost de fapt, o maimuţă din specia Rhesus sau un urangutan, iar obiectul era o rachetă, de tipul celei germane V2.

— Dar dvs. ce părere aveţi?

— „Ground Saucer Watch" acuză Forţele Aeriene ale SUA că a lansat în mod deliberat o acţiune, de diversiune făcînd să se creadă în existenţa extratereştrilor, pentru motive care ar fi discutabile. Dr. Gregory Kennedy, care lucra la Muzeul Smithsonian, la secţia cercetarea spaţiului, a afirmat că între anul 1948 şi 1949 au avut loc patru lansări de rachete V2 avînd la bord maimuţe vii Rhesus, animale cu o înălţime de maximum 65 cm. Proiectul acesta purta numele convenţional de „Proiectul Hermes".

— Deci, în concluzie, creatura din Loredo era o maimuţă?

— Explicaţiile oferite de autorităţi par foarte simple şi autentice. Totuşi, persistă nişte fapte enigmatice în legătură cu acest caz: Să le enumerăm. 1) O rachetă V2 lansată de la White Sands şi căzută la Loredo avea o autonomie de 400 kilometri, ori distanţa dintre cele două localităţi este de 1600 kilometri. 2) Cadavrul creaturii măsoară 86,3 de centimetri, adică cu 20 de centimetri mai mult decît mărimea maimuţelor folosite la lansare. Dacă luăm în considerare faptul indiscutabil că un corp carbonizat se reduce în mod obişnuit pînă aproape de jumătate, reiese că fiinţa vie măsura cel puţin 1,70 metri. 3) Observat în statul New York cu o oră înainte, înseamnă că obiectul respectiv a zburat cu o viteză de 4000 de kilometri pe oră. Or nici un avion din perioada aceea nu putea să atingă o asemenea viteză. Rezultă clar că obiectul lansat la White Sands nu era o rachetă V2, ci un nou tip de navă, avînd o autonomie de zbor mai mare. Cred că a fost o primă dar nefericită lansare a unei nave cu un om la bord. Această opinie poate fi confirmată de cele două fotografii care au fost ţinute la secret de autorităţile respective. **Un amănunt serios care nu şi-a găsit explicaţia: creatura avea la ambele mîini cîte patru degete!!!**

— În concluzie, am putea susţine că nu a fost vorba de un extraterestru, ci de un „erou necunoscut" care a încercat să cucerească spaţiul?

— Este explicaţia cea mai plauzibilă din punct de vedere logic şi ştiinţific. Trebuie să recunoaştem că ufologii nu au greşit cînd au afirmat că acea creatură nu era o maimuţă şi că aşa-zisa racheta nu era una simplă de tipul V2, mult prea mică pentru a transporta o maimuţă şi aparate speciale şi multiple. În realitate a fost o navă gigantică pentru perioada respectivă, a cărei lansare a fost ţinută în secret şi care s-a încheiat tragic, avînd la bord primul erou necunoscut al spaţiului.

— Totuşi dvs. continuaţi să susţineţi existenţa extratereştrilor?

— Da, cred în existenţa lor. Ei au lăsat arhisuficiente dovezi că există. Chiar dacă nu avem probe materiale pentru a demonstra practic existenţa lor...

Traducere şi adaptare de GH. RUSSU

Energiile alternative cîştigă teren

Ministerul nipon al Comerţului şi Industriilor (MITI) a lansat două proiecte de producere în viitor de energie electrică pe bază de hidrogen. Hidrogenul va fi importat în „Ţara Soarelui Răsare" din ţările în curs de dezvoltare ce deţin o capacitate importantă de producere a hidrogenului prin electroliza apei. Termenul fixat pentru punerea la punct a noilor tehnologii este cuprins între anii 2010 şi 2020. Tehnologiile de producere de noi forme de energie şi metodele de folosire mai eficientă a energiei vor fi puse la dispoziţia tuturor statelor lumii, inclusiv ţărilor dezvoltate. Cele mai interesate par a fi ţările în curs de dezvoltare şi statele membre ale CSI, apreciază expgrţii japonezi. Sînt vizate cu precădere energia solară şi hidroenergia. În Japonia, metanolul va fi utilizat drept combustibil pentru automobile, în uzinele chimice şi pentru producerea de hidrogen, care să fie folosit în sistemele turbogeneratoare, automobile, sistemele de aprovizionare cu gaze ale oraşelor etc. (S.F.).

T.G.V. — prezent şi viitor

T.G.V.-ul francez (Train à Grande Vitesse) este cel mai rapid tren aflat în exploatare din lume. După T.G.V. Sud-Est, care a atins din 1981, spre Lyon, viteze de circa 270 km/oră, a urmat T.G.V. Atlantique care poate transporta 485 de pasageri cu o viteză de croazieră de 300 km/oră. Cel mai nou tip de tren ultrarapid francez — T.G.V. Nord, care va intra în exploatare în anul 1993, va circula cu 350 km/oră. El va fi urmat la scurt timp de T.G.V. Est, care va circula în premieră spre Germania şi Strasburg. T.G.V. va lega Parisul de marile metropole europene Londra, Bruxelles, Amsterdam, Köln şi München înainte de 1998, anul în care „Hexagonul" va găzdui întrecerile C.M. de fotbal. La acea dată, teritoriul naţional francez va fi acoperit de o reţea T.G.V. completă care va „apropia" Parisul de oraşele care vor găzdui fazele finale ale competiţiei, la intervale de timp foarte accesibile: faţă de Lens la 1,05 h, Rouen la 1,09 h, Lyon la 1,50 h, Nantes la 2 h, Marseille şi Montpellier la 3 h.

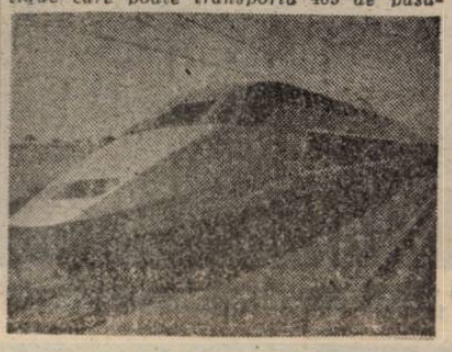

(Şerban Filip)

Nr. 46 (1830) din 14 noiembrie 1992

IMPORTANT ESTE SĂ IUBEŞTI...

S-au împlinit zece ani de cînd Romy Schneider a ales să părăsească această lume, devenită insuportabilă pentru ea. De atunci, legenda Romy n-a încetat să facă ocolul Pămîntului. Făptura sa a rămas asociată cu cea a unei mari doamne a cinematografiei de altădată şi dintotdeauna. Filmele sale o fac nemuritoare, mai ales ca actriţă. În faţa peliculei fotografice, surprinsă în imagini desprinse din viaţa cotidiană, Romy este totuşi alta. Puţini au avut prilejul să o cunoască din această perspectivă. Unul dintre privilegiaţi a fost Giancarlo Botti, un talentat fotograf care timp de 20 de ani, între 1961 şi 1982, a cunoscut-o pe Romy în momentele cele mai importante ale vieţii ei cotidiene : întîlnirea cu Visconti, căsătoria cu Daniel Biasini, clipele cele mai secrete trăite alături de fiul său, David.

Unul dintre succesele pe care Giancarlo Botti le mărturiseşte este încrederea pe care a obţinut-o din partea actriţei de a se lăsa fotografiată în propriul său apartament din strada Hoche. La vremea respectivă, imaginile publicate de Botti s-au bucurat de o primire remarcabilă pentru că era pentru prima dată cînd Romy accepta să se arate publicului aşa cum era ea în viaţa cotidiană.

De-a lungul anilor, devenindu-i prieten şi confident, Botti a obţinut şi rolul portretistului cel mai fidel al lui Romy. Imediat ce o publicaţie îi comanda o copertă, Botti apela la Romy. Aşa s-a petrecut şi în mai 1974 cînd Romy a acceptat să pozeze pentru „Elle". La ora patru după-amiaza, Botti s-a prezentat în apartamentul actriţei. Pe vremea aceea, locuia în strada Berlioz. A găsit-o fericită la gîndul că peste cîteva săptămîni începea turnarea filmului „L'important c'est d'aimer". Surprinzător, aceasta i-a cerut să prelungească şedinţa cu o cină şi ca o ultimă lovitură de teatru i-a spus : „Şi dacă aş poza goală ?".

Sigură de ea, Romy s-a dezbrăcat. Nu mai era foarte tînără. Corpul său devenise uşor greoi. Dar ce importanţă avea ? Un bărbat o privea. O considera sublimă, de o frumuseţe fără egal. Debordînd de nuanţe erotice. Pentru Botti acea imagine a rămas şi cea mai frumoasă amintire.

AURORA POPESCU

„LOCOMOTIVA ECONOMICĂ" A EUROPEI ŞI ŞTIINŢA AGRICOLĂ

Materiile prime agricole formează de mai mulţi ani obiectul de studiu pentru numeroşi oameni de ştiinţă din ţările occidentale pentru rentabilizarea exploatării lor în scopuri productive. În Germania, spre exemplu, circa 200 000 de hectare sînt cultivate anual cu anumite culturi care pot fi folosite în scopuri industriale. În domeniul industriei chimice din această ţară, veritabilă „locomotivă economică" a Europei, peste 10 la sută din totalul substanţelor organice utilizate provin din materii prime reutilizabile. Acestea sînt folosite la fabricarea vopselelor, coloranţilor, eleiurilor, adezivilor, detergenţilor, produselor de curăţire şi întreţinere şi a multor alte produse.

Un potenţial şi mai mare de utilizare a acestor materii prime de origine agricolă există în sectorul energetic, proiectele de cercetare din acest domeniu făcînd obiectul unor investiţii importante, în creştere de la an la an. Astfel, dacă în 1986 cheltuielile afectate cercetărilor în acest domeniu se ridicau la 23 milioane de mărci, în 1990 ele se situau la nivelul a 60 de milioane, în 1991 depăşeau „pragul" de 75 milioane de mărci, pentru ca, în acest an, să se situeze în jurul a 90 milioane de mărci. Unul dintre cele mai importante proiecte la care lucrează experţii în prezent, sprijiniţi de fonduri substanţiale, îl constituie punerea la punct a unui carburant diesel din ulei de rapiţă pentru tractoarele agricole. O altă pistă importantă de cercetare o constituie inventarea unor metode de combustie integral bazate pe carburanţi de origine vegetală, care să permită economisirea unor importante surse de energie şi de obţinere a unor noi surse energetice alternative ale viitorului. Pentru moment, însă, staţia-service de aprovizionare cu carburant biologic nu a devenit încă realitate şi vor mai trebui să treacă ani pînă cînd această nouă tehnologie se va dovedi rentabilă în exploatare. Uleiul de rapiţă costă cu 25 la sută mai mult decît carburantul diesel convenţional şi nu este încă livrat de nici o staţie-service obişnuită. Specialiştii sînt, însă, de un optimism molipsitor, ei solicitînd un răgaz de 5—10 ani pentru a schimba radical această situaţie.

ŞERBAN FILIP

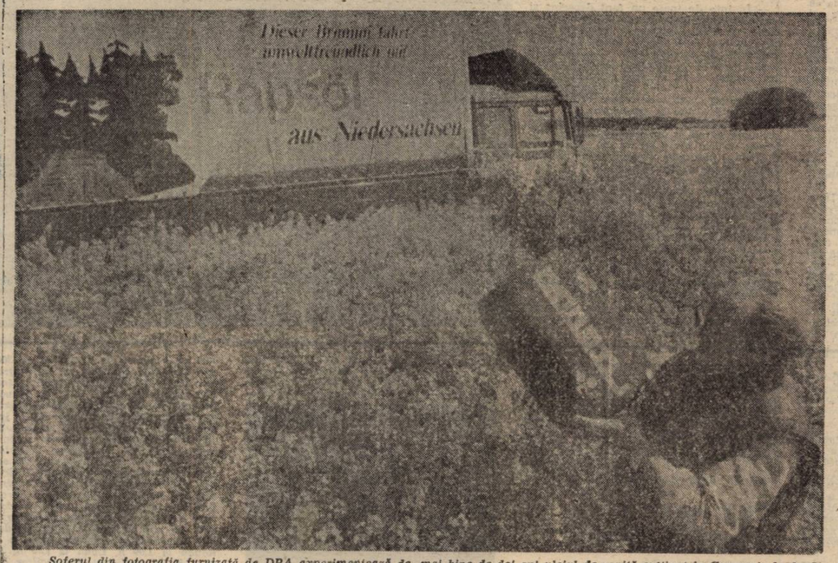

Şoferul din fotografia furnizată de DPA experimentează de mai bine de doi ani uleiul de rapiţă cultivat în Germania la două din camioanele sale, care au parcurs în acest răstimp zeci de mii de kilometri, fără nici o problemă tehnică.

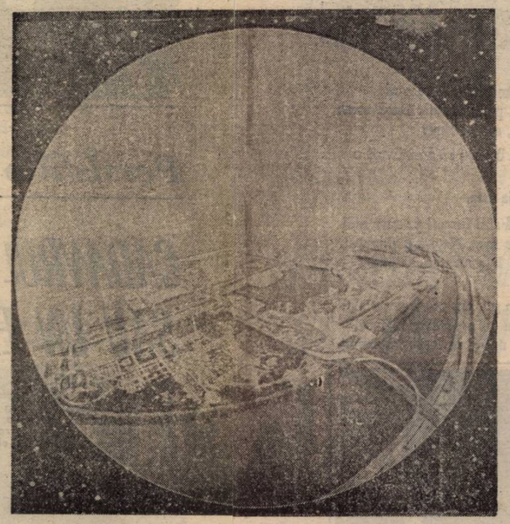

EXPO'92 SEVILLA

SFÎRŞIT DE MILENIU LA SEVILLA

Ce a mai însemnat de fapt grandioasa manifestare?

■ Participarea a 110 ţări, 23 organizaţii internaţionale, 17 comunităţi autonome, 60 de firme.

■ Şapte ani de planificare şi cinci de construcţii au făcut posibilă ridicarea unui autentic oraş global care a atras în circuitul său practic întreaga comunitate internaţională.

■ Peste 600 de arhitecţi, ingineri, urbanişti, proiectanţi de pe cinci continente care au realizat 123 de proiecte de arhitectură, inginerie civilă, urbanism, mobilier, peisaj, spaţii publice.

■ 34 000 de arbori şi 650 000 de arbuşti şi alte plante.

■ Peste 6500 opere de artă provenind de la 677 instituţii.

■ Peste 650 obiecte reprezentative ale celor mai vechi culturi de pe cele cinci continente.

● Recuperarea a 22 000 persoane pierdute în EXPO, 65 000 solicitări de asistenţă medicală.

■ Nici un furt, nici o cioclnire în vreun parcaj prin care au circulat aproape 2 milioane de vehicule.

■ Acreditarea a 20 000 de ziarişti de la 7 000 de instituţii de presă din 90 de ţări.

■ Aproximativ 25 000 de persoane care au asigurat funcţionarea acestui adevărat oraş (comparabil cu Cordoba sau Veneţia de exemplu) care a cunoscut o medie zilnică de 237 000 de vizitatori pentru 98 de paviliOane, 150 participanţi oficiali, 123 concesionari, 103 restaurante, 136 puncte de vînzare la paviliOane, 10 000 de persoane care au transportat, servit şi controlat alimentele.

■ 80 000 de handicapaţi care s-au putut bucura de EXPO fără bariere.

■ 162 vizite la nivel înalt, între care 77 şefi de stat şi de guvern, 44 membri ai caselor regale, 20 de vicepreşedinţi şi vicepremieri, 21 preşedinţi sau directori generali ai unor organisme internaţionale, la care se adaugă vizita a 227 de diferiţi miniştri.

■ A cincea expoziţie universală din punctul de vedere al numărului de vizitatori (42. 000. 005), după Osaka '70 (64 218 770), New York '64-65 (51 607 307), Montreal '67 (50 860 801) , şi Paris 1900 (48 130 300).

■ Şapte noi poduri peste Guadalquivir. 117 miliarde de pesetăs (100 pesetas reprezintă aproximativ un dolar SUA) investiţi în principalele artere rutiere ale Sevillei, 147 miliarde pesetas în proiecte hoteliere;

■ 1500 km de autostrăzi leagă acum Capitala Sudului de Nordul Spaniei, frontiera portugheză şi estul Andaluziei — un total de 950 miliarde pesetas investiţi în infrastructura transporturilor şi telecomunicaţiilor la care se adaugă supersarul proiectelor Spaniei moderne — AVE, trenul de mare viteză care leagă în doar 2 ore şi 45 minute Madridul de Sevilla.

■ ...Şi după cum aprecia Emilio Cassinello, comisar general al EXPO '92: „Spania a fost organizatoarea celei mai ambiţioase Expoziţii universale din toate timpurile, prin nivelul participării, arhitecturii, designului urbanistic şi al programului său cultural".

(Va urma)

MIHAELA DOROBANŢU

SUBMARIN PENTRU TIMPUL LIBER

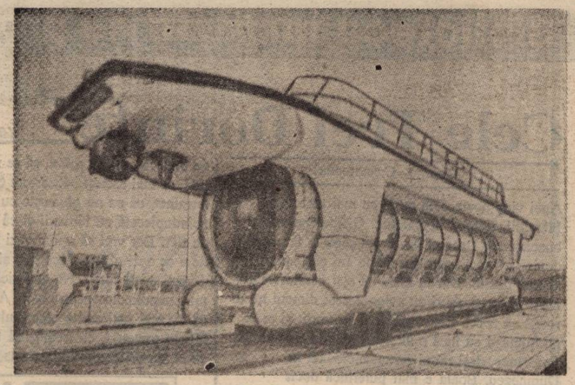

Primul submarin autonom pentru persoane particulare care posedă o carenă transparentă a fost realizat recent de firma franceză Comex. În timp ce submarinele tradiţionale nu permiteau pasagerilor decît o vedere limitată prin ferestrele speciale, noul submarin „Seabus" oferă o vedere panoramică prin marile sale panouri transparente. Coca submarinului este compusă în proporţie de 70 la sută din plexiglas. Societatea franceză Comex a lansat pe piaţă mai multe modele de submarin „Seabus" care pot transporta, în funcţie de capacitatea lor, 20 pînă la 60 de pasageri. Pilotarea modernului submarin este asigurată de un pilot şi un copilot. Seabus poate cobori pînă la o adîncime de maxim 80 de metri şi poate efectua 12 scufundări de o oră pe parcursul unei zile. Cele şase propulsoare : două în faţă, două verticale şi două laterale îi permit să avanseze cu o viteză de 1.5 noduri. Submarinul este dotat cu 16 faruri de 500 W şi cu două proiectoare de 250 W, care permit o iluminare perfectă a fundului oceanic.

În interiorul submarinului, pasagerii beneficiază de aer condiţionat, iar nivelul presiunii este cel atmosferic. Seabus a fost proiectat astfel încît să asigure o siguranţă absolută în exploatare. El dispune de trei tone de test, iar flotabilitatea sa este în permanenţă pozitivă asigurînd, în caz de defectare a sistemului de propulsie, urcarea liberă la suprafaţă. Versiunea cu 45 de locuri a Seabus-ului se află actualmente în exploatare în principatul Monaco. (S.F.)

„Afacerea genelor" — afacerea secolului XXI?

Neurologul american Craig Venter a depus o cerere la Oficiul brevetelor prin care solicită brevetarea celor 337 de gene umane pe care le-a identificat şi localizat. Cererea poate părea şocantă la prima vedere. Dar dacă analizăm puţin această situaţie, constatăm că, prin acest brevet, Craig Venter ar obţine dreptul de exploatare industrială a unui fragment încă necunoscut din Codul genetic, din care ar putea înregistra un profit considerabil. Şi aceasta deoarece comunitatea ştiinţifică se află de mulţi ani pe anevoiosul drum al descifrării secretelor naturii, graţie ingineriei genetice.

La Oficiul european al brevetelor din München au fost depuse peste 3 000 de cereri de brevet privind animale, plante şi microorganisme care au fost modificate genetic. În curînd, va fi brevetat în Europa un „şoarece canceros", căruia cercetătorii americani i-au implantat o genă responsabilă de apariţia tumorilor canceroase. Experţii Oficiului european au fost sceptici la început, ajungînd ulterior la concluzia că eliberarea de brevete de invenţii privind animalele este compatibilă cu convenţia europeană asupra brevetelor şi că „intervenţia" asupra şoarecelui canceros nu are nimic imoral. Avantajele pe care cercetarea le-ar putea trage de aici sînt mult mai importante pentru membrii oficiului decît necazurile provocate animalelor în cauză.

Principalul scop urmărit în această „afacere a genelor" constă în creşterea productivităţii şi reducerea costurilor de producţie. Care alta ar putea fi semnificaţia „invenţiei genetice" a tomatei care poate fi stocată fără probleme timp de cîteva săptămîni, sau a plantelor rezistente la erbicide ? Micii agricultori nu sînt singurii care se tem de puterea marilor concerne din industria chimică care deţin aceste brevete. Şi „lumea a treia" se simte ameninţată în privinţa resurselor sale de materii prime. În Europa şi Statele Unite se încearcă în prezent fabricarea, prin intermediul ingineriei genetice a unor produse de substituţie pentru anumite alimente exportate de ţările în curs de dezvoltare, cum ar fi untul de cacao sau uleiul de palmier. Firma Merck a achiziţionat recent, cu suma de un milion de dolari, drepturile de exploatare a mii de plante încă necunoscute din Costa Rica, care urmează a fi testate pentru a se constata dacă sînt utile din punct de vedere farmaceutic. Cel mai grav afectate de această ofensivă a marilor concerne vor fi ţările în curs de dezvoltare, lipsite de tehnologia necesară pentru a putea ţine pasul cu acestea în pasionanta şi fantastică „cursă a genelor". Partea bună a lucrurilor constă în încercarea oamenilor de ştiinţă de a găsi antidotul unor afecţiuni ereditare şi chiar a cancerului, pe calea manipulărilor genetice.

Disputele cu privire la dreptul de brevetare a unei fiinţe vii modificate genetic continuă. Calificarea drept invenţie a unei astfel de intervenţii este contestabilă din punct de vedere etic. Dreptul exclusiv de exploatare nu ar trebui acordat unei singure persoane într-un caz sau altul, căci aici este vorba de patrimoniul genetic comun al tuturor fiinţelor vii. Şi cei care reclamă o altă formă de retribuire decît cea a brevetului în industria chimică nu se bucură de mai multă atenţie din partea factorilor responsabili decît partizanii instituirii unui moratoriu asupra acestei spinoase probleme pe mai mulţi ani. Cert este că un anume timp de reflecţie se impune înaintea adoptării vreunei decizii, întrucît este vorba de redefinirea responsabilităţii morale în cadrul intervenţiilor pe cale genetică asupra fiinţelor vii. În momentul de faţă nu se poate adopta o atitudine tranşantă în privinţa a ceea ce este sau nu tolerabil din punct de vedere etic şi de dorit pentru binele societăţii în ansamblu. Societatea pragmatică în care trăim prezintă tendinţa tot mai accentuată de a considera moral tot ceea ce este util, indiferent de consecinţele ce decurg de aici. „Afacerea genelor" promite, însă, să devină nu peste mult timp, o adevărată „mină de aur" pentru companiile ce vor avansa cel mai mult în această direcţie.

ŞERBAN FILIP

„Buburuză" pe patru roţi

Ron Dolce, un locuitor din Oakland (SUA), posedă fără îndoială cel mai original autoturism Volkswagen, pe a cărui caroserie a lipit o sumedenie de perle şi alte mici obiecte de înfrumuseţare. Revopsită în mod sugestiv, caroseria vehiculului numără peste 5 500 de asemenea detalii de dimensiuni şi culori diferite. În interior tabloul de bord a fost şi el redesenat. Culorile dominante sînt argintiul, albastrul şi verdele. După cum declară posesorul insolitului autoturism Ron Dolce, absolvent al unei şcoli de artă, el şi-a propus ca prin intervenţiile sale asupra automobilului să-l facă să semene cu o insectă a cărui reputaţie o are deja : buburuza !

Un robot care... gîndeşte!

Progresele ştiinţei şi ale tehnicii nu cunosc limite. Ultima realizare în acest domeniu se numeşte „Assembly" şi constituie cea mai nouă creaţie a unei fabrici japoneze. Este vorba de un robot care... gîndeşte ! Robotul are însuşirea de a vedea şi imagina forma reală a unui obiect, a înţelege mărimea şi structura sa. Mai mult decît atît, Robotul după ce a văzut un obiect este capabil să-l reproducă în mod exact. Minunea aceasta computerizată seamănă pe alocuri cu un corp uman : posedă în structura sa un nit, două braţe, iar în locul ochilor două telescoape. Principalul merit al noului robot constă în faptul că este capabil să execute o operaţiune complicată de la început pînă la sfîrşit, fără ajutor uman.

Biblioteca magazin de proză scurtă

POVESTIRE POVESTIRE

Cele Trei Dorințe

(SFÎRȘIT)

George Cușnarencu

Apoi vine boala. Din ce în ce mai tenace. Plămînii, ficatul, horcăielile. Gîfîitul pe scări, buzele reci. Drumul de la pat pînă la fereastră devine tot mai scurt. La 68 de ani poți spune că ai trăit destul. Dar tu crezi că ești nemuritor și nu-ți place să zbori cu avionul, deși nimeni nu te roagă să zbori. Cîțiva prieteni au murit și tu te mulțumești cu încă o zi și noaptea la culcare îți faci cruce, deși nu ai crezut niciodată în Dumnezeu. Boala e mai puternică decît Dumnezeu și lumea afară, de la fereastră, ți se pare foarte îndepărtată. Intr-una din zile ieși să-ți cumperi o pîine așa cum faci de atîta vreme. La coadă cazi și cineva te acoperă cu un ziar. Îți mai aduci aminte de cîteva chipuri în halate albe, ți-e sete și cînd să tragi o înjurătură de mama ei de viață, ÎNTUNERICUL. Întunericul sfîrșitului. Prima noapte liniștită.

Cîteva raze de soare se strecoară pe sub borurile norilor. Lacul capătă culoarea unui diamant mat și unduios. Iar eu țin în brațe o piticanie jerpelită, care pare că se simte foarte bine, spre deosebire de mine și care așteaptă clipa sărutului, că în filme.

-N-am crezut că ai puteri atît de mari, îi spun și sînt convins cînd spun asta.

-Acum mă săruți? Așa ne-a fost învoiala, spune zîna.

-Dar mai e o dorință. Încă una și după aceea...

Te gîndești că ai vrea s-o mai vezi încă o dată. Să-i spui, pentru prima oară, Miki. Să te mai țină de brat cu ambele mîini, să se mai lipească de tine, să mai asculți Mozart cu ea. Știi că totul s-a terminat, că ea nu glumește cu bărbații, că e neînduplecată cu bărbații și că principiile ei sînt de fier. Dar vrei să o mai vezi încă o dată, înainte de a se opri ploaia. Încă mai ai puterea să mai dorești acest lucru. Nu ești nici prea necopt, nici prea neputincios pentru asta. Ai 40 de ani și știi că nu mai poți emite prea multă vreme de acum încolo pretenții, că trebuie să te mulțumești cu ce ai, cu ce îți oferă viața asta păduchioasă, căreia trebuie să-i mulțumești în fiecare zi pentru blidul pe care ți-l pune în față. Dacă acum încă nu dorești să o vezi, atunci cînd?

Ai vrea să-i spui zînei că dorești să o mai vezi o dată. Așa că îi spui:

-Aș vrea să oprești ploaia asta.

-A nu, asta nu, pentru că sînt lucruri pe care nici măcar o zînă nu le poate face. Natura e singurul lucru real în lumea asta. Dar nu uita, sărutul...

Mi-am înghițit nodul din gît, am privit peste alei și la creatura care țopăia de nerăbdare în jurul meu. Aștepta și ea, ca și mine, un lucru imposibil.

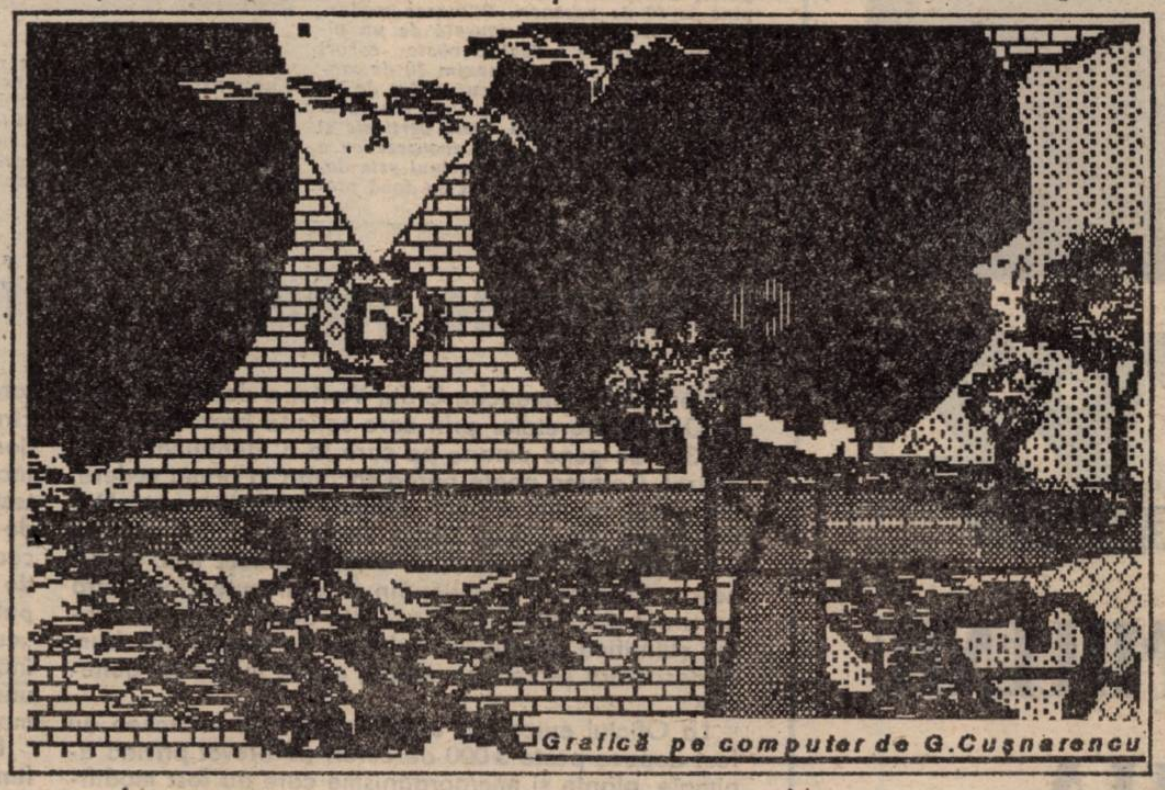

Grafică pe computer de G.Cușnarencu

VAZA CHINEZEASCĂ (VI)

Erlman bombăni nemulțumit:

— Cum vine?! Cum o să vină, Dan? Doar nu intenționează să cadă în capcană, el probabil știe ce îl așteaptă aici.

— Dar el ține morțiș să vadă această expoziție. Astăzi este singura posibilitate să atingă și să pipăie aceste lucruri. Nu întreba de ce, dar pentru el este foarte important. — În vocea lui Dan se auzi o notă tăioasă. — Știu că va veni.

Așteptînd între vitrinele de sticlă și nelulindu-și ochii de la coridorul lung al expoziției, Dan încerca să rezolve problema care îl chinuia tot timpul. Cînd publicul a început să se adune și aerul să vibreze din cauza exclamațiilor admirative aceasta continua să-i frămînte creierii.

Kliger știa că va nimeri direct în capcană. Și totuși se va duce.

Dacă Dan n-a greșit, Kliger consideră că pentru această vizită merită să-și sacrifice libertatea. Libertatea sau chiar...

Erlman îl prinse pe Dan de umăr.

— Privește, — spuse el. — Lîngă vitrină. Vezi? Kliger!!!

Gîndindu-se tot timpul la Kliger, Dan îi atribuise victimei sale calități supranaturale, un dar care îl făcea cel mai periculos om pentru țară.

— Ei, te-am prins, păsărico! — Soapta lui Erlman era triumfătoare. — Dan bravo ție! A venit unde a trebuit.

— Ocupă-ți locul!

Gregson nu-și lua ochii de la figura plăpîndă a omului pe care îl vînase atîta timp.

— Postează-te uite acolo pentru eventualitatea că va dori să fugă. Știi ce trebuie să faci.

— Știu, — răspunse nehotărît Erlman. — Dar Bronson?

—O să mă ocup de el.

Dan așteptă ca Erlman să ajungă la scară și să se posteze neglijent lîngă balustradă, doar au lucrat împreună de opt ani.

Kliger nu privea în jurul său. Stătea ținînd în mînă un vas destul de mic cu un gît larg și îl mîngîia cu gingășie.

— Kliger!...

Acesta așeză cu grijă vasul la locul său.

— Să nu încercați să fugiți sau să opuneți rezistență, — răsună șoapta neîndurătoarea lui Dan. — Nu mai puteți scăpa. Nu mai aveți scăpare!

— Știu.

— Sînt de la contrainformații, serviciul de securitate.

ep. VI

— Știu.

Tonul liniștit, calm îl tulbură pe Gregson. Kliger trebuia să se certe, să protesteze, să îi supere, dar nu să repete deznădăjduit una și bună. Dan îl apucă de umăr și îl întoarse brusc cu fața spre el.

— Deci, știți totul?

POLIȚIER

de E. TABB

Kliger nu răspunse. Dan își aminti ce spune Levkin despre ochii lui „Uimitori", i-a denumit proprietarul anticariatului, dar aceasta nu prea era corect. Ochii îi erau parcă înstrăinați.

Asta e cuvîntul. — „înstrăinați".

— Ce intenționați să faceți cu mine? Dan dădu din umeri.

— De ce întrebați? Sînteți un om care trebuie să știe totul.

— Eu sînt clarvăzător, — remarcă liniștit Kliger. Eu pot privi în viitor, așa cum puteți și dv.

— Eu... — Dan își înghiți cu noduri saliva. — Ce-ați spus?

— Cum ați putut ști că voi veni aici? Nu cum ați presupus, nu cum ați ghicit, ci tocmai cum ați știut. Ați fost ferm convins că o să mă găsiți aici. Aveți un dar. Puteți „privi" în viitor. De ce alte dovezi mai aveți nevoie?

— Am fost pur și simplu convins că... Deci, uite cum văd clarvăzătorii!

— Dv. așa, alții — altfel. Dar dacă sînteți ferm convins că în momentul de față la un anumit timp, într-un anumit loc se va petrece un eveniment concret, înseamnă că **posedați darul atît** de mult apreciat de generalul Penn. — Kliger zîmbea amar. — O, acest dar vă va aduce fericire și un succes colosal.

Dan dădu din cap, iar Bronson făcu o mică mișcare și se ridică în vîrful picioarelor clătinîndu-se. În jurul lor se formase un loc gol și părea că se află pe o insulă izolată de lumea exterioară.

— Nu mă voi întoarce cu dv. acolo, — declară Kliger. — Mie mi-a ajuns pînă în gît Cartwrighthouse.

— Nu aveți altă alegere.

Kliger zîmbi.

— Uitați că aici nu se pune problema opțiunii, ci a cunoașterii. N-am să-l mai văd niciodată pe generalul Penn.

Din gîtlejul lui Bronson se auzi un sunet incoerent.

El acționa fulgerător, dar Dan, prevenit de un al șaselea simț, se întoarse și în lumina strălucitoare a becurilor văzu pistolul lucrînd în mîna lui Bronson. Îl apucă de încheietura mîinii, îi răsuci mîna și îndreptă țeava brunetă de la ținta aleasă. Bronson deschise gura fără sunet de durere și pistolul îi căzu din mînă. Agentul îl lovi cu muchea mîinii peste gît și mutul căzu la podea.

Dan ridică pistolul îl puse pe Bronson pe picioare, ținîndu-i cu greutate corpul fără simțire și luptîndu-se cu criza de ură care îl cuprinsese. De ură față de Bronson care trăia pe lume numai pentru a se răzbuna pe aceasta pentru monstruozitatea lui, față de generalul Penn care i-a găsit utilizare acestui psihopat mut și față de alți oameni ca el care le-au dat acestora licență de criminal în numele sfintei rațiuni practice. Ucigași devotați siguri pentru că ei nu vor spune niciodată nimic.

— Ia de aici acest sac cu oase! Iute!

— Deci, a încercat, totuși, să-l omoare!...

— El, Dane să vezi ce perdaf o să-ți tragă generalul...

Gregson înghiți convulsiv aerul, încercînd să-și stăpînească furia.

— În legătură cu Penn o să mai vorbim, cînd îi va veni timpul, iar acum condu-l pe ăsta înapoi la hotel.

— Și Kliger?

În românește de VASILE OROIAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

SÎMBĂTĂ, MECI MARE La ora cînd unii dintre dumneavoastră vor citi aceste rînduri, rezultatul partidei de fotbal din cadrul preliminariilor CM va fi intrat deja în palmares. Acum, cînd scriem despre România—Ceho-Slovacia nu știm de partea căreia echipe va înclina balanța. Tricolori antrenați de Cornel Dinu, fie că este vorba despre cei din campionatul intern, știu că doar o victorie mai menține echipa țării noastre în cursa pentru calificare. Va fi așa?

BORIS BECKER DESCOPERĂ IUBIREA. La turneul internațional de tenis de la Bercy (Franța), Boris Becker a arătat că este într-o formă sportivă excelentă, el reușind să-și pulverizeze pe rînd toți adversarii, unul mai puternic decît celălalt, e vorba de Courier, Ivanișevici, McEnroe, nepierzînd nici un set. A ajuns în Finală în fața lui Guy Forget cel care trebuia să-și confirme titlul cîștigat anul trecut. Deși a pierdut primul lui set, Becker a cîștigat Finala într-o manieră categorică, lăsîndu-l pe francez fără prea multe lucruri de spus pe teren. Interesant este că Becker cîștigă primul mare turneu al acestui an, asta după ce a cunoscut, cum el însuși spune, o eclipsă de formă pentru că se cam săturase de turnee și de terenuri de tenis. Bănuim, luîndu-ne după prezența pe teren a prietenei lui, că acest lucru se datorează și faptului că tenismanul german a descoperit iubirea, așa cum, cu cîțiva ani în urmă a descoperit tenisul, sau după propriile lui cuvinte, că a descoperit că are 24 de ani și că sînt și alte lucruri plăcute în viață decît tenisul tenisul și iar tenisul. După o partidă frumoasă a învins România cu un Muresan și Tentăr în mare formă.

MAI EXISTĂ ȘI BASKETUL. Miercuri a avut loc întîlnirea decisivă pentru calificarea la Campionatul European de basket dintre România și Suedia. În clasament conduce Grecia, neînvinsă urmată de Suedia, 2 victorii, o înfrîngere apoi de echipa țării noastre: o victorie, două înfrîngeri.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 16 XI — 22 XI

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Azi norocul vă răsfață.
Marți: Mici disensiuni sentimentale.
Miercuri: Întîlnire amoroasă ratată.
Joi: O veste bună și una rea.
Vineri: Sănătatea vă dă de furcă
Simbătă: Foarte bună dispoziție.
Duminică: Călătorie de plăcere.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Ghinion în dragoste, gelozie.
Marți: Cer senin, clipe de fericire.
Miercuri: Suprasolicitări profesionale.
Joi: Excese temperamentale, polemici dure.
Vineri: Două motive de optimism.
Simbătă: Situație familială delicată.
Duminică: Totul vă merge din plin.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Acută dilemă sentimentală.
Marți: Mari satisfacții materiale.
Miercuri: Două vești contradictorii.
Joi: Indispoziție, oscilații psihice.
Vineri: Reușită profesională deosebită.
Simbătă: Monotonie, apatie, iritare.
Duminică: Vizită neașteptată, profitabilă.

RAC (22.06—22.07)

Luni: O decizie înțeleaptă.
Marți: Intrați într-o afacere excelentă.
Miercuri: Primiți bani.
Joi: Zi cenușie, opacă, neproductivă.
Vineri: Compromis sentimental obligatoriu.
Simbătă: Atenție la o Fecioară!
Duminică: Ușoară stare depresivă.

LEU (23.07—22.08)

Luni: Insomnie, apatie, nervozitate.
Marți: O indiscreție se răzbună.
Miercuri: Parfum, tandrețe, amor.
Joi: O zi ca un infern.
Vineri: Succes financiar deosebit.
Simbătă: Farmecul dv. triumfă.
Duminică: O surpriză foarte plăcută.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Suprasolicitări nervoase.
Marți: Probleme sentimentale acute.
Miercuri: Prospețime, creativitate.
Joi: O întîlnire amicală vă remontează.
Vineri: Două vești contradictorii.
Simbătă: Vești bune de departe.
Duminică: Mari cheltuieli neprevăzute.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Mari satisfacții materiale.
Marți: Două vești bune.
Miercuri: Vi se îndeplinește o mare dorință.
Joi: Generozitate, bună dispoziție, umor.
Vineri: Probleme profesionale acute.
Simbătă: Eșuează o afacere proaspătă.
Duminică: Ușoară stare depresivă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Exil în brațele amorului...
Marți: Solicitări din toate direcțiile.
Miercuri: Totul vă merge din plin.
Joi: Divergențe profesionale trecătoare.
Vineri: Călătorie cu peripeții...
Simbătă: Deznodămîntul unei afaceri rentabile.
Duminică: Mare bucurie în familie.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Două motive de optimism.
Marți: Vă asumați noi răspunderi.
Miercuri: Reușită profesională.
Joi: Cerul dv. senin se înnourează.
Vineri: Odrasla vă dă de furcă.
Simbătă: Vi se împlinește o veche dorință.
Duminică: Dragoste și atît.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: Ușoară stare depresivă.
Marți: O veste bună vă remontează.
Miercuri: Toată lumea e a dv.
Joi: Suprasolicitări intelectuale, surmenaj.
Vineri: Criză de orgoliu, polemici.
Simbătă: Detașare, apatie, pesimism.
Duminică: Căldura căminului, inconfundabilă.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Totul vă merge din plin.
Marți: Satisfacții profesionale deosebite.
Miercuri: Ghinion financiar previzibil.
Joi: Două motive de optimism.
Vineri: Conflicte sentimentale trecătoare.
Simbătă: Inițiative de mare viitor.
Duminică: Ispita unei aventuri galante...

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni: Reușită financiară deosebită.
Marți: Norocul vă ocolește drumurile.
Miercuri: Suprasolicitări intelectuale.
Joi: Evenimente contradictorii, amăgitoare.
Vineri: Exil în brațele iubirii...
Simbătă: Incident familial minor.
Duminică: Ziua norocoasă a săptămînii.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate tehnică mondială

Una din invențiile cu care arta militară românească din al doilea deceniu al acestui secol se poate mîndri este „tunul antiaerian Burileanu". Este vorba despre o invenție gîndită, proiectată și realizată în întregime de inginerul Ștefan Burileanu (1874—1951), în anul 1915. Recunoașterea utilității de autoapărare a acestui tun foarte eficace a făcut ca această armă deosebită să-i poarte numele. Construit pentru un calibru de 57 mm, tunul Burileanu avea prevăzut un mecanism de tragere rapidă, dar și un sistem original de calcul a poziției variabile a țintei, proiectat pe baza calculului probabilităților. Acest sistem a fost o premieră mondială și a fost preluată cu succes în timpul Primului Război Mondial (istoricii militari amintesc faptul că tunul Burileanu a fost folosit și în bătălia de la Verdun). Ștefan Burileanu s-a afirmat atît practic, cît și teoretic în problemele balisticii (care l-au preocupat din 1910), publicînd un foarte prețios „Curs de mecanică rațională" (1942—1944).

Premieră folcloristică

Imortalizarea melodiilor populare — componentă inestimabilă a tezaurului folclorului românesc — cu ajutorul fonografului lui Thomas Alva Edison s-a făcut pentru prima oară în țara noastră în anul 1913. Cîntece din zona Bihorului au fost astfel culese de către compozitorul Bela Bartok (1881—1945) și profesorul Ioan Bușiță, din Beiuș. Preocupările lor s-au concretizat în volumul „Cîntece populare românești din comitatul Bihor", apărut prin grija Academiei Române în anul 1913. De asemenea, tot cu ajutorul fonografului au fost înregistrate aproape 400 de cîntece din zona Maramureșului, prin strădaniile lui Bela Bartok și a folcloristului Ioan Bîrlea (fonograful fusese inventat în 1877).

Prioritate mondială

În lupta științifică pentru obținerea unela dintre cele mai valoroase hidrocarburi pentru sintezele organice, acetilena, România deține o prioritate mondială prin brevetul inginerului Martin Bank (1920) : pentru prima oară în lume, tehnologia acestui patent istoric propunea obținerea acetilenei din gaz metan. Brevetul respectiv a fost recunoscut în peste 42 de țări.

GUINNESS BOOK

MIRACOLUL NAȘTERII

Am tot vorbit în ultimul timp despre magnifice realizări ale omului, și am cam uitat de omul însuși, cu performanțele lui intrinseci cu care l-a înzestrat natura. Guinness nu uită să abordeze miracolul nașterii, al reproducerii umane cu tot ce are ea mai fascinant și incredibil în același timp. Un întreg capitol se dovedește a fi un omagiu adus mamelor, dar într-o formă cu totul specială. Astfel, femeia care afirmă că a adus pe lume cei mai mulți copii se numește Leontina Albina (născută în 1925 și avînd numele de fată Espinoza). Este originară din Argentina și numărătoarea progeniturilor sale a ajuns la ...59. Estimarea, destul de nesigură (pentru că nu i-a înregistrat oficial pe toți) s-a făcut în 1988. Curios este faptul că soțul ei (unicul din viață) afirmă că numărul copiilor este în realitate... 73, dar că soția lui a cam uitat numărul exact. Întrucît a născut cel puțin de cinci ori tripleți ! (și toți băieți ; bărbatul își susține cu tărie punctul de vedere, afirmînd că a fost mult mai aproape de realitate la fiecare naștere și că era mult mai în măsură să numere corect pe toți nounăscuții). Nesiguranța soților Albina provine din faptul că au avut un mariaj de nomazi, între Argentina și Chile. Oricum, două lucruri sînt sigure : Gerardo și Leontina s-au căsătorit în 1943, în Argentina, iar numărul copiilor lor se situează între 59 și 73 ! Se știe însă cu certitudine că cel mai „bogat" tată din lume este rusul Feodor Vasiliev cu 69 de copii ! (înregistrați de țarina Ecaterina II ca pe o minune a secolului XVIII, căci Feodor a trăit între 1707 și 1782).

Cei mai numeroși gemeni din lume au fost niște Tauri. Un caz absolut extraordinar s-a petrecut în Brazilia, la 22 aprilie 1946. O femeie a născut zece copii (decapleți), din care doi băieți și opt fete. Dar se pare că tot decapleți s-au mai născut în Spania (în anul 1924) și în China (la 12 mai 1936).

Cel mai palpitant caz de nonapleți (cinci băieți și patru fete) este cel al australiencei Geraldine Brodrick. La data de 13 iunie 1971, la Royal Hospital din Sydney, ea a adus pe lume, unul după altul, nouă copii, din care doi băieți s-au născut morți. Dintre ceilalți, Richard, de 340 de grame, a supraviețuit cel mai mult șase zile. În alte cazuri de nonapleți, toți s-au născut morți (de exemplu la 29 mai 1972, în Philadelphia, SUA, și la 11 mai 1977 în Bangladesh).

Cei mai mulți supraviețuitori la astfel de nașteri excepționale s-au înregistrat în cazul sextupleților (trei băieți și trei fete) născuți de Susan Jane Rosenkowitz, din Sri Lanka, la data de 11 ianuarie 1974.

Greutatea totală a celor șase copii a fost de 11 kilograme. Culmea este faptul că tot la 11 ianuarie, dar în 1980 Rosanna Giannini (din Florența) a adus și ea pe lume sextupleți supraviețuitori (patru băieți și două fete). De asemenea, d-na Janet Walton din Liverpool i-a făcut soțului o surpriză admirabilă (?), născînd la 18 noiembrie 1983 șase fete, toate vioaie și sănătoase. Este, poate, cel mai fericit tată din Anglia. Trebuie să remarcăm că în datele deținute de Guinness nu există nașteri de cîte opt și șapte copii dovadă că — din motive necunoscute încă —, natura se ferește de aceste cifre. Pe de altă parte, mai mult de zece copii (decapleți) nu s-au născut niciodată. Dar nu e timpul pierdut.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

PREDICȚIE ZODIACALĂ

Predicția zodiacală, ca metodă originală care se bazează pe punctele de confluență ale astrologiei occidentale și orientale, nu ar fi fost supusă atenției publice dacă mai mult de două treimi din cazurile cercetate nu ar fi confirmat-o. După mii de ani de astrologie, cu atîtea variante cîte zone mari geografice există, este foarte dificil să se aducă ceva nou sub Soare. Reamintim că timp de peste 20 de ani soții Gauquelin au încercat să pună în evidență „ efectul Marte", cel care ar fi trebuit să confirme că planeta războiului avantajează marile performanțe sportive. Principalul obstacol al teoriei lor a fost tot calculul statistic. De aceea, metoda de față necesită o bogată cazuistică pentru a micșora cît mai mult marja de eroare. Continuînd cu exemplele (pentru însușirea ei de către cititori), vom examina cu predilecție cazurile de cupluri cu doi copii.

Într-o familie, tatăl s-a născut la 17.02.1956, mama la 22.09.1950 iar primul copil s-a născut la 6.10.1976. Să vedem ce ne spune calculul zodiacal al sexului, pentru acest prim copil :

1. Zodia occidentală a conceperii copilului este Rac (fiind născut în Balanță), iar Racul este o zodie feminină. Aplicînd coeficientul 3 vom obține 3 f;

2. Zodia chinezească a conceperii copilului este Oaie (corespunzător Racului), adică o zodie de Foc. Focului îi corespunde Planeta Marte, care guvernează zodiile Berbec (masculin) și Scorpion (feminin), deci vom obține f+m;

3. Anul chinezesc al conceperii copilului este 1975, an de Lemn, căruia îi corespunde Jupiter, care guvernează Săgetătorul (masculin) și Peștii (jumătate feminin, căci Peștii mai sînt guvernați și de Neptun). Aplicînd, conform metodei, coeficientul 3, vom obține : 3m+1,5f;

4. Anul chinezesc al nașterii tatălui, 1956, este an de Foc, care este al planetei Marte, căreia îi corespund Berbecul (m) și Scorpionul (f). Aplicînd coeficientul 2, conform metodei, vom obține : 2m+2f;

5. Zodia occidentală a nașterii tatălui Vărsător, zodie masculină. Întrucît nu este născut în decanul II (care are un coeficient egal cu 3), vom obține : m;

6. Zodia chinezească a nașterii tatălui este Tigru (corespunzător Vărsătorului), care este o zodie de Lemn. Lemnului îi corespunde Jupiter, iar Jupiter guvernează Săgetătorul (m) și Peștii (0,5 f). În concluzie, vom avea: m+0,5f;

7. Anul chinezesc al nașterii mamei este 1950, an de Metal, căruia îi corespunde planeta Venus, care guvernează zodiile Taurului (feminin) și Balanței (masculin). Aplicînd coeficientul 2, conform metodei, vom obține: 2m+2f;

8. Zodia occidentală a nașterii mamei este Fecioară, zodie feminină. Este născută în decanul III,deci vom avea : f ;

9. Zodia chinezească a nașterii mamei este Cocoș, zodie de Metal, căruia îi corespunde planeta Venus, care guvernează Taurul (f) și Balanța (m). În concluzie, la această etapă vom obține : f+m.

Făcînd totalul, după cele 9 etape, vom obține : 12f+11m, ceea ce sugerează sexul feminin. Dar acest caz nu s-a confirmat, copilul fiind băiat. Rămîne ca cititorii să verifice metoda pentru al doilea copil (pentru care datele părinților rămîn aceleași, evident), care s-a născut la 31.10.1977. Nu uitați că zodia și anul conceperii lui se află mergînd nouă luni înapoi pe scara timpului zodiacal și calendarului chinezesc. În același timp, nu uitați că așteptăm datele dv. corespunzătoare pentru îmbogățirea cazuisticii, pentru care veți afla formula vieții.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

● Să ştii că-mi placi mult, draga mea **ALINA S. (Bucureşti)**, chiar dacă ţi se pare că eşti „o fiinţă foarte dificilă şi greu de înţeles de către cei din jur", chiar dacă eşti, aşa cum ţi s-a spus, „o fire rece şi calculată" ! Fii liniştită, vor trece şi simptomele astea specifice vîrstei de 16 ani şi vor lăsa loc echilibrului sufletesc, judecăţilor cumpănite şi... necontradictorii. Lasă-lasă, că vine ea şi vremea cînd o să te „topeşti" ! Dar pînă una-alta, ce să facem, astea sîntem, altele mama nu mai face şi cui nu-i place — n-are decît să se uite în altă parte ! Ar fi bine să te gîndeşti că acum, cam pe la vîrsta asta apare ceea ce am putea numi o năvalnică nevoie de a comunica cu lumea, de a dialoga cu cei din preajma noastră, de a le împărtăşi „descoperirile", modul „unic" în care vedem şi înţelegem lumea, viaţa, ce credem noi fiind infinit mai important decît ce crede şi ce ştie toată omenirea asta luată la un loc ! Este, de fapt, vorba despre **nevoia de personalitate**, de a ne regăsi într-o imagine a noastră care să ne fie proprie şi inconfundabilă, în care să ne recunoaştem. De aici, căutările, ezitările, contradicţiile şi contrazicerile. De aici, „excesele" de comportament, săriturile peste cal cînd într-o direcţie, cînd în alta. Trebuie să venim în întîmpinarea celuilalt, să facem efortul de a-l înţelege de a-i aprecia punctele de vedere, motivaţiile, raţionamentele. Dacă le vom cere celorlalţi doar „să ne înţeleagă" fără a-i înţelege la rîndul nostru, vom preface dialogul în... monolog şi putem avea surpriza să constatăm că... nu ne înţelegem unii cu alţii ! Aşa încît, pe scurt află că eu cred foarte mult în tine, pentru că eşti o fată inteligentă, cu mult bun simţ, sensibilă. Fii liniştită, repet, nu eşti nici „rece şi calculată" nici „foarte dificilă şi greu de înţeles," nici „contradictorie" ! Eşti pur şi simplu un om care se descoperă pe sine însuşi, cu emoţie, cu uimire cu oarecare teamă, voind să fie el însuşi ! Mai scrie-mi !

● Păi dacă el e „instabil nestatornic şi neserios", e cam greu să-l faci să fie „la locul lui", aşa cum vrei tu, draga mea **CAMELIA S. (Brăila)**, nutrind doar speranţa că el îţi va citi... gîndurile, fără să aveţi nici o discuţie serioasă, lămuritoare. Sigur, în dragoste şi telepatia îşi are rosturile ei, dar dacă el nu dă semne că ar simţi înţepătura gîndurilor tale, cred că ar fi bine să treci la metode mai „primitive" adică la cuvinte spuse prin viu grai. Degeaba ai să te gîndeşti la el în fel şi chip chiar şi două mii de ani de acum încolo, dacă nu vei avea acest curaj de a discuta deschis, cinstit sincer, mare lucru n-ai să obţii. În sfîrşit, ştiindu-i defectele de caracter, nu crezi că vei avea cam mult de aşteptat pînă să-i vină mintea la cap, mintea cea „de pe urmă" !? Ignorînd sau trecînd sub tăcere ceea ce nu-ţi place în felul lui de a fi, nu-l ajuţi nici pe el, nici dragostea ta pentru el n-are nimic de cîştigat. Cît priveşte dacă să-l uiţi ori nu, dacă să-ţi faci sau nu un alt prieten, asta, draga mea, e o problemă la care singurul om ce are dreptul să răspundă eşti chiar tu ! Şi mai gîndeşte-te că iroseşti cam prea multe lacrimi pentru „ceva" ce încă nici n-a prea fost şi nici măcar tu nu ştii dacă este sau va fi !...

LAURA

POSTA by Air Mail

O RECLAMĂ CARE FACE DE RÎS... SUFLETUL COMERŢULUI : Un cititor care a plătit cîteva zeci de mii de lei pentru un covor se miră ca şi noi, cum este cu putinţă ca la preţul ridicat al acestor produse să nu se găsească cineva bine plătit care să ştie să compună un text onorabil pentru instrucţiunile ce însoţesc produsul : Iată cum sună recomandările originale care însoţesc covorul : „Nu se recomandă să se scoată praful din articolul de covor, îndoindu-l ; să se strămute obiecte grele pe covor". Vasăzică „a scoate praful din articol" şi a „strămuta" (ca la cimitir). Mai departe : „Se recomandă să se înfăptuiască curăţitul suprafeţei de scamă a articolului de covoare în măsura prăfuirii cu ajutorul aspiratoarelor sau periei, după care lucru suprafaţa de scamă trebuie ştearsă cu un burete de poroion sau alt burete poros muiat într-o soluţie de praf de spălat neutru..." etc. etc. Această limbă neromânească nu cred să se fi vorbit vreodată în România nici la nivelul secolului trecut, cînd în Moldova (unde se fabrică respectivele „articole") 84 la sută din populaţie era formată din analfabeţi.

BEATRICE SÎRBU, Roman, judeţul Neamţ : Răspund cu întîrziere dar cu multe mulţumiri. Tot ce mi-aţi expediat va face parte din a doua carte despre fenomene paranormale. Mai scrieţi-mi. Îmi face plăcere să vă citesc...

BOGDANA BARDOŞI, Bucureşti : M-a impresionat profund scrisoarea d-vs. Voi încerca să vă vin în ajutor. Trebuie să găsesc mai întîi soluţia, ideea. Telefonaţi-mi la 17.60.10/1630.

C.M. Vrancea : Fără îndoială, sînteţi un om deosebit. Mai rar mi-a fost dat să aflu într-un suflet atîta bătălie de partea binelui şi purităţii, împotriva răului şi nesansei. Alte gînduri voi încerca să vă expediez prin poştă.

BUBA DUMITRIE, Putna, Suceava : Am citit „încercarea" şi acum îi pot spune şi eu la fel : o încercare. Dată aţi găsi prin Putna o maşină de scris şi timp să-mi trimiteţi mai multe încercări, aş face şi eu încercarea să vă comunic o impresie mai completă. Aştept.

BADEA MIHAI, Bucureşti : La 14 ani e prea devreme să te pasionezi de lucruri care cer totuşi, o experienţă de viaţă şi de carte. Dacă vrei să realizezi precum îmi scrii, o legătură cu spiritele, cea mai cinstită recomandare şi mai firească este să o faci prin rugăciune. Rugăciunea cumată, rostită cu smerenie şi cu credinţă îţi va revela fără îndoială propriul tău suflet...

PENTRU DOMENIUL BIOENERGOTERAPIEI : Societatea INFANCY MARTHA invită persoanele interesate în practicarea tratamentelor bioenergetice la întîlniri de iniţiere în vederea însuşirii unor metode de autotratament, IMUAB (Grup Industrial Titan), B-dul Muncii 250, Poarta I, Telefon 72.62.78, după orele 21,00.

ION TUGUI

Grădina de lîngă casă

PROTECŢIA POMILOR IARNA (III)

Omizile defoliatoare cuprind cotarii, inelarii şi omizile păroase. Produc pagube mari prin atacarea mugurilor şi a frunzelor. Iarna se combat prin stropiri cu polibar 6 % sau dibutox 1 %. **Dar în afară de combaterea chimică, este** la îndemîna grădinarului amator, să aplice cîteva măsuri simple, ieftine şi nepoluante cum ar fi: săparea solului sub coroanele pomilor, folosirea brîielor capcană (cleioase) pe trunchiurile pomilor, adunarea şi distrugerea cuiburilor de omizi, adunarea şi distrugerea ouălor fluturelui inelar, care se observă cu ochiul liber, depuse sub formă de inele pe ramurile pomilor (în special la meri).

Păduchele verde al agrişului provoacă mari pagube plantaţiilor de agrişi şi coacăzi. Tratamentele de iarnă se fac cu dibutox 1 % sau cu selebar 6 %. Pentru combaterea unor dăunători la zmeuri şi la muri, aceştia vor fi stropiţi iarna cu polisulfură de bariu 6 %.

Hurlupii sînt prune hipertrofiate **datorită unei micoze. Au o culoare** galben-verzuie, sînt mai mari decît cele sănătoase şi au un gust acrişor-dulceag plăcut. După 3-4 săptămîni de **la apariţia simptomelor**, fructele atacate cad toate. Pentru combaterea bolii, se vor tăia şi arde ramurile cu frunze atacate şi se vor face stropiri cu zeamă bordeleză 3 %, înainte de intrarea pomilor în vegetaţie.

Totalitatea produselor folosite pentru combaterea bolilor şi dăunătorilor plantelor se numesc pesticide. Ele sînt toxice nu numai pentru dăunători ci şi pentru oameni şi animale. De aceea, cînd se folosesc, trebuie să se ia măsurile de protecţie necesare (mînuşi, ochelari, halat etc) şi să se evite ajungerea lor în sursele de apă potabilă. Să nu fie lăsate la îndemîna copiilor sau a altor persoane neavizate. De asemenea trebuie protejate albinele în cazul folosirii insecticidelor.

Ciobanu Dumitru, Bacău. Dejecţiile **de păsări se pot folosi** ca îngrăşăminte, sub două stări: uscate sau umede. În stare uscată, se folosesc de regulă toamna, **cînd se împrăştie** şi apoi se încorporează în sol, prin arare sau săpare. Dejecţiile uscate, la rîndul lor, pot fi de două feluri: concentrate, cînd conţin numai dejecţii sau amestecate cu paie tocate sau cu coji de seminţe de floarea soarelui, care formează patul din halele de creştere intensivă a păsărilor. În ultimii 15 ani, am folosit aproape exclusiv acest ultim fel **de îngrăşămînt, administrînd** cîte 60-80 litri la 10 mp, cu rezultate foarte bune. Dejecţiile de păsări se pot folosi şi în perioada de vegetaţie a plantelor (fertilizări faziale). În acest caz se folosesc de regulă dejecţiile uscate, concentrate. Ele se pun într-un vas cu apă, pentru macerare timp de 4-6 zile. Cu 1 litru din acest amestec şi 10 l apă, se face o soluţie care se administrează cîte 0,5-1 litru la fiecare plantă în funcţie de mărimea plantei. Dacă solul este uscat, se va face şi udarea plantelor fertilizate.

Hociung Carmen. Roman. Deoarece **subiectul solicitat de Dvs** „cultura ciupercilor în gospodărie", interesează mai mulţi cititori ai revistei, în numărul viitor, vom publica un asemenea material.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

Săptămîna 16. XI — 22. XI

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet Usia 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16.00 S.O.S. Natura ! 16,30 Confluenţe 17,00 Actualităţi 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Pro Patria 19,30 Desene animate 20.00 Actualităţi 20,35 Tezaur 20,55 Studioul economic 21,20 Teatru TV. Vassa Jeleznova de Maxim Gorki 23,25 Repriza a treia 23,45 Actualităţi.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Veniţi cu noi pe programul doi ! 20,00 Album coral 20,15 Magazin auto-moto 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional.

MARTI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,30 Muzica pentru părinţi 14.00 Actualităţi 14,15 Muzica pentru toţi 14,55 Preuniversitaria 15,30 Telescoală 16.00 Convieţuiri 17,00 Actualităţi 17,05 Refrene transilvane 17,35 Interpreţi ai cîntecului popular 18,00 Salut, prieteni ! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Film artistic. Drumeţ în calea lupilor (Casa de Filme Cinci, 1990) 22,40 Cultura în lume 23,10 Actualităţi 23,25 Meridianele dansului.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16.10 Desene animate 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Doamnele de la malul mării (Franţa, 1979) 18,25 Muzica azi 18.55 Tribuna non-conformiştilor 19.15 Eurogol 20,00 Video-clipuri 20,25 De-ale pieţei în economia Capitalei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualităţi 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film serial. Marc şi Sophie 11,20 La sept 12,10 Ora de muzică 13.00 Mondo-femina 13,30 Recviem 14.00 Actualităţi 14,15 Magazin agricol 14.55 Preuniversitaria 15,30 Telescoală 16.00 Corul Filarmonicii 16.20 Lumea sportului 16.50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Actualităţi 17,05 Arte vizuale 17,30 : 15.16.17.18 18.0(Televiziunea vă ascultă ! 18,30 Rock Live 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20.45 Film serial. Mama Lucia. Ultimul episod 21,45 Universul cunoaşterii 22.30 Pro musica 22,55 Restituiri : Nichita Stănescu 23,35 Actualităţi 23,50 Microrecital .

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16.10 Desene animate 16,35 Teatru TV. Hei, oameni buni ! de William Saroyan 17.30 Emisiunea în limba maghiară 19,00 Bijuterii muzicale 19,30 TV5 Europe. Telejurnal în limba franceză 20,00 TVE Internacional

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualităţi 10.10 Calendarul zilei 10,20 Worldnet Usia 12.10 Ora de muzică 13,00 Interferenţe 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualităţi 14,20 Tradiţii 14.50 Preuniversitaria 15,30 Telescoală 16.00 Agenda muzicală 16,30 Forum 17,00 Actualităţi 17,05 Repere moldave 17,35 Telediscul muzicii populare 18,00 Simpozion 18. 45 Trofeul „Carpaţi" 19,15 Studioul economic 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21,45 Reflecţii rutiere 22,00 Dosarele istoriei 22,45 Reporter '92 23,15 Actualităţi 23,30 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16.10 Desene animate 16,34 Ecranul 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Concert de gală pentru România — Viena, 1990 19.40 Club S.F. Fenomenul OZN 20,10 Serenada 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10.00 Actualităţi 10.10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Goana după aur (SUA 1925) 11,50 Super Channel 12,50 Descoperirea Planetei 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualităţi 14,20 Mondo-Muzica 14,40 Medicina pentru toţi 15,10 Centenar Paul Abraham 15,25 Preuniversitaria 16.00 Limba noastră 16,30 Muzica pentru toţi 16,45 Tragerea Loto 16,55 Actualităţi 17,00 Emisiuea în limba germană 18.00 Documentar ştiinţific 18,30 Divertisment muzical-coregrafic 18,45 Trofeul „Carpaţi" 19,15 Viaţa parlamentară 19,45 Desene animate 20,00 Actualităţi 20.35 Sport 20.45 Film serial. Destinul familiei Howard 21.45 A venit toamna ! 22.20 Gong ! Emisiune de critică şi actualitate teatrală 22,50 Top 10 23,25 Actualităţi 23,40 Întîlnirea de la miezul nopţii.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16.10 Recomandări din program 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii 17,10 Sport-Magazin 19,00 Concertul Orchestrei Naţionale Radio. Concert Beethoven 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 9,50 Şahul de la A la Z 10,00 Actualităţi 10,10 Tip-top, mini-top 11,05 Clipă şi eternitate 11,55 Itinerarii spirituale 12,25 Ora de muzică 13,25 : 7X7 13,55 Fotbal : C.S.M. Reşiţa — Dinamo 15,50 Actualităţi. Meteo 16,25 Al doilea război mondial 16.55 Studioul şlagărelor 17,15 Magazin cinematografic 18.15 Mapamond 18,45 Trofeul „Carpaţi" 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,35 Twin Peaks 21,30 Săptămîna sportivă 21,50 Gala varietăţilor (I) 22.50 Actualităţi 23.05 Film artistic. Prin binoclu (SUA, 1983) 0.40 Video-discoteca.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,10 Recomandări din program 16,15 Film artistic. Doctorul Teyran (Franţa, 1980) 17.45 Video-clipuri 18,00 Campionatele Mondiale de gimnastică ritmică 20,30 Convieţuiri 21,00 Campionatele Mondiale de gimnastică ritmică 22,00 TV5 Europe.

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineaţa ! 9.30 Ping, pong 10,20 Film artistic în serial pentru copii. Albul Bim — Ureche neagră 11,00 Actualităţi 11,15 Finala trofeului „Carpaţi" 11,45 Lumină din lumină 12.45 Viaţa satului 14,15 În grai dulce românesc 14,45 Actualităţi 14,55 Atlas 15,15 Video-Magazin 18,00 Pompierii vă informează ! 18,10 Michael Jackson în România 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Dallas 20.00 Actualităţi 20.35 Film artistic Portavionul (SUA, 1988) 22,10 Miss „Adolescenta" 23,20 Duminica sportivă 23,45 Actualităţi.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16.10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16,40 Convieţuiri 17,10 Serata muzicală TV 19.00 Campionatele Mondiale de gimnastică ritmică 19,40 Oraşe şi civilizaţii 20,10 Varietăţi internaţionale 20.45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional.

(După PANORAMIC T.V.)

medicina LA ZI

5000... și mai departe

În urmă cu cîteva decenii era publicat primul catalog al bolilor ereditare. Nu cuprindea decît cîteva sute de tulburări. Multe dintre ele aveau un mod de transmitere ipotetic. Se bănuia însă că, foarte curînd genetica medicală va opera cu cîteva mii. Și acum se cunosc aproximativ 5000. Vîrful icebergului. În fiecare an se adaugă cel puțin 100. După toate probabilitățile, peste două sau trei decenii, medicul se va găsi în fața unui catalog cu zeci de mii de tulburări genetice. Evident, nu va mai stabili el diagnosticul... ci calculatorul din fața lui. Și acum geneticienii folosesc din plin memoria lui. Cum ar putea recunoaște toate cele 1500 de sindroame malformative, cînd a văzut, dacă a avut șansa, doar cîteva zeci. După decenii de experiență.

Tot geneticienii se întreabă cum va arăta ultima ediție a catalogului bolilor ereditare. Cîte tulburări umane își găsesc rațiunea ultimă într-o banală eroare genetică ? Deși pare absurd — cred că medicina de mîine va opera cu multe zeci de mii de tulburări ereditare. Și totuși, nu este absurd, dacă ne gîndim că oricare genă poate fi victima cîtorva sute de accidente diverse, și că există cel puțin 50.000 de gene. Un univers halucinant.

Și nu este totul. În cursul fiecărei diviziuni celulare se pot adăuga noi mutații — «vinovate» de dezvoltarea cancerului și a îmbătrînirii cu toate formele ei, bizare deseori. Din fericire, multe mutații nu au consecințe devastatoare. Oricum, este un miracol că noi continuăm să trăim și mult, surprinzător de mult.

Cum este adevărat că genele normale «plutesc într-un ocean de mutații», nu poți să nu te întrebi dacă nu cumva întreaga patologie umană este condiționată genetic. De la atît de frecventele alergii la demențele senile... De la hipertensiunea arterială la cancer. Răspunsul este acum cert. Tot ceea ce sîntem, tot ceea ce facem reclamă prezența eredității. Nici nu s-ar putea altfel. Destinul nostru biologic este «desenat» în clipa fecundației. De nenumărate ori, geneticienii s-au oprit uimiți asupra acestei clipe, cea mai importantă din istoria noastră. Dacă fecundarea nu ar fi avut loc, atunci și numai atunci nici unul

Un genetician privește lumea

dintre noi, nu ar fi existat. Firește apărea altceva... Dar nu «eu». Cu altă traiectorie genetică (și socială ?)

Și, bizar, traseul biologic al fiecăruia dintre noi poate fi de atunci anticipat. Este suficient să se excizeze o singură celulă și ADN-ul ei să fie multiplicat (nimic mai simplu) de milioane de ori, pentru a descoperi o serie de mutații — cele cîteva dintre ele mai importante — acum, toate la începutul secolului viitor. Aceasta este medicina predictivă. O altă medicină... niciodată anticipată. O medicină rece, dezumanizată. Nici un contact între medic și bolnav. S-ar putea ca rezultatul să fie transmis, indiferent, de un calculator. Aveți o mutație a genei pentru... Manifestările clinice încep în jurul vîrstei de 55 de ani. Evoluția progresivă — ireversibilă, nici un tratament (terapie genică imposibilă). Speranța de viață — maxim 5 ani de la debutul clinic. Se recomandă eutanasia activă în finalul bolii. Adresați-vă unui spital care practică eutanasia.

Sigur este un scenariu venit dintr-o lume demență. Dar trăim oare în altă lume ?

O medicină predictivă — care uită că sîntem, mult mai des decît am vrea, victimele mediului. Am în față unul dintre ultimele numere ale revistei „Science". Mai multe articole sînt rezervate rezistenței bacteriene la antibiotice. Concluziile sînt deprimante. După ce am avut siguranța că am învins infecțiile — genice totdeauna — și dispariția variolei era o convingătoare dovadă, vedem acum adevărate epidemii de boli noi : renașterea unor infecții care păreau să nu mai aibă nici o importanță. Se moare acum cu pneumonie, se moare de tuberculoză. Datele sînt îngrijorătoare : în 1991 au murit 4,3 milioane de copii cu infecții respiratorii acute, 7,5 milioane de copii cu boli diareice, un milion — de malarie, aproape un milion cu pojar : și tuberculoza pe care am uitat-o revine, ucigînd aproape 3 milioane de oameni, în timp ce alte 8 milioane vor descoperi că sînt bolnavi (aproape o treime din populația lumii poartă bacilul tuberculozei și au toate riscurile de a se îmbolnăvi), dar prețul tratamentului este prohibitiv. Vindecarea unei tuberculoze pulmonare, sensibilă la antibiotice, costă (în SUA) 12.000 de dolari. Dacă bacilii sînt rezistenți la mai multe antibiotice costul ajunge la 180.000 de dolari.

Și despre SIDA — nu am discutat nimic.

Mereu mai mulți germeni rezistă tuturor antibioticelor cunoscute și aproape sigur, în anii viitori, toate medicamentele cunoscute vor fi inutile. Lupta va continua.

C. MAXIMILIAN

Ecoul psihologic al medicamentului

Atitudinea bolnavilor în fața medicamentelor este de două tipuri : în timp ce unii bolnavi se arată pur și simplu fascinați de medicamente care li s-au prescris sau pe care și le autoprescriu, acordînd medicilor și medicinii în general o încredere nelimitată, alții, dimpotrivă, afișează un scepticism cu totul incorigibil față de medicamente și față de lumea medicală în general. Mai este de semnalat o nuanță în atitudinea acestora din urmă, ce ține de faptul că mulți din bolnavii semnalați, **cred, totuși, în medicină, dar nu cred în medici.**

Cei din prima categorie sau cel puțin, unii, dintre ei — îl devorează pe medicul curant, în timp ce cei din a doua categorie, aproape că îl ignoră. Noua orientare profilatică a medicinii, a scos și mai mult în relief această sciziune. În concepția profilactică se susține punctul de vedere că bolile în general sînt precedate de perioade mai mult sau mai puțin îndelungate, cînd evoluează în mod discret. Astfel stînd lucrurile, **noțiunea de sănătate perfectă ne apare ca ținînd de domeniul excepției.** De aceea, este foarte probabil că aceia care susțin cu jenantă ostentație că **fiecare individ este în esență un bolnav care se ignoră,** nu exagerează prea mult.

Dacă, într-adevăr, așa stau lucrurile, este mult mai logic de a nu ne considera sănătoși, chiar atunci cînd nimic nu ne supără, ci doar niște bolnavi nedepistați încă. Aceasta este rațiunea pentru care **unora a început să li se pară suspect faptul că sînt sănătoși, dorința de sănătate a acestora metamorfozîndu-se în străduința de a fi bolnavi.**

Ecoul psihologic al medicamentului este pe cît de variat, pe atît de imprevizibil. Aderența bolnavului față de medicamentul prescris și de care își leagă toate speranțele, este uneori de-a dreptul extraordinară, mai ales la aceia care evoluează sub raport constituțional sub însemnul hiperemotivității și al fragilității psihice. Aceeași aderență se poate însă în aceeași măsură apropia de zero, la cei mai puțin impresionabili, sceptici sau pesimiști sub raport structural. Din acest punct de vedere, putem fi absolut siguri că vracii și șarlatanii de odinioară și, pe anumite arii geografice și în zilele noastre , pot efectua veritabile terapii, cel puțin în cadrul acelora care cred orbește în meșteșugul magului sau al vraciului

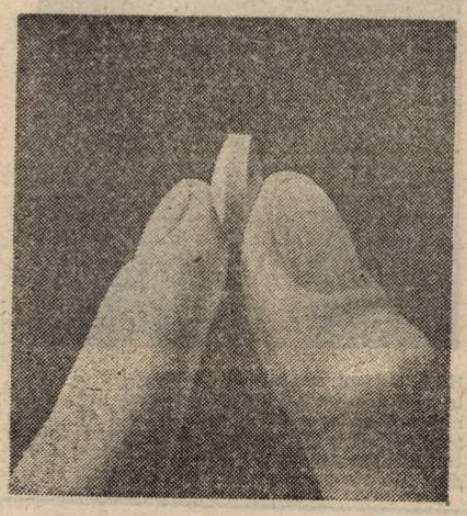

consultat. Putem fi convinși, că la Lourdes (reputată localitate din Franța, unde ar fi avut loc veritabile miracole pe linie de sănătate), ca și în multe alte locuri similare de pe mapamond (cum a fost situația cîndva cu Maglavit-ul nostru), se produc însănătoșiri mai mult sau mai puțin semnificative, ce nu pot fi explicate decît prin extraordinara impresionalitate a respectivilor bolnavi față de persoanele sau locurile tămăduitoare, și față de ritualurile folosite în acest scop.

ARCADIE PERCEK

Proprietățile terapeutice ale mustului

Ele erau cunoscute din antichitate. În Grecia antică, vestitul medic Hipocrat din Kos (460 — 375 î.e.n.), supranumit „părintele medicinii", recomanda pentru unele boli terapia cu „siraion", care nu era altceva decît un must decantat. Astăzi se știe că acest „ser zaharat", caracterizat prin acțiunea lui polivalentă, se recomandă atît celor sănătoși, cît și celor suferinzi.

Analizele chimice arată că mustul conține zaharuri — în special glucoză și fructoză în proporții egale, cuprinse între 150-300 g la litru, în funcție de soi, precipitații, durata însoririi. Sub formă de urme, amintim zaharoza, arabinoza, celuloza, ramnoza.

Mustul este bogat în vitamine hidrosolubile și mai puțin în vitamine liposolubile. Dintre vitaminele B1 sau tiamina sau aneurina, vitamina B2 etc.

După ce am arătat compoziția chimică a mustului iată și proprietățile sale terapeutice. Se recomandă în : 1. **Boli cardiovasculare.** Monozaharidele din must, prezintă elementele nutritive ale cordului. Ionul de potasiu este și el un stimulent al fibrei cardiace. 2. **Boli intestinale.** Datorită celulozei este un anticonstipant, iar datorită tartraților, are o acțiune laxativă blîndă și naturală. Se recomandă și în colite de putrefacție, datorită intensificării proceselor fermentative la nivelul intestinului subțire, se reface un echilibru între procesul de putrefacție și fermentație. 3. **Acțiuni hepatice. 4. Dermite.** Datorită faptului că este un laxativ, elimină toxinele intestinale de lungă durată și vindecă unele dermite eximatiforme. 5. **Boli de nutriție.** Cura de must este indicată în gută. Diureza pe care o produce mustul, antrenează acidul uric și în felul acesta previne depunerea uraților în articulație. 6. **Avitaminoze** — fiind bogat în vitamine, previne stările de preavitaminoză și avitaminoză. 7. **Diabet zaharat.** În cazul acesta numai în cantități mici și numai cînd provine din struguri ajunși la maturitatea comercială. Vitaminele din grupul B (au un rol important în metabolismul glucidelor). 8. **În cosmetică.** Mustul reprezintă un remediu util în întreținerea tenului și în „camuflarea" încărunțirii părului. Iată și rețeta. Se fierb 4 g. de sulfat feros (calaican) în 250 ml vin roșu. Se piaptănă părul cu pieptănul umectat în această soluție cîteva minute pe zi, timp de 15-20 de zile, apoi se continuă de 2 ori pe săptămînă.

Prof. ION MINTEANSCHI

AGENDĂ MEDICALĂ

● **INEGALITATE ÎN FAȚA ALCOOLULUI.** După absorbția unei cantități egale de alcool, femeile prezintă o concentrație sanguină de etanol mai mare decît bărbații, indiferent de diferența de greutate sau volum a corpului **existentă între sexe.** Femeile alcoolice suferă mai frecvent de tulburări hepatice în comparație cu bărbații. Cărui fenomen i se datorează această „discriminare" ? Ea este cauzată, sînt de părere medicii italieni și americani, de capacitatea mucoasei gastrice de a metaboliza alcoolul. La alcoolicul de sex masculin, activitatea enzimei care efectuează acest metabolism, alcool dehidrogeneza, reprezintă 50% din activitatea enzimei unui bărbat nealcoolic ; această activitate este mai mică (în comparație cu bărbatul) și la femeile nealcoolice și la cele alcoolice. Diferențele între sexe, neînțelese pe deplin, subliniază mai ales rolul, fără îndoială subestimat, pe care îl joacă mucoasa gastrică în metabolizarea alcoolului. Ficatul era considerat locul esential al acestui proces.

● **URMĂRILE NEFASTE ALE ALTERĂRII GENELOR.** Noi studii științifice, care atribuie cauza mai multor tipuri de cancer anumitor schimbări genetice în celulele normale, vor permite nu peste mult timp stabilirea predispozițiilor unei persoane de a contracta boala și perspectivele de a controla extinderea cancerului în alte zone ale organismului. În opinia unor cercetători de la Universitatea John Hopkins din statul Utah (S.U.A.), majoritatea cazurilor de cancer de colon se produc după alterarea a patru sau cinci gene. Aceste modificări se produc probabil ca rezultat al unei tulburări sporadice a genelor unei singure celule, cauzată de ingerarea de substanțe cancerigene conținute în alimente sau în apă.

● **CANCERUL DE PROSTATĂ ȘI SURAMINUL.** Un medicament, folosit în „boala somnului", suramin, descoperit în anii '20 ai secolului nostru, s-a dovedit promițător în combaterea cancerului. Cercetătorii de la Institutul National de Oncologie din Bethesda (S.U.A.) au constatat că suraminul a redus cu peste 50% tumorile canceroase la patru din opt pacienți suferinzi de cancer de prostată în fază avansată, care nu răspundeau la terapia obișnuită. În pofida numărului restrîns de tratamente, cercetătorii își exprimă optimismul, în parte datorită mecanismului de obținere a acestui medicament. Suraminul blochează un hormon denumit „factorul de creștere a fibroblastelor" pe care tumorile de prostată îl secretă în cantități mari și care stimulează creșterea tumorii. Medicamentul „distruge spațiul pe care tumorile îl folosesc pentru a face loc propriei lor dezvoltări.

Micii gurmanzi vor deveni mari fumători?

Ai doar cinci ani și mesteci toată ziua bomboane sau chewinq-gum ? Ai toate șansele să devii un mare fumător ! Deși avertismentul este adresat micilor gur-

manzi, credem că ar trebui să afle de el încă părinții. Potrivit unui studiu efectuat de specialiștii de la Facultatea de Medicină din Carolina de Nord (Statele Unite) copiii obișnuiți să mănînce azi bomboane vor fi marii fumători de mîine. Explicația ? Dacă ei nu rezistă tentației dulciurilor, nu vor rezista nici tentației tutunului. De fapt este o afacere de... voință.

Nr. 46 (1830) din 14 noiembrie 1992

Întîmplări adevărate

O gamă cu... răsuciri

Violonist de la cea mai fragedă vîrstă, Richard Baird dorește să complice lucrurile. Om-flexibil, el susține spectacole si... se dă în spectacol în cele mai incomode poziții. De altfel, Texasul său natal l-a supranumit „Yogi Baird". Povestea nu precizează dacă spectatorii care asistă la show-ul său pot sta, normal, ca la orice spectacol, sau trebuie să copieze „elasticitatea" protagonistului surprins de imaginea alăturată.

Înșelătoarea liniște a orașului

Cînd asistentul procurorului a telefonat familiei Fisher pentru a spune că unica lor fiică, Amy, în vîrstă de 17 ani, a fost arestată pentru tentativă de crimă, vestea a părut incredibilă. Elliot și Roseanne Fisher, părinții lui Amy, trăiau de peste 20 de ani în Levittown, un orășel situat la cel mult două ore de parcurs cu mașina față de New York, și nu auziseră niciodată să se fi întîmplat așa ceva în acest loc. Viața se derula liniștită chiar aspectul orașului inspirînd un sentiment continuu de liniște și siguranță : case frumoase, din cărămidă roșie și albă peluze impecabil îngrijite, animate de prezența unor figurine din ceramică, desprinse parcă din cărțile cu povești. În aparență, era un colț de Americă aparținînd ca atmosferă anilor '50. Amintea de foiletoanele „Happy Days", deși aparținea anilor lui „Twin Peaks". Căci într-adevăr, întîmplarea din 19 mai a anului trecut dovedește că nimic din ce înseamnă violență, sex și viciu nu-i era străin nici acestei aparente liniștite localități din America.

Așadar, Amy Fisher sună la ușa lui Marry-Jo Buttafuoco, pretinzînd că vrea să-i vîndă bomboane pentru a strînge banii ce sînt necesari la serbarea de sfîrșit de an a liceului. Marry-Jo o invită înăuntru și în timp ce se întoarce să închidă ușa, Amy scoate din poșetă în loc de bomboane un pistol pe care îl descarcă în tîmpla dreaptă a gazdei sale.

Pentru șerif, procuror, vecini, totul pare de neînțeles la prima vedere. Ce s-a întîmplat cu Amy, liceana atît de cuminte pe care o știau ei ? Misterul n-a durat mult. De peste un an, Amy Fisher era amanta lui Jo Buttafuoco, un vecin afabil, în aparență un soț model, proprietarul unui magazin de piese auto. Cînd Jo a hotărît să rupă legătura sa cu Amy aceasta s-a decis să se răzbune, ucigînd-o pe soția acestuia.

Cînd planul lui Amy a devenit realitate, Jo a constatat că intrase într-o afacere mai mult decît murdară. Amy era încă minoră și el risca să fie acuzat, conform legii americane de viol. Povestea devine și mai urîtă cînd la proces apare o tînără, pe post de martor, care dezvăluie apartenența lui Amy la o rețea de „Call-girls", care are un sediu într-un pavilion cochet al orașului, unde fete deosebit de tinere își oferă serviciile ca niște adevărate nimfe. Costul unui serviciu : 150 dolari. Cînd s-au aflat aceste „amănunte", profesorii de la John-Kennedy

High School au înțeles de ce Amy purta la centură un „bipper". Oricînd era anunțată că are un client, trebuia să se prezinte la post chiar dacă pentru asta trebuia să lase brusc din timpul unei ore de curs. Amy a povestit la proces că și-a pierdut virginitatea la 15 ani cu un muncitor care venise acasă la ei pentru a repara instalația de la baie. Totul ar fi mers foarte bine în viața ei — după propriile aprecieri — dacă nu se îndrăgostea nebunește de Jo, acest bărbat frumos de 38 de ani. L-a cunoscut mergînd împreună cu părinții săi la magazinul acestuia să cumpere piese de schimb pentru autoturismul familiei. Cînd Jo a hotărît despărțirea, Amy nu a putut să suporte. A ajuns pînă acolo încît s-a folosit de un client al ei, Stephen Sleeman, căruia în schimbul a 500 dolari și a relațiilor sexuale, i-a cerut să obțină informații privind configurația casei și programul soției lui Jo. I-a cerut de asemenea s-o însoțească pînă la locul crimei la data de 19 mai.

Marry-Jo Buttafuoco nu și-a pierdut însă viața. Figura sa a rămas mutilată iar partea dreaptă a feței este paralizată. Tragedia aceasta a deschis ochii celor adormiți de liniștea patriarhală de la Levittown.

Cea mai „inteligentă" evadare

Oaspete de mulți ani a parcului „Wild Animal Retiement Village" din Florida, cimpanzeul Cheeky a devenit un adevărat specialist în ...evadări (am putea adăuga nevinovate). Ultima lui ispravă în această privință (după multe alte evadări) s-a bazat pe o strategie de excepție. După ce a rupt niște crengi de pe un copac aflat lîngă cușca lui, a luat una din ele, care i s-a părut cea mai potrivită, a curățat-o de frunze și, folosind-o ca pe o undiță, a reușit să ajungă cu ea la un perete aflat în apropiere (1,5 m.) unde se afla atîrnată cheia cuștii sale ; a „pescuit-o" și apoi, folosindu-se de ea, a deschis ușa cuștii și a întins-o... Și, curios lucru, ca și în cazurile precedente, s-a înapoiat singur pare-se, mai obosit și... blazat. Avînd în vedere desfășurarea fiecărui eveniment asemănător, îngrijitorii au considerat că-i mult mai potrivit să-i dea cheile în păstrare lui Cheeky...

Se caută o... Julietă

Îndrăgostiții din Verona, Romeo și Julieta, protagoniștii poveștii de iubire care de secole își păstrează actualitatea, au generat și unele întîmplări pe care cu siguranță părintele lor spiritual nu le-a avut în vedere. Astfel pînă în zilele noastre, Julieta... primește scrisori de la îndrăgostiți care îi cer sfatul. Pînă nu demult Paola Sella, salariată a primăriei, răspundea acestor scrisori punînd mult suflet dar consumînd o mare parte din timpul său liber. „Era o adevărată plăcere", spune ea. La un moment dat Paola a fost înlocuită. Răspunsurile au devenit reci și formale. Automat numărul îndrăgostiților ce-i cereau sfatul Julietei a scăzut. Urmarea ? Se organizează un concurs pentru selecționarea unei noi... Juliete. De această dată... remunerată.

O sonată pentru... leoaică

Priviți această fotografie pentru a încerca să înțelegeți o nouă culme pe care a ajuns muzica contemporană. Compozitoarea engleză Cindy Cooper, considerată și una dintre cele mai bune pianiste din țară, a compus o sonată pentru pian, soprană și... leoaică ! Fotografia reprezintă o repetiție, care nu lasă nici o îndoială asupra însușirilor leoaicei Leonora care o „acompaniază" pe compozitoare în timpul execuției sonatei. Nu avem nici un fel de date în legătură cu modul cum au reacționat cei care au fost prezenți la „premieră" și mai ales de numărul celor care au avut curajul să fie acolo. Cert este un singur lucru : este pentru prima oară cînd se petrece un asemenea eveniment. Pe cînd altul asemănător ?

Cu bicicleta printre pigmei

Vittorio Innocente (43 de ani) a dus la capăt (după multe alte călătorii asemănătoare), o încercare de excepție. Cu ajutorul unei biciclete speciale (mountain-bike) denumită „Leobra", a traversat peste 700 de kilometri în inima statului Zair (Africa), una din țările cele mai puțin accesibile și cunoscute ale continentului negru. Plecat cu avionul din Roma, el a ajuns la Kinshasa, capitala Zairului, și de acolo, tot cu avionul, a aterizat la Goma, un oraș situat la limita marilor păduri ecuatoriale. De aici, însoțit de un ghid care conducea un Land Rover, a plecat într-o călătorie fantastică care a durat zece zile, perioadă în care a parcurs 700 de kilometri de la Goma la Nduye, un drum caracterizat prin zone de savană, munți și păduri care i-au permis să vadă panorame naturale de o rară frumusețe. Evident, drumul nu a fost deloc ușor întrucît nu există șosele.

În drumul său a avut posibilitatea să vadă celebra cascadă Rutshuru, apoi a traversat celebrul parc național Virunga înființat în anul 1929, considerat ca unul din cele mai frumoase din lume. Aici, pe o suprafață de 800 de hectare cu o natură luxuriantă și necontaminată se găsesc circa 1000 de lei, 30000 de hipopotami, 150 000 antilope, o colonie de 1800 de elefanți, plus multe alte animale printre care și o mare atracție a parcului: gorila de munte.

În drumul său prin păduri virgine a avut posibilitatea să întîlnească și colonii de pigmei, mari specialiști în vînarea animalelor. În cinstea vizitei sale, șeful unui trib de pigmei i-a dăruit o bucată mare de piele tăbăcită de maimuță și a organizat un spectacol specific. Profund emoționat și entuziasmat de rezultatele expediției sale originale, Vittorio Innocente s-a decis să descrie în amănunt toate momentele petrecute în această călătorie într-o carte care va apărea în curînd în Italia, cuprinzînd și minunate fotografii.

verificati-vă cunostintele

MUZICĂ ŞI...

MUZICĂ

În ultimii ani numeroase piese de muzică clasică au pătruns în mijlocul auditorilor nu numai pe calea concertelor simfonice, a spectacolelor de operă şi operetă sau a discurilor ci şi prin adaptări pentru filme sau interpretări din muzică uşoară. Vă prezentăm cîteva astfel de adaptări rugîndu-vă să recunoaşteţi originalul sau autorii respectivi.

1. Concertul lui Michael Jackson în ţara noastră a inclus şi melodia „Carmina Burana". Din ce lucrare face parte şi cine este autorul ei ?

2. Una dintre piesele de mare succes ale Nanei Mouskouri este de fapt o arie dintr-o cunoscută operă a lui Vincenzo Bellini. Cum se numeşte aria şi din ce operă face parte ?

3. În multe din filme şi pe scenele de revistă se dansează un french-cancan după o celebră melodie. Cine este autorul ei şi din ce operetă face parte ?

4. Una dintre melodiile lui John Lennon porneşte de la arpegiile unei foarte cunoscute piese pentru pian, arpegii cîntate însă în ordine inversă. Care sînt cele două piese ?

5. În filme ca Zorro sau de desene animate cu Mickey Mouse şi cunoscutul serial „Călăreţul singuratic" se foloseşte ca acompaniament la cavalcade un fragment dintr-o celebră uvertură a unui mare compozitor italian. Despre ce uvertură este vorba şi cine este autorul ei ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

IRINA STOICA

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Cîte ceva despre... ingratitudine

În cele ce urmează, ne vom referi la cîteva personaje de valoare pentru omenire care, din păcate, s-au „bucurat" de cea mai mare ingratitudine din partea semenilor lor. Este vorba despre Socrate, Cristofor Columb, Giordano Bruno, Antoine Laurent Lavoisier şi Marie Jean Antoine Caritat, marchiz de Condorcet. Sînt doar unele din cazurile mai cunoscute dar probabil că au mai existat şi altele, mai puţin cunoscute, sau mai încerte, precum de exemplu cel referitor la moartea celebrului compozitor Wolfgang Amadeus Mozart, care se presupune că ar fi fost otrăvit, din invidie, de un alt compozitor, mai puţin talentat. Să începem deci cu :

Socrate (470 — 399 î.e.n.), filozof grec, acuzat de corupţie a tineretului atenian. Fiind arestat, a fost obligat să se sinucidă, bînd un extract de cucută.

Cristofor Columb (1450 sau 1451 — 1506). Celebrul navigator genovez în slujba regilor Spaniei a murit în anonimat. Ingratitudinea autorităţilor s-a datorat faptului că în loc de Indii, el a ajuns pe un continent necunoscut, iar portughezul Vasco da Gama a găsit primul drumul spre Indii.

Giordano Bruno (1548 — 1600), filozof italian, a fost primul ce a combătut ideile filozofului grec antic Aristotel, care, între altele, susţinea că Terra este centrul Universului şi că Soarele se roteşte în jurul Terrei. Toate ideile lui Aristotel, în acest domeniu, erau în fond greşite dar, din punct de vedere religios, în Evul Mediu, ele continuau să fie încă acceptate, mai ales de Inchiziţie. Ca urmare, a fost considerat de Inchiziţie ca eretic, arestat, judecat formal şi condamnat la moarte, prin ardere pe rug, ceea ce s-a şi produs la 20 februarie 1600, la Roma.

Antoin Laurent Lavoisier (1743 — 1794), celebru chimist francez, creatorul chimiei moderne şi descoperitorul multor fenomene fizico — chimice, a fost ghilotinat la Paris, în 1794, fiind acuzat că ar fi fost de partea duşmanilor Revoluţiei. A fost una dintre cele mai mari ingratitudini ale contemporanilor săi, bazată pe probleme politico — economice care în fond nu aveau nimic în comun cu ştiinţa, mai cu seamă cu privire la un om de ştiinţă de talia lui Lavoisier, cunoscut peste hotarele Franţei.

Marie Jean Antoine Caritat, marchiz de Condorcet (1743 — 1794) matematician, filozof, economist şi om politic, pe timpul Revoluţiei franceze din 1789. A fost acuzat, de asemenea, că a fost duşmanul Revoluţiei. Presupunînd că va fi condamnat la moarte, a preferat să se sinucidă în arest, prin otrăvire.

Ing. LIVIU MACOVEANU

— Aud că în Anglia barurile nu se deschid decît după orele 16. Eu cred că de asta şi-au pierdut şi coloniile...

cîrtiţe

- În butoiul lui Bachus te crezi mai filosof decît Diogene.
- Lacrimile uşurează... Mulţi se bucură cînd plîngi !
- Focul sacru se înteţeşte cu lacrimi.
- Doar în jurul mesei rotunde scaunele participanţilor erau la fel de înalte.
- Unele poduri sînt surpate de lacrimi, altele, sînt făcute de ele.
- Îi privea pe oameni de sus pentru că nu putea din adîncuri...
- Petalele trandafirilor se scuturâ pe lîngă ghimpii care se cred nemuritori.
- Oamenii nu s-ar consuma aşa de mult dacă nu s-ar mînca între ei.
- Urmaşe ale Penelopei îi ţes fidelităţi giulgiul.
- Ne împotmolim în argila din noi în loc să ne facem din ea cărămizi.

N. PETRESCU — REDI

Test

PATRU DESENE ASEMĂNĂTOARE

Cele patru desene numerotate din dreapta corespund exact cu patru pătrate din cele 40 care alcătuiesc desenul cel mare. Identificarea (spre exemplu) : prin formula nr. 1 cu E-8, nr. 2 cu A-1 etc.

(Soluţia în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

COMPLETĂRI

De sus în jos : segmentele 1, 3, 5, 7, 4, 6.

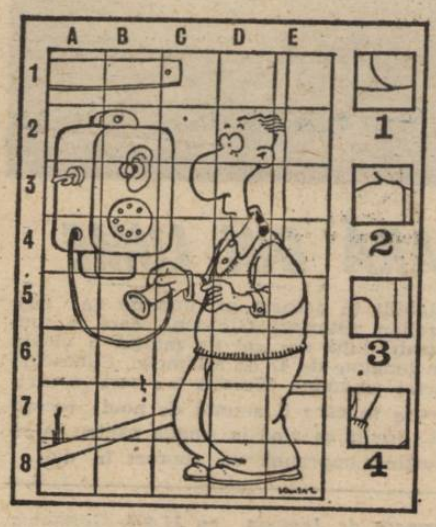

FEL DE FEL

● **Împărăteasa** Caterina a Rusiei, care era de origine germană a fost silită de împrejurări să folosească în corespondenţa ei cîtiva secretari care, evident, cunoşteau foarte bine limba rusă. Cu toate eforturile ei Ecaterina comitea numeroase greşeli gramaticale.

● După cum se ştie, porumbeii nu posedă dinţi. Din acest motiv natura le-a oferit o compensaţie — rumegarea hranei este preluată de micii pietricele pe care le înghit.

● **Strict autentic.** Walter Ross, unul dintre cei mai vestiţi avocaţi scoţieni după ce a ascultat o întîmplare umoristică a început să rîdă şi nu a putut să se oprească timp de patru zile, după care a decedat. Întîmplarea a avut loc în anul 1775.

● **La 13 aprilie 1825** balenierea „Oeno" a naufragiat în largul insulei Fidji (Oceanul Pacific). Membrii echipajului au reuşit să ajungă la mal, dar au fost prinşi de indigeni şi devoraţi. Singurul marinar care s-a salvat a fost William Cary, care s-a ascuns într-o grotă. Descoperit după un timp, el a fost proclamat şeful tribului. După opt ani de prizonierat involuntar, Cary a reuşit să evadeze şi să se întoarcă acasă.

● **Cu mulţi ani** în urmă, la Miami (USA) a fost organizată o unică şi originală manifestare, denumită „Sărbătoarea căsătoriilor". În acest cadru au fost prezentaţi un număr de bărbaţi celibatari (dornici să se căsătorească) în faţa a numeroase femei de toate vîrstele, dispuse să-şi aleagă mirele dintre bărbaţii prezenţi, (fiecare purta cîte un număr pe piept). Singura condiţie : alegerea perechilor să se producă numai de comun acord. Ulterior, autorităţile au interzis această manifestare.

● **Americanul** Simon Lake a fost un pionier al construcţiilor navale subacvatice. În anul 1903 el a realizat un model revoluţionar de submarin montat pe roţi, graţie căruia putea să călătorească pe fundul mării, să verifice starea unor vase, să pătrundă în porturi pe sub reţelele de avertizare şi să atace nave inamice distrugînd zona lor de fund.

GEOGRAFIE

ORIZONTAL: 1) Capitala Madagascarului 2) Stat federal din Europa centrală 3) Capitala Arabiei Saudite — Lac în Delta Dunării — Din vest! 4) Stat african fostă colonie franceză — Cuget! 5) ...De Mallorca, cel mai important oraş din Baleare — Fluviul Parisului 6) Are capitala la Masqat — Celebru oraş în nordul Italiei 7) Holdă — Al doilea vîrf, ca înălţime, din Munţii Rodnei — Fluviu în nord-vestul Germaniei 8) Dăruit — Oras în Ucraina (var.) 9) Stat în America de Nord — Mare afluent al Volgăi (1805 km) 10) Soare egiptean — Stat european aflat, în mare parte, sub nivelul mării — 12 luni 11) Izvorăşte din masivul Hăşmaşu Mare — Un prefix „tematic" — Păsări răpitoare 12) Riu cehoslovac, afluent al Dunării — „Perfidul Albion"...

VERTICAL: 1) Celebra colină la poalele căreia se află Atena — Fluviu francez (812 km) 2) Coada poneiului! — A iubi (înv.) — Mare port columbian 3) Stat asiatic — Tesit 4) Judecător israelian — Maria Nistor — Localitate în SUA 5) Din transă! — Precum — Stat european 6) Lanţ muntos din Europa centrală — Vene! — Prenume masculin 7) Stat insular în sud-vestul Oceanului Pacific (două cuvinte) 8) Nesăţios — Prenume iberic — Fluviu în fostul URSS 9) Haln — Cap sobru! — Afluent al Volgăi 10) Pana lemnelor... — Lac şi oraş în sud-vestul Elveţiei — Din aulă! 11) Stat asiatic — Ţară africană 12) Renumită zonă folclorică a ţării noastre — Locul unde visătorii îşi pot construi castele...

DICŢIONAR: KAMA, NEI, AOD, ANO, RUI, OKA

MARIUS TIU
Arad

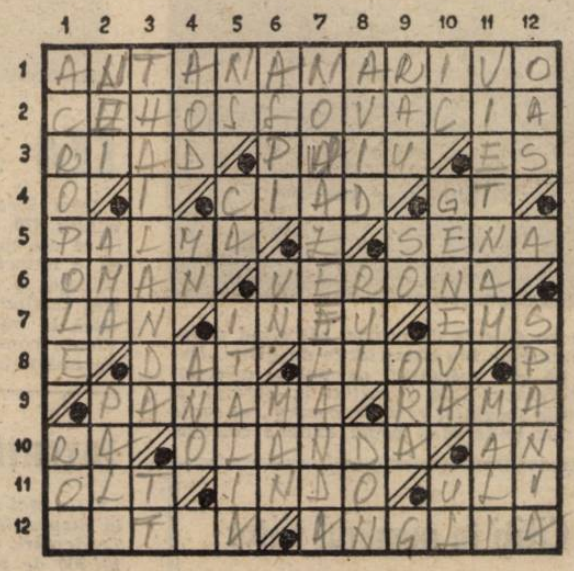

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

A RUGINIT FRUNZA DIN VII...

ORIZONTAL : Sadoveanu — Cs — Eminescu — Suc — Nanu — Te — Cc — O — Trist — Stoica — Iac — Autumnal — M — Us — Veneţia — Eb — Ara — Ades — Nasta — A — Ii — M — Tla — Copii — Si — Ea — Banuş — Aer — Dien — Pasăre — Tema — Bacovia.

Nr. 46 (1830) din 14 noiembrie 1992

Caleidoscop

magazin

MAI CEVA DECÎT CASA ALBĂ!

De mult timp legat de o strînsă prietenie cu noua sa amică Jenifer Flavin, Silvester Stallone a înțeles să „oficializeze" noua lui poveste de dragoste, construind pe colinele din jurul orașului Hollywood o nouă casă de dimensiuni... prezidențiale. Noua reședință este compusă din trei edificii foarte frumoase avînd un număr de camere mai mare decît... Casa Albă. Se afirmă că această nouă clădire va adăposti pentru toată viața (?!?) viitoarea lui soție. După cum se știe, Rocky a renunțat definitiv la filme de tip „Rambo", dedicîndu-se exclusiv filmelor „ușoare". După succesul obținut în compania artistei italiene Ornella Muti, „Rambo" a terminat recent un nou film, intitulat „Bartolomew versus Nepp", în care a apărut alături de Danny De Vito. Criticii sînt de acord că noile filme demonstrează realele calități artistice ale lui Rocky.

TURISM CU BALONUL LA MOSCOVA

Sute de cetățeni din Moscova au fost martorii unui spectacol unic: înălțarea deasupra orașului a unui balon umplut cu aer cald și avînd diametrul de 18 metri. Trebuie menționat faptul că neobișnuitul aparat de zbor a fost „condus" de către directorul comercial al firmei „Cameron Baloons LTD", pilotul șef Allan Nobel. Acest balon reprezintă un dar al firmei engleze către partenerii ruși cu care au înființat o întreprindere mixtă profilată pe producerea aerostatelor.

Întreprinzătorii și-au propus ca o dată cu producerea baloanelor să dezvolte acest insolit gen de turism care și-a căpătat o largă popularitate în multe țări ale lumii. Un domeniu de largă aplicabilitate al aerostatelor îl constituie reclamele. Inedite mijloace de transport aerian vor putea fi cumpărate și de către cei ce doresc să se plimbe în ele cu condiția să posede un permis special de „conducere" a baloanelor. Permisul se poate obține urmînd un curs cu o durată de patru luni. Baloanele sînt echipate și cu aparatura de navigație necesară pentru efectuarea zborurilor.

Colecționar de automobile... cu pedale

Gerard Passet din Franța, colecționează de mic copil automobile cu pedale. Provenea dintr-o familie modestă și îndruia să primească asemenea jucării de la Moș Crăciun. După ce a devenit asistent în farmacie, el și-a satisfăcut visul adunînd pînă în prezent 120 de automobile cu pedale pe care și le-a procurat de la tîrgurile cu obiecte de ocazie, răscolind podurile caselor sau chiar lăzile de gunoi. După ce le-a restaurat, pasionatul colecționar francez le-a depozitat în garajul și pivnița locuinței sale. În prezent, el caută un loc unde să-și poată expune colecția.

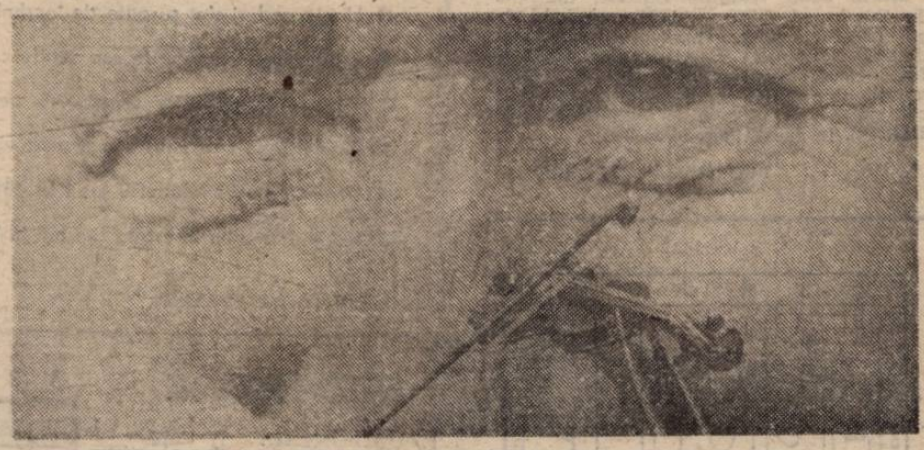

CEA MAI MICĂ VIOARĂ DIN LUME

John Wessels, un simpatic pensionar englez (70 ani) și-a propus să construiască cea mai mică vioară din lume. După o muncă foarte migăloasă, care i-a solicitat o deosebită delicatețe în mînuirea uneltelor, John Wessels a reușit să ducă la bun sfîrșit ambițiosul său plan. Vioara construită de el măsoară doar 44 de milimetri și depășește vechiul record stabilit în această privință de un australian (Stewart Gibbson), care a construit după doi ani de muncă o vioară în lungime de 47 de milimetri. Cunoscînd acest amănunt, Wessels i-a scris o scrisoare în care îl anunță de noul record și-l invită să vină în Anglia pentru ca să susțină împreună un concert în doi...

Invenții și brevete

Cele mai recente statistici anuale puse la dispoziție presei de US Patent and Trademark Office indică o cifră totală de 101 860 de patente brevetate în cele mai puternice 10 țări din lume din punct de vedere economic. Situația se prezintă astfel: Statele Unite dețin 54 882 de patente, urmate de Japonia cu 21 464, Germania cu 7 548, Franța cu 3 094, Marea Britanie cu 2 974, Canada cu 2 184 etc. Japonia se află în poziția secundă, în „plasa" Statelor Unite, pentru al 17-lea an consecutiv. Concernele nipone care au brevetat cele mai multe invenții în 1991 au fost Hitachi Toshiba, Canon și Mitsubishi Electric, trusturi renumite în întreaga lume, ce activează în domeniul semiconductorilor comunicațiilor și copiatoarelor. (Ș.F.)

■ 250—300 milioane de oameni sînt purtători cronici ai virusului hepatitei B — inflamarea ficatului începe treptat, iar bolnavii sînt un focar amenințător de infecție. Pe parcursul unui an, peste 1,3 milioane dintre cei 97 milioane de nou-născuți au murit de hepatita B.

■ 76 la sută din numărul total de cazuri mortale provocate de virusul hepatitei B se înregistrează

TELEGRAME

în Asia și 18 la sută în Africa. Este un bilanț alarmant pentru țările „lumii a treia".

■ Potrivit opiniei lui James Hansen, de la Goddard Institute for Space Studies, uraganele din secolul al XXI-lea vor atinge viteze de 300 km/oră.

■ Cerbii și căprioarele, animale dintre cele mai temătoare, urmează să fie domesticite și crescute pentru carnea lor în cadrul unor ferme din regiunea Auvergne (Franța).

■ Acordul încheiat la Montreal în septembrie 1987, în baza căruia statele lumii s-au angajat să înjumătățească producția de fluorocarboni (CFC) pînă la sfîrșitul secolului a reprezentat o acțiune globală concretă și eficientă în scopul prevenirii distrugerii stratului de ozon care înconjoară Terra, protejînd-o de razele ultraviolete ale Soarelui.

Citiți în numărul viitor:

O FEMEIE ȘI-A FĂCUT SINGURĂ O BOMBĂ ATOMICĂ!

RECONCILIERE

Este aproape de necrezut dar La Toya și Jermaine Jackson s-au împăcat. După ce noua conducătoare a trupei de revistă de la „Moulin Rouge" a publicat „frescele" familiei Jackson și și-a acuzat într-o carte părinții de a fi fost nedrepți și violenți, cei doi, frate și soră, nu s-au mai revăzut. Acum s-au regăsit la intrarea în cel mai popular cabaret din Paris.

„Am fost foarte derutat de comportamentul sorei mele față de familie. Este sora cea mai mică și o iubesc într-adevăr mult" se destăinuie fratele ei. De altfel mezinul familiei, Jermaine, a turnat și un serial ce începe în această lună să fie difuzat de televiziunea americană. Tema acestui serial o constituie „epopeea" familiei sale și a primului ei grup „Jackson Five".

Biblioteca Județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 81

ANUL XXXV • Nr. 47 (1831) SÎMBĂTĂ 21 NOIEMBRIE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT...

- Poluarea oceanelor și metodele de investigație
- „Gardienii Terrei"

Psihoterapia între certitudine și speranță

DE LA CONTROLUL EMOȚIILOR LA AUTONOMIA PSIHICĂ

music box

Janne Birkin

„Ce sens mai are viața?..."

POLICIER

VAZA CHINEZEASCĂ

ntîmplări adevărate

Medicina la zi

NU SE ASEAMĂNĂ BOLNAV CU BOLNAV ȘI BOALĂ CU BOALĂ

GLOB MAGAZIN

- *Canibalii din zilele noastre*
- *Inteligența, un subiect controversat*
- *Noi ipoteze asupra omului de Neandertal*

- Cartea recordurilor naționale
- Guinness Book
- Horoscop săptămînal

Biblioteca Județeană MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

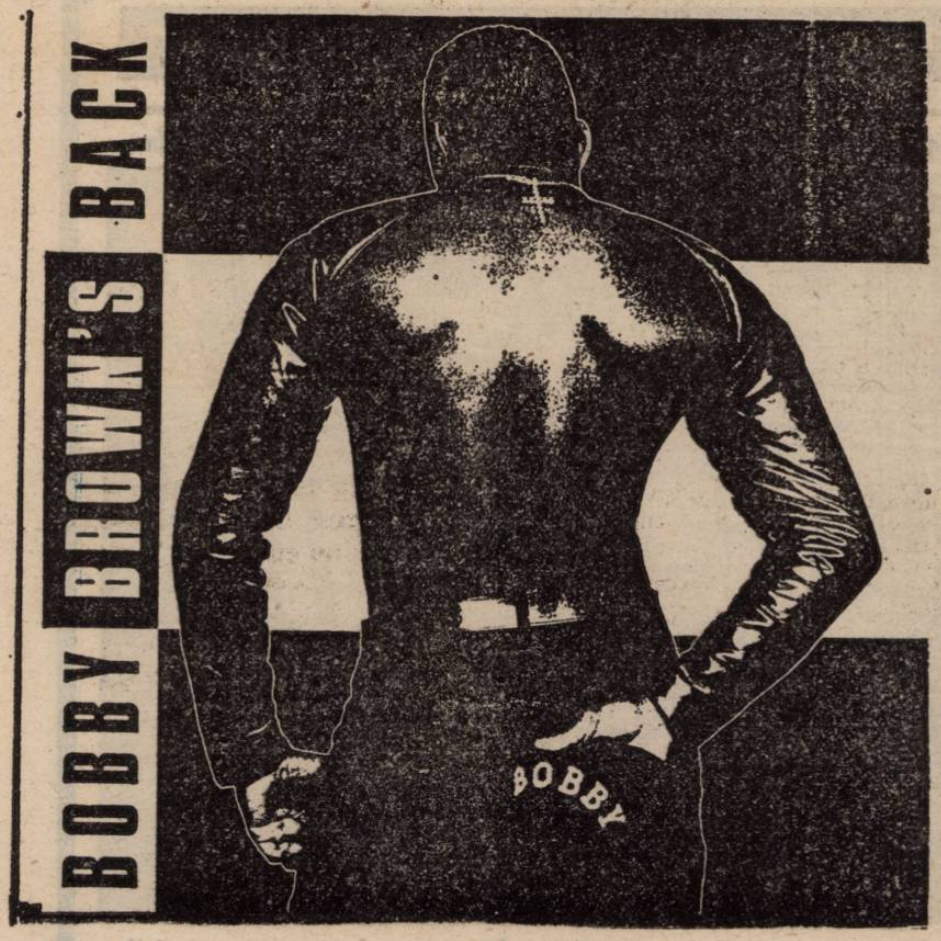

Albumul săptămînii

BOBBY — BOBBY BROWN

După cum v-am promis, iată-ne în America lui Robert Brown, liderul fostului grup New Edition lansat de maestrul Maurice Star... Au trecut doi ani de cînd Bobby „s-a dat la fund" culcîndu-se pe laurii triumfului avut cu She Ain't Worth It (duetul cu Glenn Medeiros), timp în care fanii săi au ascultat doar remarke-urile mai vechilor sale hituri Don't Be Cruel, My Prerogative (de pe albumul King Of Stage din 1987), Step On Our Own (1989, soundtrack Ghostbusters 2), The Free Style Mega-Mix (1990)... Va trebui să-i mulțumim lui Whitney Houston (cea care a devenit, în iulie, soția lui Bobby...) pentru influența benefică, exercitată asupra „subiectului" de astăzi... Cele 14 piese parcurg întreaga „paletă" a muzicii de dans, trecînd prin disco și pop și ajungînd la soul, rap sau hip-hop. Mi-e foarte greu să fac o alegere, avînd în vedere buna calitate a compozițiilor, dar obișnuindu-vă cu unele recomandări făcute referitor la albumele prezentate nu pot face excepție nici de această dată... Deci, rețineți : Humpin' Around (primul single extras), Till The End Of Time, Lovin'You Down, One More Night, Something In Common (duet cu Whitney), Colege Girl. Albumul „sună" foarte bine, este adresat fanilor genului „ușor", textele sînt ieșiere accesibile și celor mai puțin familiarizați cu engleza). Restul nu mai contează...

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **It's Probably Me-Sting & Eric Clapton.**
9. **Damn I Wish I Was Your Love-Sophie B. Hawkins.**
8. When I Look Into Your Eyes — [illegible]rehouse. New entry.
7. **How Do You Do ! — Roxette.**
6. **Sometimes Just Love Ain't Enough — Patty Smyth.**
5. Hush Little Girl — Bobby Mc Ferrin. New entry.
4. **Humpin'Around — Bobby Brown.**
3. **Forever Love — Color Me Badd.**
2. Achy Breaky Heart — Billy Ray Cyrus
1. **Too Much Love Will Kill You — Brian May.**

E toamnă, sîntem, poate, melancolici, și vreau să dedic ediția de azi a topului nostru inimilor romantice... Avem sase slow-uri excelente care vor întreține atmosfera în care v-am introdus și dacă, totuși, doriți ceva mai „dansant" vă recomand noul single al lui Bobby Mc Ferrin, o piesă cu o orchestrație simplă (care amintește de Don't Worry Be Happy), o „bucată" adresată celor întrați în pasa neagră...

P.S. Așteptăm pînă pe 25 decembrie clasamentele voastre pentru următoarele categorii : melodia anului (pop, rock, rap, etc.), solistul anului, solista anului, grupul anului, albumul anului. Este obligatorie, pentru a putea participa la concursul nostru, trimiterea tuturor topurilor de mai sus fiecare conținînd zece poziții. N-am introdus secțiuni pop-rock deoarece am considerat că acestea ar fi permis prezența unor melodii sau formații trecute doar pentru a completa locurile... Deci, topurile voastre la categoriile melodia anului și grupul anului vor fi mixte (vor conține piese și grupuri aparținînd diferitor stiluri...)

O VOCE DE AUR

Sub acest titlu m-am gîndit să vă spun unele lucruri despre un interpret de valoare, ignorat pe nedrept, de presa noastră muzicală. Mă refer la Demis Roussos... Demis s-a născut la Alexandria, în Egipt, într-o familie greacă. Trompeta a fost instrumentul care l-a atras și, la vîrsta de 13 ani, începe să cînte în orchestra filarmonicii din Cairo... După izbucnirea crizei Canalului de Suez familia lui se întoarce în Grecia, iar Demis își începe cariera cîntînd, prin localuri de noapte, rock, cha-cha, twist sau cantonete. Avea doar 15 ani... 1966 este anul întîlnirii cu Vanghelis Papathanasiu și Lukas Sideras hotărîndu-se, toți trei, să formeze un grup. Considerînd că Grecia nu le era potrivită, ei pleacă, în 1968, spre Anglia prin Franța dar, din cauza unei greve a feroviarilor francezi, rămîn la Paris, adoptînd, în același an, numele Aphrodite's Child — Copilul Afroditei, intrat în enciclopedii cu hitul Rain And Tears — Ploaie și lacrimi... După destrămarea grupului, Demis devine solist, asumîndu-și un risc destul de mare, dar o zînă bună (a se citi „compania Philips"...) a avut grijă de el producîndu-i primul disc solo, intitulat „Noi vom dansa". Succesul nu s-a lăsat așteptat... Dintre numeroasele șlagăre lansate de el voi aminti doar de Goodbye, My Love, Goodbye; Stand By Me ; Lovely Lady Of Arcadia; My Friend The Wind sau It's Five O'Clock, remarcabilă fiind și interpretarea dată clasicei piese Aranjuez. Demis uimindu-l pe Paco de Lucia... Unii îl consideră „terminat", apreciind că muzica sa este demodată, dar milioanele de admiratori fideli probează contrariul ! Se pare că „detractorii" săi nu fac parte din categoria „romantic forever" căreia i se adresează trubadurul Demis...

Tolba cu scrisori

Dorese să corespondeze : Bianca Grigoriu, Șos. Colentina nr. 11, bl. R 26, sc. 2, ap. 66, sector 2, București (cu fanii lui Eros Ramazotti. Are 16 ani, blondă cu ochii verzi...) **Marius Panait**, str. Abrud nr. 44, sector 1, București (cu admiratoarele lui Martin Gore. Are 16 ani, 1,71 m, blond cu ochi albaștri), **Nicușor Anton** str. Siderurgiștilor, vest, bl. 9A, sc. 4, ap. 58, Galați, 6200 (caută o prietenie adevărată. Are 17 ani, 1,70 m, șaten cu ochi căprui), **Cosmin Bărbulescu**, Aleea Dealul Măcinului 1B, bl. 451, sc. D, ap. 142, sector 6, București (pe diverse teme), **Dragoș Cristescu**, str. Narciselor, bl. 10 sc. A, ap. 10, Bacău (cu fani De Mo, NKOTB, Queen, Dr. Alban și Snap. Are 16 ani), **Eugen**, B-dul Bucureștii Noi nr. 76, bl. A12, sc. B, ap. 79, București, 78494 (pe teme muzicale. Are 18 ani), **George Iacob**, str. Intrarea Odobești nr. 10, bl. V7, ap. 10, sector 3, București (cu fani Octave, George, numele meu este Marian, nu Cristi...).

Cătălin Olteanu, Craiova, oferă amatorilor concertul lui Michael Jackson de la București. Relații la nr. 94/11 37 04.

Petru Damian — Vulcan : Snap, c/o Logic, Strahlenbergerstr. 125a, 6050, Offenbach, Germany. Adresa lui M.J. a tot apărut la noi...

Adina Onete — Constanța : nu am adresa vreunui fan-club Cotabită. Reamintesc celor care au fondat diferite fan-cluburi că aștept adresele lor pentru a le publica în rubrica noastră. Bine ?

Simona Barbu — Medgidia : Vanilla Ice, P.O.Box 261117, Plano, Texas, 75026—1117, USA. Este vorba de To The Extreme și Cold As Ice.

Daiana — Ploiești : îți mulțumesc pentru texte.

Oana Ivan — Sinaia : Jean Michel Jarre, c/o Polydor, Glockengieberwallstr. 3, 2000 Hamburg, Germany.

PUNCTE

Zborul spre Marte

Nu doar pentru că revista noastră publică săptămînal o pagină de proză scurtă din genul s.f., ci pentru că știu că acest gen de literatură are mulți cititori și la noi în țară, acesta este motivul pentru care mă voi opri asupra unei foarte interesante reviste de știință și imaginație intitulată **QUASAR**, aflată la cel de-al patrulea nr. al său. Plecînd de la ideea că în această decadă, adică pînă la sfîrșitul mileniului, este posibilă trimiterea unui echipaj uman pe planeta Marte (proiectul se numește „Marte în direct" și prevede această posibilitate pentru anul 1997), revista Quasar dedică acestui eveniment un întreg număr. Animatorul acestei publicații nu este altul decît **Mihai Bădescu**, posesorul celei mai mari colecții de literatură s.f. din țara noastră, un fan convins, dar și un **foarte bun cunoscător** al acestui domeniu fascinant.

Și dacă știința nu **putea să lipsească** din acest număr al Quasar-ului, cu atît mai puțin putea lipsi ficțiunea. În traducerea lui Mihai Bădescu putem **citi** povestirile **„O prințesă marțiană" a lui E.R. Burroughs**, **„Calea Marțiană" de Isaac Asimov**, dar și un fragment din povestea filmului **„Întoarcerea cavalerului Jedi"** serie a celebrului film, **Star Wars**, și **„Cronica marțiană" a lui Ray Bradbury** în traducerea lui Mihai Dan Pavelescu, dar și cîteva articole de sinteză cum ar fi „Literatura s.f. în atenția exegezei universitare" (III) aparținînd lui Cornel Robu, din care aflăm că există reviste de s.f. care apar de 20 de ani pe lîngă universități, cum este cazul revistei **„Science fiction studies" care a fost** preluată financiar de **McGill University** din Montreal, Quebec. Un **extras** din cartea lui Florin Manolescu, „Literatura s.f." apărut în 1980 și care se numește „Literatura lui Marte" încheie partea teoretică, nu prea întinsă, a numărului dedicat zborului spre Marte cu care revista QUASAR nu epuizează **un subiect**, ci reușește să aprindă **imaginația celor** care visează la Marte.

Eric Clapton — unplugged

Vă spuneam în numărul trecut despre inițiativa canalului MTV de a înregistra într-un mic studio (100 de spectatori) concerte rock, în care muzicienii trebuie să cînte numai la instrumente acustice, nimic electric sau electronic. Un album recent apărut se numește **Eric Clapton-Unplugged** și conține cele mai frumoase melodii ale muzicianului înregistrate la MTV. Acompaniat de muzicieni de va-

loare (Nathan East, Steve Ferrone, Ray Cooper, Chuck Leavell, Eric Clapton a cîntat variantele acustice ale hit-urilor cum ar fi **Layla, Tears in Heaven**, bluesuri ca **Rollin' and tumbling**. Ascultînd acest disc am descoperit un **Eric Clapton** total necunoscut.

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)
REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1 telefon : 6.17.60.10, 6.17.60.20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.
CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 6.18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.
SERVICIUL DE DIFUZARE : 6.18.45.57.
SERVICIUL DE PUBLICITATE : 6.18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP
Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (16 30) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).
SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Matență, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran
CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).
Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

ECOLOGIE - UN SEMNAL DE ALARMĂ, DAR NU NUMAI ATÎT ...

POLUAREA OCEANELOR ŞI METODELE MODERNE DE INVESTIGAŢIE

Proprietatea ţiţeiului de a „linişti" valurile mării este cunoscută de multă vreme. Cîţiva litri de ţiţei sînt suficienţi pentru a încetini mişcarea maselor de apă. O mare prea calmă constituie un indiciu sigur pentru autorităţile care supraveghează traficul maritim în legătură cu prezenţa de pelicule de hidrocarburi în apele mării.

Marile petroliere îşi spală cisternele în largul oceanelor pentru a evita ca reziduurile deversate să atragă atenţia autorităţilor asupra lor. Acestea din urmă folosesc avioane de supraveghere special echipate pentru a detecta acest tip de poluare. În Marea Baltică şi Marea Nordului, spre exemplu, două dintre cele mai poluate mări de pe glob, direcţia germană a traficului maritim şi fluvial organizează 200 pînă la 300 de zboruri de supraveghere pe an. Unul dintre aparatele cele mai perfecţionate utilizate de aceste avioane speciale emite unde radar care lovesc suprafaţa apei şi apoi se reflectă. În locurile în care se află pelicule de hidrocarburi, pe ecranul aparatului de control apare un spot specific care indică prezenţa acestora.

Dar petrolierele nu sînt întotdeauna de vină pentru o mare prea liniştită în anumite zone ale sale. Straturi fine de uleiuri naturale, care se formează plecînd de la grăsimile eliberate de plancton şi de unele animale marine, pot produce acelaşi efect. O experienţă interesantă efectuată recent de oceanografii şi chimiştii de la Universitatea din Hamburg a avut ca obiect tocmai evidenţierea diferenţelor dintre petele de ulei şi cele de hidrocarburi. Oamenii de ştiinţă au deversat uleiuri cu compoziţie chimică diferită dintr-un elicopter pentru a obţine opt pete diferite. Un alt elicopter a survolat zona cu un aparat radar care utiliza patru frecvenţe diferite. Foarte interesant a fost că măsurătorile obţinute corespund doar parţial cu modelele teoretice. Experţii nu au reuşit pînă în prezent să identifice diferitele substanţe care apar pe imaginile ce rezultă în urma informaţiilor radar. Unii experţi sînt de părere că nu va mai trece mult timp pînă cînd această metodă va fi utilizată pentru identificarea precisă a petelor de hidrocarburi produse de o navă sau alta.

Din momentul în care aparatul radar al unui avion de supraveghere detectează o pată de petrol la suprafaţa apei, echipajul utilizează detectori moderni care măsoară radiaţia termică a acesteia. Temperatura unei pete de petrol care absoarbe razele solare este mai ridicată decît cea a apei şi a altor substanţe, fiind un important indiciu pentru echipele de investigaţie. Instrumentele optice o pot identifica, întrucît ea reflectă mai mult razele ultraviolete decît apa de mare.

Microundele emise de aparatele radar traversează norii şi funcţionează şi pe timpul nopţii. Cîţiva sateliţi de observaţie echipaţi cu sisteme radar pot decela petele de hidrocarburi. În viitor, supravegherea oceanelor se va face prin satelit. Chiar şi atunci vor fi necesare ordinatoare plasate la sol care să poată distinge clar pe imaginile radar poluarea porţiunilor cu uleiuri organice de hidrocarburi. Acesta este, însă, un obiectiv de perspectivă pentru ştiinţa contemporană.

ŞERBAN FILIP

● Apa, sursă vitală care stă la baza vieţii şi constituie elementul ei cel mai important, a devenit o materie primă critică în acest sfîrşit de secol. Necesităţile oamenilor, ale industriei şi agriculturii sînt tot mai mari. Populaţia lumii creşte anual, cu circa 100 milioane de persoane.

● In S.U.A. se consumă zilnic, în medie, 1500 litri de apă pe locuitor. Un singur duş înseamnă 50–60 litri de apă.

● Un kilowatt-oră energie electrică – consumul a 10 becuri timp de o oră – se obţine cu un consum de 170 litri apă.

● O uzină care utilizează între 1,5 şi 2 metri cubi apă pe secundă consumă tot atîta apă cît un oraş cu 300 000 locuitori.

● Planeta Pămînt ar trebui să fie denumită, pentru a se ţine seama de realitate, „planeta albastră". Apa acoperă peste 70 la sută din suprafaţa Terrei. Repartizate uniform pe un imaginar glob terestru nivelat de toate neregularităţile, cele 1,4 miliarde kmc de apă ale planetei ar forma un strat de apă cu o grosime de 3 700 metri.

„GARDIENII TERREI"

Mass-media din lumea întreagă a făcut referiri sau a reflectat în chipurile cele mai diverse reuniunea de la Rio din acest an consacrată mediului ambiant. Interesant ni s-a părut grupajul de mărturisiri ale unor „seniori ai Terrei" pe care revista „VSD" le-a găzduit în paginile sale. Ne vom opri şi noi la cîteva dintre ele.

Jacques-Yves Cousteau

„Dintotdeauna am fost un explorator, dar iată că între timp am devenit şi ecologist".

Întreaga activitate susţinută de-a lungul unei întregi vieţi de Jacques-Yves Cousteau vine de altfel în sprijinul acestei afirmaţii. De la prima misiune cu nava Calypso, în 1950, pînă la relativ recenta sa luptă, în favoarea Antarcticii, numele savantului poate fi pe drept cuvînt asociat cu noţiunea de campion al protecţiei naturii. Dacă din punct de vedere istoric el nu este primul ecologist al lumii, comandantul Cousteau a devenit celebru printre ecologişti, putînd fi asemănat cu o vedetă de cinema cunoscută în întreaga lume.

Prezenţa sa la Rio l-a oferit prilejul declanşării unui nou strigăt de alarmă, unei noi bătălii, pe o temă considerată de Cousteau de primă importanţă: big-bang-ul demografic. Ce înseamnă acest lucru? Savantul a prezentat un scenariu catastrofic, ilustrat de un film, potrivit căruia într-un viitor nu foarte îndepărtat, populaţia Terrei, dacă îşi va păstra acelaşi ritm de dezvoltare, va sufoca planeta.

„La cei 80 de ani ai vieţii mele, spune Cousteau, populaţia a crescut de la 1,7 miliarde la peste 5,3. În următorii 40 de ani ea se va tripla. (Chiar aşa să fie? n.n.). Se va întîmpla atunci un big-bang demografic, cu toate repercusiunile sale. Nu ne mai rămîne aşadar decît puţin timp pentru a evita o catastrofă".

Robert Redford

„Multă vreme totul părea să aibă soarta celui ce caută apă în deşert. Abia astăzi ecologia a devenit o modă. În fond, e mai bine, poate aşa se mai face cîte ceva".

La 55 de ani ai săi, Robert Redford face parte dintre acei actori americani — nu mulţi la număr — care de-a lungul anilor au luptat pentru apărarea mediului înconjurător. În ciuda tuturor dificultăţilor, ei n-au încetat să hărţuiască politicienii şi marii industriaşi, ori să-şi folosească propriul lor nume în favoarea colectării de fonduri necesare operaţiunilor de salvare a planetei. În fiecare an, Robert Redford a susţinut cu mii de dolari Institute for Resource Management pe care l-a creat în California. Condus de mari specialişti ai mediului înconjurător, institutul studiază probleme privind conservarea resurselor naturale.

Jane Fonda

„Dacă politica este o modalitate de a modela lumea, arta cinematografică este o altă modalitate. Toate proiectele mele de producătoare au ca temă de aici înainte protecţia mediului înconjurător şi condiţia femeii".

Aceste preocupări sînt mai vechi pentru faimoasa actriţă. Ele datează încă din anii '70, avîndu-l alături în această luptă pe Jerry Brown, apărător înfocat al surselor de energie neconvenţională. Jane Fonda s-a situat permanent pe poziţia de porta-voce a opiniei publice privind unele probleme cum ar fi programele nucleare. **„Eu am făcut un film,** spune actriţa ,intitulat «Sindromul chinez». **Era un strigăt de alarmă. După o săptămînă de la apariţia filmului a avut loc accidentul de la centrala nucleară Three Mile Island".** Interesante sînt şi afirmaţiile pe care Jane Fonda le face ca un om obişnuit, în calitatea sa de mamă, bunăoară: **„Fiul meu Troy este astmatic. Sînt convinsă că poluarea masivă din Los Angeles este responsabilă de declanşarea acestei boli. Este normal să ne luptăm pentru combaterea poluării atît de dăunătoare sănătăţii".**

Atasamentul actriţei faţă de problemele apărării mediului înconjurător nu se rezumă doar la nivel de discurs. Dacă poate, oferă modele: proprietatea sa din Santa Barbara este o veritabilă enclavă ecologică. Electricitatea este furnizată pe bază de energie eoliană şi solară. Apa este integral reciclată.

Barbra Streisand

„Astăzi am sentimentul că toată lumea e oarbă. Cred că a venit timpul să deschidem ochii".

Barbra Streisand a fondat propria sa organizaţie. În urmă cu doi ani ea a oferit 20 000 dolari pentru fundaţia internaţională destinată studierii efectului de seră. De asemenea, ea animă pe canalul de televiziune ABC un „show ecolo" de două ore, alături de alte vedete ca Robin Williams şi Kevin Costner.

AURORA POPESCU

incursiune în paranormal

„MESAJ DIN INTERN DESTINAT PĂMÎNTENILOR PENTRU VIITOR“ (IV)

Continui transcrierea acestui text cu însumi entuziasmat de mișcarea ideilor lui, de ordinea rațiunii care extrapolează judecățile noastre clasice. În speță, poate fi vorba de un fel de „cartă“ substanțializată de un nou tip de raționamente, prin care am putea avea acces la alte tipuri de inteligență, din afara Pămîntului. Nu știm dacă alte inteligențe, extraterestre, operează în limbajul lor curent prin precepte și conotații filozofice, sau dacă nu cumva limbajul matematic este unul posibil și superevoluat, ci nu ca al nostru, cultural. Însă spiritul nostru avid de speculații profunde și originale, poate fi satisfăcut prin „mecanica“ acestui „Mesaj din intern“, din care am reprodus pînă acum și voi continua și în numerele următoare :

„Astfel, cînd adevăratul proces de renaștere începe, ființa poate să se aștepte la un mare număr de surprize. Se crede în general că atingînd o poartă spre infinit, totul se va schimba în viața sa ca prin minune, și că ființele din planul suprem îi vor aplana toate dificultățile. Ei bine, un asemenea raționament este cu totul eronat. Din contră, primii pași sînt deroși, și uneori greu de suportat. Pentru că, în general, ființa este locuită de atît de multe forțe contrare și de sisteme energetice imperfecte, încît este necesară o uriașă muncă pentru a o purifica. Trebuie deci, ca pe parcursul drumului să înceteze orice eroare, și să nu mai adauge nimic la greutatea pe care deja o are.

În cel mai bun caz această magnetizare de suprafață poate dura cîteva luni. Uneori însă, sînt necesari mai mulți ani. La ora actuală ne gîndim să accelerăm acest proces, dat fiind faptul că rețelele subterane ale planetei riscă în scurt timp să elibereze energii foarte mari asupra pămîntului și să facă să devieze un anumit număr de ființe într-o manieră incalculabilă, noi străduindu-ne să avertizăm cel mai mare număr posibil.

Totuși, legea este lege. Și nimeni nu poate trece porțile fără a le respecta. În consecință, dacă timpul presează, procesul trebuie accelerat. Caz în care și accelerația de plecare trebuie să fie mai puternică. O ființă care avansează deci pe calea supremă, trebuie să se aștepte să vadă în jurul său accidente, morți, dezlănțuiri care nu vor fi neapărat legate de ea, dar care, în general, o vor atinge mai mult sau mai puțin direct, pentru că, trebuie știut, lumea e astfel concepută încît există un echilibru între forțele opuse. Dacă o forță urcă, cealaltă trebuie să coboare, și invers.

În consecință, cînd am luat hotărîrea să ridicăm o ființă spre planul 7, este necesar să anunțăm că trecerea trebuie plătită. Nu este întotdeauna ușor, pentru că o ființă este deseori atașată printr-o mulțime de legături, conștiente sau inconștiente, la un întreg cîmp de forțe pe care nu vrea nicicum să-l părăsească decît dacă îi facem să explodeze. Aceasta în cadrul familiei, profesiei, prietenilor, modului de lucru sau a numeroase alte domenii.

Și, în orice caz, tot ceea ce va fi un obstacol în progresul ei va fi, în mod sistematic înlăturat, începînd cu momentul în care a decis să avanseze mai repede spre adevăr. În consecință, copiii care vor să intre în Împărăție trebuie avertizați în prealabil că noi nu vom iniția un proces de salvare cu tot ceea ce poate el să însemne din punctul de vedere al violenței și forței, fără a testa în prealabil valoarea deciziei interne a ființei respective. Cel mai frecvent, ființele se cred pregătite pentru marea întoarcere, de fapt fiind încă foarte departe de posibilitatea de a-și asuma riscurile. De aceea le îndepărtăm înainte de a intra în vîrtejul transmutărilor, înainte de a se găsi în fața unor energii care le-ar duce spre nebunie în cazul în care ar fi incapabile să le controleze. Astfel, noi ajutăm ființele să avanseze, dar nu le facem prizoniere într-un lanț de realizări imperative, fără consimțămîntul lor profund.

ION TUGUI

(va urma)

Vrăjitorii din Soweto (II)

Comunitatea creștină a evitat întotdeauna orice contact cu vindecătorii vrăjitori, pretextînd că aceștia ar avea legătură cu diavolul. Totuși, în ultimul deceniu, barierele culturale care separau comunitatea creștină de populațiile africane au suferit modificări și astfel a fost posibilă înființarea de asociații menite să studieze și să înțeleagă credința ancestrală africană. Desigur, un subiect de mare interes îl constituie cunoașterea elementelor care au dat naștere acelor personaje aparte între vindecătorii vrăjitori — e vorba de Sangoma și Inyanga. Studiile dovedesc că aceștia provin din toate mediile sociale, fiecare avînd o motivație foarte precisă atunci cînd se hotărăște să parcurgă lungul drum inițiatic.

Rae Graham, în vîrstă de 66 ani, membru în Consiliul municipal Johannesburg, a devenit Inyanga după 12 ani de inițiere. În prezent el își folosește știința și experiența participînd la reconcilierea diferitelor comunități sud-africane. Bill Spreag, de 57 ani, mecanic de origine britanică, instalat în urmă cu 20 de ani într-o țară din Africa, își amintește momentul în care a fost recunoscut Sangoma. Ceremonia a avut loc noaptea, într-o suburbie a capitalei, unde locuise de altfel cu „mama sa“, Sangoma, timp de patru luni. Activitățile inițiatice care i-au fost impuse de mentorii săi în ultima săptămînă aproape l-au privat de somn. Intrase într-un fel de transă, așa că în noaptea aceea el a dansat continuu, într-o frenezie necontrolată, în ritm de tobe. Erau invitați și cîțiva prieteni albi pentru a asista la ceremonie. Dar, epuizați de agitația și zgomotul ambianței, aceștia au fost repede doborîți de oboseală.

David Myburgh mărturisește la rîndul său că astăzi este încă în viață datorită activităților sale de Sangoma. El oferă consultații într-un mic cabinet situat într-un centru comercial ultramodern. Uneori el poate fi întîlnit pe străzile orașului, mai ales în zonele mărginașe, trecînd cu o caravană îmbrăcat în costumul tradițional și avînd o piepțănătură bogat ornamentată cu perle, specifică funcției lui de Sangoma.

Există Sangoma și căror clienți sînt în majoritate albi. Peter Van Zyl este unul dintre cei mai reputați. El parcurge ținuturi întregi împreună cu soția și asistentele sale, specialitatea sa fiind aceea de a coresponda cu spiritul strămoșilor și de a alunga spiritele maligne. 80% din clienții lui sînt albi.

Așadar, barierele culturale încep să cedeze în fața unei tradiții de necîntit în rosturile ei.

AURORA POPESCU

Psihoterapia între certitudine și speranță

DE LA CONTROLUL EMOȚIILOR LA AUTONOMIA PSIHICĂ...

— După cum remarca Dl. Dr. Voicicovski, acest inconștient care se dovedește atît de important în viața noastră, în acțiunile noastre și, mai ales, în hotărîrile pe care le luăm, ne apare de multe ori, cum să spun, în spatele unei perdele „para“ — paradoxal, paranormal... Ce înseamnă însă pentru un psihanalist, inconștientul ?

— Jan Chiriac (J.C.) În psihanaliză totul este foarte simplu : inconștientul este refulat. Nu și-l poate reprezenta nimeni decît ca pe o ființă care ar fi în el, ca un pitic... Și îi este frică de acest pitic !... Se simte demonizat de el. Aduceți-vă aminte de imaginea magică a lui Levi Brühl, gîndirea prelogică în care toată natura este animată de forțe ostile...

Adrian Voicicovski (A.V.) ... Totul este vectorizat pe niște cauzalități finaliste, în care cineva face ceva, pentru că funcționează conform legității așa... Exact maniera de a proceda și gîndi magic. Dacă eu, printr-un proces oarecare, pot controla ceva, înseamnă că pot introduce determinarea mea. Sub control.

— **J.C.** Și dorința de a avea „sub control“ este simptomatică. Este acel hybris. Aici, cred eu, este hybrisul luciferic. Nu faptul că nu știu ce forță transcendentală îl concurează pe demiurg, îi ia locul... Ideea că vrei tu să controlezi...

— **A.V.** Asta este proiecția în plan mitologic. Proiecția în plan de Univers a ceea ce de fapt toț omul dorește și se teme.

— **J.C.** Uneori bagatelizăm... Iată de exemplu expresia „să-ți controlezi emoțiile“. Eu cred că este și un element social...

— **A.V.** Ideea de control...

— **J.C.** Acest lucru nu se întîmplă și în Occident.

— **Red.** Ei sînt mult mai descătușați... Dar să continuăm. Vorbiți-ne despre „instrumentarul“ psihanalizei.

— **J.C.** Aici intră trei mari probleme : 1) asociațiile libere și colectarea de asociații libere — aceasta este tehnica de psihanaliză ; 2) analiza viselor și 3) actele ratate și simptomatice.

— **Red.** Despre analiza viselor aș vrea să ne vorbiți.

— **A.V.** Da, dar o să rămîneți dezamăgită. Pentru că la noi visele se interpretează numai de o manieră terapeutică.

— **Red.** Nici eu nu vorbesc de maniera de interpretare a vreunui „ghicitor“, sau mai știu eu ce, ci din punct de vedere științific. Oamenii sînt poate sufocați la ora actuală de tot felul de „para“...

— **A.V.** ... dar sunt convins că le și place uneori să se lase sufocați...

— **Red.** ... și se gîndesc că vor găsi acel „vraci“ care le va da metoda de însănătoșire, fără să recurgă la un tratament clasic cu medicamente sau chiar la vreo metodă cvasimedicală.

— **J.C.** Nici nu știți ce dreptate aveți. De curînd a venit la mine o femeie și chiar așa mi-a spus : „vin la Dv. ca la un vrăjitor“. Era disperată.

— **Red.** Oamenii sînt de fapt disperați. Este și lipsa medicamentelor, și a locurilor în spital...

— **A.V.** Este și ineficiența medicinii, pentru că și atunci cînd se abătea peste ei o ploaie de medicamente, ce s-a obținut ? A fost stopat delirul. Dar a fost el înlăturat ? Și de fapt cîteodată stăm și ne întrebăm : noi oprim delirul pacienților, dar pe ei i-am întrebat dacă le place ?

— **J.C.** Primul nostru contact cu un pacient este să-l depsihiatrizăm, folosind notionalul pe care îl are.

Adrian își aduce aminte de un pacient care a venit cu un caz de spasmofilie și eu l-am întrebat dacă acceptă ideea că ar fi isteric. A fost revoltat — cum să reduci spasmofilia la o banală isterie.

— **A.V.** Pentru că isteria este un lucru infamant. Dar gîndiți-vă cum este privită însăși psihiatria ! Aici la noi, nu în altă parte, despre alții nu vorbesc : „Aha, ai fost la psihiatru, atunci este grav !“

Adică, dacă ai avut de-a face cu psihiatria, care e ceva straniu, nu știi cu ce lucrează ea, dar este grav. Nu mai ești om.

— **Red.** Ești etichetat.

— **A.V.** Și pe urmă societatea are grijă să lucreze ca o splendidă mașină de distrus individul pe baza asta paradigmatică, fără să fi avut de-a face cu psihiatria.

Un om care a fost la psihiatru nu mai este considerat normal. Dacă ai o părere particulară, care ține de structura ta, dacă nu ești de acord cu grupul, îți se spune că ești nebun. Dacă punctul tău de vedere lezează niște fetișuri și niște totemuri, am putea spune, sociale, la care aderă toți, și vii tu și spui că nu ești de acord, că nu faci ca ei, atunci lumea spune că nu ești normal.

— **J.C.** Pentru că ceea ce faci tu, nu coincide cu noțiunea lor de normalitate...

— **A.V.** ... respectivului nu i se acordă nici un drept de autonomie psihică.

— **Red.** Nu spune Arghezi : „Sînt singur Doamne, și pieziș“ ?

— **A.V.** Exact, și atunci prin nenumărate mecanisme, inclusiv cel de autoapărare, se adoptă atitudinea cea mai simplă. Omul nu este normal. Ca să nu mai vorbim de faptul că este nevoie și de un țap ispășitor...

MIHAELA DOROBANȚU

Starea de VEGHE

Nimic nu se pierde, nimic nu se cîștigă...

TOTUL SE FURĂ? POATE...

«Cifra de afaceri» a hoției, a furtului organizat, este în continuă creștere. În domeniul operelor de artă se poate conta, bunăoară, anual, pe un milion de furturi — circa 600 mii obiecte sustrase — cu o valoare de peste 10 mii de dolari fiecare. Cam 6—7 milioane de dolari într-un an «secetos», fără «explozii solare»... Asta, în Europa de Vest. În Europa de Est, post-totalitară, cum i se spune acum, se fură tot atît de intens, poate chiar și mai mult ca număr de sustrageri, nu ca valoare, firește. Dar ce se fură? Ce mai e de furat? Se fură zahăr, de pildă, dar fabricile de zahăr au făcut apel la servicii speciale, particulare, de pază... Se fură mașini, se fură televizoare, se fură ce se mai poate. Spre deosebire de Europa de Vest, furtul — în Est — nu e un furt «de vîrf», e cenușiu, nu are strălucire... Este un furt «depășit tehnologic», cu un grad avansat de «uzură morală»... Și una e să furi de la un «privatizat» băuturi și țigări de cîteva milioane de lei, să «volatilizezi» un Opel — ultimul strigăt sau o Mazda, abia intrată în țară, și alta e să sustragi un «Renoir». Celebrul tablou „Jeunes femmes à la campagne" furat în 1991 dintr-un muzeu din sudul Franței, fusese cotat la circa 7 milioane de franci, înainte de furt. Aproximativ 600 milioane de lei. După furt — aproape un miliard! La noi, un «Luchian», licitat de curînd la o galerie de artă, abia s-a ridicat la un milion jumate... Și ce vîlvă a fost! S-a publicat și în presă! Între un «Luchian» și o «Dacia-Liberta» nu mai e de ales. «Liberta» se vinde mai ușor, o descompui și o vinzi pe bucăți...

Da, asta e adevărul! Ne mai trebuie 5—10 ani, cel puțin, pînă ce hoții noștri vor pătrunde în marea ierarhie mondială. Or, pînă nu vom avea și noi o rețea bine organizată de hoți și traficanți — de artă (și cu artă!) — vom păstra aceeași cotă infimă pe piața europeană.

Dincolo de un anumit ton, de pamflet, ceea ce se întîmplă în domeniul hoției este valabil pentru aproape orice sector de activitate. Hoții din Vest, după cum aflăm dintr-o recentă lucrare a lui Martin Monestier („L'annuaire international des oeuvres et objets d'art volés", ed. Megès), beneficiază de un excelent sistem managerial. Dispun de oameni cu adevărat «de profesie», cunoscători de artă, care au o evidentă precisă a tot ceea ce se poate sustrage (consultă cataloage, selecționează atent), și de o rețea bine organizată de comercializare a «producției-marfă», cum se spunea cîndva. Se plătește informația, se plătește expertul, se plătește discreția, se onorează «munca» bine-făcută, cu o cotă avansată de risc. Ca să nu mai spunem că sînt interesate pînă și societățile de asigurare (toți posesorii de opere de artă își asigură bunurile ce le-ar putea fi sustrase), iar «cota» autorilor sustrași, prin însăși publicitatea operelor sustrase, urcă vertiginos. În care domeniu de activitate nu am avea nevoie de experți, de manageri, de un sistem informațional riguros, de operatori ireproșabili? Dorința de înavuțire nu mai e suficientă. E nevoie de «hoți» (deși termenul devine cu evidentă impropriu) care să vadă «departe», să-și achite la timp taxa pe «valoarea adăugată» și «să nu fure tot» (porunca a 8-a, bis); să fie «hoți»... cinstiți.

Nu facem haz de necaz... pledăm pentru o altă stare, mai puțin încruntată, de veghe.

Se fură atît de calificat în domeniul operelor de artă, încît — după cum aflăm dintr-un dialog între Sabine de la Brosse (Paris Match) cu Martin Monestier (autorul lucrării), recuperarea obiectelor furate, cu sträduințe imense, nu depășește în Europa de Vest 5—10 la sută. În America Latină nu se recuperează nimic. În S.U.A. se recuperează relativ derizoriu... Și cum la un înalt profesionalism (în sustrageri) nu se putea replica decît cu același înalt profesionalism (în activitatea de recuperare a operelor sustrase), Franța și Italia și-au creat, în colaborare, un grup de 30 de anchetatori ultra-specializați, condus de un veritabil expert în opere de artă, comisarul divizionar Mireille Bellestrazzi. Și din nou, ca în toate sectoarele «de vîrf», acești anchetatori se respecializează continuu pe curente artistice și personalități, cercetează evoluția gustului public, studiază psihosociologia noului deținător de opere de artă, influențează tehnica de protejare electronică a obiectelor de artă care riscă să fie sustrase. După cum, noile tehnici de protecție (inclusiv încorporarea în «textura» operei de artă a unui micro-element informațional, detectabil prin satelit!) îi obligă și pe cei plătiți să sustragă să se perfecționeze. Societatea, după cum vedem, progresează...

Dar a fura obiecte, fie și de mare valoare, înseamnă prea puțin în lumea contemporană, față de furtul super-calificat de idei. Și nu de idei înregistrate, protejate prin brevete internaționale, ci de idei care «plutesc» în aer. De idei care produc idei și conduc la străpungeri — în știință și în artă — absolut imprevizibile anterior. În tehnică și tehnologie exemple se cunosc, nu puține. Dar în planul inerent mai subtil al operei de artă?

Prin 1954, César, un controversat creator, controversat tocmai prin căutările sale, a avut originala idee de a «recicla» diferite deșeuri industriale — piese de motor, rulmenți, aripi vechi de mașini — transformîndu-le, printr-o amalgamare inspirată, în ciudate «opere de artă». Căutările păreau să fi culminat pe la jumătatea anilor '80, printr-o asamblare stupefiantă de sticle, sticluțe și chei care încadra și punea în valoare propriul său mulaj facial, „ungerind un fel de mască mortuară a artistului în epocă. A fost un moment, însă, cînd drumurile și căutările acestui original artist ar fi părut definitiv încheiate, închise, dacă prăbușirea regimurilor totalitare din estul Europei nu i-ar fi sugerat noi idei. Vizitînd Moscova în 1991, la vîrsta de 70 de ani — imediat după puch-ul nereușit al forțelor conservatoare — César are revelația plastică a prăbușirii unui sistem în însăși furia colectivă de smulgere de pe socluri a unui lung șir de sculpturi (busturi, statui etc.) care se identificaseră pînă atunci cu însăși ideologia totalitară. Busturi și statui, unele de dimensiuni uriașe, a căror prăbușire se instituia ca o metaforă în piatră a eșecului.

Și marele César, cel care avusese ideea reciclării unor deșeuri industriale în 1954, are acum nouă sa sclipire de geniu — se «autofură» pe sine — de a recicla sutele de Lenini deveniți inutili. Prin managerul său, achiziționează rapid cîteva zeci de busturi, cîteva statui abandonate istoric, le transportă pe banii săi la Paris, reciclîndu-le într-un unic ansamblu de excepțională expresivitate: prăbușirea — în piatră — a unei ideologii. Dar nu o prăbușire fără reverberații și fără posteritate. O prăbușire care încorporează și un avertisment, ca la o resurecție posibilă, peste timp, prin însăși noua sa reamalgamare...

Expusă în octombrie 1992 la Beaubourg, opera lui César nu poate fi sustrasă decît de extratereștri. Ideea sa, însă, de a fructifica pînă și eșecurile, merită să fie preluată («sustrasă»), relansată și dincolo de artă, confirmîndu-se astfel, încă o dată, principiul lui Lavoisier: Nimic nu se pierde, nimic nu se cîștigă...

Totul se fură? Poate...

DOREL DORIAN

Oameni și zei, muritori și nemuritori

De ce oamenii nu pot fi zei? Iată o întrebare retorică, dar căreia îi putem găsi un răspuns în spiritul gîndirii lui Nichita Stănescu. Pentru că zeii nasc zei și oamenii oameni. Pentru marele poet dispărut fizicește dintre noi, peștii nasc pești și păsările nasc păsări în indubitabilul drum către perfecțiune. Și oamenii nasc oameni și fiecare generație nouă, în spiritul acestei evoluții, ar trebui să fie superioară celei precedente. De altfel, istoria civilizației sugerează această ascensiune. Dar oamenii nu pot fi zei și pentru că zeii nu se sinucid niciodată. Mitologiile celor mai diverse popoare au exemple foarte puține de zei — de obicei de importanță secundară — care și-au luat singuri viața, sau numai au dorit-o. Zeii au un alt fel de a-și pierde statutul (cel oferit de oameni, evident), și anume acela de a cunoaște un declin al progeniturilor lor. Pornind de la Zeus, fiul lui Cronos, toți descendenții încep să-și piardă din forță și importanță.

Un caz singular de tentativă de sinucidere întîlnim în mitologia greacă prin zeița Ino — divinitate de rangul doi. Soția unui important rege theban, Athamas, Ino îi poartă de grijă în palatul său lui Dionisos, pe cînd era copil, devenind mama lui adoptivă. Această atitudine trezește mînia Herei, soția lui Zeus. Răzbunarea ei se concretizează prin transformarea lui Ino și Athamas în niște nebuni, care încep să-și ucidă copiii. Dar iată că în acest mit întîlnim momentul de luciditate, momentul crud al disperării în fața realității tragice. Ino își dă seama într-un astfel de moment că a ucis cu propriile mîini tot ce avea mai drag pe lume. Și, la fel ca mulți oameni care-au parcurs astfel de clipe, vrea să se sinucidă, aruncîndu-se în valurile lacome ale mării. Însă, respectînd regula enunțată la început, divinitatea supremă a zeilor

îi deturnează tentativa, și o realătură panteonului grecesc, sub numele de Leukote, divinitate secundară a mărilor.

Să trecem de la acest mit spre realitate, către o dramă cu pilde asemănătoare, consumată în rîndul muritorilor de rînd. Fabienne Leroux, tînără franțuzoaică din Nice, încearcă să scape de sarcină. Un iubit efemer o părăsise cînd a aflat că urma să poarte titlul de tată. În cele din urmă, iertată și sfătuită de părinți să le aducă nepotul pe lume, Fabienne cade pradă unor prejudecăți și consultă o ghicitoare. Era speriată de o tradiție obscură care spunea că o mamă care a încercat să-și întrerupă sarcina, dar apoi totuși naște, va primi o pedeapsă foarte aspră (la catolici, există obiceiul ca femeia care vrea să-și întrerupă graviditatea să se spovedească mai întîi preotului, solicitîndu-i un consimțămînt formal sau un sfat). Iar ghicitoarea, trecută prin toate școlile vieții, îi spune că pruncul se va naște cu o boală incurabilă și că se va chinui timp îndelungat...

A urmat, asemeni, zeiței Ino, momentul de luciditate. Ce sens mai avea viața pentru ea, dacă ființa ce va veni pe lume va fi o pedeapsă atît de cumplită? Confesiunile între mamă și fiică amînă cu cîteva luni o decizie deja luată. Fabienne își taie venele aproape de luna a șaptea de graviditate, deși medicii i-au indicat o sarcină normală. Intervenția disperată a părinților, apoi a medicilor e tardivă. În urma unei hemoragii importante, Fabienne moare pe masa de operație, în timp ce un nou-născut surîde promițător vieții. Micul Lucien a supraviețuit și nu a dat nici un semn de boală pînă la doi ani, cînd a fost înfiat. Unde era Zeus să-și salveze onoarea Panteonului? Din nefericire, nici medicii nu sînt zei.

Zeii nu se sinucid niciodată pentru că cei care i-au creat i-au dorit nemuritori, visînd ei înșiși la eternitate. Înainte vreme, un erou putea ajunge zeu (Hercule), dar suicidul n-are nimic comun cu eroismul.

PAUL IOAN

● **KLAUS KINKEL SE DESTĂINUIE.** Întrebat de cotidianul „Leipziger Volkszeitung" despre temerile care ar exista în străinătate că Germania își revendică, după unificare, o poziție dominantă, ministrul federal de externe, Klaus Kinkel, a ținut să sublinieze că aceste temeri nu sînt întemeiate. Pentru a fi mai exact, Kinkel a precizat: „Este evident că datorită trecutului nostru ni se acordă o mai mare atenție. Desigur, Germania, devenită mai mare și mai puternică din punct de vedere economic, nu este privită cu simpatie de toată lumea, mai ales acum după manifestările radicalilor de dreapta și după profanarea locurilor comemorative ale evreilor de la Sachsenhausen și Ravensbrück. Aceste manifestări au adus prejudicii serioase prestigiului german".

● **INTENSIFICAREA RELAȚIILOR INTERSTATALE.** La 31 octombrie, la Chișinău a fost deschisă Reprezentanța Germaniei. Într-o perioadă de zece luni, în diferite republici care au făcut parte din Uniunea Sovietică, Germania a deschis ambasade. Diplomați germani își desfășoară activitatea în Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Kazahstan, Ukraina și Uzbekistan. La începutul anului 1993 se va deschi-

de o reprezentanță a Germaniei în Turkmenistan. Prin stabilirea în scurt timp a relațiilor diplomatice cu noile state apărute în urma dezmembrării URSS-ului și trimiterea în capitalele acestor țări a reprezentanților săi, Germania a urmărit să sprijine eforturile ce se depun în vederea creării unor societăți democratice, orientate spre economia de piață.

● **OZONUL TREBUIE SĂ FIE LUAT ÎN SERIOS.** S-a vorbit tot mai mult în ultimii ani despre necesitatea prezervării păturii de ozon care protejează planeta noastră (tot ceea ce este viu) de razele ultraviolete ale Soarelui. Din păcate, măsurile întreprinse nu au fost suficiente și stratul de ozon s-a subțiat. Au apărut și „ferestre" în acest strat. Mai întîi deasupra Antarcticii, apoi în regiunea Arcticii. Oamenii de știință atrag atenția că în cursul anului 1992 deteriorarea păturii protectoare de ozon care înconjoară Terra, datorită clorofluorocarbonilor în cea mai mare parte, a fost cea mai intensă. Va avea umanitatea înțelepciunea să acționeze la nivel global și eficient pentru înlăturarea periculoaselor breșe ivite în stratul de ozon? Vom trăi și vom vedea...

● **CONSUMAȚI CAFEA! PREȚUL ESTE ÎNCĂ SCĂZUT.** Din vara anului 1989, prețul la cafea a scăzut deoarece acordul internațional asupra acestui produs a fost suspendat. Cauze? Țările exportatoare nu au reușit să se pună de acord asupra cotelor de export. Căderea dramatică a prețului la cafea se datorează deci excedentului ofertei pe piața mondială. Recoltele anuale reprezintă circa 100 milioane de saci, din care numai 92 milioane de saci de cafea sînt consumați. O producție de circa 8 la sută este stocată. Și cum aceste stocuri cresc de la an la an, importatorii își pot permite să-i determine pe exportatorii de cafea să accepte prețul de vînzare la acest produs la un nivel cît mai scăzut.

ESTE TINERETUL O ELITĂ DEMOGRAFICĂ?

— Stimate Dle ION DAN TRESTIENI, mă adresez Dv. de data aceasta în special în calitate de Director al Centrului de Studii şi Cercetări pentru Tineret. Există şi în alte ţări această formulă ?

— Centrul a existat în România încă din 1968. Asemenea centre au existat în toate ţările foste comuniste, inclusiv URSS. Din păcate celelalte ţări le-au desfiinţat. De ce spun „din păcate" ? Aceste centre făceau parte dintr-o reţea internaţională, „RC 34", un grup de lucru al Asociaţiei Internaţionale de Sociologie. Deci o firmă serioasă ! În acest moment însă nu putem avea relaţii transculturale cu fostele ţări socialiste, nu putem efectua studii comparate, care ar fi fost deosebit de interesante, deoarece pornim cam de la acelaşi nivel şi ne-am putea da seama dacă soluţiile noastre sunt sau nu bune.

— Ce rezultate concrete a obţinut Centrul ?

— Vechiul centru s-a reorganizat şi mai există practic un singur om care fusese angajat şi înainte de '89. Şi problemele abordate sînt complet noi : problema valorilor — adică, în ce măsură tineretul este înclinat spre integrarea valorilor societăţii deschise, dacă mintea lor a fost, să spunem, „stricată" de fosta propagandă sau a rămas limpede şi deschisă pentru tipul de societate care se face acum. Una din concluzii este că tineretul are foarte clar conturate în conştiinţă valorile societăţii deschise, ceea ce pentru noi constituie un punct de plecare formidabil.

Apoi, ne-a preocupat receptarea de către tineret a politicii de tineret. S-au comentat cu liderii asociaţiilor de tineret legile şi decretele care au afectat tineretul şi s-au transmis departamentului părerile lor despre legi şi despre ce ar trebui făcut...

— ... Într-un fel s-a luat pulsul.

Ministerul Tineretului şi Sportului ROMÂNIA

— Da. Această metodă, la care din păcate s-a renunţat de vreun an, a fost un mic barometru. Tot pentru a lua pulsul, Departamentul şi-a creat în '92 o reţea de asesori în teritoriu, oficii judeţene pentru tineret. Ştim astfel ce probleme au şi cum li putem ajuta.

Apoi avem şi o colaborare de trei ani cu Oficiul franco—german de tineret pe probleme de transculturalitate şi sperăm şi în alte colaborări. Deci — ne mişcăm. La Centru am angajat foarte mulţi studenţi, lucrăm mult cu colaboratori dintre cei mai serioşi (inclusiv profesori universitari). Încercăm să ridicăm ştacheta, să asigurăm o diagnoză perfectă a ceea ce trebuie făcut. Vor urma studii calitative, modelare, chiar şi cercetare fundamentală.

— Concluziile le publicaţi, le popularizaţi, sau rămîn... pentru uz intern ?

— Cu popularizarea stăm mai rău. Nu că ar fi secret ceea ce facem sau că nu am vrea să le publicăm, dar...

— ... nu este o practică curentă.

— Poate că este lipsa noastră şi sînt sigur că o bună popularizare ne-ar fi adus mai multe contracte decît am avut.

— Noi vă stăm totdeauna la dispoziţie. În tumultul ţeribil în care trăim, cine mai stă să se gîndească la problemele tineretului ? Şi ar fi un lucru fantastic să comunicaţi cel puţin periodic nişte rezultate pe care le-aţi obţinut şi care nu sunt cunoscute.

— Mulţumesc, şi în acest context iată încă un program interesant. Am încheiat anul acesta un protocol cu francezii pentru întreprinderi de inserţie socială. Asemenea întreprinderi există deja în Franţa şi atrag tineri defavorizaţi : şomeri, orfani, tineri cu probleme. Există întreprinderi care le oferă posibilitatea de a munci, de a cîştiga ceva bani şi, pe de altă parte, de a se integra social. Tot cu francezii (cu CIDJ — Centrul de Informare şi Documentare pentru Tineret), dezvoltăm o reţea de centre de informare şi documentare pentru tineret în România (ei au mai făcut asemenea reţele în Italia, Ungaria...)

— Aţi participat la multe manifestări internaţionale cu profil de tineret. Care vi s-a părut mai interesantă ?

— Asemenea manifestări au fost într-adevăr interesante, pentru că au abordat probleme cu care noi nu ne-am ocupat pînă acum. Şi au făcut-o pe baza unei Carte a Drepturilor Tineretului, o Cartă care există în Europa celor doisprezece. (La noi unele din aceste drepturi nu sînt stipulate nici măcar în Constituţie). Pe noi astfel de manifestări ne abordează oarecum global, împreună cu celelalte ţări foste socialiste şi sîntem ţinuţi puţin deoparte, considerîndu-se din start — şi există puţin adevăr aici — că noi avem probleme deosebite de ei. Pe de altă parte, în acest moment există o adevărată fobie în Occident pentru imigraţie. Aceasta este situaţia. Trebuie să vă spun, după părerea mea, că noi suntem mai serioşi ca ei în probleme de cercetare, dar ei sînt mai pragmatici. Au avut şi ei o perioadă în care cercetarea era foarte importantă, dar acum nu mai pun bază pe acest aspect. Ceea ce am învăţat la aceste reuniuni internaţionale este că eşti privit cu seriozitate dacă prezinţi programe foarte bine făcute, nu vorbe goale. De aceea încercăm în asemenea situaţii să cîştigăm prin programele noastre „licitaţia' de acţiuni şi ajutoare. Seriozitatea transpusă într-un program clar.

— Vedeţi, există probleme asupra cărora ne aplecăm mai rar şi s-ar putea ca tocmai aici să se afle cheia succesului nostru care, în acest fel ne-ar putea fi mai aproape.

— Ştiţi, există o definiţie de sociolog a categoriei tinerilor : tineretul este o altă rasă. Un cercetător norvegian îmi spunea că tineretul este o elită demografică. Avem de-a face cu o altă specie.

— Atunci, n-ar trebui să-l privim chiar ca pe o elită ?

— Nu ştiu cum trebuie crescută această specie. De fapt ei se cresc singuri, dacă noi le oferim posibilitatea de a trăi liber. De aceea încercăm noi să ţinem cont de părerea lor, fără să-i deranjăm. Un alt lucru pe care l-am învăţat la asemenea reuniuni internaţionale este că tineretului trebuie să-i dai, fără să aştepţi...

— ... Sau să aştepţi mult mai tîrziu.

— Ştiţi, în acea Cartă a drepturilor pentru tineret despre care vă spuneam se specifică faptul că trebuie să dai informaţii tineretului şi să nu controlezi ce fac ei cu ele. Aceasta ar putea să fie şi una din regulile Centrului nostru pentru Tineret.

— Vă mulţumim, vă urăm succes şi vă aşteptăm din nou să ne vorbiţi despre tineret, adică despre aceia dintre noi prin care toţi trăim, de fapt, în viitor.

Tricentenar Calea Victoriei

„PODUL MOGOŞOAIEI E PLĂMĂDIT CU SUFLETUL NOSTRU"

„Calea Victoriei l... lîngă dînsa străzi se fac şi se desfac ; uliţi au trăit un timp şi azi li s-a uitat şi numele ; în lungul şi largul oraşului, bulevarde noi se croiesc, schimbîndu-şi faţa din zi în zi.

Dînsa, nepăsătoare, îşi duce traiul înainte... E osia în jurul căreia se învîrteşte roata cetăţii... E locul de întîlnire al unei Ţări întregi... E o cafenea şi un salon... E vie ca praful de puşcă... Şi indolentă ca o orientală... Cu capul înspre Carpaţi şi coada înspre Giurgiu, uneşte Parisul cu Ţarigradul... E bizantină şi apuseană... dornică de schimbări şi înfiptă în trecut... Nu-i stradă în lume mai chinuită, mai muncită, mai mişcătoare în silinţele ei de a face din atîtea contraste, puţintică armonie. Şi poate nu-i stradă care să închege în atare măsură gîndurile unui popor. Podul Mogoşoaiei e plămădit cu sufletul nostru".

Probabil că aceste cuvinte ale lui Gheorghe Crutzescu, cu care începe cartea sa despre Calea Victoriei sînt printre cele mai frumoase scrise vreodată despre această stradă care poartă azi un nume ce ne aminteşte despre victoria Independenţei şi despre toate victoriile noastre.

Bucureştiul se pregăteşte să-şi sărbătorească tricentenarul. De aceea, vă invităm să începem de pe acum această sărbătoare, păşind împreună cu Gheorghe Crutzescu printre cîteva din marile ei momente. Fără pretenţia unei cronici exacte. Ce lipseşte de aici poate veţi completa Dv. din amintiri, sau poate vă va îndemna să deschideţi cărţi mai vechi sau mai noi. Ca un binevenit omagiu pentru toţi cei care au bătut-o vreodată, mai însemnaţi sau mai puţin, dinspre Dîmboviţa spre Şosea.

1687 — Moare Ilinca Cantacuzino, mare postelniceasă, nepoata lui Matei Basarab, mama lui Şerban Vodă Cantacuzino, bunica lui Constantin Brâncoveanu, care urcă pe tron în 1688.

1692 — Vodă Brâncoveanu „pune sfoară drept spre Mogoşoaia" şi, cum spune Ionescu Gion, „îşi croi Vodă un drum mai drept şi mai scurt spre moşia Măriei Sale". Iar Gheorghe Crutzescu adaugă : „Podul Mogoşoaiei se deschisese şi deschis a rămas şi va rămîne cît or fi Bucureştii".

1718 — Se lucrează la înălţarea bisericii Cretzulescu.

1720 — Se deschide şcoala grecească de la Sărindar.

1724 — Se ridică biserica Stavropoleos şi mai tîrziu (1727) biserica Albă.

1769 — Prima apariţie a ruşilor! Numiţi „stupaizi" (de la „stupai", adică „mars") de către populaţie, îi prind pe Vodă Ghica şi îl duc la Petersburg.

1790 — Vin şi nemţii. Sînt ai prinţului de Coburg, care ia măsuri de curăţenie a oraşului, porunceşte scoaterea gunoiului din curţi şi tăierea vitelor afară din oraş.

1791 — Podul se umple de ruşii lui Suvorov. La 11 dec. vin şi turcii şi odată cu ei — ciuma, care va ucide zece mii de oameni în Bucureşti.

Ministerul Tineretului şi Sportului ROMÂNIA

1793 — La un han de pe Pod trage însuşi Generalul Kutuzov, învingătorul de mai tîrziu al lui Napoleon, în fruntea unei ambasade a Ecaterinei a II-a.

1801 — Veacul începe cu o furtună de Sf. Ilie care ia acoperişuri, sfărîmă coşuri, rupe copaci...

1802 — Cutremur de pămînt în ziua Vinerii Mari. Se prăbuşesc case şi biserici, pămîntul crapă în două locuri şi prin crăpături ţîşneşte păcură.

1803 — Bucureştiul arde ! Cea mai frumoasă a cincea parte din el se transformă în cenuşă.

1813 — Podul este pustiu — Ciuma lui Caragea !

1814 — Acelaşi Caragea Vodă dă un pitac către Vel Agă prin care cere lumină pe Pod.

1831 — O altă urgie : holera. Trece şi ea. Apar hainele nemţeşti şi primele uniforme româneşti, apare primul ziar românesc (1829).

1847 — Prăpădul cel mare ! Un copil care se joacă în ziua de Paşti cu un pistol încărcat dă foc Bucureştiului — jumătate din oraş arde !

1848 — „Mahalaua" invadează Podul. Se cîntă „Deşteaptă-te Române", poporului i se vorbeşte de „libertate, egalitate, fraternitate"...

1853 — Se înalţă Teatrul Naţional, care...

1859 — ...într-o zi rece de februarie, împodobit, cu piaţa sa plină de piramide de brazi verzi în care aţîrnă candele colorate, îl va primi pe Principele Alexandru Ioan Cuza.

1866 — Într-o trăsură trasă de patru cai, spre Palat se îndreaptă Vodă Carol, însoţit de Ion Brătianu

1871 — După ce are „lămpi cu gaz" încă din 1861, Bucureştiul inaugurează la 31 oct. iluminatul cu gaz aerian. Tot acum se încheie de către Primărie primul contract pentru construirea de trotuare şi se introduce paza de noapte.

1880 — Rar cîte un boier bătrîn, ca Nicu Lahovary, care să mai poarte anteriu şi fes. „Moda zilei" cucereşte Bucureştiul !

1881 — Din loc în loc şi din iniţiativă particulară se iveşte iluminatul electric. Se va mai aştepta însă pînă...

1890 — ...cînd două lampadare sînt aşezate în Piaţa Palatului

1897 — Se deschide primul cinematograf permanent din Bucureşti

Oraşul se pregăteşte pentru noul secol. Calea Victoriei a devenit unul din simbolurile sale incontestabile. Pe ea se află şi Palatul Regal, şi cel al Telefoanelor, şi Capşa, şi multe altele. Despre cele care au fost, mai sînt sau au dispărut sub lovituri de soartă sau de oameni, vom reveni în numărul viitor.

Pagină realizată de MIHAELA DOROBANŢU

MAGAZIN global

Centenar Octav Onicescu

„Cu aripi întregi" prin lumea matematicii

Matematica este îndeobște considerată „regina științelor". Pentru noi ea reprezintă în același timp unul dintre cele mai importante „rezervoare" de nume și realizări ilustre ale culturii românești. Cine nu-i cunoaște sau ar putea să-l uite pe Spiru Haret, David Emanuel, Gheorghe Țițeica, Traian Lalescu sau pe incomparabilul poet-matematician Dan Barbilian/Ion Barbu... Din aceeași nobilă familie face parte și o altă figură remarcabilă a matematicii și, de ce nu, a filosofiei românești, OCTAV ONICESCU, al cărui centenar îl sărbătorim anul acesta.

Născut la 20 august 1892, membru al Academiei Române, onorat cu titluri academice în întreaga lume, profesorul Onicescu a fost unul din fondatorii teoriei moderne a probabilităților, recunoscut și prețuit pentru ideile sale originale în acest domeniu, precum și în cel al metodelor statistice de cercetare, mergînd pînă la aplicarea acestora în domenii aparent atît de depărtate cum ar fi studiul limbajului științific.

Cercetător de o impresionantă longevitate, respectat și admirat de întreaga comunitate științifică (despre el, un alt mare matematician, Solomon Marcus, spunea în cartea sa intitulată „Timpul" că nonagenarul savant putea fi considerat o ilustrare a ideii că „există un viitor al prezentului care poate căpăta o amploare deosebită"), opera lui Octav Onicescu a fost încununată de Mecanica sa Invariantivă, pe baza căreia și-a clădit propriul său model al Universului, expunînd idei de profunzime despre spațiu și despre timp.

Octav Onicescu a fost preocupat de modelarea statistică în cele mai variate domenii, inclusiv logica. Cercetător de o rară deschidere în științe ca și în filosofie sau literatură, tot lui îi datorăm ideea de a găsi un analog banalei energii cinetice din mecanică, în informatică. Așa s-a născut „energia informațională", pe baza căreia se definește „entropia informațională" și chiar mai departe, se găsește un analog informațional al celui de-al doilea principiu al termodinamicii.

Acestea toate sînt concepte fundamentale pentru înțelegerea unor fenomene de o natură aparte, cum ar fi de pildă o serie de regularități aritmetice pe care Matyla Ghika le-a pus în evidență ca fiind sistematice în Natură, dar și pentru investigarea unui text poetic, de exemplu, a cărui energie informațională ne-ar putea oferi mijloace în plus de a-l studia și de a-i evalua calitățile și, de ce nu, de a-l înțelege mai bine, chiar dacă într-un fel atît de diferit față de obișnuitele canoane ale criticii literare.

Ne-au mai rămas de la Profesorul Onicescu și două impresionante volume de memorii, publicate în 1984 (Ed. Științifică și Enciclopedică) la un an de la moartea sa.

Recitindu-le cu această ocazie, vă invităm și pe Dv. să retrăim cîteva clipe în compania sa și a două alte celebre nume ale spiritualității românești, unul din lumea artei, celălalt din cea a științei. I-am numit pe George Enescu și pe Horia Hulubei.

Iată-i mai întîi împreună cu ilustrul fizician român, părintele fizicii moderne din țara noastră, care pe vremea aceea era rectorul Universității. Anul era 1944, într-un București pradă bombardamentelor. Așteptau amîndoi în fața bibliotecii de matematică pe care, în ciuda condițiilor vitrege, toată lumea o frecventa asiduu. Se zvonise că ar fi venit în ziua aceea și Gheorghe Țițeica, dar văzînd că nu apare, cei doi au hotărît să se încumete la o lungă plimbare, spre Șosea. Subiectul discuției a alunecat ușor spre problemele politice. Încercau să-și imagineze politica viitorului... „Era rezervat în această politică, după opinia noastră, un rol important, un rol de conducere, clasei intelectuale, în care... îi înglobam și pe viitorii oameni ai științelor, ai laboratoarelor, poate chiar ai filosofiei, cum spusese și Platon, cu toată dureroasa experiență pe care o trăise, asistînd neputincios la moartea lui Socrate"...

Nu aveau — în acea primăvară — cum să știe cîte asemenea morți aveau să urmeze și cum urma să se destrame vraja pe care o țesuse această adevărată aristocrație intelectuală și artistică a țării. Umbrele se pregăteau să coboare chiar și peste Luminiș, reședința de vară a lui George Enescu și a soției sale, Maruca Cantacuzino. Deocamdată însă acolo se asculta Oedip în prezentarea și cu comentariile maestrului care era „hărțuit" de întrebările unui alt mare artist, dirijorul Constantin Silvestri, cei care avea să creeze totuși opera pe scena Operei Române. Reușind poate tocmai de aceea să pună în evidență în această creație muzicală cu adevărat unică, subtila distilare a elementelor fundamentale ale gîndirii grecești, „colorate cu reflexe orientale... și nuanțele pe care copilăria românească a maestrului le dădea gîndirii sale". Și totuși, înconjurat de prieteni de asemenea calibru, Onicescu ne lasă aceste tulburătoare dar senine rînduri cu care se încheie Memoriile sale: „Eram totuși, în acest sfîrșit de epocă, destul de singur aici la noi, la București; însă cu aripile întregi... știind că la nevoie voi găsi încă în gîndirea matematică, predominant europeană, sprijinul de care voi avea atîta nevoie, în silințele mele de a înțelege lumea și pe mine însumi..."

MIHAELA DOROBANȚU

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

oameni...

CE SENS MAI ARE VIAȚA?...

... pare să întrebe în fiecare clipă Jane Birkin, deși ea n-o afirmă decît atunci cînd cîntă. Dar se vede că suferă. Fragilitatea, dintotdeauna asociată făpturii sale, vulnerabilitatea sa îngrijorează de data aceasta. După ce tatăl său și Serge au părăsit-o, părăsind această lume, în viața ei nu a rămas decît un vid imens. Cei ce o cunosc tremură pentru ea. Și gîndesc că singura salvare este scena. Pare paradoxal deoarece nu mai este un secret pentru nimeni că Jane s-a temut întotdeauna de scenă. Dar tocmai aici stă secretul. Pentru a avea curajul să pășească din nou pe scenă trebuie să se încarce de energie, să capete încredere în ea. Nu e ușor, pentru că Jane nu a avut niciodată încredere în talentul său. Mereu spunea: „eu am avut doar noroc, nu talent". Sau: „să fii actor înseamnă să îmbraci o haină de camuflaj: dai oamenilor iluzia că tu ești personajul de pe scenă, or nu este adevărat". După spectacole, cînd era aplaudată, prefera să nu vină pe scenă să salute publicul considerînd nemeritat omagiul ce i se aducea. Într-o zi, Michel Piccoli i-a spus: „a saluta publicul, a-i primi aplauzele este o dovadă de modestie, de umilință în sensul bun al cuvîntului". Jane a răspuns: „publicul mă aplaudă pe mine, dar cel care ar trebui aplaudat este autorul cîntecelor. Eu nu sînt decît o interpretă, fața B a lui Serge."

Aparițiile sale pe scenă erau însă o dovadă că lucrurile nu stau așa. Operele lui Serge Gainsbourg interpretate de Jane căpătau o culoare aparte, un stil foarte personal: al ei.

Seria de recitaluri date în urmă cu patru ani la Bataclan este o mărturie. La fiecare spectacol, între interpretă și public s-a născut o comuniune totală, Jane devenind copleșitoare tocmai prin prezența sa discretă și fragilă, prin glasul său și forța sentimentului ce îl animă. Publicul își reținea respirația pentru ca vocea suavă a lui Jane să nu fie deranjată.

După moartea celor două persoane atît de dragi ei, a găsit totuși curajul să apară din nou în fața publicului. Și, așa cum altădată a strălucit la Bataclan, a strălucit și la Casino din Paris. Deși ea

încă nu admite, cei ce cred în forța talentului ei spun că ea a devenit fața A a lui Jane.

AURORA POPESCU

Nadia Comăneci, la ea acasă

Într-un recent număr al revistei italiene „Eva Express" a apărut un reportaj semnat de Brenda Carlington, (unul dintre corespondenții publicației respective în SUA), cu privire la Nadia Comăneci. Redăm conținutul acestui articol, transmis din orașul Venice.

Viața Nadiei Comăneci se aseamănă cu cea a unei eroine a unui serial de film, și, din fericire, ca în orice istorie asemănătoare care se respectă, se încheie în mod fericit. Mult slăbită (se referă la greutatea ei n.n.) și în mare formă, fosta fetiță prodigioasă a gimnasticii mondiale surîde fericită alături de Bart Connor, fost campion de gimnastică, omul care a ajutat-o să revină, alături de care se află de un an și jumătate.

Debutînd exploziv la vîrsta de 14 ani, cînd a reușit să colecționeze cîteva medalii la Jocurile Olimpice de la Montreal, din 1976, Comăneci a devenit un adevărat idol al planetei.

Cu puțin înainte de căderea regimului dictatorial, Nadia a reușit să fugă ascunsă într-un camion cu ajutorul conaționalului său Constantin Panait, care, după ce a dus-o în Statele Unite ale Americii, s-a dovedit la rîndul său un om care a chinuit-o. „M-a ținut închisă într-o cameră a unui hotel din Los Angeles, povestește Nadia, fără să-mi dea posibilitatea de a vorbi cu cineva. M-a determinat să mănînc multă pîine și să beau bere, ceea ce a dus la o creștere serioasă a greutății mele... Apoi m-a constrîns să-i cedez suma de 150 000 de dolari și o mașină Mercedes pe care o cîștigasem. A fost un adevărat coșmar de care am scăpat datorită lui Bart." „Cînd Nadia a ajuns în SUA, continuă Bart, care de foarte multe ori a fost solicitat să comenteze diferite întreceri sportive la televiziune, în timp ce participam la un show televizat, grație unui mic producător, am reușit să fac cunoștință cu Nadia și imediat i-am oferit o mînă de ajutor. Tentativele mele au fost însă obstrucționate de Panait. Cu ajutorul unui bun prieten al meu, Alexandru Ștefu, un român antrenor de rugby, am reușit să-i înlesnim să ajungă în Canada unde Nadia a fost oaspetele soților Ștefu".

Din nefericire, un an mai tîrziu, Ștefu a decedat în urma unui accident stradal". Atunci a intervenit Bart, care a adus o schimbare radicală în viața mea, continuă să povestească Nadia. Bart m-a readus în SUA, în localitatea Venice. M-a convins să revin la gimnastică de care aproape uitasem și grație unui regim alimentar sever, am slăbit opt kilograme. În prezent am un program propriu la un post de televiziune în care susțin lecții de gimnastică terapeutică pentru copii și fac publicitate unor produse de lenjerie intimă".

Traducere și adaptare de GH. RUSSU

Nr. 47 (1831) din

INTELIGENȚA, un subiect controversat

La cinci ani ei înțelegeau deja totul. Adulți fiind nu folosesc însă, din păcate, întotdeauna, dotarea lor excepțională. Pentru că a fi supradotat nu este în mod obligatoriu un atu. În acest context se nasc numeroase întrebări. Astfel, cînd ai un copil supradotat trebuie să accelerezi acumularea de cunoștințe sau să îl lași să-și trăiască viața de copil? Problema este dificilă. Dacă copilul înțelege noțiunile mai repede, în raport cu ceilalți copii, se va dezgusta de școală și încet-încet se va „desocializa". Unii supradotați reușesc chiar turul de forță de a fi ultimii din clasă. La polul opus, se situează supradotații recunoscuți și care cresc cu această apăsare pe umeri, apăsare datorată anturajului. Muzicianul Roberto Benzi care dădea primele concerte la vîrsta de 11 ani confirmă cele spuse: „La această vîrstă eram supranumit «micul geniu». Aceasta ar fi putut deveni un adevărat handicap, dacă nu aș fi ignorat aprecierile". Astăzi, în funcție de țară, politica în materie de superdotați este foarte diferită. În Taiwan 180 de școli primesc copii precoce. În Portugalia s-a înțeles că bogăția unei țări este reprezentată și de materia sa cenușie și s-au testat sistematic toți școlarii mici. În Israel, un secretariat de stat este consacrat supradotaților, iar în ex-URSS, un oraș al savanților primește în fiecare an cîte 6 000 de supradotați. Franța se situează cu mult în urmă din acest punct de vedere. Relativ recent în Franța s-a născut asociația Mensa care reunește creierele cu coeficientul de inteligență (QI) superior indicelui 135. Foarte frecvent, cu ocazia efectuării serviciului militar sau a diverselor concursuri și adulții și-au aflat diferențele de inteligență. După ce au trecut testele Mensa, 55 la sută dintre membrii asociației și-au reluat studiile. Fiecare și-a spus: „Eu sînt un inteligent!". Iată însă și opiniile unor superdotați adulți, consemnate de revista „Voici". Arielle Ada (foto 2): „Reușita este chestiune de șansă". Pentru acest psiholog, membră Mensa și care se ocupă de copiii cu precocitate intelectuală, excesiv de supradotați, ei sînt victimele sistemului școlar. În Franța 400 000 de elevi, ceea ce reprezintă 5 la sută din populație, au un coeficient al inteligenței foarte ridicat. Supradotații au o gîndire mai rapidă decît ceilalți. Prea „conștiințelectual", ei au în general o memorie de elefant. **Reușita unui astfel de copil este adesea o problemă de șansă. Dacă intră pe mîna unor profesori competenți este** cu atît mai bine. De cele mai multe ori însă **un astfel de copil irită**, pentru că vrea să răspundă totdeauna primul. Ca adulți, ne atenționează psihologul Arielle Adda, ei ajung adesea să ocupe posturi de subalterni ai unor șefi mărunți mai

puțin inteligenți. Acest lucru face ca supradotații să simtă în ei o potențialitate imensă neutralizată, fapt ce îi deprimă".

O altă opinie aparține Karinei Garcia, de 25 de ani. „În copilărie am repetat clasa pentru că am refuzat să învăț să citesc și să scriu. Cînd a venit timpul calculelor matematice am demonstrat totuși o școlaritate excelentă. La propriu vorbind nu am demonstrat nici un fel de precocitate. Numai dacă aceasta ar echivala cu faptul că înțelegeam lucrurile mai bine și mai repede decît ceilalți. Tot ceea ce ținea de logică era foarte important pentru mine. La 13 ani doream să fac pictură. Mai tîrziu am avut posibilitatea de a alege între matematici, unde mi-ar fi fost foarte ușor și pictură, care mă atrăgea. Trebuie să recunosc că părinții mei m-au orientat foarte serios în studiile urmate. Pentru tatăl meu, politehnician, era foarte important să devin matematician. După ce am terminat această pregătire am făcut un curs de Belle Artes. Tatăl meu n-a acceptat niciodată alegerea mea. Am înțeles că pentru părinții mei conta numai munca în care folosirea materiei cenușii primează. Această educație a fost cauza unor frustrări. Necunoscînd alte plăceri decît munca **nu am știut să mă adaptez diverselor situații de viață ivite.** Mi s-a insuflat o înțelegere foarte „cablată" a vieții. La pictură adaptarea a fost foarte dificilă. Mi-au trebuit cinci ani. Faptul că am un QI mult superior mediei nu mi-a ajutat, în final, la nimic!".

Laurent B. de 32 de ani, cu un QI de 135, student strălucitor la Conservatorul național de artă din Paris, fascinat de spiritualitatea orientală, „devorează" cîte o carte pe zi. „Pentru că citesc atît de mult și viața mea este atît de diferită, ceilalți mă privesc ca pe un marțian".

Supradotat este un cuvînt care nu-i place lui Jean Frene de 50 de ani (foto 2): „Mi s-a pus această etichetă cînd aveam 20 de ani". Astăzi echipa sa de cercetători îi reunește pe primii zece din lume în domeniul mecanicii solidelor. „A considera că cei care obțin punctaje mari la testele QI sînt superiori celorlalți este o idioție. Și invers, dacă ești nul la matematică, nu înseamnă că nu ești bun de nimic".

ECATERINA BĂTRÎNEANU

NOI IPOTEZE ASUPRA OMULUI DE NEANDERTAL

Cele mai recente cercetări întreprinse de specialiștii germani asupra omului de Neandertal aruncă o lumină nouă asupra acestui interesant segment din istoria omenirii. În ultimii 90 de ani nu s-au făcut pași înainte în această direcție de cercetare, fapt care face cu atît mai atractive noile ipoteze ale oamenilor de știință. Astfel, Ralph Wilhelm Schmitz a stabilit că tăieturile de pe calota craniană și alte părți de schelet ale unui om de Neandertal, conservate la Rheinisches Landesmuseum din Bonn, nu au putut fi făcute în timpul descoperirii lor, nici al conservării acestora. Ele sînt evident arhaice. Schmitz a observat că anumite cristale care se formează la suprafața osului atunci cînd se îngroapă scheletul nu au fost distruse, crestăturile descoperite dovedind că omul de Neandertal nu a fost îngropat.

Arheologul Peter Pieper, de la Institutul Medico-legal al Universității din Düsseldorf a examinat rănile de pe oase, mai precis crestăturile, excavațiile și fosele. Descoperirea acestor urme arhaice impune abandonarea tezei după care omul de Neandertal a fost îngropat intact. Noua ipoteză construită de Schmitz avansează ideea că oamenii contemporani cu acesta i-au luat carnea, căci aveau nevoie de hrană și nu au în-

Cel mai mic Coran din lume...

...va fi pus în vînzare în cadrul unei licitații ce se va desfășura la Pekin. Licitație pentru care s-au anunțat deja numeroși amatori. Cartea măsoară doar 2,7 milimetri lungime și 1,9 lățime. Masa ei este de 5,3 grame fiind mai ușoară decît exemplarul considerat, pînă în prezent, cel mai mic și mai bine conservat din lume și care se află în posesia unui cunoscut colecționar particular din Alger.

Această minusculă copie aparține, în prezent, unui cetățean chinez de religie musulmană care trăiește în cartierul mohamedan din Beijing. Prețul inițial stabilit de experți este de minimum 100.000 de dolari.

Superconductibilitatea în acțiune

Prima ambarcațiune care funcționează pe bază de superconductibilitate magnetică a fost recent construită în Japonia. Realizată de marele concern Mitsubishi Heavy Industries și avînd o capacitate de 280 tone, o lungime de 30 metri, „Yamato 1" (în fotografie), este rezultatul a opt ani de studii și experimente realizate în co-

Hotelul cel mai... incomod

Pentru călătorii care sînt prea obosiți de tot ceea ce îi înconjoară, un hotel de lux din localitatea Kyoto, din Japonia, oferă camere speciale care nu au nici-o legătură cu lumea exterioară.

Conducerea hotelului Miyako a scos din dotarea cîtorva dintre cele mai luxoase ***camere ale sale tot ceea ce este legat de*** *lumea modernă: telefoane, ceasuri, aparate radio și televizoare, astfel încît*

CANIBALII DIN ZILELE NOASTRE

Irian Laya este jumătatea de est a marii insule Noua Guinee, teritoriu ce face parte din Indonezia.

Regiunea cuprinde lanțuri de munți, cu pante aproape verticale, de nestrăbătut, acoperite cu păduri masive, iar în văile a cinci fluvii principale se întind numeroase mlaștini infestate, în care crocodilii se simt la ei acasă. Pe acest pămînt atît de frămîntat, grupurile etnice trăiesc foarte izolat, ceea ce face ca numai în partea estică a insulei să se vorbească peste 240 de dialecte.

Cea mai inospitalieră regiune este cea centrală, în care trăiesc teribilii războinici yali, estimați la aproximativ 20 000 de indivizi, un popor de munte, care, aproape o jumătate de an trăiește printre zăpezi. Ocazional, acești yali consumă și în prezent carne de om. La ei canibalismul este în principal o practică rituală, magică.

În concepția lor, a mînca un inamic nu este un act de cruzime de sălbăticie sau de barbarie, ci un act cu semnificații profunde: o dată cu corpul, inamicului, învingătorul absoarbe forța lui spirituală și intră în contact cu divinitățile lui. Pînă în urmă cu cîțiva ani, pentru a fi considerat bărbat, fiecare tînăr yali, de

15 ani, trebuia să fi comis cel puțin o omucidere.

Cînd au sosit în această zonă izolată, misionarii evanghelisti au rămas îngroziți asistînd la ceremoniile de inițiere a canibalilor. Războinicii poartă, cu mîndrie, urmele săgeților care i-au atins și care mărturisesc despre luptele grele prin care au trecut.

Printr-o întîmplare neobișnuită au trecut Sohompa și Ahul, din satul Holuwon, valea Heluk. Ei au condus un grup de războinici care au atacat și ucis doi misionari albi. Numai după lungi dezbateri, învingătorii au fost convinși să nu-și mănînce victimele. Deși acești yali sînt canibali, carnea de om nu este hrana lor curentă. Ei cultivă, în mici grădini, cartofi dulci, taros (o legumă locală) și tot felul de zarzavaturi. Grădinile sînt mici porțiuni de pămînt suspendate pe flancurile munților aproape verticali. În preajma colibelor ei mai cresc păsări, porci și mici marsupiale arboricole, iar în timpul vînătorii preferă porcii sălbatici.

În prezent războaiele dintre clanuri au scăzut, iar misionarii au obținut o serie de succese în cultivarea bunelor relații dintre foștii inamici. Cu toate acestea, yali continuă să consume carne de om, cînd se ivește ocazia. Deși contactul cu lumea exterioară este rar, misionarii le asigură locuitorilor din zonă peste 80 la sută din medicamentele necesare și se străduiesc să realizeze pentru copiii lor și un început de școlarizare.

AUREL DIANU

gropat decît scheletul. Au mîncat aceştia carnea de pe cadavru de frică ca nu cumva acesta să se scoale din morţi ? Ştiinţa nu poate oferi, deocamdată, un răspuns la aceste întrebări, fiind necesară pentru aceasta o mai bună cunoaştere a ritualurilor funebre ale oamenilor arhaici.

Restauratorii muzeului din Bonn, chimiştii, fizicienii, şi un anatomist urmează să verifice în lunile care vor urma dacă datele pe care le avem la dispoziţie în legătură cu vîrsta, sexul, alimentaţia, bolile şi rănile omului de Neandertal sînt exacte. Metodele de datare moderne vor stabili cu o mai mare precizie perioada în care a trăit omul de Neandertal. Ralph-Wilhelm Schmitz este absolut convins că nici un detaliu nu confirmă ipoteza tradiţională, după care acesta a trăit cu 50 000 sau 60 000 de ani în urmă. Cercetările ulterioare vor confirma, oare, această nouă ipoteză ?

ŞERBAN FILIP

SFÎRŞIT DE MILENIU LA SEVILLA

EXPO '92 SEVILLA

Şi Spania a ţinut să onoreze cum se cuvine acest prilej. EXPO '92 a fost într-o mare măsură o expoziţie a superlativelor. Şi iată doar cîteva dintre ele : ● „Nota 10 pentru organizare !" (Mexic). ● „Cea mai bună expoziţie din istorie !" (Maroc). ● „Un simbol al Spaniei moderne!" (Franţa). ● „EXPO '92 — o oglindă în care lusitanii se privesc pentru a vedea... cum **vor arăta la Lisabona în 1998 !** (Portugalia).

■ Sînt sau nu justificate aceste aprecieri ? Pentru a vă putea face o imagine, iată cîteva din superlativele la care ne refeream, alese de data aceasta din lumea artei :

● **CELE MAI BUNE EXPOZIŢII** — găzduite de EXPO şi de Sevilla : Artă şi cultură în 1492, Comori ale artei spaniole; Magna Hispalensis : Splendorile Sevillei şi operele marilor maeştri din Muzeul de Arte Frumoase — toate aceste superbe expoziţii găzduite de catedrala Sevillei şi alte muzee ale oraşului care îşi atribuie cu acest prilej calitatea de „Sevilla — Oras Universal".

Revenind în EXPO întîlnim strălucirea Aurului Americii din Pavilionul Americii Latine, dar şi de cea a unor inestimabile comori ale picturii, sculpturii şi artei precolumbiene din Pavilionul Sfîntului Scaun...

Pentru ca la porţile expoziţiei, în Plaza de Armas, să fi fost organizată o monumentală prezentare a Artiştilor latino-americani ai Sec. XX.

● Ţară a muzicii, oraş care cîntă şi vibrează în ritmul dansului cu fiecare suflare, Sevilla lui EXPO '92 a fost o neîntreruptă fiestă a operei şi concertelor. Iată şi aici superlativele :

● **CELE MAI BUNE SPECTACOLE de operă** : Bal Mascat (Metropolitan), Olandezul Zburător (Drezda) şi Traviata (Scala). ● **Cea mai bună soprană** : Kiri Te Kanawa ● **Cei mai buni tenori** : Placido Domingo şi Alfredo Kraus ● **cel mai bun bas** : Ruggero Raimondi în memorabila sa creaţie a nemuritorului sevillan Don Juan. ● **Cea mai bună orchestră simfonică şi cel mai bun dirijor**, la o distanţă impresionantă de locul secund : Filarmonica din Berlin şi Sergiu Celibidache despre care se spunea că „face figură aparte între şefii de orchestră. Nimeni nu dovedeşte atîta claritate în faţa unei partituri, nimeni nu ştie să posede muzica cu o flexibilitate atît de înţeleaptă şi palpitantă..."

● Să spunem totuşi şi cîteva cuvinte **DESPRE VIITOR...**

Încă de la începutul organizării, a apărut îndoiala că îndrăzneţele construcţii ale Expo '92 vor putea fi toate integrate **într-un parc tehnologic** (Andalucia rămînînd în continuare o regiune săracă, pavilioanele, care de care mai rafinate, s-ar fi transformat în ceva asemănător unor catedrale într-un pustiu!). Unele din aceste construcţii nu vor rezista totuşi, în curînd, tot ce a reprezentat splendoarea Sevillei timp de şase luni care au marcat acest sfîrşit de mileniu, se va transforma într-o imen-

laborare cu organizaţia Ship and Ocean Foundation. Costul total al acestor experimente se ridică la circa cinci miliarde de dolari. Propulsia ambarcaţiunii este asigurată de un magnet superconductor care proiectează un cîmp electromagnetic vertical în apă. Sursa electrică este un **motor diesel cu o putere de 5 000 CP. Ambarcaţiunea se află în prezent în faza testării sale, ea urmînd să fie comercializată în anul 2010, de care ne separă un interval de timp suficient de mare pentru a permite specialiştilor să îmbunătăţească sensibil performanţele actuale ale prototipului.**

clienţii se pot bucura de linişte în cursul vizitei lor în fosta capitală nipond, scăpînd de obligaţiile vieţii cotidiene.

Nici măcar ziarele nu vor fi oferite dimineaţa clienţilor. „Am constatat că cea mai mare parte a oaspeţilor hotelului nostru nici nu răsfoieşte măcar ziarele pe care le băgam dimineaţa sub uşă", afirma un membru din administraţia hotelului.

să colină înaltă de vreo 300 de metri, care va fi amplasată în nordul Insulei Cartuia. Iar pînă la primăvară se vor planta alţi pomi şi flori... Un memento al bucuriilor satisfacţiilor, dar şi al problemelor pe care le ridică o asemenea expoziţie. De care vor trebui să ţină seama şi ultimele trei mari astfel de manifestări ale secolului (Taejon, Coreea de Sud — 1993, Budapesta — 1996 şi Lisabona — 1998), dar şi Hanovra — 2000 şi mai ales Nagoya — 2005, prima expoziţie Universală a secolului 21, pe care o va găzdui Japonia.

(— Va urma —)

MIHAELA DOROBANTU

■ **Toţi demografii sînt de acord cu faptul că evoluţia natalităţii reprezintă un punct crucial pentru previziuni deoarece problema constă în a şti dacă ţările „lumii a treia" au intrat deja într-o fază de declin al natalităţii. Situaţia diferă foarte mult de la ţară la ţară. Comparativ cu Africa, ale cărei rate de fecunditate aproape că s-au schimbat, ţările din America Latină au trecut de la 5,9 copii/femeie spre anii 1950—1955 la 4,7 în prezent. În Asia de est, scăderea este şi mai semnificativă de la 5,4 copii femeie s-a ajuns în 1985 la 2,1.**

■ **Electroniştii elveţieni se mîndresc cu creaţia lor, un radioreceptor circular, cu diametrul de 4 cm şi în greutate de 50 g. Ei au reuşit astfel să „exploreze" cu brio resursele nelimitate**

TELEX • TELEX

ale miniaturizării. Prevăzut cu un clips, aparatul se prinde de ureche. Cu antena sa telescopică, receptorul poate capta toate staţiile de unde medii cu frecvenţa de la 88 pînă la 108 MHz. Două molcte de dimensiuni foarte mici permit alegerea postului şi reglarea volumului sonor al radioului.

■ **„De data asta, fenomenul încălzirii atmosferei Pămîntului nu este trecător". Aceasta a fost afirmaţia tulburătoare pe care un expert american în studii privind atmosfera o făcea la Washington, cu ocazia unei audieri în faţa unui comitet senatorial. Este vorba de expertul James Hansen, de la Goddard, Institute for Space Studies, care se referea la ziua de 23 iunie 1988. În acea zi, în nenumărate oraşe din SUA, termometrele înregistrau peste 38°C. În regiunea din interiorul continentului nord-american, căldura toridă a fost însoţită de o secetă dezastruoasă.**

■ **În primăvara trecută, primăria Parisului a început să subvenţioneze acţiunea de plantare a 500 000 de arbuşti, selecţionaţi pentru calitatea şi abundenţa fructelor lor. S-au avut în vedere mai ales Pădurea Boulogne şi Pădurea Vincennes, acţiunea de plantare a arbuştilor fiind iniţiată pentru a se oferi mai multă hrană numeroaselor păsări care sălăşluiesc în „oraşul luminii". Cercetările întreprinse aveau să releve că în Paris trăiesc circa 100 de specii de păsări. În cursul acestui an a fost creată şi „Casa păsărilor pariziene", în square capitan.**

EXPOZIŢIE UNICAT

Germania este a treia putere economică a lumii, după Statele Unite şi Japonia. Dinamica exporturilor sale o situau pe primul loc în lume în anul 1990. Bundesbank intervine pe piaţa eurovalutelor, promovîndu-şi interesele nestingherită. Germania, veritabil motor pentru economia europeană, joacă un rol de precursor în materie de investiţii la nivelul echipamentelor şi infrastructurilor. În urma evoluţiilor politice din estul Europei, a prăbuşirii „cortinei de fier", Hanovra şi Leipzigul, două oraşe renumite pentru expoziţiile organizate, au căpătat noi dimensiuni pe plan mondial.

Centru administrativ al landului Saxonia Inferioară, situat pe cursul de apă Leine, important nod de comunicaţii, centru industrial, financiar şi comercial (aici îşi are sediul central marele concern Volkswagen, cel mai mare producător european de automobile), Hanovra este cunoscută în întreaga lume pentru renumitele sale tîrguri-expoziţii. Aproape 800 de milioane de mărci au fost investite în infrastructura terenului rezervat expoziţiei de industrie şi marii expoziţii de informatică „CeBIT", după anul 1985. Astfel a putut lua naştere cel mai modern şi funcţional centru de expoziţii din lume. Prin construirea a două noi săli, suprafaţa destinată expunerii a sporit la circa 500 000 mp, împărţiţi în 26 de holuri şi pavilioane. Punctul culminant din evoluţia acestei mari metropole a expoziţiilor va fi probabil atins în anul 2000, cu ocazia organizării Expoziţiei universale. Tema acestei mari manifestări — „Om, Natură, Tehnică' — are drept scop principal conservarea resurselor naturale şi va beneficia de sprijinul celor mai moderne tehnologii.

„Decanul de vîrstă" al expoziţiilor-tîrguri, Leipzigul a devenit, în urma reunificării Germaniei, o „punte" de legătură între Est şi Vest. Anul trecut, Leipzigul a găzduit concomitent trei expoziţii diferite, consacrate tehnicilor industriale, tehnicilor ecologice şi celor din domeniul transporturilor şi telecomunicaţiilor. Aceste trei expoziţii vor fi prezente la Leipzig şi cu ocazia Tîrgului de primăvară din 1993. Anul viitor se va desfăşura la Leipzig cea de-a doua ediţie a manifestării „Dialog", o veritabilă bursă a informaţiilor în domeniul economiei de piaţă sociale pentru Europa de est. Tîrgul de toamnă din acest an de la Leipzig a găzduit patru expoziţii : pentru economia comunală, industria tipăritului, sectorul ambalajelor şi pentru tehnicile de comunicaţie şi birotică. La Leipzig s-au organizat în premieră în acest an expoziţii consacrate tehnicilor medicale, infografiei şi tratării moderne a metalelor.

ŞERBAN FILIP

10 MAGAZIN

Nr. 47 (1831) din 21 noiembrie 1992

Biblioteca magazin de proză scurtă

AVERTISMENTUL

Atunci cînd ceea ce nu ți-ai fi imaginat niciodată se întîmplă alevea, atunci cînd zestrea ta de fantezie se simte umilită de realitate, trebuie să te consideri un învins. Iar în spatele acestei înfrîngeri, te întrebi ca orice om normal, cine e învingătorul ?

Această senzație, vecină cu neputința, o resimțeau toți locuitorii Bucureștiului, în acea dimineață de aprilie 2013. Era o zi călduță de luni, prima zi de Paști a acelui an. Relaxarea, și pe undeva clipele de evlavie creștinească încă mai stăruiau în sufletele oamenilor. Mesele încărcate de deunăzi mai purtau încă firimiturile ceremoniilor, iar florile marii sărbători erau încă proaspete... Cînd, postul național de radio, prin glasul sugrumat al unui redactor de serviciu, luat și el prin surprindere de știre, anunța cu un tremolo nedisimulat :

— Stimați ascultători, Banca Națională a României a fost furată !!!

A urmat o pauză de tragere a sufletului și înghițire a unui nod, iar știrea s-a repetat, ca și cum în fața microfonului se afla un robot năucit și el de importanta mesajului : „Banca Națională a fost furată !“ Cine avea aparatul deschis a crezut că e titlul unei piese a teatrului radiofonic, dar curînd străzile au fost luate cu asalt de vocile baritonale ale vînzătorilor de ziare. Editii speciale de o singură foaie nu mai erau vîndute la chioșcuri, căci toți comersanții presei hălădulau pe la ferestre și împărțeau pe gratis știrea.

După o repriză muzicală mozartiană, crainicul radio repeta absurditatea din sfert în sfert de oră. Toată populația țării era acum la curent și aștepta explicații. Cu un ton grav, ca în fața unui deces prezidențial, chiar directorul radioului a sosit la microfon :

— Stimați concetățeni, ceea ce pînă acum părea un simplu joc al cuvintelor este o tristă realitate. Banca Națională a României nu a fost prădată, nu a fost luată cu asalt de teroriști, nu s-au scos safe-urile și nu s-a umblat la tezaur... Banca Națională, pur și simplu nu mai există. Da, stimați ascultători ! Banca Națională, adică întregul ei sediu, clădirea aceea frumoasă ridicată acum un secol în grațiosul stil neoclasic românesc nu mai este la locul ei ! Vreau să fiu bine înțeles : fundația și întreaga construcție nu mai există ! A dispărut cu desăvîrșire ! Nu se pot pune în evidență urme de explozie, nici o clădire din jur nu prezintă vreo urmă de agresiune... Pur și simplu pe locul Băncii Naționale se află o gaură — scuzați-mă, nu găsesc un cuvînt mai potrivit — ca și cum abia acum ar urma să înceapă lucrările la fundație. În fața acestui eveniment incredibil, cetățenii Bucureștiului, dar și cei din provincie sînt rugați să-și păstreze calmul. Autoritățile sînt deja în stare de alertă. Au fost chemați numeroși oameni de știință, dar pînă în prezent nu există nici o explicație plauzibilă ! Vom reveni cu amănunte.

Panica fantastică nu a cuprins atît depunătorii, cît marile firme și trusturi industriale, din țară și străinătate, care-și păstrau mari averi la Banca Națională. Se răspîndise zvonul că guvernatorul general al Băncii făcuse infarct la vederea uriașei găuri din pavaj. Valuri-valuri de bucureșteni se perindau la fața locului, constatînd cu stupoare un fapt greu de imaginat : clădirea parcă fusese decupată de la locul ei, pornind de la fundație, iar marginile adînci ale gropii erau perfect netede. Pe fundul gropii se putea observa pămîntul și molozul tasat pe care se ridicase temelia clădirii.... Incredibil ! Acesta era cuvîntul de ordine, atît pentru cetățeanul de rînd, cît și pentru membrii guvernului reuniți de urgență în acea primă zi de Paști. Președintele sosise în goană, uitînd de protocol și purtînd un pulover gris-fer, cu care făcea jogging în fiece dimineață prin pădurea Palatului Cotroceni. Era îngîndurat și în acele momente de panică a fost singurul care a reușit să facă o comparație fidelă cu realitatea : „Banca a dispărut ca și cum a fost mutat un pion pe tabla de șah. Cine a mutat pionul ? (edițiile de după-amiază ale ziarelor au reprodus cu litere de o șchioapă această comparație, cea mai pertinentă de pînă atunci).

Guvernul reunit în plen, fără ouă roșii și mustar, era în acele momente o sumă de oameni normali puși în fața anormalului devenit realitate. Primul ministru fuma țigară de la țigară, iar loctiitorul guvernatorului Băncii Naționale mirosea pe furiș un flacon cu săruri de amoniu. Parlamentarii, răspînditi în vacanța de Paști, își luau rămas bun de la neveste și rude și porneau la drum spre Capitală. O ședință extraordinară îi aștepta și era prima la care nici unul nu dorea să ia cuvîntul.

Ministrul de interne, asediat de întrebări, nu avea asupra lui decît un set de fotografii edificatoare. Se abținea de la orice comentarii, iar presa a fost lăsată la ușă. Fusese pătată onoarea finanțelor românești, dar nu oricum, ci într-un mod care, la prima vedere, îi absolvea pe toți de orice răspundere. Ceea ce se întîmplase ținea de domeniul supranaturalului. Curînd, întreaga populație a țării era convinsă de acest adevăr. Dar explicațiile continuau să lipsească. S-au găsit unele voci care au acuzat pe eroii paranormalului, pe vrăjitorii practicanți de magie neagră și pe astrologii apocalipsei că au colaborat la lovitura secolului. Sărmani nevinovați, toți cei bănuiți de astfel de practici au cerut protecția poliției, și nu puțini s-au ascuns în pivnițe bine tăinuite... Furia gloatei e imprevizibilă.

Dar iată că spre ora prînzului, ministrul de interne, după mai multe convorbiri internaționale, a fost în măsură să spună ceva nou :

— Domnilor, Banca Centrală din New York și cea din Manila au avut aceeași soartă !

PAUL IOAN

(Va urma)

POVESTIRE

Grafica de MARIAN DEACONU

VAZA CHINEZEASCĂ (VII)

— Mă voi ocupa personal de el.

Din cauza furiei Dan era cît p-aci să uite de cel aflat sub tutela sa. Îl găsi pe Kliger lîngă una din vitrine, examinînd o raritate a secolelor trecute ca și cum ar fi dorit să și-o întipărească pentru totdeauna în memorie. Era un om absorbit, încîntat de lucrarea ireproșabilă a unor maeștri ai antichității și, uitîndu-se la el, Dan simți deodată cum i se strînse ceva în stomac din cauza înțelegerii dureroase neașteptate.

☆

Generalul Penn nu avea încredere în secretare, de aceea în anticamera lui se afla un bărbat. Acesta îl privi în fugă pe Dan și începu să apese în grabă butonul soneriei.

— Nu te mai deranja, — spuse Dan, îndreptîndu-se spre ușa cabinetului. — Spune-i generalului doar că vin.

— Dar...

Penn nu se afla singur în cabinet. Erîman scoffîcit și mai mult la față fuma în fotoliu și Dan pricepu imediat că va trebui să ia asupra sa toată povara furiei generalului. Gregson zîmbi cînd ușa se trînti în urma sa.

— Ehe, Max, arăți de-a dreptul ca un om venit de pe lumea cealaltă.

— Dan !!!

Erîman sări în picioare.

— Unde ai dispărut? Nu te-am văzut o săptămînă întreagă. Unde este Kliger?

— Kliger ???

Dan zîmbi.

— Kliger a dispărut. Este departe, este interogat acum cu ajutorul tuturor detectoarelor de minciuni cunoscute.

Cîteva clipe se lasă o tăcere apăsătoare, apoi Penn se apleacă înainte.

— Bine, Gregson, lasă-te de glume. Dă-mi-l pe Kliger pentru că altfel o să ai neplăceri.

POLIȚIER

de E. TABB

— Nu glumesc deloc. — Dan îl privi ferm pe general. — Tocmai de asta m-am ocupat toată săptămîna trecută. Am vorbit cu Kliger, i-am organizat trecerea peste graniță, i-am înșelat pe copoii dv.

— Trădătorule !!! Trădător murdar și împuțiti...

Deodată Penn tăcu, cuprins de o liniște glacială, iar această liniște era mai înfricoșătoare decît furia lui.

— La noi domnește libertatea și democrația, Gregson. Dar noi știm cum să ne apărăm. Și ar fi fost mai bine să rămîi cu Kliger sub aripioara prietenilor voștri...

— Prieteni?... Dv. considerați că eu am făcut asta pentru ei? — se sufocă de furie Dan și își privi mîinile. Erau cuprinse de un tremur nervos. Se așeză și își aprinse o țigară pentru a se calma.

Cereți din partea tuturor devotament orb, neclintit, absurd. Dv. considerați că cine nu este cu dv. este împotriva dv. Dar greșiți. Există un devotament și mai mare decît credința față de o anumită persoană, față de anumite națiii sau un grup de națiii. Există devotamentul față de omenire. Să dea Dumnezeu ca odată cele două părți să înțeleagă aceasta...

— Dan ?!

Erîman se apleacă înainte. Printr-un gest Gregson îl readuse la loc.

— Așteaptă, Max. Șezi și ascultă, iar dv., domnule general încercați să înțelegeți. Pe fața lui cu umerii obrajilor ieșiți înafară se vedeau urme de oboseală.

Cheia enigmei se afla în vaza chinezească de pe timpul dinastiei Ming.

— Pe care a furat-o Kliger de la anticariat?

Erîman dădu înțelegător din cap.

— Deci, despre ce-a fost vorba, Dan?... De ce vaza are atîta importanță?...

—...Kliger putea privi în viitor. Nu uitați acest lucru. El a fost o stea printre chiriașii de la Cartwrighthouse și a petrecut acolo zece ani. Apoi fără nici un motiv vizibil a hotărît să fugă. Și a fugit. A furat bani... pentru că a furat vaza, o operă de artă de o frumusețe neobișnuită. De ce-a făcut-o? Păi tocmai în aceasta se află cheia tuturor lucrurilor.

— Este un borfaș obișnuit. Iată și povestea toată — grohăi Penn.

— O, nu, — obiectă blînd Dan. — Este vorba de faptul că timpul este pe terminate... și Kliger știa!

în românește de VASILE OROIAN

(va urma)

SPORT UNIVERS

Evenimentul sportiv al săptămînii trecute a fost fără îndoială partida de fotbal contînd pentru preliminariile CM dintre selecționatele **României** și **Ceho-Slovaciei**. Pronosticam în numărul trecut o victorie a tricolorilor români și aduceam cîteva argumente. Nenorocirea este că niciodată, să zicem în sport, tăria sau corectitudinea argumentelor nu suplinesc jocul efectiv. Jocul colectiv în teren, printr-un simplu accident, poate prăbuși și cea mai bună pregătire tehnico-tactică a antrenorului. Este exact ce s-a întîmplat, simbătă, cînd, trebuie

să o spunem, echipa noastră a jucat foarte bine, a dominat întreaga partidă, a avut avantajul terenului, dar... a lipsit șansa. Pentru că, neîndoios, ce altceva poate fi invocat atunci cînd jucătorii creează ocazii de gol numeroase și mingea nu vrea să intre în poartă ? Ce altceva se poate spune dacă pe unica acțiune mai hotărîtă a oaspeților, acestia înscriu un gol ? Nu poți spune decît că ai avut o zi nefastă. Nu e mai puțin adevărat că, totuși, cel mai bun jucător de pe teren a fost portarul echipei ceho-slovace care a apărat excepțional, salvîndu-și echipa de la o înfrîngere categorică. Iar atunci cînd n-a făcut-o, Lăcătuș a tras exact în picioarele lui (acest lucru s-a întîmplat după egalare, cînd echipa noastră a mai avut trei ocazii de a înscrie). Dar, ceea ce i-a reușit Stelei în partida cu Aarhus, cînd echipa militară a înscris în ultimul minut, nu a reușit tricolorilor, care au trebuit să părăsească terenul de joc sub privirile radioase ale ceho-slovacilor, bucuroși de rezultat, ca niște învinși, chiar dacă e vorba doar de un rezultat de egalitate. Oricum, dacă înainte de partidă se vorbea despre un meci hotărîtor pentru calificare, neagreîndu-se decît victoria, un deziderat al oricărui sportiv după meci se consideră că nu e nici o nenorocire, bun și egalul, campania e lungă, o să mai vedem. Acum așteptăm cu sufletul la gură rezultatul dintre Belgia și Țara Galilor, poate avem noroc, poate... Din păcate mentalitatea fotbaliștilor noștri a rămas tot la nivelul de mică ciupeală, batem aici, sîntem cei mai tari și cînd **trebuie** să cîștigi, clachezi inexplicabil, cu gîndul la jocul rezultatelor altora. Am început campania bine, fotbaliștii noștri s-au crezut cei mai tari din Europa, apoi ce s-a întîmplat ? O înfrîngere în Belgia (deh, a fost în deplasare) și un egal pe teren propriu (deh, mai sînt partide). Acum, spășiți așteaptă meciul cu Cipru, poate o victorie acolo... Așa judecînd lucrurile fotbalul se apropie mai mult de jocul alba-neagra.

Iată cum arată clasamentul :

1. Belgia	5	5	0	0	9— 1	10
2. România	4	2	1	1	13— 3	5
3. Țara Galilor	4	2	0	2	8— 7	4
4. Ceho-Slovacia	3	1	1	1	6— 3	3
5. Cipru	3	1	0	2	2— 2	2
6. Feroe	5	0	0	5	0—22	0

În încheierea acestor rînduri nu pot trece cu vederea o „premieră“ mondială a televiziunii române care, a prezentat echipele, pe toată durata intonării imnurilor naționale, cu spatele !

PĂCAT DE BASKETUL NOSTRU. Aminteam săptămîna trecută excelenta partidă de basket România — Suedia, în cadrul preliminariilor europene. Și aici, ca și la fotbal, lucrurile par identice. Mai întîi s-a spus că partida este hotărîtoare pentru calificare. **Mureșan** și **comp.** au jucat foarte bine și au cîștigat. Nimeni nu amintea și partida cu Ungaria. Și iată, că, după numai cîteva zile, cea mai importantă partidă a fost pierdută de basketbaliștii români în fața Ungariei, care repurta astfel prima (!) ei victorie. Ei bine, a trebuit ca prima victorie să fie tocmai în fața echipei României, ale cărei șanse de calificare la CE crescuseră simțitor. După această înfrîngere, adio turneu final, s-au calificat **Grecia**, ocupanta primului loc și **Suedia**, învinsa noastră. România pe locul trei. Păcat.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 23.11.—29.11.1992

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Bună dispoziție, optimism.
Marți : Două vești fericite.
Miercuri : Promisiune neonorată.
Joi : Azi vă caută norocul.
Vineri : Excese temperamentale, iritare.
Simbătă : Esuează o afacere.
Duminică : Un amic vă dezamăgește.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Farmecul dv. triumfă.
Marți : Ghionionul previzibil.
Miercuri : Polemici profesionale.
Joi : Vă paște un necaz minor.
Vineri : Surmenaj, suprasolicitări nervoase.
Simbătă : Două evenimente contradictorii.
Duminică : Vraja iubirii și atît.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Perioadă de deprimare acută.
Marți : Relații sentimentale afectate.
Miercuri : Singurătate, apatie, tristețe.
Joi : O provocare periculoasă a destinului.
Vineri : Un conflict minor, profesional.
Simbătă : Prudență, zi neproductivă.
Duminică : Veste bună de departe.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Mici disensiuni familiale.
Marți : Primiți bani.
Miercuri : Noi solicitări profesionale.
Joi : Indispoziție, viziuni pesimiste.
Vineri : Parfum, tandrețe, amor.
Simbătă : Cheltuieli neprevăzute.
Duminică : O afacere ratată.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Dovezi de mare amiciție.
Marți : Zi cenușie, monotonă, tristă.
Miercuri : Reușită profesională deosebită.
Joi : Totul vă merge din plin.
Vineri : Provocare amoroasă irezistibilă.
Simbătă : Decizie promptă și înțeleaptă.
Duminică : Mare sansă în amor.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Guturaiul vă joacă feste.
Marți : Mare satisfacție materială.
Miercuri : O indiscreție se răzbună.
Joi : Oscilații psihice, incertitudini.
Vineri : Somnolență, apatie, iritare.
Simbătă : Două vești contradictorii.
Duminică : Scurtă criză de gelozie.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Umor, bună dispoziție, farmec.
Marți : Întîlnire profitabilă.
Miercuri : Erotism, amor frenetic.
Joi : Toată lumea e a dv.
Vineri : O supărare trecătoare.
Simbătă : Mare bucurie în familie.
Duminică : Odrasla vă dă de furcă.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Esuează o afacere recentă.
Marți : Inițiative de mare viitor.
Miercuri : O veste proastă.
Joi : Suprasolicitări nervoase, iritare.
Vineri : Succes profesional deosebit.
Simbătă : Inspirație, creativitate.
Duminică : O vizită surprinzătoare.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Elan erotic dezlănțuit.
Marți : Indispoziție, pasivitate.
Miercuri : O veste bună vă remontează.
Joi : Jenă financiară profundă.
Vineri : Un nou ghionion vă deprimă.
Simbătă : O rază de Soare și bucurie.
Duminică : Confesiuni la gura sobei.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Mare reușită profesională.
Marți : Aminați o decizie importantă.
Miercuri : Totul vă merge din plin.
Joi : Se confirmă o presimțire.
Vineri : Întîlnire amicală deosebită.
Simbătă : Un motiv de optimism.
Duminică : Nu vă vedeți capul de treburi.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Cruntă deziluzie amoroasă.
Marți : Singurătatea ca balsam.
Miercuri : Noi oscilații sentimentale.
Joi : Sensibilitate crescută, iritare.
Vineri : Cerul dv. se însenînează.
Simbătă : Satisfacții materiale.
Duminică : Compromis sentimental obligatoriu.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Dantelă, catifea, amor...
Marți : Se confirmă o premoniție.
Miercuri : Un motiv de optimism.
Joi : Intrați într-o nouă afacere.
Vineri : Nu ocoliți loteria.
Simbătă : Călătorie de plăcere.
Duminică : Inspirație, productivitate.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate științifică mondială

Una din modalitățile prin care lumea științifică recunoaște meritele truditorilor săi este — în domeniul chimiei și a științelor surori — reprezentată de denumirea sub care se înscrie un element chimic în celebrul Tabel al lui Mendeleev. Nume de rezonanță universală își au locul aici. Pentru țara noastră, un astfel de eveniment s-a petrecut în 1936, cînd elementul cu numărul atomic 87 a primit — efemer din păcate — numele de **moldaviu**. A fost o performanță de mare prestigiu, datorată marelui fizician Horia Hulubei. El a identificat prin spectrometrie acest element doar intuit la vremea aceea, căruia Mendeleev i-a acordat în 1869 denumirea provizorie de ekacesiu. Acest element a mai fost observat în 1914 de o echipă de chimiști austrieci, în lanțul de transformări ale actiniului. Peste numai trei ani la propunerea fizicianului român, în 1939, elementul cu numărul 87 primește definitiv denumirea de franciu, datorită descoperirii făcute de franțuzoaica Marguerite Perrey.

Savantul **Horia Hulubei** (1896—1972) a fost profesor de fizică la Universitatea din București și membru al Academiei Române din anul 1955. Este autorul a multor studii științifice deosebit de importante în domeniul spectroscopiei și fizicii particulelor elementare, precum și în fizica reactiilor nucleare. Cînd în 1956 a fost înființat Institutul de Fizică Atomică din București, Horia Hulubei a fost onorat ca prim director al său. Trebuie menționat că în același an, România a fost membru fondator al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică de la Viena — data înființării 26 octombrie 1956.

Prima lege monetară

S-au împlinit anul acesta 125 de ani de la promulgarea primei legi monetare, care a statuat unitatea monetară națională leul și diviziunea sa banul — un leu avînd 100 de bani. Totodată, prin legea din 22.04/4.05 1867, se adera la Uniunea Monetară Latină prin sistemul de etalonare bimetalist, care avea în vedere aliajul de aur și argint. Trebuie amintit că această lege fundamentală în cadrul procesului de modernizare a economiei țării a intrat în vigoare la începutul anului 1868.

GUINNESS BOOK

CUM FAC DRAGOSTE SIAMEZII NESEPARAȚI

Condiția umană, cu cele mai tulburătoare aspecte ale ei, reprezintă cel mai picant capitol al oricărei Cărți a recordurilor. M-am oprit pentru acest text la gemeni și voi începe prin a remarca un fapt absolut uluitor, față de care imaginația noastră pare total depășită. Este vorba de cea mai celebră pereche de siamezi — doi băieți —, care au trăit uniți pînă la moarte.

Cunoscuți în Tailanda drept Chan și In, iar în SUA drept Chang și Eng Bunker, cei doi copii ai Asiei s-au născut la 11 mai 1811, în orașul tailandez Meklong. Piepturile lor erau unite printr-o membrană cartilaginoasă, iar la acea epocă operația de „independență" nu se cunostea sau era considerată ca avînd un pericol mortal. Puteți să vi-i imaginați jucîndu-se, mîncînd și dormind „lipiți"? Dacă reușiți, atunci următoarea probă este și mai și : cum făceau ei dragoste? La vîrsta de 32 de ani, în aprilie 1843, ei s-au căsătorit cu surorile Sarah și Adelaide Yates, în localitatea americană Wilkes County. Întrebarea de mai sus nu este una gratuită, căci cei doi frați siamezi neseparați au avut zece și respectiv doisprezece copii! Dar adevăratul șoc al condiției lor umane (după părerea mea) a fost momentul decesului. Ultima zi a vieții lor a fost 17 ianuarie 1874, cînd împliniseră 62 de ani. Ce tragedie sufletească s-a petrecut cu cel care a decedat ultimul? Între decesul unuia și al celuilalt au trecut trei ore! Un film cu acest scenariu ar fi, în mod sigur, o capodoperă.

Un alt caz excepțional este cel în care un om descoperă după nu mai puțin de 69 de ani (o viață!) că are un frate geamăn. Lloyd și Floyd s-au născut la 15 februarie 1917, în statul american Nebraska. Au fost adoptați de mame diferite și au căpătat nume noi. Viața lor a decurs normal, cu destine total independente. Ironia sorții s-a îmblînzit abia la 16 iunie 1986, cînd întîmplarea i-a reunit înainte ca să moară. Ei sînt gemenii cu cea mai lungă separație din lume, cu cea mai lungă perioadă de ignoranță reciprocă.

Cît de longevivi pot fi gemenii? Presupunerea că unul dintre ei are robustețea fizică și psihică mai subredă este infirmată de următorul caz, record mondial pînă la ora actuală. Eli și John Phipps s-au născut la 14 februarie 1803, la Affingh. ton, statul american Virginia. Datorită lor, statisticienii au putut calcula că există o șansă la 50 de milioane ca ambii gemeni să atingă 100 de ani. Astfel, Eli a decedat la venerabila vîrstă de 108 ani și 9 zile, la 23 februarie 1911, în Hennessey, Oklahoma. Despre John nu se știe decît că a supraviețuit fratelui său. Pe aceeași listă a gemenilor centenari figurează și Mildred și Mary Widman, din Saint Louis, statul american Missouri. Mildred a ratat pentru numai 44 de zile aniversarea celui de-al 105-lea an de viață, iar Mary l-a supraviețuit... Zestrea de surprize ale naturii este inepuizabilă.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR — METODA EREDITĂȚII

Incep prin a mulțumi tuturor celor care mi-au scris, promițîndu-le că vor primi răspunsul dorit. Confirm primirea scrisorii primită de la dl. N.P. din Germania, cu speranța că difuzarea revistei noastre în străinătate se va îmbunătăți. O scrisoare primită de la soții Almășan din Cluj va avea prioritate, din următorul motiv : d-na Almășan M. urmează să aducă pe lume un copil și ne dă toate datele necesare pentru aplicarea metodei — pentru prima oară — în scopul predicției sexului nouluinăscut și nu al verificării în sine a algoritmului nostru. O facem cu mare plăcere, așteptînd vești cînd fericitul soroc se va împlini. Iată datele : tatăl — n. 19.12.1962 ; mama — n. 19.09.1968 iar copilul a fost conceput în Balanță, 1992. Deci calculul arată astfel :

1. Zodia occidentală a conceperii copilului : Balanță, zodie masculină : **3m** ;
2. Zodia chinezească a conceperii copilului : Cîine—Metal—Venus—Taur (f) și Balanță (m), deci : **f+m** ;
3. Anul chinezesc al conceperii copilului : 1992, Apă, Mercur — Fecioara (f) și Gemeni (m), deci : **3f+3m** ;
4. Zodia occidentală a nașterii tatălui : Săgetător (m), deci : **m** (născut în decanul III al zodiei) ;
5. Zodia chinezească a nașterii tatălui : Șobolan, Apă, Mercur — Fecioara, (f) și Gemeni (m), deci : **f+m** ;
6. Anul chinezesc al nașterii tatălui : 1962, Apă, deci : **2f+2m** (ca mai sus)
7. Zodia occidentală a nașterii mamei : Fecioară (f), deci : **f** ;
8. Zodia chinezească a nașterii mamei : Cocoș, Metal, Venus — Taur (f) și Balanța (m), deci : **f+m** ;
9. Anul chinezesc al nașterii mamei : 1968, Apă, Mercur, Fecioara (f) și Gemeni (m), deci : **2f+2m**.

Făcînd totalul celor nouă etape, vom obține : 14m+11f. Metoda predicției zodiacale se arată net favorabilă pentru băiat. Avînd în vedere că este un caz deosebit, cînd viața copilului este încă intrauterină, vom recurge și la o completare a metodei, prin compararea formulei vieții intrauterine a copilului cu formulele vieților părinților (așa cum am scris într-un număr anterior). Deci formula vieții intrauterine a copilului este :

— anul chinezesc al conceperii : 1992, Maimuță de Apă, deci : Metal+Apă (Maimuța este vestică și are metamorfoza de esență Metal) ;

— zodia conceperii : Cîine, animal vestic, deci Metal.

— țara conceperii : România, renăscută în an de Pămînt (1989). Deci formula vieții intrauterine a copilului este : **Metal+Apă+Metal+Pămînt**. Formula vieții tatălui : anul nașterii este Tigru de Apă, deci Lemn+Apă ; zodia nașterii, Șobolan, deci Apă ; țara este Foc (1947 a fost Mistreț de **Foc**).

Deci formula vieții tatălui este : **Lemn+Apă+Apă+Foc** ;

Formula vieții mamei : anul nașterii : Maimuță de Pămînt, deci Metal+Pămînt ; zodia nașterii este Cocoș, deci Metal (și Cocoșul este vestic). Țara este tot Foc (ambii părinți s-au născut între 1947 și 1989). Deci formula vieții mamei este : **Metal+Pămînt+Metal+Foc.**

Să comparăm acum cele trei formule : tata : Lemn+2Apă+Foc
mama : 2Metal - Pămînt+Foc
copilul : 2Metal - Pămînt+Apă (caracteristicile vieții intrauterine).

Comparînd cele trei formule, se observă foarte clar că mama este aceea care transmite cele mai multe caracteristici copilului, de două ori Metal și o dată Pămînt (cu toate semnificațiile lor) caracteriologice. Dar în privința sexului? Statistica prezentă a autorului relevă că mama induce masculin și tata feminin, deci confirmarea metodei principale.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

● Sincera să fiu, draga mea **MIRELA D. (București)**, zău că nu știu să-ți răspund la nici una din întrebările pe care mi le-ai pus. „De ce — mă întrebi — cînd totul era frumos era bine și aveam o prietenie strînsă iar eu tineam la el, cum la nimeni n-am ținut, totul s-a năruit?" Nu știu... „De ce s-a sfîrșit o poveste de dragoste abia începută și care poate avea un sfîrșit mai fericit, decît mi-l închipuiam?" Păi, ce să zic, s-o fi întîmplat ceva! Ce anume? Habar n-am!... „De ce a plecat fără un cuvînt, fără o privire oricît ar fi fost ea plină de ură?" Păi pe mine mă întrebi, păcatele mele?! Îți înțeleg prea bine mîhnirea și dezamăgirea, dar la întrebările tale mai mult sau mai puțin retorice poți afla răspuns fie tu însăți, fie punîndu-i-le chiar lui... Știi, să mă aflu în treabă și să ghicesc ce-o fi fost și cum s-a rupt, numai așa, ca să am și eu ce zice și cu ce umple rîndurile, îmi displace din toate punctele de vedere. Așa că, dacă poți și ai încredere în mine, fii, rogu-te, mai ...narativă!

● Ce să zic, fiecare doarme așa cum își așterne! Cam așta-i „concluzia" scrisorii tale, draga mea **RALUCA I. (Pitești)**! După cîte scrisori pe această temă am primit în ultima vreme, mai că aș zice că tot mai multe fete nimerese „din întîmplare" peste bărbați căsătoriți și cu copii! Dragoste, pupiciuri, vorbe îmbătătoare, mîngîieri... ce mai, tot tacîmul! Pe urmă vin destăinuirile, „iubitul" își amintește subit de răspunderile conjugale, își la catrafusele și valea!, apar certurile cu părinții, anchetele de gradul III, lacrimile, „iadul", cîoburile inimilor sfărîmate, perpelirile cu nasu-n pernă dacă „m-a iubit sau nu", cazanele de a uita etc., etc. etc.. Bine barem că tu față de celelalte s-ar părea că ai dat peste un specimen mai acătării care s-a purtat „frumos", ca un Domn! Deși asta nu prea are mare valoare atîta vreme cît tot **faliment** (e la modă!) sentimental ai dat. Sigur, nu-i o fericire să-ți începi viața cu un pietroi de amintiri triste atîrnat de grumaz dar poate că pățania ta te va face să fii mai atentă pe ce lume te afli și vei înțelege că nu putem merge orbește, cu ochii închiși adică, „închipuindu-ne" că alergăm pe drumul de vis aurit al inimilor turmentate de iubire! Știi, riscăm nu numai să ne scîlciem pantofii, ci și sufletul... În rest, gîndește-te că a fost doar un accident (banal!) în viața ta și nimic mai mult. A FOST și gata! Deci mergi înainte, ce-a fost — a fost dar deschide bine ochii! Viața te așteaptă, te cheamă să-ți găsești un om întreg care să fie numai și numai AL TĂU, pe care să nu-l împarți niciodată cu nimeni! Doar așa vei deveni și tu un om demn de tine însăți, demn de iubire... Mai scrie-mi!

LAURA

POSTA by Air Mail

BOGDAN C. FILIPESCU, Gorj: Vă caracterizează temperamentul polemic în exces față de orice cunoaștere care l-ar putea face normal sau măcar eficient. Considerațiile referitoare la tema care v-a mobilizat cred că să-mi scrieți, aparțin unui nivel sub orice receptare. Nici o întrebare nu trebuie să „releve", deoarece este imposibilă orice departajare să transpară din răspunsuri. Amintiți-vă „cazul Petrache Lupu" într-un timp cînd revelațiile extrasenzoriale și cele biotelepatice au căpătat sens și accepțiune într-un aflux mai încărcat ca oricînd de semnele accelerării evoluției, cînd imaginile naive și autentice, deși depășite, înseamnă de asemenea că vă aflați într-o „inițiere stagnată". Ce înseamnă „extinderea" și „extinctia" este evident că încă nu aveți o înțelegere exactă a proprietății termenilor într-un context ideatic, ceea ce nu-i chiar de lăudat. Conotațiile referitoare la [illegible] aparțin unor lecturi mai vechi de care probabil afirmați platitudini și se simte că vi le prețuiți chiar. Un sfat: reprimați-vă elanul polemic atunci cînd nu cunoașteți corect domeniul căruia polemizați, și nu știți nimic nici despre cel căruia îi dați lecții...

PENTRU CEI INTERESAȚI: ● Societatea de Yoga și Parapsihologie vă invită la o conferință extraordinară Yoga, luni 23 noiembrie 1992, ora 17,30, în Sala Teatrului Bulandra, sediul de la Podul Izvor, str. Schitu Măgureanu nr. 1. **Relații și informații la telefon 780.10.45.**

● În curînd apare la Editura „Roza Vînturilor" cartea **„Reîncarnarea — sensul vieții și al existenței"**, semnată de **Paul Liekens**. Această carte a cunoscut pînă acum în Olanda trei ediții, bucurîndu-se de un mare succes în rîndul cititorilor.

H.I., Bacău; VASILE MIHAI VLĂDEANU, București; VARGANICI COSTICĂ, Fălticeni; C.P., Cluj; ENACHE MARIA, Iași: Relatările pe care ați binevoit să mi le transmiteți vor face **obiectul rubricii dedicate fenomenelor descrise. De asemenea,** vor fi inserate într-o carte despre fenomenologia paranormală. Vă mulțumesc și aștept în continuare scrisorile dumneavoastră...

CĂTRE CITITORI: Orice adresă a colaboratorilor noștri sau interlocutorilor redactorilor revistei **Magazin** pot fi comunicate numai cu consimțămîntul lor. În absența acestui consimțămînt, nu avem posibilitatea să vă onorăm rugămințile. În schimb aveți posibilitatea să le scrieți pe adresa revistei. Aceeași invitație este valabilă și pentru subsemnatul...

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

Cultura ciupercilor în gospodărie

În țara noastră, primele culturi de ciuperci s-au realizat în 1958. Extinderea cultivării lor în toate țările, se explică prin valoarea alimentară deosebită a ciupercilor, asemănătoare cu a cărnii. Valoarea energetică este de 37 Kcal/100g substanță proaspătă. Spre deosebire de celelalte legume, ciupercile nu necesită teren agricol, cultivarea lor putîndu-se face în spații restrînse, aflate la îndemîna fiecărui gospodar ca: pivnițe, magazii, poduri, verande, boxe, balcoane solarii, răsadnițe, grajduri, cotețe etc. Pe 1 m² amenajat din aceste spații, se pot realiza 60-90 kg ciuperci, în 3 serii pe an, reprezentînd 3 kg substațe proteice, față de 0,2 kg cît se poate asigura pe 1m² cultivat cu grîu. Cerințele ciupercilor față de mediu sînt relativ ușor de realizat. Pentru a asigura temperaturile optime, în diferitele faze de dezvoltare, cultura se plasează în lunile în care se pot asigura aceste temperaturi, cuprinse în general între 0 și 30°C. Umiditatea relativ ridicată din spațiile de cultură, se poate obține prin stropiri repetate ale spațiilor de circulație și chiar ale pereților și tavanului. Umiditatea relativă optimă, trebuie să fie de 80-85%, minima de 70-75% iar maxima de 90%. Controlul umidității se va face cu higrometrul cu fir de păr. Aerisirea este necesară pentru evacuarea bioxidului de carbon și înlocuirea lui cu aer proaspăt. Lumina nu este necesară germinării sporilor sau creșterii micelilului, dar este indispensabilă pentru fructificare. În ultimii ani au apărut soiuri de ciuperci (bureți) care cresc bine pe un substrat format din materiale mai ușor accesibile. De ex., cultivatorii din mediul urban, pot folosi următoarea rețetă: rumeguș sau talaș de foioase 80% (de la depozitele de lemne) + hîrtie (deșeuri) 10% + resturi bumbac 5% + mălai sau tărîțe 5%. În alte rețete se mai pot folosi frunze uscate, coji de floarea soarelui, puzderii de in și cînepă sau chiar buturugi de lemn. Micelilul se poate procura de la Stațiile de producerea micelilului (din țară) iar în București de la Agaricus SRL str. Năvodari 34 Tel. 68 23 47. Pentru cunoașterea tehnologiilor de cultură, se poate contacta Agenția Ciuperca tel. 65 15 54. Amănunte în legătură cu cultivarea ciupercilor au apărut și în nr 1 și 3/1992 al revistei Horticultura. Tel 41 32 30.

IOAN URSU

O pădure unicat

Socul (Sambucus nigra), un arbust exclus în ultimii ani din perimetrul așezărilor rurale, unde a cedat terenul pentru culturi necesare existenței umane, mai persistă astăzi în grupuri mici și izolate, la marginea, mai rar în interiorul pădurilor de cîmpie și deal. O excepție, unicat de creștere în masiv a socului există în cantonul silvic Valea Teiului din raza Ocolului Huși, județul Vaslui, unde ocupă 15 ha și deține 40% din compoziția vegetației forestiere și 70% din cea a arbuștilor (corn, păducel, singer, salbă moale etc.).

Socul din Valea Teiului deține și un record de longevitate, unele exemplare au peste 30 de ani, o înălțime de 6—8 m și impresionează prin grosimea tulpinilor (15—25 cm diametru).

Existența și menținerea pădurii de soc se datorează ocrotirii din partea titularului de canton, pădurarul Vasile Chiriac, care a preluat paza acestui teren în urmă cu 15 ani și a avut un cult pentru acest arbust ale cărui flori i-au redat în copilărie sănătatea, afectată de o congestie pulmonară. Includem la această protecție și contribuția fostului șef de ocol ing. M Moleavin, azi pensionar și născut pe meleagurile Basarabiei unde socul are o extindere mai mare în pădurile și așezările umane.

Pădurea de soc are și multiple funcții, constituind importante surse de materie primă pentru uzul casnic și industrial (ceaiuri, medicamente, sucuri, jeleuri, coloranți, cerneală, alcool). Fructele oferă în lunile de iarnă și hrană pentru nomazii aerului. Frunzele au o importanță acțiune la depoluarea și la oxigenarea aerului, contribuind toamna și la îmbogățirea solului din pădure. Florile diversifică peisajul și parfumează aerul.

Dr. VADIM NESTEROV

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 23.11.—29.11.1992

LUNI

Programul 1: 14.00 Actualități 14,20 Worldnet 15.10 Copiii noștri — viitorii muzicieni 16.00 S.O.S. Natura! 16,30 Muzica noastră de toți 17.00 Actualități 17,05 Emisiune în limba maghiară 18,35 Pro Patria 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.25 Concert jubiliar 21,35 Studioul economic. Teatru TV. Casa ciudată (Producție FR 3 Nord Picardie, 1982) 23.00 [illegible] 23,20 Actualități 23.35 Confluențe.

Programul 2: 16.00 Actualități 16,15 Desene animate 16.40 Tradiții 17,10 Veniți cu noi pe programul doi! 20,00 Album coral 20.15 Magazin auto-moto 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe 22.35 BBC: News From London

MARȚI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10.20 Super Channel 12,10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 14.00 Actualități 14.15 Muzica pentru toți 14.55 Preuniversitaria 16.00 Convorbiri-magazin 17.00 Actualități 17.05 Repere transilvane 17.25 Melodii și jocuri populare 18.00 Salut, prieteni! 19.00 Studioul economic 19.20 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca Poarta-te frumos! (SUA, 1951) 22.15 Michael Jackson în România (II) 22.45 Cultura în lume 23.15 Actualități 23,35 Meridiane ale muzicii.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.25 Studioul de literatură 17.25 Mic serial. Doamnele de la malul mării (Franța, 1979) 18.25 Tribuna non-conformiștilor 19.35 Video-satelit 19.10 [illegible] 20.15 Muzica azi 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22.35 BBC: News From London

MIERCURI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova Telematinal 10,00 Actualități 10,20 Film serial. Marc și Sophie 11,20 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13.00 Vîrsta a treia 13,30 Audio-vizual studio 14,00 Actualități 14,15 Civilizația montană 14,55 Preuniversitaria 16.20 Lumea sportului 17,00 Actualități 17,05 Arte vizuale 18,30 Oaspeți la festivalul internațional „Cerbul de Aur" 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Din voia Domnului (Franța) 21.45 Universul cunoașterii 23,00 Lumea ideilor. Statul și economia 23,30 Actualități 23,45 Armoniile nopții.

Programul 2: 16.00 Actualități 16,10 Desene animate 16.35 Video-clipuri 16,50 Teatru TV. Unchiul Vania de A.P. Cehov 18,20 Emisiune în limba maghiară 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC: News From London.

JOI

Programul 1: 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualități 10.20 C.F.I. Sansonetele Parisului 12,00 Ora de muzică 13,30 Jazz-magazin 14,00 Actualități 14,20 Tradiții 14,50 Preuniversitaria 16.00 Agenda muzicală 16,30 Forum 17,00 Actualități 17,05 Repere moldave 17,30 Drumuri în memorie 18,40 Trofeul „Carpați" la handbal feminin: România — Polonia 19,15 Studioul economic 19.45 Desene animate 20,00 Actualități 20.35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,45 Reflecții rutiere 22,00 Dosarele istoriei 22,30 Mica serenadă de W.A. Mozart 22,45 Ancheta TV. Dosarul „Căciulați" (I) 23,15 Actualități 23,30 Stadion.

Programul 2: 16.00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Motor! Incursiuni în lumea filmului 17.05 Emisiunea în limba germană 18,05 O viață pentru o idee 18,35 Convietuiri-magazin 19.35 Hai, tato, la „Iunion". Emisiune de divertisment 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC: News From London.

VINERI

Programul 1: 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități Meteo 10,20 Film artistic. Trei soți (SUA, 1950) 11.40 Super Channel 13.10 Ora de muzică 14.20 Mondo-Muzica 14.40 Medicina pentru toți. SIDA 15.25 Preuniversitaria 16,55 Actualități 17.00 Emisiunea în limba germană 18.00 Documentar științific 18,30 Divertisment internațional 18,45 Trofeul „Carpați" la handbal feminin: România — Croația 19,20 Viața parlamentară 19,45 Desene animate 20,00 Actualități 20.35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 21.45 Michael Jackson în România (III) 22,55 Top 10 23,30 Actualități 23.45 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2: 16,00 Actualități 16.15 Desene animate. 17,10 Sport-magazin 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC: News From London.

SIMBĂTA

Programul 1: 9,00 Bună dimineața! 10,10 Ala-Bala-Portocala! 11,05 Alfa și Omega 11,55 Itinerare spirituale 12,30 Ora de muzică 13,30: 7x7. Evenimentele interne ale săptămînii 14,00 Actualități 14,10 Reflecții rutiere 14,20 Desene animate 14,45 Amanda Lear Show (I) 15,10 Magazin cinematografic 16,10 Rugby: Barbarians — Australia (meci test). 18,15 Mapamond 18,45 Trofeul „Carpați" la handbal feminin: România — Ucraina 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20.35 Film serial. Twin Peaks 21,35 Concertul lui Michael Jackson de la București din turneul mondial Dangerous, 1992 23.35 Actualități 23,50 Desen animat de lung metraj. Ferma animalelor (Anglia).

Programul 2: 16.00 Actualități 16,15 Desene animate. Călărețul singuratic 16,40 Întîlnire cu baletul 17,40 Film artistic: **Doctorul Teyran (Franța, 1980).** 19,10 Clasici ai muzicii românești 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 Campionatele internaționale de badminton ale României.

DUMINICĂ

Programul 1: 8.30 Bună dimineața! Calendarul zilei 9,30 Ping, pong. Mini-magazin TV 10,20 Film artistic în serial pentru copii. Albul Bim — Ureche neagră. Ultimul episod 10.40 Actualități 10,50 Comemorări. Nicolae Bălcescu 11,25 Trofeul „Carpați" la handbal feminin: România — Germania 12,00 Viața satului 13.55 Actualități. Meteo. 14.05 Atlas 14,25 Fotbal: Cipru — România, în preliminariile Campionatului Mondial 16,20 Video-magazin 18.10 Galeria marilor români 18.40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20,35 Film artistic. Domnișoara Christina (Coproducție româno-franceză, 1992) 22.55 Duminica sportivă 23,10 Actualități 23,25 Maeștrii teatrului românesc.

Programul 2: 16.00 Actualități 16,15 Desene animate. Călărețul singuratic 16,40 Orașe și civilizații 17,10 Serată muzicală TV 19,45 Varietăți internaționale 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 Campionatele internaționale de badminton.

(După PANORAMIC T.V.)

medicina la zi

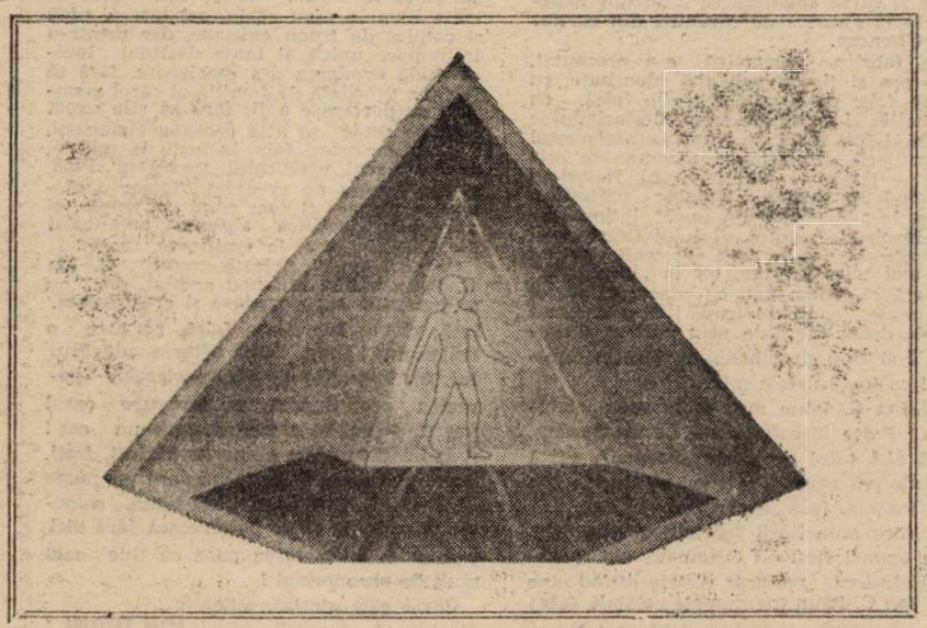

Nu se aseamănă bolnav cu bolnav şi boală cu boală

Tot în legătură cu atitudinea diferită a bolnavilor în faţa aceloraşi medicamente, atitudine de care am vorbit în articolul trecut, cineva afirma cu vădită maliţie, nu însă fără acoperire ştiinţifică, **că există două feluri de medicamente : unele care nu fac nimic şi altele, care, dimpotrivă, fac mai rău.** Dacă ţinem cont de ecoul psihologic pe care îl are în general cel mai anodin medicament, această afirmaţie nu este întru totul gratuită şi exagerată. Nu mai este nici o îndoială pentru nimeni, mai ales de cînd psihologia a pătruns în domeniul vast al ştiinţelor medicale, că fiecare medicament **acţionează nu numai conform proprietăţilor sale farmacologice, ci şi conform receptării sale psihologice şi chiar sociale.** Altul este, de exemplu, efectul penicilinei în perimetrul biologic al unui individ care din principiu nu crede în medicamente, şi altul, în limitele altuia, care vede în fiecare drog, un miracol al medicinei şi un mesager al sănătăţii. Altul este acelaşi efect al penicilinei în contextul unui deprimat sau în acela al unui individ structural tonic şi încrezător.

Mai este şi altceva : **fiecare bolnav este convins că îşi are boala sa, boală care nu se aseamănă decît ca nume cu cea a semenului său.** Boala este capabilă de un universalism pe cît de derutant, pe atît de imprevizibil şi de inepuizabil, adaptîndu-se fiecărui teren, deci organism în parte, şi imprimînd evoluţiei sale traiectorii diferenţiate de la individ la individ, în funcţie de această adaptare. Din acest motiv, **nu este corect de a vorbi despre boli, ci despre bolnavi.** Egoismul inevitabil şi în acelaşi timp legitim al bolnavului, metamorfozează boala conform propriilor constante ale organismului. Apoi, deşi boala şi implicit tratamentul ei pot fi generalizate şi supuse unor reguli normative, aceste elemente sfîrşesc, totuşi, prin a se constitui în boala şi în tratamentul cuiva şi într-un moment determinant al vieţii sale.

Fiecare fiinţă care suferă, îşi conferă cu de la sine putere şi as îndrăzni să spun în mod justificat, prerogativele unicatului. În acest sens, bolnavul vorbeşte despre gripa sa, despre ulcerul său, sciatica sa şi, ca atare, nu despre vreo boală abstractă, comună tuturor acelora care au neşansa de a o contracta. Această nuanţă personală este imprimată nu atît de boala însăşi, cît de răsunetul psihologic calitativ şi cantitativ al bolii în cauză. Există o trenă, mai mult sau mai puţin lungă şi mai mult sau mai puţin densă, proprie acestei mirese de prost augur, reprezentată de boală, trenă din care fac parte temeri, oscilaţii afective, anxietăţi şi reacţii de tot felul, şi care imprimă miresei în cauză şi implicit bolii un coeficient de acută personalizare.

Din acest motiv, **dacă diagnosticul odată stabilit, nu este şi plasat în cadrul psihologic, familial şi social al bolnavului, riscăm să cunoaştem gustul amar al ineficienţei.** Dacă, în consecinţă, vindecînd un individ de ulcerul său ne gîndim numai la cicatrizarea acestei răni minuscule şi nu-l eliberăm concomitent de tracţiunea şi opresiunea trenei menţionate mai sus, realizăm imaginea răscolitoare a unui om împiedicat, care se mişcă aidoma cailor cu picioarele legate, păscînd pe pajişti verzi. Nu este asadar totul să tratezi o ulceraţie, administrînd un medicament cum nu se poate mai adecvat, dacă nu îi dăm bolnavului în cauză şi senzaţia certă a vindecării. Medicamentul deci trebuie să corespundă nu numai bolii, ci şi bolnavului. Iată raţiunea pentru care bolnavul îşi doreşte un remediu într-un totul personalizat, care să se potrivească numai bolii lui.

ARCADIE PERCEK

GIMNASTICA RESPIRATORIE

Astmaticilor şi nu numai lor li se recomandă din ce în ce mai mult autoreglarea respiraţiei, punîndu-se accentul pe expiraţie, aceasta realizîndu-se printr-o gimnastică respiratorie. Se sfătuieşte tot mai mult bolnavul să facă mişcări respiratorii în care expiraţia să fie de 3—4 ori mai prelungită decît inspiraţia. Se înţelege că acest sfat nu este posibil de aplicat în timpul crizelor, dar gimnastica respiratorie se impune prin voinţa bolnavului în afara crizelor. În timpul expiraţiei bolnavul va număra cu voce tare, astfel încît fiecare număr să fie pronunţat timp de o secundă. De obicei, se reuşeşte să se numere pînă la cinci secunde, după care face o inspiraţie timp de o secundă. Prin exerciţii se va căuta să se prelungească mai mult durata expiraţiei. Este bine de ştiut — gimnastica respiratorie va fi recomandată **numai** în formele uşoare de astm bronşic şi **numai** în urma indicaţiei exprese a medicului. În acest fel, gimnastica respiratorie efectuată sub îndrumarea unui cadru specializat în cultura fizică medicală, este deosebit de utilă atunci cînd ea se face în perioadele dintre crize. Gimnastica respiratorie are în principal două obiective :

● O creştere a forţei de expiraţie, care are ca urmare reechilibrarea mecanicii respiratorii şi evitarea supradistensiei pulmonare determinate de inspiraţiile forţate pe care le fac bolnavii în mod spontan.

● **Prin gimnastica respiratorie se reuşeşte o mobilizare a diafragmului, prin transformarea tipului respirator fiziologic costal superior sau inferior în tip abdominal diafragmatic. Mişcările abdominale şi diafragmatice trebuie să se facă cu blîndeţe, în reprize, cu durată care să nu obosească bolnavul. Pentru gimnastica medicală, poziţia optimă este cea şezînd pe scaun, cu capul sprijinit pe coatele fixate de marginea mesei.**

Merită a fi sublinîat şi următorul fapt : gimnastica respiratorie care este făcută cu răbdare, poate permite bolnavului ca,

după un timp, să-şi poată controla respiraţia şi astfel să-şi poată suprima crizele astmatice. Tot prin gimnastica respiratorie se pot corecta unele deformaţii ale cutiei toracice, ce apar de obicei la persoanele la care astmul bronşic a debutat în copilărie.

Dr. FILEA IOAN IVANA

MICROBII, „ALCHIMIŞTI INVIZIBILI"

Cine sînt cei mai vechi strămoşi ai omului ? Indiscutabil că microbii. Nu, nu este nici-o exagerare, deoarece viaţa nu ar putea exista pe Terra fără aceşti „alchimişti invizibili". Chiar şi în situaţia în care o minoritate infimă de agenţi patogeni, luptă să o distrugă. Din vremuri imemoriale, microorganismele (bacterii, mucegaiuri, drojdii, alge şi viruşi) care ne populează aerul, solul, apa şi corpul asigură fermentarea alimentelor, fertilizarea terenurilor agricole, tratarea deşeurilor, purificarea apei. Ele contribuie şi la ameliorarea sănătăţii. Unii oameni de ştiinţă sînt de părere că numărul bacteriilor care se găsesc pe şi într-un individ l-ar depăşi pe cel al populaţiei planetei noastre !

În urma recunoaşterii potenţialului ce a avut loc de puţină vreme, oamenii de ştiinţă au trecut la acţiunea de conservare a resurselor microbiene. Se urmărea prin această conservare potenţarea efectelor benefice ale resurselor microbiene. Chiar şi tehnologii sofisticate s-au văzut înlăturate de „alchimiştii invizibili". Simpli microbi au fost puşi să „lucreze" pentru a satisface necesităţile omului în diverse domenii : agricultură, energie, sănătate şi tratarea deşeurilor. Prin fixarea biologică a azotului, o tehnologie agricolă revoluţionară, este posibilă mărirea producţiei la hectar fără a mai fi nevoie să se folosească îngrăşăminte chimice costisitoare. „Alchimiştii invizibili' sînt de mare folos omului, dar şi mediului ambiant, deoarece ei sînt în măsură să transforme deşeurile şi reziduurile agricole şi gospodăreşti în resurse preţioase. Iată că la Tokio a fost creat un „centru mondial de donaţii pentru păstrarea acestor resurse genetice, inventariate în VIVO. Invizibili fiind şi dacă nu este repartizat într-o colecţie, microbul poate uşor să se piardă. Şi nu este bine să se întîmple aşa ceva. La centrul amintit se află înregistrate peste 500 de colecţii de culturi microbiene.

RĂZBOIUL DIETELOR

Vă prezentăm în continuare alte „fronturi de atac", în cadrul acutului „război al dietelor'.

● Pentru Gerard Apfeldörfer, psihiatru şi psihoterapeut specializat în tulburări ale comportamentului alimentar, orice metodă de slăbit are un singur final : eşecul. Ce spune specialistul despre pacienţii care îl consultă ? Cei mai mulţi au încercat diverse diete înainte de a se decide să vină la medic. Cei mai mulţi cunosc foarte bine legile unei alimentaţii corecte, dar dietele au eşuat, nutriţioniştii nereuşind să le ofere soluţii salvatoare. Rolul psihoterapeutului este de a ajuta oamenii pentru o reconciliere cu trupul lor. Într-o primă fază Gérard Apfeldorfer analizează împreună cu pacienţii cauzele psihologice care-i determină să mănînce. „Mulţi obezi, constată el, elaborează o viaţa imaginară paralelă. Ei sînt incapabili de a reconstrui relaţiile sociale.

● Alimentaţia poate fi comparată cu sexualitatea. Trebuie ştiut ce se face din instinct. Nu se recomandă privaţiunile forţate, ci se impune moderaţia, consideră Colette Lefort. Specialista îşi aminteşte ca pe un eveniment deosebit în viaţa sa întîlnirea cu Gayelord Hauser, cel mai mare dietetician al secolului nostru, cel care consacra marile staruri ale Hollywood-ului. Sedusă de celebritatea dieteticianului american, a decis să studieze dietele magistrului pe bază de germeni de grîu sau lapte degresat. „Există o injustiţie genetică în faţa greutăţii. Important pentru a slăbi, spune Colette Lefort, este să-ţi defineşti personalitatea din punct de vedere alimentar'.

● În urmă cu 20 de ani dr. Jacques Moron cîntărea 117 kg. Astăzi, 87. Pentru specialistul francez obezitatea nu este numai un surplus de greutate provocat de o acumulare excesivă de grăsime, ci mai ales pierderea armoniei siluetei datorată unui surplus de grăsime acumulat în unele zone ale corpului. Dr. Jacques Moron aplică fiecărei localizări un tratament particular. Astfel, grăsimea de pe partea superioară a corpului, faţă, gît, umeri se poate corecta prin moderaţie în aportul alimentar. Grăsimea abdominală presupune corectarea surplusului de insulină şi adaptarea aportului de glucide. Grăsimea depusă pe fese şi picioare reflectă existenţa unor tulburări de circulaţie sau dereglări hormonale.

● Dr. Pierre Pallardy pledează pentru o terapie a corpului şi a sufletului. Cercetătorul a declarat un veritabil război regimurilor impuse forţat. „Oamenii visează soluţii miraculoase. De fapt ei trebuie învăţaţi să se împace cu ei înşişi şi să-şi cunoască corpul. În privinţa dietelor de slăbire cuvîntul de ordine esenţial este sănătatea pînteculul. Aceasta este al doilea creier. Nu se poate obţine nici un rezultat durabil dacă nu se reglează funcţiile de asimilare şi eliminare ale organismului.' În viziunea sa cei ce doresc să slăbească trebuie să considere ca alimente „otravă" cafeaua şi ceaiul, făina albă, orezul, mierea, dulceaţa, dulciurile.

● Alain Messegue, directorul unui centru de cură de slăbire deschis în Trévise nu uită să amintească faptul că Berlusconi, Benetton, Mastroianni şi multe alte mari vedete ale cinematografiei italiene, au trecut cel puţin odată pe la el. Într-o cură de 11 zile se poate „da jos" 10 la sută din greutate. „Formula noastră este bazată în proporţie de 60 la sută pe cure de plante, 30 la sută mod alimentar variat şi echilibrat şi 10 la sută odihnă". Slăbirea este teoretic relativ simplă, explică naturistul în ultima sa carte. Mai întîi este necesar să mănînci alimentele care permit cea mai bună asimilare, digestie şi eliminare posibilă. Un mic truc pentru a păstra silueta ? Să se bea multe lichide, să se mănînce cruditâţi din abundenţă şi să ne odihnim de mai multe ori pe zi aproximativ 30 de minute.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Întîmplări adevărate

O femeie și-a făcut singură o bombă atomică

Nu de puține ori am publicat în revista noastră despre unele persoane care s-au manifestat prin niște hobby-uri extravagante. Dar, considerăm că cel relatat mai jos, avînd ca protagonistă pe doamna Gillian Pearce, reprezintă un caz cu totul și cu totul ieșit din comun..

Cunoscută de concetățenii săi din orașul Paignton (Anglia) ca o persoană liniștită și serioasă, Gillian Pearce a apărut dintr-o dată în atenția mass-mediei datorită unui hobby extraordinar, menținut în cel mai mare secret în garajul locuinței sale aflată la periferia orașului.

Cine este Gillian Pearce? O doamnă distinsă, între două vîrste, cunoscută în Marea Britanie pentru studiile sale privind chimia organică și apreciate ca o importantă contribuție în acest domeniu. Dar nimeni nu cunoștea amănuntul că această doamnă specialistă de renume în chimie organică, era, în secret, și o specialistă în fizică nucleară, un hobby pe care-l cultiva de cînd era mult mai tînără. Îmbogățindu-și la superlativ cunoștințele teoretice, i-a venit ideea de a le pune în practică. În decurs de un singur an, în cel mai mare secret, a construit în atelierul ei improvizat o bombă nucleară!

„Este aproape incredibil cum a reușit să ducă singură la capăt și în mod științific construcția unei bombe nucleare", a declarat prof. Mark Phillip Jameson, de la Institutul de cercetări nucleare din Sussex (împreună cu colegii săi) după descoperirile făcute de poliția locală. „În interiorul garajului am găsit toate elementele și toate aparatele necesare pentru făurirea unei bombe atomice cu plutoniu. Nivelul radiației era peste limita admisă și de peste cinci ori superioară unei limite de siguranță. Și aș mai adăuga că a constituit un adevărat miracol faptul că bomba nu a explodat".

Deși Gillian Pearce cunoștea foarte bine noțiunile de fizică nucleară, nu luase nici o măsură de prevedere pentru un potențial dezastru de mari proporții. S-a constatat ulterior, de către comisarul David Daighton, care a condus cercetările, că Gillian Pearce reușise să sustragă de la centrul unde lucra mici cantități de plutoniu, pe care le depozita în micul ei garaj. Aici, la adăpost de orice bănuială, a reușit să construiască o bombă nucleară asemănătoare celor aflate în dotarea armatei britanice. Un vecin al ei, alarmat de faptul că ea ieșea din garaj îmbrăcată întotdeauna cu o salopetă de protecție specifică celor care lucrează într-un mediu radioactiv, s-a dus la poliție și a relatat stranie comportare a doamnei Pearce. Arestată de polițiști și reținută într-o închisoare, Gillian Pearce lăsa impresia că nu era conștientă de ceea ce realizase și care se putea termina cu o imensă catastrofă. Ea repeta mereu anchetatorilor: „Vă rog să mă scuzați, dar în fond nu am făcut nimic grav, cu excepția împlinirii vechiului meu vis, acela de a construi cu mîinile mele o bombă atomică". Este foarte probabil că poliția va propune să fie examinată de psihiatri.

Iată cum, printr-o întîmplare fericită, datorită unui denunț care la început părea lipsit de importanță, a fost înlăturată o imensă primejdie care ar fi provocat consecințe de neînchipuit nu numai pentru Marea Britanie, ci pentru întreaga umanitate.

GH. RUSSU

Record absolut în jocul coincidențelor!

Există fără îndoială și în jocul coincidențelor recorduri absolute! Deținătorul unei performante de acest fel este dl. Ion C. Păun, din București. Arestat politic prin anul 1949 și deținut în „celulele nenumerotate" ale securității din penitenciarul din Tîrgu Jiu, reușește să evadeze și să se angajeze ca muncitor necalificat la Fabrica de cărămizi din cartierul Ghencea.

La fabrica respectivă s-a prezentat, cum era și firesc, sub altă identitate, cu nume fals, cu o autobiografie falsă, cu o familie și o origine false, declarîndu-se orfan și fost copil de trupă la regimentul de artilerie din Craiova. Comuna de origine — falsă —, decide să fie Helești din Județul Roman. Numele părinților false, le-a declarat din pură întîmplare, „la inspirație", adică, fiul lui Dumitru și al Profirei, care au avut opt copii, el fiind cel mai mic. În fine, tot la „inspirație" declară că a fost dat, cu concursul obștei comunale, copil de trupă! Și-a declarat actele drept pierdute prin gări și a reușit să-și facă documente la Miliția Capitalei cu toate datele false.

Dl Ion C. Păun nu-i moldovean, ci oltean! Falsa identitate era de moldovean. Pînă aici totul ar părea „normal", adică o tentativă reușită în mod strălucit. De aici înainte, însă, apare incredibilul.

Printre muncitorii fabricii se afla și... sora mamei fictive! Originară din comuna Helești, „mătușa" Aglaia aflînd cine este Ion C. Păun (pe numele celălalt, fals,) l-a recunoscut ca... fiind al răposatei mame fictive! Și-a declarat calitatea de mătușă fericită că are lîngă ea, în fabrică, un băiat din neamul ei! Mătușa fictivă, Aglaia, știa totul despre... familia din Helești al cărei descendent se declarase evadatul oltean! Toate numele coincideau, numărul copiilor, totul, totul... Deseori mătușa fictivă, fără să știe că are de-a face cu o coincidență incredibilă, plîngea alături de Ionică destinul familiei lui, necazurile îndurate de el, sărmanul copil, plecat de-acasă la șase anișori de la buna sa soră... Ulultor era faptul că toate numele erau reale, existaseră, pînă și copilul de trupă existase, dar printr-o întîmplare unică, îi luase destinul Ionică după evadarea din închisoare, fără să fi auzit vreodată de familia al cărei membru se declarase a fi, fără să știe exact cam pe unde se află comuna Helești. Tot ce declarase fals, inclusiv la miliție, devenise real, verificabil „pe teren". Pînă și garnizoana pe care intenționat o alesese, unde ar fi fost copil de trupă și spre a-și justifica absența accentului moldovenesc, era, la verificare, reală!

Datorită unor „nefaste greșeli", dl. Ion C. Păun a fost din nou arestat, dar nu ca persoană care evadase și era căutată, încă, ci ca identitate falsă, pe care o trăise mult timp. După aflarea adevărului, un inspector al penitenciarelor povestea pretutindeni cu stupoare cazul Ion C. Păun. Și a fost desigur un caz! A-ți imagina niște nume de părinți, frați, rude, a desprinde la întîmplare un nume de comună și a reuși incredibila coincidență ca toate să se potrivească fără nici o lacună, întîmplarea pare că ține mai mult de paranormal!

Cazul este atestat, autentic...

ION TUGUI

Ce mai inventează oamenii!

Privind acest vehicul cu cinci roți, într-un sfîrșit de secol care cunoaște o rată „demografică" în sporul de mașini, fără precedent, ți se naște întrebarea, deloc răutăcioasă: Ce mai inventează sărăcia? Iată, inventează mijloace de transport (oameni și mărfuri) care funcționează cu sfertul de cal putere al picioarelor omului.

Toate laudele i se cuvin d-lui Emanoil Benchea, din Blaj, autorul mijlocului de transport cu cinci roți. Se vede că dumnealui este o fire născocitoare, și își folosește imaginația atît cît îi stă în puteri. Putem observa în fotografie că vehiculul funcționează. Nu știm cum se simte „motorul" atunci cînd trebuie să urnească din loc și să ducă mai departe cele 300 kg — capacitatea în kilograme a celor patru roți de a susține o sarcină! Asamblarea este interesantă, însă n-ar mai fi interesant să ne vedem orașele populate de astfel de vehicule; dacă s-ar întîmpla așa ceva, ilustratele color din România ne-ar propulsa „exotic" cam cu un secol în urmă — chiar dacă alături de un convoi de cicliclete precum cea din imagine, am vedea trecînd un Mercedes!

Felicitîndu-l pe autor, îi dorim succes. Oricum „carburantul" alimentar este obligatoriu pentru tracțiunea umană, iar în felul acesta scumpirea benzinei trece pe lîngă proprietarul cicicletei fără nici o reacție din partea dumnealui. Cei interesați de acest mijloc de transport — mărfuri și, de predilecție, copii! — îl pot telefona d-lui Benchea la Blaj: 10 279

Panică: Marțienii au debarcat în New Jersey

Vă propunem, stimați cititori, ca, începînd cu acest număr, să fim martorii unor întîmplări adevărate înscrise cu litere mari în cartea istoriei. Pentru început, să poposim în America anilor "30.

Era duminică, 10 octombrie 1938. Orson Wells, pe vremea aceea necunoscut marelui public, s-a prezentat la studiourile de radio CBS pentru a da viață emisiunii sale săptămînale. Programul serii a fost anunțat și Orson Wells a intrat pe post. Vocea sa era gravă, tonul îngrijorat. „Stim cu toții, a spus el, că încă de la începutul acestui secol planeta noastră a fost vizată de inteligențe superioare. Se pare că în prezent, aceste spirite necunoscute s-au hotărît să pună în aplicare planurile lor diabolice de distrugere a Terrei".

Programul continuă cu un buletin meteorologic, urmat de acordurile unei melodii sud-americane, întreruptă însă brutal de un anunț: „Un obiect zburător neidentificat a aterizat într-o fermă din Grovers Mills, în New Jersey. Poliția și forțele armate se îndreaptă către zona respectivă. Nu părăsiți aparatele de radio, vă vom ține la curent pe măsură ce vom obține noi informații".

Muzica reîncepe, dar curînd este din nou întreruptă: „Stimați ascultători, zona Grovers Mills a fost ocupată; corespondentul nostru Jack Wexley ne transmite știri de la fața locului. (Trupa de actori ai lui Orson Wells, de la Mercury Theater intra în joc; o voce strangulată de emoție intră pe post). „Zeci de creaturi ciudate se apropie de noi — spune așa-zisul corespondent de presă. „Oh, Doamne, marțienii au debarcat la noi în țară" Apoi se lasă un moment de liniște sinistră. O voce adaugă abia reușind să articuleze cuvintele: „Corespondentul nostru de presă este în pericol de a fi ucis. Este prima victimă a marțienilor".

În studioul radio, actorii abia își stăpînesc rîsul. Orson Wells anunță că meteoriți stranii cad într-o regiune învecinată. Din acest moment, ei ignoră panica, groaza ce s-a instalat în sufletul miilor de ascultători ai emisiunii. Întreaga trupă de actori se mobilizează pentru a da noi relații privind evoluția dramaticei situații. Montajul sonor este perfect. Se aud sirene de poliție, strigăte disperate, scîrțîit de roți. Un imitator al vocii președintelui Franklin Roosevelt cere națiunii „să rămînă unită în fața pericolului, să nu lase să se instaleze panica". Acest apel produce însă o dezordine inimaginabilă. Imediat, mii și mii de americani își părăsesc domiciliile. Mii de vehicule se pun disperate în mișcare, producîndu-se încurcături teribile de circulație. Sute de persoane aleargă zăpăcite încolo și încoace, absolut debusolate, cu capetele acoperite de prosoape, deoarece credeau că gazele asfixiante sînt arma favorită a marțienilor.

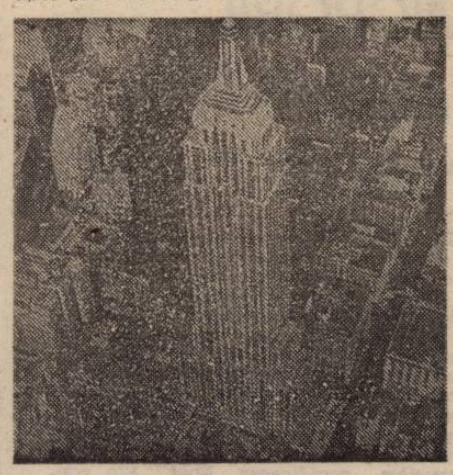

„Era o seară frumoasă care părea să nu pună probleme polițiștilor, povestește mai tîrziu Orson Wells. Dar acestia nu dispuneau de aparate radio, în plină stradă. Așa că vă imaginați nedumerirea lor în fața acelui spectacol nemaiîntîlnit al străzii. Cînd au aflat despre ce era vorba, o emisiune de radio concepută după o piesă de teatru semnată de H.G. Wells, au încercat să liniștească populația, să o convingă că nu este nici un pericol, dar lumea nu mai putea să creadă așa ceva". Poliția a primit peste două mii de apeluri telefonice în mai puțin de o jumătate de oră. Unii deja mărturiseau că au văzut marțienii, niște indivizi mai înalți decît zgîrie-norii, cu fețe monstruoase și cu antene pe cap.

În acest timp, echipa de actori își continua emisiunea, nestiind ce se întîmplă în stradă. Pînă cînd în studio a apărut un echipaj de poliție. Ce-a urmat? Postul de radio a lansat scuze repetate auditoriului său. Ziarele s-au aruncat asupra „afacerii cu marțieni". Plîngerile din partea oamenilor au curs suvoi. Și, totodată, de la această farsă (involuntară) porțile carierei s-au deschis larg pentru Orson Wells.

AURORA POPESCU

verificați-vă cunoștințele

DIN CULISELE ISTORIEI

Istoria ca spectacol, istoria ca paradă de măști la un carnaval de patimi dezlănțuite, de amoruri secrete sau viclene, de vicii și crime pudic învăluite în hlamide regale, va fi fost nu o dată imaginea vremilor care s-a întipărit în memorie atunci cînd șirul fără sfîrșit al aventurilor galante, încheiate deseori prin crime, semnifica trecerea prin lume a ființei celor atotputernici... Este, dacă doriți, o altă față a istoriei, o istorie măruntă, de alcov, mici bîrfe și condamnări tainic „motivate", o istorie însă nu mai puțin aptă să caracterizeze personalitatea unor oameni pe care hazardul, după bunul lui plac, i-a destinat să personifice onoarea, puterea, bogăția, fericirea, dar și ignoranța viciul, imoralitatea, toate drapate sub falduriile „rațiunii de Stat". În plus, capriciile destinului au făcut ca, adesea, viața eroilor din prim-planul istoriei să aibă ciudate întorsături ce întăresc impresia că — mărire sau decădere, totul e zădărnicie, totul e o simplă schimbare de decor într-o piesă cu aceiași eroi ce rămîn pentru alte generații doar palide... umbre pe pînza vremii ! Pentru azi, am selectat cîteva asemenea „secrete" ale acestei istorii a „oamenilor mari", răspunsurile corecte oferindu-le în numărul următor.

1. Relațiile de rudenie dintre Cezar și Lucreția Borgia au fost de : a. — frate și soră ; b. — tată și fiică ; c. — fiu și mamă ; d. — soț și soție.

2. A fost de două ori regină a Franței, însă cu doi soți : a. — Anne de Bretagne ; b. — Anne d'Autriche ; c. — Anne de Beaujeu ; d. — Anne Boleyn.

3. Apriga țarină Ecaterina a II-a a Rusiei și-a ales drept amant pe : a. — Emelian Pugaciov ; b. — Rasputin ; c. — Boris Gudunov ; d. — Potemkin.

4. A fost regină a Franței dar a murit decapitată în Anglia : a. — Maria Antoaneta ; b. — Maria Tudor ; c. — Maria Stuart ; d. — Maria de Médicis.

5. A fost regină a Franței pentru ca, ulterior, să devină regină a Angliei : a. — Anne de Joyeuse ; b. — Marguerite de Lorraine ; c. Aliénor d'Aquitaine ; d. — Jeanne d'Armagnac.

6. A fost o celebră nimfomană : a. — regina Mary ; b. — regina Wilhelmina ; c. — regina Margot ; d. — regina Blanche.

7. A fost un la fel de celebru homosexual : a. — Nero ; b. — Caligula ; c. — Alexandru Macedon ; d. — Atila.

DANIEL VERBINA

(Răspunsurile în numărul viitor)

Muzică și... muzică

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

1. Melodia „Carmina Burana" face parte din cantata cu același nume a compozitorului german Carl Orff, cunoscut inovator al genului liric. Lucrarea este inspirată din muzica medievală ca și alte două lucrări ale sale : „Catulli Carmina" și „Triumful Afroditei".

2. Piesa interpretată de Nana Mouskouri este aria Normei, rugăciunea Casta Diva din opera Norma de Bellini.

3. French-cancanul văzut în atîtea filme și spectacole de revistă se dansează pe muzica din opereta „Viața pariziană" de Offenbach. Motivul muzical respectiv apare și în opereta sa „Orfeu în infern".

4. Melodia „Because" de pe discul Abey Road al lui John Lennon porneste de la arpegiile inversate ale „Sonatei Lunii" de Ludwig van Beethoven.

5. Cavalcadele din filmele amintite au ca fond muzical uvertura la opera Wilhelm Tell de Gioacchino Rossini.

— Cînd ți-oi spune ce-am văzut în viață ai să vezi că poveștile de groază ale lui Ray Bradbury sînt niște comedioare nevinovate.

FEL DE FEL

● **Fototerapie** (cură efectuată prin expunerea pielii la lumina produsă de lămpi) se datorează medicului danez Niels Ryberg Finsen. Pentru studiile sale privind efectele biologice ale luminii și radiațiilor solare în anul 1903 i-a fost conferit Premiul Nobel.

● **În anul 1952**, după încetarea din viață a lui C. Welzman (care a fost primul președinte al statului Israel), marele savant Einstein a primit oferta de a-l succeda la președinție. Oferta nu a fost acceptată.

● **Un record** însoțit aparține lui Joseph-Elzear Bernier (18[illegible]). A fost un mare amator de excursii pe mare. Într-un carnet personal el a trecut de fiecare dată lungimea călătoriei întreprinse încă din tinerețe. Cînd a încetat activitatea sa de căpitan el a totalizat numărul zilelor și distanțele parcurse, rezultînd că distanța străbătută corespunde cu de 27 de ori în jurul Pămîntului.

Test

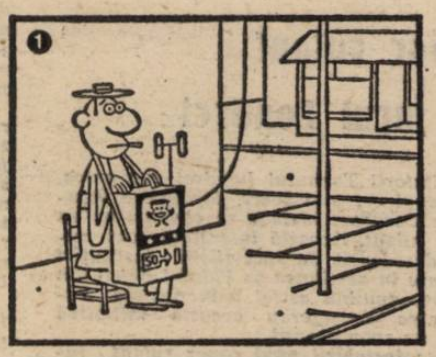

OPT DIFERENȚE

Care sînt cele opt mici diferențe grafice între cele două desene ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT
PATRU DESENE ASEMĂNĂTOARE

Nr. 1 cu E—5, nr. 2 cu E—7, nr. 3 cu C—3, nr. 4 cu C—6.

cînd ați rîs ultima oară

● *Un individ deschide ziarul și citește : „La Los Angeles este călcat de mașini un om la fiecare oră". Individul clatină din cap și exclamă : „Bietul om !"*

● *Proaspătul tată intră să-și vadă soția. Aceasta îl întreabă :*
— Ai văzut micuța ?
— Da, răspunde el jenat, lasă, n-o să divorțăm pentru atîta lucru.

● *Iubitule, spune-mi, ce preferi? O femeie frumoasă sau o femeie inteligentă ?*
— Nici una, nici alta, iubito ! Știi foarte bine că te iubesc numai pe tine

● *Într-un „Jaguar", un tînăr distins rulează în spatele unui camion de 12 tone, care poartă inscripția : frîne puternice. La un stop camionul frînează brusc și dinețeles Jaguarul intră cu totul sub el. Șoferul camionului coboară din cabină, se apropie de bietul tînăr în mașina sa făcută acordeon, și-l întreabă :*
— Ia spune, cum faci să te oprești cînd nu sînt eu în fața ta ?

● *Așadar, vă ocupați cu sportul. Ați obținut ceva succese ?*
— Foarte multe. Am fost scutiți de toate obligațiile.

● *Profesorul : John, dă-mi două exemple de pronume !*
John (neatent) : Cine, eu ?

„OAMENI ȘI NUME"

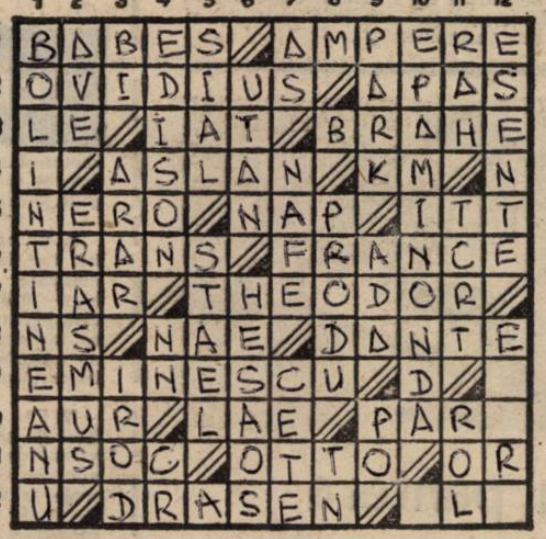

ORIZONTAL: 1) Medic român (1854—1926), autorul primului tratat de bacteriologie din lume, unul din fondatorii bacteriologiei moderne (Victor) — Fizician și matematician francez (1775—1836), unul dintre întemeietorii electrodinamicii moderne (Andre-Marie) 2) Poet latin (43 î.e.n. —16 e.n.), exilat de împăratul August la Tomis — Indian din triburile Texasului 3) Liviu Ene — Vîrf de iatagan — Astronom danez (1546—1601), profesorul lui Kepler, care în observațiile sale a ținut seama de refracția luminii și a întocmit un catalog cuprinzînd 777 de stele (Tycho) 4) Specialistă cunoscută și pe plan mondial (1897—1987) care a dat oamenilor Gerovitalul H—3, destinat tratării îmbătrînirii (Ana) — Kilometru 5) Unul din cei mai cruzi împărați romani, (37—68) care a pus la cale asasinarea mamei, fratelui și a soției sale — Plantă erbacee folosită ca furaj — Institutul pentru Tratamente Termice (sigla) 6) Element de compunere cu sensul de „peste" — Scriitor francez (1844—1924) unul din marii scriitori ai lumii, premiul Nobel pentru literatură în 1921 (Anatole) 7) Din nou — Prenumele unui mare pictor român, cofondator al Școlii Naționale de Arte Frumoase (Aman) 8) Nichita Stănescu — Provine de la Nicolae — Părintele poeziei italiene și unul din marii poeți ai lumii (Alighieri) 9) Luceafărul poeziei românești 10) Metal prețios — Provine de la Ilie — Renumit chirurg francez (1516—1590), supranumit „părintele chirurgiei moderne" (Ambroise) 11) Localitate în sud-estul Republicii Guineea Ecuatorială — Organist și compozitor german (1804—1877) (Julius) — Oppenheimer Robert 12) Scriitor englez (1631—1700) autorul unui „Eseu asupra poeziei dramatice (John) — Riu în Noua Guinee.

VERTICAL: 1) Poet și om de stat român (1819—1872), mare om politic progresist al generației din 1848 (Dimitrie) 2) Salut roman — Umanist olandez (1467—1536) profesor de teologie la Cambridge, ideile sale avînd o mare influență asupra Renașterii europene 3) Barrow Isaac — Rareori — Personaj biblic 4) Fizician și inventator american (1847—1931), a construit fonograful, lampa cu incandescență etc. — Bine! — Charles Riviere 5) Inveliș extern al Pămîntului, cu o grosime ipotetică de circa 100 km, care după mineralogul și geochimistul sovietic V.I. Vernadski (1863—1945) ar corespunde cu litosfera — Scriitoare franceză (1766—1817), fiica bancherului Necker, ale cărei scrieri au pregătit apariția romantismului francez (Germaine de) 6) Cunoscut poet român (n. 1930) (Tiberiu) — Poet grec (sec. al VIII [illegible] e.n.), autorul poemelor didactice „Munci și zile" și „Theogonia" 7) Compus — Fructul comestibil al plantei ketmia din Orientul Apropiat — Gloate 8) Produce aproape tot! — Titulescu Nicolae 9) Medic și explorator scoțian (1771—1866) (Mungo) — Intrare în adăpost! — Poloniu (simb.) 10) General și om de stat grec (418—362 î.e.n.), care a asigurat supremația Tebei, învingîndu-i pe spartani la Leuctra și Mantineea unde a și murit 11) Început de rahitism! — Trustul de Construcții Rețele Telecomunicație (sigla) — Partitură scenică 12) Substanțe volatile foarte concentrate — Ministru de finanțe al Franței (1595—1650) (Michel)

TIUREAN I. NELU
Blaj

Dicționar: NSOC — OTTO — FDY — SIAL — NAFE

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

GEOGRAFIE

ORIZONTAL: Antananarivo — Cehoslovacia — Riad — Puiu — Es — O — I — Ciad — Gt — Palma — Z — Sena — Oman — Verona — Lan — Ineu — Ems — E — Dat — Liov — P — Canada — Kama — Ra — Olanda — An — Olt — Indo — Uli — Nitra — Anglia

Nr. 47 (1631) din 21 noiembrie 1993

Caleidoscop

magazin

40 de ani la volan fără accidente

Jacqueline Kaplan, o automobilistă din Vandouvre-les Nancy, a primit la, vîrsta de 83 de ani, „Frunza de platină", cea mai înaltă distincție acordată în Franța conducătorilor auto care au la activ 40 de ani de conducere sau 270.000 km. parcurși fără accidente. Venerabila doamnă și-a obținut permisul de conducere în anul 1946 și de atunci nu a încetat niciodată să conducă automobilul atît în Franța, cît și în alte țări europene.

Cu pantera în avion

Călătorii obișnuiți să folosească des avionul, nu sînt surprinși dacă observă și pasageri care nu se pot despărți de pisicile lor, de ciinii lor sau de coliviile cu mici păsări cîntătoare. Totuși, călătorii dintr-un avion pe o linie internă din SUA au fost surprinși cînd au văzut printre pasageri o doamnă ținînd în brațe un pui de panteră neagră. Au mai aflat cu acest prilej că patrupedul este cu totul inofensiv, că se numește Kara și este născută în parcul zoologic din Nashville (Tennessee) este transportată de o însoțitoare specială la parcul zoologic din San Diego (California) unde se turnează un film documentar despre viața animalelor sălbatice. Ca o viitoare vedetă a filmului, Kara s-a comportat în avion pe măsura așteptărilor, adică ignorînd pe muritorii de rînd.

Microorganism care produce hidrogen

Ministerul nipon al Comerțului și Industriei (MITI) a lansat un proiect de cercetare cu scopul de a pune la punct noi tehnologii de producerea hidrogenului din bacterii. Prevăzut a se derula pînă în anul 2000, proiectul beneficiază de participarea companiei italiene Enitricherche SpA și a cîtorva concerne japoneze, cum ar fi Tokyo Gas, Kajima Corp., Ishikawajima-Harima Heavy Industries și Fuji. Cercetătorii niponi au descoperit în Japonia un microorganism care trăiește în lacuri și mlaștini capabil să producă hidrogen. Firmele participante la proiect vor încerca să sporească „productivitatea" acestui microorganism prin intermediul ingineriei genetice și să obțină produse pe bază de proteine care să poată fi utilizate în industria farmaceutică.

■ **Incepînd din primele decenii ale secolului al XIX-lea, arderea combustibililor fosili, mai cu seamă a cărbunelui, a devenit un fenomen din ce în ce mai amplu. Nivelurile conținutului de bioxid de carbon al atmosferei au început să crească continuu în jurul anului 1900 și au ajuns în 1987 la 340 de părți dintr-un milion.**

■ **În Elveția, transformarea unui automobil obișnuit într-un electromobil este de două ori mai scumpă decît echivalentul său cu motor pe benzină. Numai bateria cîntărește 300 kg, iar acumulatorul electric costă între 3300 mărci**

TELEGRAME

(acumulator cu plumb) pînă la 100 000 mărci (bateria fiind din argint și cadmiu).

■ **Se anticipează de pe acum că nu vor fi efectuate demontări de centrale atomoelectrice în anii 2010—2020 cu tehnologia anilor '80. Competiția internațională este mare, iar piața potențială de desfacere se anunță a fi și ea deosebit de importantă.**

■ **Ca și majoritatea astrilor, Soarele se rotește în jurul său, dar viteza de rotație nu este peste tot aceeași. Soarele se rotește mai repede la Ecuator (într-o perioadă de 27 de zile) decît la pol ! El este înconjurat de elemente ce formează un echivalent al atmosferei.**

■ **Pentru Asia de sud-est, media biomasei pădurilor tropicale a fost supraestimată. Ea este 25 kg pe km² și nu de 50 kg pe km². Aceste reevaluări nu justifică însă despăduririle și folosirea arborilor drept combustibil, acțiuni care contribuie la creșterea cantității de CO_2 deversate în atmosferă.**

■ **Maladiile transmisibile sexual afectează mai puternic populațiile minoritare din S.U.A. în comparație cu populația de rasă albă. Studii realizate recent relevă că, deși negrii nehispanici constituie doar 11,5 la sută din populația Statelor Unite, în rîndul lor s-au depistat 76% din numărul total de cazuri de sifilis și 78% din cele de gonoree. Albii nehispanici (80% din populație) nu reprezintă decît 12% din cazurile de sifilis și 16% din cele de gonoree.**

■ **„Grupul de sinteză", o comisie de specialiști desemnată de Casa Albă în vederea recomandării unor noi tehnologii pentru continuarea explorării spațiului cosmic, prin folosirea de astronave cu oameni la bord, a ajuns la concluzia că o călătorie spre Marte ar necesita fonduri de circa 400 miliarde de dolari. Este mult ? Este puțin ?**

■ **Cealaltă experiență efectuată în timpul aceluiași zbor spațial a permis o mai bună înțelegere a mecanismelor de elaborare a unor aliaje metalice datorită observării transformărilor de fază (evaporare și condensare).**

Lumînarea care vindecă

Pentru a face să dispară durerile de cap, în unele țări se folosește o lumînare specială care se fixează în ureche și apoi se aprinde. După cum susțin cei care au recurs la această veche metodă folosită pentru prima dată în India, în scurt timp durerea dispare ca prin farmec. Nu este vorba de o înșelăciune sau un sistem atribuit magiei. Este vorba de o terapie practicată din antichitate în India și care s-a răspîndit în multe țări din Europa. Lumînarea este compusă din ierburi terapeutice amestecate cu o miere deosebită. Se renunță, astfel, la obișnuitele tablete care, consumate în cantități mari, pot da naștere unor afecțiuni ale stomacului.

Lipsesc doar cuvintele

Ce scenă familiară !... Este ceva uman în instinctul matern al acestei cătele care poartă pe străzile Londrei, într-un cărucior special, un cățel-păpușă ? Într-un mers impecabil și dezinvolt, ca un adevărat manechin, patrupedul riscă să ne facă să credem că aparține speciei umane. Adevărul este că nu este vorba de un cîine obișnuit, ci de Emma, o cătea cunoscută în toată Anglia, grație însușirilor pe care le-a cîștigat în urma unor lecții îndelungate de dresaj.

Covor rulant în jurul Londrei

Vizitatorii Turnului Londrei vor putea, în timpul cel mai scurt, să admire Bijuteriile Coroanei lăsîndu-se conduși pe un covor rulant. Această intenție a fost recent dezvăluită de specialiștii instituției care are în gestiunea sa Palatul Regal din Londra, anulînd astfel neîncrederea celor care considerau această inițiativă drept un zvon absurd.

Ideea instalării unui covor rulant fusese emisă anterior recentei anunțări a dispunerii Bijuteriilor casei regale britanice într-o nouă sală, în scopul evitării formării lungilor cozi la intrarea în expoziție. Noua inițiativă va fi pusă în aplicare în primăvara anului 1994.

„Oricum, nu va fi o cursă de cai în jurul standurilor pe care sînt expuse bijuteriile, deoarece viteza covorului va fi foarte, foarte lentă", a afirmat un responsabil al palatului regal. De altfel, Guvernatorul Turnului Londrei, maiorul Christopher Tyler, a anunțat că nu va fi întreprinsă nici un fel de acțiune care ar putea să stîrbească ceva din „demnitatea bijuteriilor".

În prezent, vizitatorii pot să circule în jurul standurilor care expun odoarele Albionului cu o singură interdicție, aceea de a nu se opri din curculație.

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

VA FI DESCIFRATĂ TAINA „FÎNTÎNILOR" ALBASTRE ?

Reclamă cu orice preț

Se spune că reclama este sufletul comerțului. Pătrunși de acest elementar adevăr, responsabilii unui sector de publicitate ai unei întreprinderi de băuturi din Asti au avut o originală ideea lansînd pe canalele din Veneția o enormă sticlă cu datele corespunzătoare reclamei, ancorată de un mic vaporaș. Se spune că mulți cetățeni au fost tentați să asemene această acțiune cu o ipotetică încercare de salvare a întreprinderii, asociind acest gest cu acela care îți sugerează găsirea unei sticle conținînd un disperat mesaj de ajutor. Lăsînd însă la o parte gluma, se poate afirma (fapt însușit și de întreprinderea respectivă), că acțiunea și-a atins scopul propus.

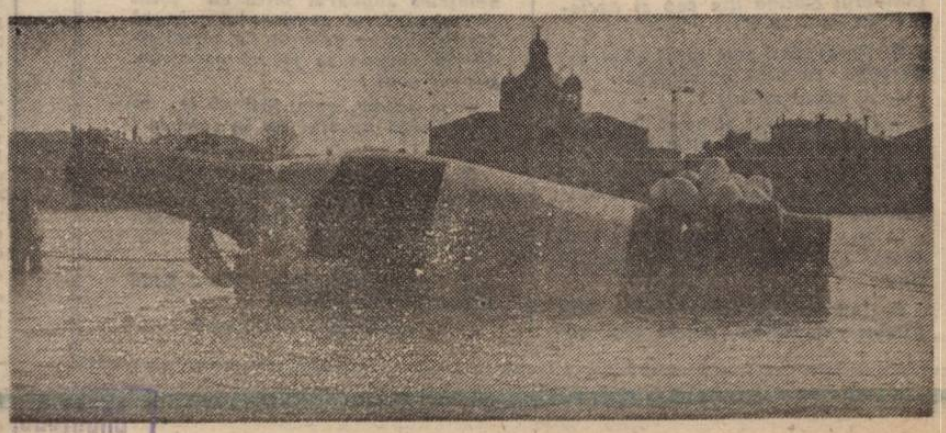

Biblioteca Județeană MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 82

ANUL XXXV ● Nr. 48 (1832) SÎMBĂTĂ 28 NOIEMBRIE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

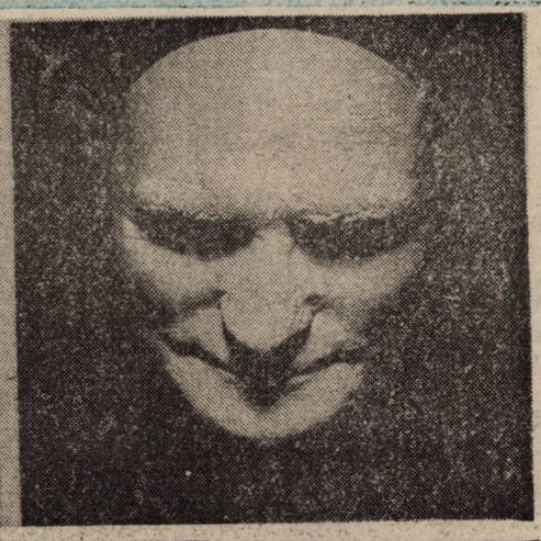

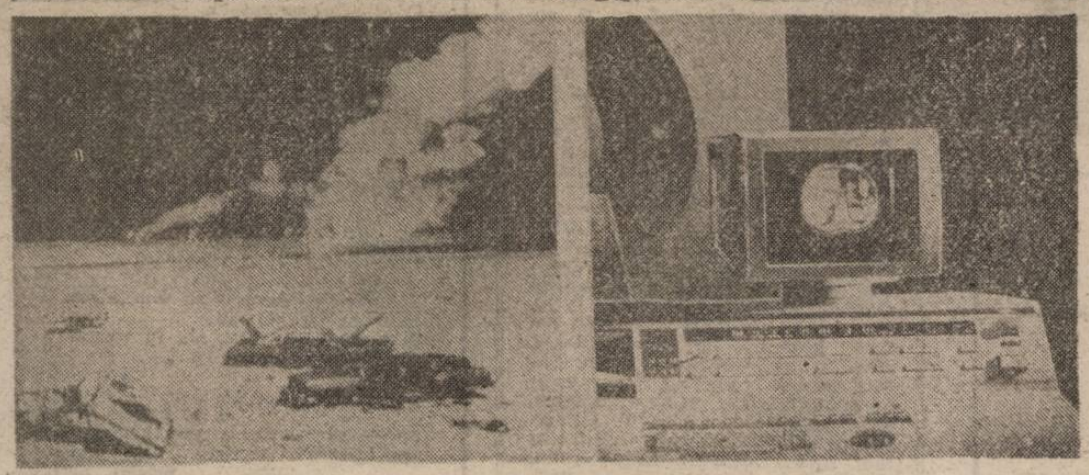

■ Music Box

O POSIBILĂ DIVIZARE ...GEOLOGICĂ A EUROPEI

■ Starea de veghe

DUBLĂ IPOSTAZĂ "N I K I T Ă"

■ Incursiune în paranormal

DE LA AURA UNUI ARBORE, LA FANTOMĂ ȘI VIZUALIZARE MARIALĂ...

■ Ipoteze

VA FI DESCIFRATĂ TAINA "FÎNTÎNILOR ALBASTRE"?

întîmplări adevărate

GEORGE EMIL PALADE

un român în familia premiilor NOBEL

Biblioteca Județeană ARGEȘ

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

REMEMBER — FREDDIE MERCURY

A trecut, pe nesimțite, un an de cînd inegalabilul solist al grupului Queen a traversat Styx-ul, timp în care lacrimile nu s-au zvîntat pe obrajii milioanelor de fani care nu au încetat să-l iubească... Am constatat, cu amărăciune, că Freddie a fost descoperit de mulți, la noi, abia după moartea sa și faptul că cei care l-au ignorat s-au transformat, peste noapte, în mari fani Queen confirmă aforismul potrivit cărula nu apreciem valoarea unui lucru decît atunci cînd îl pierdem... Chiar dacă Freddie ne privește acum din Pantheonul nemuritorilor îl simțim aproape de noi cînd ascultăm remarcabila **Who Wants To Live Forever?**, piesă scrisă în 1986 (pentru filmul Highlander) și care reprezintă, pentru mine, cîntecul de lebădă al lui Freddie. Am urmărit, în primăvară, marele concert de pe Wembley dedicat marelui dispărut, eveniment memorabil care a adunat mari nume ale pop-rock-ului mondial venite să-l omagieze dar toate aceste staruri n-au făcut decît să demonstreze că **NIMENI** nu poate interpreta la fel de bine ca el **Bohemian Rhapsody, I Want To Break Free** sau **We Are The Champions**... Să scrii despre artistul Freddie Mercury este dificil și, personal, prefer „să vorbească muzica". Nu uitați cuvintele sale: „No time for loosers'cause we are the champions of the world"!

Să vărsăm, deci, cîteva picături de vin și să ne gîndim că cineva, acolo sus, ne iubește...

P.S. V-am promis republicarea discografiei complete a grupului Queen. Iat-o: **Queen** (1973), **Queen II** (1974), **Sheer Heart Attack** (1974), **A Night At The Opera** (1975), **A Day At The Races** (1976), **News Of The World** (1977), **Jazz** (1978), **Live Killers** (1979), **The Game** (1980), **Flash Gordon** (1980), **Greatest Hits** (1980), **Hot Space** (1982), **The Works** (1984), **The Complet Works** (1985), **A Kind Of Magic** (1986), **Live Magic** (1986), **The Miracle** (1989), **At The Beeb** (1990), **Innuendo** (1991) și **Greatest Hits II** (1991 noiembrie).

„Sex"-ul ei a spart piața (mă refer exclusiv, la cartea recent apărută...) iar albumul Erotica o prezintă într-o formă de vîrf, ca pe vremea cînd cînta Like A Virgin. Nu-i așa? printre rînduri...

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Up - Right Said Fred

A trecut mai bine de un an de cînd primul extras pe single de pe acest LP ajungea pe locul doi în topul britanic, iar timpul scurs de atunci a confirmat faptul că nu a fost vorba doar de un foc de paie, alte trei piese apropiindu-se de vîrful topurilor... **Right Said Fred** este format din **Richard Fairbrass** (22.9.1960), **Fred Fairbrass** (2.11.1963) și **Rob Manzoli** (29.1.1960). Prezentările fiind făcute, să-i dăm „drumul" muzicii, nu-i așa? Vom începe cu o „lubire pentru toate anotimpurile" — **Love For All Seasons** pentru a constata că nu este „Nimeni pe Pămînt" — **No One On Earth**... Urmează avertismentul: **I'm Too Sexy** (primul single, melodie care a fost, în iarna '91—'92, rivala marelui hit de peste Atlantic Let's Talk About Sex al trio-ului feminin Salt'N'Pepa...). Continuăm cu **Do Ya Feel** și **Is It True**? pentru a ne relaxa, apoi, cu un blues de clasă — Deaply Dippy (care aminteste de stilul lui Bobby McFerrin), trecem peste **Swan** și vom dansa timp de patru minute pe excelenta **Don't Talk Just Kiss** (al treilea single) înainte de a „parcurge" ultimele două compoziții de pe acest disc, bine realizat, **Upon My Heart** și **These Simple Things** (recent extras pe single). Albumul este destinat iubitorilor muzicii de dans, textele melodiilor sale fiind ușor de reținut, o contribuție importantă în aceasta avînd vocile deosebite ale celor trei...

P.S. Urmează albumul Harmony—Londonbeat.

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **Who Needs Love Like That?** — Erasure. New entry.
9. **How Do You Do!** — Roxette
8. **My Name Is Prince** — Prince. New entry.
7. **Humpin'Around** — Bobby Brown.
6. **Hush Little Baby** — Bobby McFerrin.
5. **Sometimes Just Love Ain't Enough** — Patty Smyth.
4. **Achy Breaky Heart** — Billy Ray Cyrus.
3. **When I Look Into Your Eyes** — Firehouse.
2. **Forever Love** — CMB.
1. **Too Much Love Will Kill You** — Brian May.

Ați remarcat, desigur, faptul că de cîteva săptămîni topul nostru este mai „agitat", cele zece piese schimbîndu-se mult mai rapid (comparativ cu alte clasamente din presa noastră...). Acest lucru se datorează dorinței de a vă supune atenției cît mai multe hituri „calde" din universul pop-rock-ului mondial. Și nu numai...

Vă reamintesc că pînă pe 25 decembrie aștept clasamentele voastre de sfîrșit de an, la următoarele secțiuni: melodia anului, solista anului, solistul anului, grupul anului (inclusiv ducte), albumul anului. Pentru a putea participa la concursul organizat de revista noastră plicurile voastre trebuie să conțină **obligatoriu** cele cinci topuri de mai sus, fiecare avînd cîte zece poziții. Casetele oferite ca premii vor fi înregistrate cu un program, realizat de mine, intitulat Best Of'92. Nu vor lipsi Shakespear'Sisters, Mr. Big, Snap, Michael Jackson, Dr. Alban, Erasure, Double You, U 96 sau Roxette. Lista continuă...

Tolba cu scrisori

Doresc să corespondeze: Mihai Niculae, str. Malu Roșu nr. 126, bl. 10/G, ap. 31 Ploiești, 2000. Prahova (cu fani Roxette), **Mădălina Cenan**, str. Paring nr. 5, ap. 17, Mănăștur, Cluj, 3400 (caută texte din repertoriul lui Michael Jackson și Queen), **Roxana Niedl**, str. Viaiița nr. 3, bl. FM 18, sc. A ap. 28, sector 3, București (cu fani NKOTB, în vederea fondării unui fan-club), **Gabi Gheorghe**, Aleea Cîmpului nr. 4, bl. 26, sc. A, ap. 7, Buftea, 78910, SAI (cu fani Queen. Are 17 ani), **Adrian Voștinar**, str. 6 Martie nr. 1423, Șiria, 2932, Arad (cu fani Heavy-metal), **Anca Dumitrescu**, com. Dorobanțu, 8556, Călărași (cu fani Michael Jackson), **Oana Ciurea**, str. Făgetului, bl. V2, sc. B, ap. 17, Piatra Neamț, Neamț (cu oameni care au simțul umorului, iubesc natura și muzica. Este studentă la ISE Iași), **Anca Timofte**, Aleea Ulmilor, bl. 16, sc. B, ap. 21, Piatra Neamț (studentă la ISE Iași. Caută melomani și cinefili de calitate...), **Mihaela Fierbințeanu**, str. Morilor nr. 6, Voluntari, SAI (dorește textele melodiilor lui Vanilla Ice), **Adrian Budeanu**, str. Ștefan cel Mare nr. 2, bl. 2, ap. 4, Focșani, 5300, Vrancea (cu fani De Mo), **Emanuela Gugleș**, Aleea Labirint nr. 1, bl. D2, sc. A, ap.6, Tulcea, 8800 (cu fani Metallica și Guns N'Roses. Are 18 ani), **Valentin Lucaci**, Săsar, nr. 464, cod 4813, Maramureș (cu fani AC/DC), **Ștefan Pătrașcu**, str. Republicii nr. 237, bl. C1, sc. B, ap. 28, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani Blue System), **Iulia Sandu**, str. Cloșca nr. 9, Hîrșova, 8773, Constanța (îi roagă pe cei care îl admiră pe Laurențiu Duță să-i scrie pentru a fonda un fan-club.), **Adela**, str. Zaharia Boiu nr. 23, Sibiu, 2400 (cu fani Queen), **Crina Oprișan**, Aleea Parc nr. 37, bl. C1, sc. A, ap. 14, Bîrlad, 6400, Vaslui (cu fani NKOTB, KLF, Snap și Richard Marx.). **Anca Niculae**, str. Baltagului nr. 3, bl. 77, sc. 2, ap. 32, sector 5, București dorește să fondeze un fan-club George Michael).

**Unii prieteni ai rubricii noastre „au sărit" la mine spunîndu-mi că au scris la unele din adresele apărute la „Tolba cu scrisori" și... nimic! „Andrisanții" nu-s corecți! Sorry...

FLASH

Antologia liricii rock

Pentru că am primit multe scrisori în care eram rugat să mai publicăm versurile unor melodii cunoscute, vom îndeplini această dorință, cu simpla observație că vom publica doar acele versuri (în traducere românească) care reprezintă adevărate poeme. De aceea vă propun pentru această săptămînă, una dintre cele mai frumoase melodii **QUEEN, „The show must go on"**. Melodia a fost compusă de Queen și a apărut pe albumul **Innuendo**, din octombrie 1991 pentru a fi plasată pe **„Queen—Greatest hits II"**. Versurile aparțin lui **Freddie Mercury** și reprezintă un adio lucid și deloc sentimental adresat vieții de cel care știa că pentru el conturile sînt încheiate.

Săptămîna viitoare, date despre cîteva din cele mai cunoscute hituri ale formației Queen.

Spectacolul trebuie să continue

Spații goale
De ce mai trăim oare
Locuri abandonate
Cred că știu de ce
Mereu și mereu
E cineva care să ne spună de ce ne prăpădim?
Un alt erou
O altă crimă nebunească
Dincolo de cortină
Pantomima trăiește
O ducem tot așa
E cineva care mai poate suporta?
Spectacolul trebuie să continue...
În mine inima mi se sfărîmă
Machiajul poate îmi curge pe față
Dar zîmbetul încă îmi mai trăiește.
Orice s-ar întîmpla
Las totul în seama șansei
Încă o durere de cap

O altă iubire ratată
Mereu și mereu
Știe oare cineva de ce trăim?
Cred că am învățat ceva de la viață
Să-mi ordonez timpul rămas
În curînd îmi voi lua adio de la lume
Afară, răsăritul unei noi zile
Dar înăuntru, în întuneric, încerc să devin liber.
Spectacolul trebuie să continue, da...
Sufletul meu e vopsit în negru
Ca aripile fluturilor de noapte
Basme ale copilăriei
Care trăiesc fără să moară
Acum pot să-mi iau zborul, prieteni
Spectacolul trebuie să continue...
Stau cu fața la zid
Și nu pot să intru, oh, în scenă
Am fost mereu în frunte, m-am zbătut cît am putut
A trebuit să mă lupt cu vîntul pentru a duce mai departe
Spectacolul, numai spectacolul
Spectacolul trebuie să continue, mereu, mereu...

Fiica aerului

Să ne întoarcem puțin și la film, pentru a anunța că o foarte interesantă actriță franceză, senzuală și talentată, cel puțin așa spun criticii de film francezi, este vorba despre **Beatrice Dalc**, a făcut un nou film, difuzat pe ecranele pariziene începînd cu această săptămînă. Filmul se numește **„Fille de l'air"**, un film violent care încearcă să umanizeze figura unui gangster din anii '30, dar care este și o foarte frumoasă poveste de dragoste. Cum sînt unul din „fan"-ii acestei actrițe, vă recomand să vedeți pe casetă video existentă și la noi în țară, filmul ei mai vechi, **„37,2 grade, dimineața"**.

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2823/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR: Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)
REDACȚIA: Piața Presei Libere nr. 1, telefon: 6.17.60.10, 6.17.60.20, TIPARUL: Imprimeria „CORESI" — București.
CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33—57, Telex 11995; 11034, Fax 90 — 6.18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.
SERVICIUL DE DIFUZARE: 6.18.45.57.
SERVICIUL DE PUBLICITATE: 6.18.24.27

Redactor șef: DUMITRU FILIP
Secretar general de redacție: GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA: Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (16 30); Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612); Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).
SECRETARIAT DE REDACȚIE: Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659); Dorin Măran
CORECTURĂ: Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).
Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

GEORGE EMIL PALADE — un român în familia premiilor Nobel

Ribozomii. Minuscule particule din citoplasma celulelor în care se desfășoară unul din procesele fundamentale pentru desfășurarea vieții — sinteza proteinelor. În aceste adevărate fabrici de energie ale celulei se consumă unul din misterele absolute ale vieții. Se decodifică informații transmise prin „mesageri" de către ADN, se corectează greșeli de transmisie...

A pătrunde în această lume însemna depășirea barierei celulare și accesul direct la moleculele individuale. Însemna posibilitatea de a înțelege funcționarea fiecărei subcomponente a celulei și, ceea ce este poate și mai important, însemna înțelegerea modului în care toate acestea colaborează pentru a asigura funcționarea corectă a celulei însăși. Adică, de fapt, înțelegerea vieții.

Pentru a reuși „străpungerea" barierei celulare — o performanță pe care o putem aseza alături de cea a pătrunderii fizicii în strania lume subatomică — era nevoie de două lucruri : de o tehnică electronică de vîrf și de geniul cercetătorilor. Prima condiție a fost oferită de marile laboratoare americane de la Institutul Rockefeller. Cea de-a doua a fost posibilă datorită unui român, **George Emil Paladi**, care pentru descoperirea ribozomilor avea să fie încununat cu cea mai înaltă distincție la care poate visa un om de știință sau de litere — Premiul Nobel. Profesorul George Emil Palade, pe care întreaga țară îl sărbătorește anul acesta pentru împlinirea vîrstei de 80 de ani, devine astfel primul dintre laureații Premiului Nobel care s-a născut și a fost educat în România...

„Fiecare student are printre cărțile lui o diplomă de Premiu Nobel în embrion" — declara marele savant cu ocazia ceremoniei de acordare a titlului de Președinte de onoare al Universității de Medicină „Carol Davila" din București. Și nu putem să nu ne amintim că și Napoleon spunea că fiecare sergent are în tolba lui bastonul de mareșal. Dar de la potențialitate la realizarea efectivă, drumul este lung și greu. Și nu mulți sînt cei ce se încumetă să treacă prin toate încercările care le stau în cale. George Emil Palade a fost unul din aceștia.

Născut la Iași, la 19 noiembrie 1912, el a urmat studiile universitare la Iași și apoi la București. Pînă în 1945, cînd avea să plece în Statele Unite, îndeplinește funcții de asistent universitar și conferențiar, iar în 1940 își ia doctoratul cu o teză care trata un subiect neobișnuit pentru vremea aceea — studiul tubului urinifer al delfinului, subiect sugerat de marele nostru profesor de anatomie Francisc Rainer. Tot în această perioadă îi este dat să treacă prin încă o experiență extraordinară — războiul. Este medic de front între aprilie — octombrie 1944, distingîndu-se și întrunind cele mai înalte aprecieri și admirația superiorilor săi, pentru devotamentul cu care și-a exercitat nobila sa meserie de medic, neefectuînd deosebire între militarii pe care îi îngrijea și populația civilă. Dar a venit și anul 1945. Prin grija profesorului Grigore Popa, obține

o invitație la Universitatea din New York. Aici se petrece „evenimentul" vieții sale căci îl cunoaște pe belgianul Albert Claude, care îl invită să lucreze împreună la Institutul Rockefeller. Acesta se întoarce în curînd la Bruxelles. Palade va rămîne însă (de altfel s-a stabilit în SUA începînd din anul 1946) și va continua și perfecționa metodele de studiu inițiate împreună cu Claude, printre care o metodă universală de separare a organitelor celulare și folosirea pe scară largă a microscopiei electronice. Drumul spre Premiul Nobel era deschis!

Sigur că trebuie să mai spunem și că puțin cîte puțin George Emil Palade cucerește întreaga comunitate științifică a Americii și a lumii întregi. Că între 1973—1990 lucrează la celebra Universitate Yale din New Haven, apoi la nu mai puțin cunoscuta School of Medicine a Universității Californiene din San Diego, dedicîndu-și o parte însemnată a cercetărilor sale luptei contra cancerului.

Ceea ce însă am vrea noi să adăugăm în finalul acestei atît de sumare schițe de portret a marelui om de știință român, este adevărata universalitate a preocupărilor sale, mai ales în anii în care s-a format ca cercetător. Căci așa cum mărturisea el însuși, cunoștea în profunzime literatura și istoria României, manifesta interes pentru filozofie (carieră pe care și-ar fi dorit-o pentru el tatăl său) și trăia într-un cerc în care nu lipseau mari intelectuali, cum ar fi Dinu Giurăscu, Simion Mehedinți sau mai tîrziu Ionel Perlea. Și, chiar dacă, poate, acest lucru nu este spus explicit nicăieri, avem aici încă un exemplu al extraordinarelor disponibilități ale românilor ca, beneficiind de un mediu cultural a cărui medie este mult superioară celei din alte părți ale lumii poate „produce" personalități de primă mărime ale științei și culturii.

Căci, așa cum spune Profesorul George Emil Palade însuși, „poporul român este un mare producător de inteligență".

MIHAELA DOROBANȚU

ANIVERSARE

Vineri, 27 noiembrie se împlinesc 70 de ani de la înființarea Academiei Naționale de Educație Fizică. Este interesant de amintit un fapt inedit : între 1930—1937 matematicianul Octav Onicescu a deținut funcția de director al Institutului Superior de Educație Fizică, pentru ca apoi între 1937—1938 să fie rector al acestei instituții.

La 12 ani, o amazoană cu vechime

Nicoleta Chiriac, în vîrstă de 12 ani, eleva în clasa a VI-a la Liceul nr. 3 Cuza Vodă din Huși — Vaslui poate fi considerată ca o adevărată descendentă a renumitelor amazoane. Fiică de pădurar, Nicoleta a urcat pentru prima dată pe cal la vîrsta de 6 ani, într-o zi ploioasă de toamnă, cu drumuri pline de noroi, cînd tatăl ei a dus-o călare la școală. A fost o zi hotărîtoare în exteriorizarea pasiunii de practicare a călăriei. Nicoleta, se urcă acum singură pe cal și rar folosește șaua și căpăstrul, e suficientă o legătură de funie în jurul gîtului și un capăt ținut în mînă ca să-l dirijeze pe traseul dorit. Călărește orice cal la pas la trap, mai rar la galop, întrucît nu poate admira frumusețile peisajului din jur. Minora amazoană este astăzi de un real sprijin în munca tatălui, contribuind

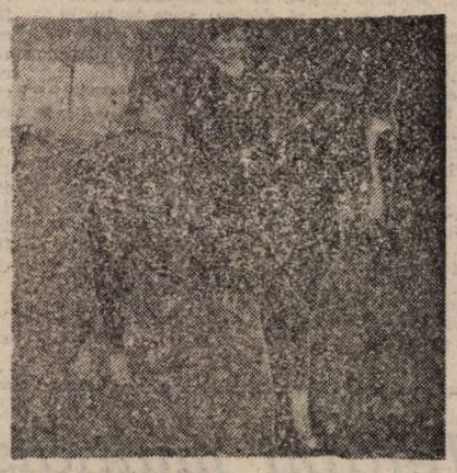

la supravegherea integrității pădurii și a liniștei vietuitoarelor sălbatice.

Călăria, dragostea de cai și de vietățile din curte și pădure i-au strecurat în suflet dorința îmbrățișării în viitor a meseriei grele și plină de satisfacție a medicului veterinar. (Dr. Vadim Nesterov).

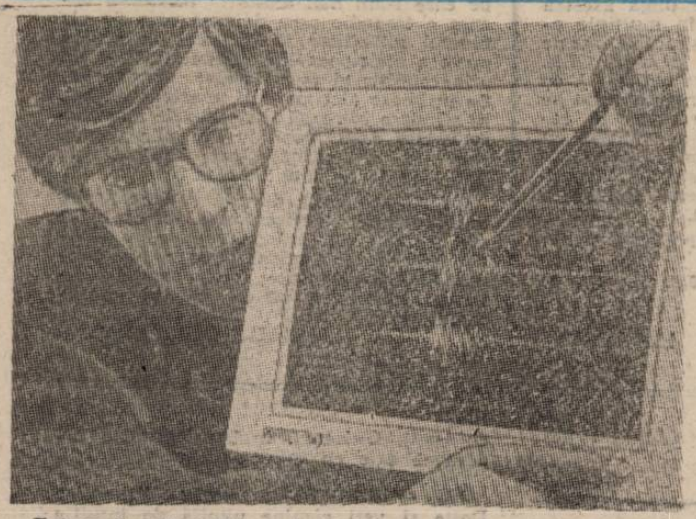

Fotografia AP înfățișează felul în care a fost înregistrat cutremurul din 13 aprilie pe ecranul unui computer de la Universitatea din Frankfurt pe Main.

O posibilă „divizare... geologică" a Europei

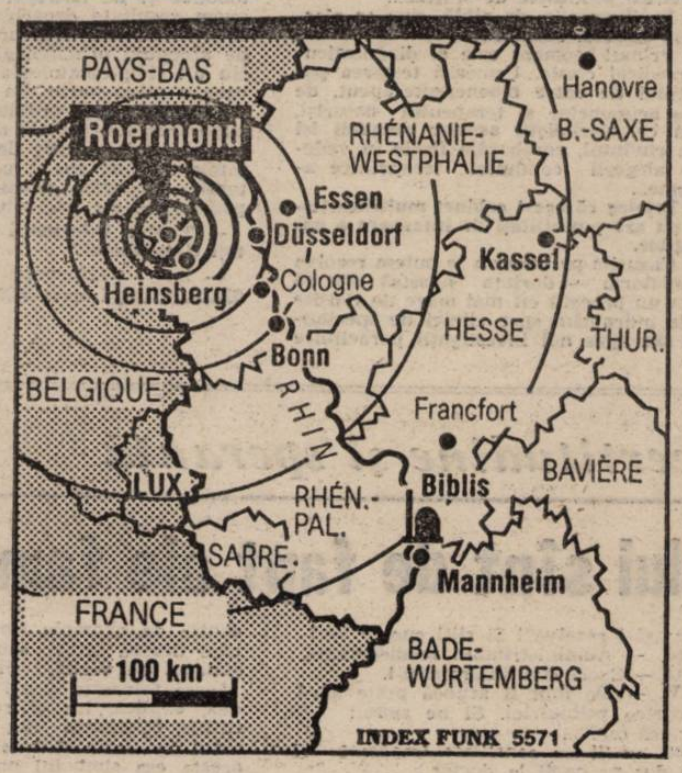

Imaginea de mai sus prezintă „harta" seismelor ce se produc în zona renană.

Seismele se produc atunci cînd plăcile continentale se îndepărtează, se apropie sau alunecă una contra celeilalte, provocînd o tensiune foarte puternică și o energie înaltă. Cînd o placă se rupe, se produce un cutremur. Seismele superficiale provoacă pagube mult mai mari decît modificările produse în profunzime. Cutremurele de pămînt nu au nimic ieșit din comun în ele, milioane de astfel de „evenimente" înregistrîndu-se în fiecare an în lume. Majoritatea acestora nu sînt percepute decît de aparatele de înregistrare ultrasensibile. Spontaneitatea producerii cutremurelor a marcat profund spiritul omului, acesta avînd o mare teamă de cutremure. Seismele au fost multă vreme asociate cu o răzbunare a forțelor cerești. Ele au fost demistificate în Europa la 1 noiembrie 1755, cînd au murit la Lisabona 30.000 de persoane ca urmare a unui cutremur de proporții. Seismele de mare intensitate sînt relativ rare în Europa centrală deoarece placa euro-asiatică este destul de stabilă. Regiunile cele mai expuse acestui gen de „evenimente" se situează la marginea plăcilor sau faliilor superficiale.

Una din întrebările care îi preocupă de multă vreme pe specialiști este dacă Europa occidentală se va disloca într-o bună zi. Va ajunge valea Rinului un braț maritim care va tăia Europa în două părți ce se vor distanța lent una de cealaltă ? Seismul care a avut loc la 13 aprilie, cu epicentrul în zona renană semnificativ ca intensitate pe plan european, (5,5 grade pe scara Richter) a readus în centrul discuțiilor geologilor evenimentele care se [illegible] în vestul Germaniei. Ipoteza dislocării vestului Europei de-a lungul Rinului a fost multă vreme contestată de unii specialiști, dar este foarte posibil ca într-un viitor îndepărtat acest fenomen să aibă loc. Ce înseamnă „viitor îndepărtat" ? Cîteva milioane de ani, așa că nu avem nici un motiv să ne facem griji în legătură cu aceasta.

Majoritatea cutremurelor de mică intensitate înregistrate anual de seismografe în Germania permit deducerea unui proces geofizic de lungă durată. Zona de ruptură care ar putea antrena desprinderea unui bloc format din Benelux, Franța și Spania și formarea unei noi mări depășește cu mult regiunea afectată de cutremurul din aprilie. Ea se întinde spre nord pînă la Marea Baltică, spre nord-est pînă la regiunea Kassel și spre sud pînă la Marea Mediterană. Faliile, zonele de extensie și seismele care se întind de la Munții Vosgi și Pădurea Neagră pînă la bazinul Kölnului prezintă caracteristicile tipice unui „rift". De altfel, Masivul Central francez și masivul Eifel din Germania sînt regiuni vulcanice de dată recentă.

Fosa renană și zona Jura sînt punctele slabe ale scoarței terestre și constituie centrul seismologic al Europei centrale. Pădurea Neagră glisează contra Munților Vosgi în direcția nord-est, faliile se alungesc și marginile de ruptură se înghesuie în găuri inferioare pînă cînd acestea se detașează brusc. Așa s-a întîmplat în luna aprilie. Tensiunile pe scară largă sînt provocate de coliziunea dintre placa africană și cea europeană. Zona de extensie a fosei renane este însoțită de o vastă mișcare de compresiune orizontală. „Urcarea" Africii și dilatarea riftului atlantic în apropiere de Islanda, în direcția sud-est, prind Europa în „tentaculele" lor. Analiza amănunțită a recentului seism al cărui epicentru a fost localizat în fosa renană confirmă pe deplin această ipoteză.

ȘERBAN FILIP

incursiune în paranormal

DE LA AURA UNUI ARBORE, LA FANTOMĂ ŞI VIZUALIZARE MARIALĂ

După o scurtă pauză în ilustrarea fenomenelor paranormale epice, voi redeschide arhiva pentru a intra în mistere. Relatările continuă, dar uneori atestarea lor durează. Un fenomen cu multiple reprezentări şi chiar consecinţe mi-a fost comunicat de B.D. din Caras-Severin. Ca în multe alte cazuri, ezitările unei intelectuale au întîrziat mărturisirea. În episodul de faţă reţin trei momente esenţiale aşa cum mi-au fost ele comunicate :

„Eram elevă de liceu în ultimul an cînd, privind într-o zi pe fereastra clasei, de la etajul al doilea, spre dealurile înconjurătoare, ochii mi-au căzut pe un arbore falnic. Părea detaşat de restul arborilor din jur. Dar era şi mai ciudat să zăresc acel exemplar frumos, vîrstnic, cu trunchiul gros şi coroană bogată, aureolat de o coroană de lumină de mare splendoare. Am dorit ca şi colega de bancă să vadă ce vedeam eu, dar ea n-a văzut decît copacul. M-am întristat. Uitîndu-mă încă plină de îndoieli, am văzut foarte limpede aura arborelui falnic. Era o imagine ce nu se poate uita niciodată. Aura avea o strălucire sublimă, era ceva ceresc, diafan, de paradis. M-am întrebat de ce eu pot vedea aşa ceva şi mă bucur, iar cei din jurul meu nu văd ?"

După această revelaţie, evenimente paranormale ulterioare aveau să dea o explicaţie capacităţii subiectului de-a vedea ceva ce alţii nu vedeau. Iată momentul următor :

„Eram tînără şi fericită cînd într-o frumoasă seară de primăvară, cu lună plină, trecînd pe lîngă un cimitir am văzut cît se poate de clar o fantomă ! Atunci nu-mi imaginam fantome, nu credeam în fantome, aş fi rîs de cineva dacă mi-ar fi spus că ar fi văzut o fantomă. Şi îmi era dat să o văd cu toată claritatea, stînd fixă, ondulîndu-se uşor fără mişcări bruşte, parcă în stare de contemplare. Părea că vrea să descopere sau să vadă lumea. Însă în momentul respectiv eu nu ştiam că era un semn ceea ce văzusem. La scurt timp după aceea în viaţa mea au apărut necazurile, nenorocirea s-a abătut asupra mea şi odată am păşit chiar în moarte. Apariţia a fost parcă o fatalitate. De atunci încă am hotărît să caut secretul acelei imagini reale, care mi se păruse împotriva firii. Ce ştiu este că momentul întîlnirii cu o fantomă a fost decisiv în destinul meu..."

Ca în multe alte cazuri, succesiunea vizualizării aurei şi apoi a fantomei pare să capete un sens ce se va constientiza de-a lungul anilor. Principiul „nimic nu-i întîmplător" apare valabil şi în lumea fenomenologiei paranormale. În cazul de faţă, se pare că suferinţa este marcajul însoţitor de evenimente. De data aceasta însă apare o vizualizare remarcabilă, care pare o răsplată printr-un impact cu dimensiunea divină :

„Pe 17 iunie 1983 veneam de la serviciu, ca de obicei. Am aşteptat autobuzul care trebuia să mă ducă o distanţă apreciabilă pînă în cartierul meu. A sosit autobuzul, am urcat pe uşa din mijloc şi m-am aşezat pe locul rotund, cu bare, care unea cele două corpuri ale maşinii. Stăteam fără gînduri şi m-a apucat somnolenţa. Dintr-o dată am tresărit simţind că ceva trebuie să se întîmple. Mi-am ridicat sus privirea, fără să ştiu de ce trebuia să fac aşa ceva atunci, acolo. Şi am văzut în dreptul uşii din mijloc o femeie nespus de frumoasă, cu ochii negri îndreptaţi spre cer, cu mîinile împreunate ca-n rugăciune. Nu-mi venea să cred că vedeam acea imagine şi mă întrebam dacă şi ceilalţi călători din autobuz o văd. Era reală, eram sigură. M-am uitat de la cîţiva paşi la îmbrăcămintea ei, un veşmînt negru şi la creştetul acoperit precum la călugăriţe. Ce era straniu însă, şi nu-mi puteam explica, era că din haine şi toată fiinţa ei izvora o lumină plină de frumuseţe, de blîndeţe şi bunătate, dar şi majestuoasă. Tot corpul fiinţei care apăruse era înconjurat de o lumină albă. Apariţia era irezistibilă. M-am ridicat de pe scaun, m-am apropiat uluită de acea prezenţă nepămînteană şi privind-o mai de-aproape, am simţit o fericire nespusă. M-am uitat la călători. Şi ei încremeniseră pe locurile lor. Nu erau doar calmi, absenţi, ci părea că intraseră cu toţii în transă. Cînd autobuzul s-a apropiat de staţia în care urma să cobor, imaginea sacră a dispărut. În acelaşi timp am observat o schimbare şi la pasageri, de parcă s-ar fi trezit cu toţii dintr-un somn adînc. Mult timp după această viziune n-am putut să-mi revin. Nu ştiu de ce, dar bucuria imensă se împletea cu un fel de teamă. Am trăit acest moment într-o deplină stare de luciditate."

Iar eu l-am reprodus cu un deplin respect faţă de litera relatării. Las în seama cititorului explicarea fenomenelor. Pentru că cel mai adesea evenimenţialul paranormal poartă atributul de inexplicabil !

ION ŢUGUI

„Homo Sapiens" greşeşte în continuare

„Pămîntul a cunoscut dintotdeauna cazuri de dispariţie a unor specii, dar niciodată pînă acum nu au dispărut atîtea şi nu s-au înregistrat atîtea procese de alterare a zonelor naturale".

(UNESCO)

După cum remarcă şi declaraţia UNESCO, planeta noastră se află în prezent în faţa unei probleme de o deosebită gravitate : dispariţia speciilor vii. Rinoceri, elefanţi africani, vulturi imperiali, foci, balene mamifere şi păsări, alături de peşti, insecte sau minuscule amfibii şi plante ar putea să-şi trăiască ultimele zile. Proporţiile tragediei sînt atît de mari, încît doi biologi americani Paul şi Anne Ehrlich au fost în măsură să afirme : „Dacă nu se va întreprinde ceva, atunci procesul de dispariţie a păsărilor ar putea deveni catastrofal pentru omenire". Un semnal de alarmă deci !

Ar fi desigur important de ştiut cîte specii au dispărut. Nu este lucru uşor ! În special pentru că nici măcar nu ştim exact cîte specii trăiesc pe suprafaţa Pămîntului ! După părerea unui paleontolog american, David Raup, pe Pămînt ar exista aproximativ 1,5 milioane de specii vii descrise şi clasificate. Doar' că ele nu sînt veşnice ! De mai bine de 3 miliarde şi jumătate de ani, „vîrsta" celei mai vechi fosile pe care o cunoaştem şi pînă astăzi, unele specii au dispărut, altele noi s-au născut... Numărul speciilor existente astăzi pare să fie însă de trei ori mai mare decît cel menţionat de Raup, ca să nu mai vorbim că, tot după calculele sale, în ultimii 600 milioane de ani se pare că pe Pămînt „s-au rulat" 982 milioane de specii !

Tragedia însă nu se opreşte aici. Dispariţia unor specii nu înseamnă doar distrugerea diversităţii biologice. Înseamnă mai presus de toate dispariţia unor „servicii" pe care fiecare dintre aceste specii le aduce în cadrul acestei diversităţi. Printre acestea (conform studiilor UNESCO) se pot menţiona : protecţia şi menţinerea solului, reglarea climei şi a procesului de fotosinteză (ceea ce, în ultimă instanţă, asigură repartiţia echilibrată a oxigenului, atît de indispensabilă vieţii).

De ce însă speciile dispar într-un ritm care a început să alarmeze la un asemenea nivel societatea umană ? După părerea Josefinei Barreiros de la Muzeul naţional de ştiinţe naturale al Spaniei, citată de revista „Conocer", acest lucru se datorează tocmai presiunii exercitate de fiinţele umane asupra ecosistemelor. O acţiune „declanşată" de secole şi care s-a amplificat progresiv, generînd modificări atît de rapide ale mediului înconjurător, încît natura nu le mai poate face faţă, în ciuda mecanismelor şi capacităţii sale de autoprotecţie.

Fenomenul de extincţie a speciilor vii nu este cu toate acestea numai un proces al zilelor noastre. Acelaşi David Raup, pe care l-am mai amintit relatează despre o tragedie care datează cam de la nivelul mileniilor 10—7 î.e.n., în ultima parte a pleistocenului. Rezultatul — un uriaş cimitir al mamiferelor americane. Se întîlnesc aici mamuţi, mastodonţi, cai, în sfîrşit o întreagă varietate de mamifere uriaşe care populau din plin zona. Procesul de extincţie este estimat de Raup de 70 la sută ! Cauza ?

Cu fiecare nouă dovadă descoperită paleontologul american este din ce în ce mai convins că „autorul" este nimeni altul decît Homo Sapiens aflat în plin proces de migraţie spre zonele care-l aşteptau primitoare pe continentul nord-american.

MIHAELA DOROBANŢU

Terapii multidisciplinare

În Bucureşti a luat fiinţă un cabinet medical care însumează cîteva discipline într-o unitate ce conferă în diagnostic şi tratamente o eficienţă sporită. Ideea acestui cabinet aparţine dr. DAN BLENDEA. În urma discuţiei avute cu dumnealui s-au desprins următoarele idei, dar şi amănunte practice, de interes general.

— De ce un cabinet de terapii multidisciplinare?

— Dintr-un nonconformism medical. Iniţial am pornit de la ideea unui experiment .Am decis ca pe lîngă investigaţia medicală propriu-zisă, să asociem unele discipline, parte din ele fără un statut medical, dar cu rezultate atestate, cum este de pildă bioenergoterapia. Deci pacientul beneficiază în cadrul acestui cabinet de un diagnostic corelat...

— În acest fel consideraţi că sporeşte calitatea actului medical?

— Nu numai că sporeşte, dar sperăm să putem recolta puţine erori, iar în efectuarea tratamentului, bolnavii pot beneficia de intervenţii mai puţin stresante. Avem în vedere faptul că preţul medicamentelor este foarte ridicat, în numeroase cazuri chiar inaccesibil. În comparaţie cu acest aspect pecuniar, ne-am gîndit să oferim suferinzilor posibilitatea de ameliorare a unor maladii şi de vindecare mai puţin costisitoare. Înainte de toate însă, încercăm să facem bine celor în suferinţă prin coordonarea mai multor discipline cu o veche tradiţie, atît orientală, cît şi românească, şi pe cît e cu putinţă să evităm produsele de sinteză...

— În diagnostic, de pildă, cum se efectuează această colaborare?

— Primul moment este al diagnosticului medical clasic. Urmează testarea pacientului de către bioenergoterapeut, de către acupunctor şi terapeutul naturist. După ce specialiştii acestor domenii îşi spun cuvîntul, coroborăm fişele în vederea alegerii conduitei terapeutice adecvate...

— Înţeleg că acest cabinet multifuncţional nu are posibilităţi de internare a pacienţilor.

— Cazurile pe care nu le putem rezolva ambulatoriu — dorinţa noastră este să avem un procent cît mai mare de reuşite —, le îndrumăm spre clinici de specialitate sau spre noi investigaţii paraclinice şi funcţionale. Din experienţa de pînă acum, în anumite cazuri, bioenergoterapia asociată cu acupunctura, reflexoterapia, psihosugestia, fitoterapia au dat rezultate pozitive.

— Care sunt maladiile care beneficiază de acest complex terapeutic?

— Spectrul de afecţiuni în care terapia noastră a dat rezultate şi ne permitem să oferim asistenţă este destul de larg şi cuprinde maladii diverse: afecţiuni cardiovasculare şi circulatorii, afecţiuni digestive, afecţiuni respiratorii, renale, metabolice şi de nutriţie. Pe lîngă acestea avem rezultate deosebite în multiple afecţiuni de origine neuropsihică şi o serie de afecţiuni oftalmologice şi sfera ORL. Nu uit simptomatologia reumatismală cu care o mare parte din vîrsta a treia se confruntă, cît şi probleme legate de recuperarea funcţională atît a copilului cît şi adultului, în care de multe ori rezultatele au fost spectaculoase. O mare atenţie acordăm problemelor psihice şi psihologice ale pacientului.

— Pentru informaţii suplimentare puteţi fi contactat?

— La telefoanele 623. 34. 05 şi 634.04.10, după orele 9,00...

ION ŢUGUI

Psihoterapia între certitudine şi speranţă

Problemele copilului sînt de fapt ale familiei

Red. — Domnule **Adrian Vocicovski** (A.V.) Domnule **Jean Chiriac** (J.C.), vorbeam despre tendinţa de a căuta uneori tapi ispăşitori în probleme de psihiatrie...

J.C. — Sigur că este nevoie de un tap ispăşitor. Şi mai este o problemă fundamentală pentru noi, despre care aş vrea să vă vorbesc în continuare. Vedeţi, eu lucrez şi cu copii. Am lucrat cu un copil de doi ani şi sase luni...

Red. — Şi cum comunicaţi ?

J.C. — Numai prin simboluri.

A.V. — Este foarte interesant...

J.C. — Un copil la această vîrstă nu are un limbaj conturat. Cu el comunic numai prin gesturi. Caut tot timpul să mă pun în situaţia lui, aceasta este singura soluţie. Şi bineînţeles că îl cîştig de partea mea. Dar nu aceasta este problema ! Totdeauna cînd se vine cu copii (chiar şi cu adolescenţi, pentru că şi ei tot copii sînt), în 99 la sută din cazuri problema nu este a copilului, ci a familiei. Toate conflictele dintr-o familie — — şi slavă Domnului că sînt ! — se repercutează asupra copilului...

A.V. — Care este de fapt psihicul cel mai sensibil !

J.C. — Da. Şi el vin cu copilul ! Pe ei vor „să-l rezolve"! Şi ştiţi cum o fac?

Red. — Administrîndu-i medicamente.

J.C. — Exact. Sau internîndu-l.

A.V. — De fapt îl aruncă peste gard, în curtea psihiatriei. Şi ne spun : „Şi eu ce să fac?"...

Red. — Şi au conştiinţa împăcată că l-au dus pe copil la doctor...

A.V. — Da. Şi dacă acesta e nebun... Ei vor spune că au făcut ce au putut, şi cînd te gîndeşti că de fapt problema este a lor...

Red. — Dar în cazul copilului despre care vorbiţi, aţi stat de vorbă cu părinţii, i-aţi pus să se analizeze ?

J.C. — Copilul suferea de o serie de tulburări vegetative, pînă la urmă a fost şi internat. Că are amigdalită — nu avea. Polipi — dar nu avea probleme cu polipii. Erau însă tot felul de simptome : vomita, se făcea galben sau verde la faţă, nu se putea ţine pe picioare... Şi de fapt era anxietatea părinţilor. Singura problemă a copilului era că nu era scos suficient afară. Nu avea cum să-şi consume energia. Însă el trecuse de fapt printr-un mic şoc : avusese o fimoză, fusese operat... Şi micul lui narcisism fusese lovit. Avusese apoi anxietate, o neliniştе continuă... Se concentra de exemplu asupra creionului cu care desena tatăl său în timp ce noi stăteam de vorbă. Şi-l întreba mereu: „La ce foloseşte ăsta ?" Şi tatăl răspundea, explica, iar el refuza toate explicaţiile. Şi mi-am dat seama că nu creionul în sine îl interesa, ci faptul că acesta era simbolul organului operat...

Red. — Făcuse, extrem de rapid, o asociere care v-a surprins pe toţi.

J.C. — Este limbajul dereistic de care v-am mai spus. Şi care „scapă" majorităţii oamenilor aproape total. Vedeţi, ceea ce moştenim noi nu sînt **structuri mentale** sau imagini pe care să le refacem în secvenţa noastră ontogenetică. Ceea ce moştenim este un **limbaj** specific...

A.V. — Ştiţi cum este ? Tradus în limbajul computerelor, noi moştenim un hard nu prea specializat, care poate fi folosit pentru un evantai foarte larg de activităţi înrudite. Ceea ce moştenim în primul rînd, cu adevărat, este un pachet de programe. Şi după ce ele sînt introduse, totul se dezvoltă **conversaţional**. Cum se întîmplă azi cu sistemele expert.

J.C. — Prima asociere făcută de copil — creion/simbol falic — pe mine mă luase prin surprindere. Nu mai lucrasem cu copii. Citisem... însă psihanaliza pediatrică este cu totul altceva.

A.V. — O altă lume.

J.C. — Citiţi de exemplu Françoise Dolto şi veţi rămîne uimită de intuiţia ei — normal, este femeie ! Dar ce intuiţie extraordinară ! O femeie care poate dialoga cu un copil de trei luni...

A.V. — Şi te poţi întreba ce poate fi de fapt dialogul ? Este însă semnificaţia simbolică a gesticii. De fapt este limbajul individului. Dacă sînt satisfăcute anumite principii, dacă îl exprimă... totul este să ai acces la acest limbaj...

Red. — Şi eu ştiu cazul unui copil de două-trei luni care se obişnuise să rîdă şi să dea din picioruşe cînd i se apropia, în joacă, o batistă de faţă...

J.C. — Şi iată capacitatea de învăţare! Revenind la cazul meu, totul a continuat cu insistenţa de a se sui pe un scaun la bucătărie, a da drumul la apă... Trebuia să vadă dacă „obiectul" funcţionează. De abia după toate acestea şi-a revenit complet.

A.V. — Este un caz clasic.

J.C. — Şi gîndiţi-vă că părinţii nu vroiau pur şi simplu să accepte că ar putea fi vorba de sexualitate la un copil ! Ceea ce nu a oprit totuşi copilul să se vindece. Doar că în continuare nu este scos afară. Dar aici nu mai am ce face...

A.V. — Şi de fapt el nu este scos afară... ca să devină o antenă pentru părinţi. Ţapul ispăşitor... Şi aşa se ajunge de la terapia unuia din membrii grupului, la terapia familiei.

MIHAELA DOROBANŢU

Starea de VEGHE

DUBLA IPOSTAZĂ „NIKITA"

Despre Anne Parillaud nu se vorbise si nu se auzise prea mult înainte de filmul „Nikita". Iar celor care văzuseră filmul, le-ar fi fost greu, probabil, să identifice în exploziile de violență, si în **disponibilitatea de a ucide «la rece»** ale eroinei de film, **tristețile, nevoia de tandrețe si o abia tăinuită fragilitate interioară**, care o recomandau ca actriță, cel puțin la prima vedere, pe ingenua Anne Parillaud. Celor care n-au văzut, însă, filmul, le datorăm cel puțin două explicații. Prima : Nikita nu-i un bărbat, ci o adolescentă «băietoasă», ajunsă, s-ar părea, la acel prag de anulare morală de la care, din păcate, nu mai există întoarcere. În timpul unui «hold-up», interceptată de politie, Nikita ucide fără crutare si fără remuscări, precum un pistolar de carieră. Urmează un proces, o condamnare îndreptățită la moarte. Si o nesperată sansă, finală, de a rămîne în viață. Specialistii unui serviciu secret intuiesc în Nikita (si în Anne Parillaud) calitățile si vocația «perfectibilă» a unui posibil profesionist al crimei. Îi promit viața, deci, în schimbul unui contract : acela de a o antrena mai întîi, în spiritul vocației sale (a crimei) si de a ucide, apoi, «acoperit», fără urme, pentru aceste «servicii secrete». Si a doua precizare : ceea ce au intuit în Nikita bunii ei antrenori si perfectionisti întru crimă, ceea ce întrezărise mai întîi ca disponibilitate interpretativă în Anne Parillaud regizorul Luc Besson, avea să devină revelator, prin film si pentru marele public : **Subzistă în fiecare din noi, chiar si în cea mai profundă ingenuitate, o disponibilitate contrarie.** Dacă si Anne Parillaud, alias Nikita, poate apăsa pe trăgaci fără să se întrebe **pentru cine si pentru ce ucide**, cu un antrenament similar, si cu o manipulare pe măsură, orice adolescent, derutat de social, poate deveni un fanatic si orice vinovătie, amalgamată cu ură, poate deveni un excelent amestec detonant. Pentru a ucide nu ar mai fi nevoie de nici-o justificare, ci, pur si simplu, de un ordin, de o armă, de un «declic»... De un executant.

■

— „Ce v-a adus succesul din „Nikita"? — a întrebat-o ziarista Dany Jucaud, într-un excelent interviu (Paris Match, iulie 1992) pe Anne Parillaud.

— „La solitude..." — a răspuns Anne Parillaud. Singurătatea, deci. O singurătate care, în ceasul unui succes mondial si al unui premiu Oscar, ar putea să surprindă. Fiind explicabilă totusi...

Odată denudat, desprins din aparențe, Nikita — «dualitatea Nikita» — inspiră teamă, o teamă viscerală. Si asta pentru că Anne Parillaud, interpretă perfectă, ne-a demonstrat că în orice desfășurare de viață (si istorie), în cea mai credibilă acalmie morală subzistă o disponibilitate agresivă. O ipostază alarmantă, care incită, pe drept, la prudență.

— „Ati afirmat cîndva, Anne Parillaud, că ati fi intrat în meserie prin «poarta cea rea»... Credeți si azi ?" — a mai întrebat-o ziarista.

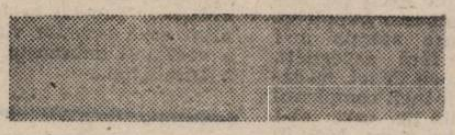

— „Am devenit celebră dintr-o «ratîne» greșită. Nu-mi meritam succesul... (Cu sensul : nu am creat un rol, l-am răscolit în mine). **Acum, tot ce e convențional — si conformist — îmi repugnă (...) Nu mai pot exista decît în dezechilibru (...) Simt neîncetat nevoia de a încerca experiențe si senzații puternice... Să-mi fie teamă mereu, pentru a mă simți astfel, temîndu-mă, în viață ca si în artă".**

Anne Parillaud n-a fost doar părăsită si evitată de cei din jurul ei. Singurătatea nu-i doar o consecință, o izolare impusă din afară, de alții. Anne Parillaud si-a descoperit în Nikita **vocația si pedeapsa însingurării.** Iar Dany Jucaud care a știut ce să întrebe — există indiscutabil o știință si o artă a interogării ! — ne-a demonstrat si ea, că există o dublă «ipostază Nikita»si în chirurgia acestei interogări : cu anestezic si fără...

■

Scriam în numărul precedent al revistei despre arta de a recicla orice, busturi, statui, deseuri, dar mai ales «idei» anacronice, poate, uzate moral, dar care, altfel amalgamate — precum Leninii lui César, expusi la Paris, la Beaubourg — isi află o existență secundă, la fel de tulburătoare. Filmul „Nikita" si, în egală măsură, dialogul lui Dany Jucaud cu Anne Parillaud, la ora marei sale notorietăti, dar si a însingurării, sînt deopotrivă de revelatoare prin capacitatea de readucere în prim plan, în lumină, a ceea ce uitasem, ori am fi vrut să uităm. Si din acelasi interviu din care am mai citat anterior :

„— Cine sînteți, de fapt, Anne Parillaud ? Ati fi vrut să uitati cine sînteti... ?"

— „Adevărul e că nu stiu cine sînt. Stiu doar că nu mă place prea mult... Nu sînt sigură pe mine... Nu fac neapărat ce vreau... Fac ceea ce sînt : deseori, dureros... Mă simt perfect (si uit de absolut orice) de îndată ce aud comanda «motor» (începerea filmării)".

— „Ce vă impulsionează, pasiunea sau ambiția ?"

— „Dacă ambiție înseamnă cumva si a aspira spre mai bine, de a te pune pe tine însuți, mereu, sub semnul întrebării, de a depăsi limitele confortabile ale reusitei, atunci da, sînt ambițioasă.".

— Fiica dv. are 5 ani. Vorbiți rar despre ea. Ce loc ocupă în viata dv. ?"

— (...) „Cînd faci un film, cînd «turnezi», e ca si atunci cînd esti îndrăgostit : nu mai există nimic în afara acestei trăiri... Nu sînt o mamă cum as dori să fiu."

■

În opinia lui Dany Jucaud, actrita Anne Parillaud, ca si Nikita, nu-i făcută pentru a fi fericită. A si întrebat-o, de altfel, cu riscul unui anume livresc al «teoretizării», despre clipele ei de fericire, atîtea cîte au fost.

— „(...) Sînt o privilegiată, a răspuns Anne Parillaud. **Dacă privesc ceea ce se întîmplă în lume, mă simt aproape vinovată pentru acel pumn de fericire pe care-l trăiesc."**

— „Tatăl dv. este un apreciat astrolog. Ati fost curioasă să stiti, cu un ceas mai devreme, ce vă rezervă viitorul ?"

— „Tatăl meu mi l-a cercetat, presupun, dar nu mi-a spus niciodată nimic. Nici n-as fi vrut să stiu. Îndoiala, mai mult decît certitudinea, ne fac să fim noi însine... Să evoluăm neîntrerupt".

Dany Jucaud stie să pună întrebări. Iar Anne Parillaud stie că nu poate să spună mai mult, prin cuvinte, decît a spus si a dezvăluit prin Nikita. Si ca o adevărată profesionistă, sinceră fiind cu sine, isi fixează ținta atent, prin lunetă... Arma sinceritătii loveste cel mai exact. Dacă nu cumva serviciile secrete, cele care l-au creat pe Nikita, au inclus în scenariu pînă si acest interviu...

Totul se manipulează ? Probabil... Cel puțin în acele cosmaruri care riscă să devină prea curînd realitate. N-as dori s-o visez pe frumoasa Anne Parillaud.

DOREL DORIAN

Un geniu își amînă veșnicia

Suferința si disperarea pot rupe zăgazurile rațiunii, cînd limtele suportabilității umane sînt asediate. Există, din păcate, exemple ale multor spirite umane mediocre, care au rupt lanturile deznădejdii printr-un gest ireversibil — suicidul. La cealaltă extremitate a acestui tip de manifestare a capitulării în fata insuportabilului se află puterea de a supraviețui, puterea de a conferi omului statutul vajnicului luptător prometeic. Două personaje ale genialității umane fac parte din această categorie de luptători, doi bărbați fără de care spiritualitatea universală ar fi mult mai săracă. E vorba de Heinrich Heine si Ludwig van Beethoven.

Convulsiile existențiale ale lui Heine, cele filosofice si religioase, au avut drept nefericit corolar ani grei de suferință fizică. Așa cum el singur mărturisește în memorabilele sale scrisori, ultimii opt ani ai vietii si i-au petrecut „zăcînd în cavoul de saltele", paralizat si cu vederea afectată. Dar asta nu l-a împiedicat să compună renumitul ciclu de versuri „N. Lazarus".

Într-o cumplită încleștare cu propriul destin s-a aflat si „titanul din Bonn", Beethoven. Începînd cu anul 1801 — cînd „Eroica" încă nu fusese imortalizată pe portativ — el știe că suferă de o boală incurabilă, de cel mai aprig dusman al carierei sale de compozitor : surzenia. O disperare profundă începe să-l stăpînească. Anul următor, 1802, a fost decisiv pentru viața magnificului simfonist. După momente de analiză lucidă a menirii sale artistice — de care devenise constient si cu ajutorul lui Mozart, cel care-l prevestise o glorie mondială încă în 1787, cînd l-a audiat —, Beethoven redactează cutremurătoarea epistolă cunoscută de posteritate sub numele de „testamentul din Heiligenstadt" (localitate

unde fusese trimis de medici pentru ameliorarea sănătății). Cuvinte de o adîncă tristețe ne fac să înțelegem că sinuciderea maestrului a fost o idee reală dar spulberată de o voință majestuoasă : „...cineva care stătea alături de mine auzea un fluier în depărtare dar eu nu auzeam nimic; Lucru acesta mă ducea la disperare ! Puțin a lipsit să nu-mi iau viața". Conștiința propriei valori, pusă în slujba artei universale, a făcut din „nesuferitul si grosolanul" Beethoven un învingător (epitetele îi aparțin).

O altă salvă de suferință l-a adresat destinul, din zona afectivității. Nefericitele iubiri beethoveniene l-au zdruncinat profund sensibilitatea, dar si de această dată a terminat cursa contra vicisitudinilor vieții cu fruntea sus. Magistralul său discurs muzical din așa-numita „Sonată a Lunii" stă mărturie elocventă. Supratitlul sonatei nr. 14, opus 27, nr. 2, a fost dat de poetul Rellstab, care l-a asociat o noapte senină deasupra lacului Leman. De fapt si această capodoperă pianistică este un fel de testament al iubirii pierdute pentru Giulietta Guicciardi. Prima mișcare, un adagio sostenuto, este plină de tragism si chiar de resemnare (A. Rubinstein).

Dacă s-ar fi sinucis în acel an al apogeului deznădejdii, Beethoven ar fi ucis o însemnată parte a paradisului muzical universal. Un suflu divin l-a orientat pașii către miracolul simfonic neegalabil, care a culminat cu cea de-a noua treaptă. Cîntînd dreptul inalienabil al oamenilor la fericire, simfonia a IX-a n-a fost auzită niciodată de maestru. A fost doar simțită de cel care a învins moartea, sfidînd-o cu puterea genialității. În 1824, ghemuit în mijlocul orchestrei din Viena, Beethoven n-a auzit aplauzele. Un violonist l-a întors spre publicul extaziat. Autorul plîngea îmbrățișat de glorie. Testamentul său rămînea în vigoare.

PAUL IOAN

● SĂ NU SCĂPĂM DIN VEDERE ASIA DE SUD-EST. Se estimează că în această vastă regiune geografică în care trăiesc, în prezent, 1,8 miliarde de oameni, produsul național brut (PNB) va ajunge, în anul 2000, la 5971 dolari pe locuitor (1876 dolari fără Japonia). În 1990, PNB-ul a fost de 2394 dolari (746 dolari fără Japonia). Dacă previziunile se vor adeveri, atunci PNB-ul pe locuitor va crește cu 150 la sută în această regiune a Pacificului. În Europa se va înregistra în ultimii opt ani ai acestui secol un spor de 104 la sută, iar în zona nord-americană a liberului schimb, care se întinde de la Yukon, în nordul Alaskăi, pînă la Yukatan, în Mexic, creșterea va fi doar de 79 la sută.

● POLIȚIA ȘI JUSTIȚIA COPLEȘITE. De ce oare ? De valul de delicte și crime. Ultimile statistici ale poliției germane datează din 1991 si se referă la landurile vestice. Numărul delictelor și crimelor

a fost de 4,25 milioane, o creștere de 3,6 % față de anul precedent. Criminalitatea în legătură cu traficul ilicit de droguri a sporit cu 12 % în 1991, înregistrîndu-se 109.809 crime și delicte. La Frankfurt, cazurile de furt în plină stradă au putut fi elucidate într-o proporție minimă, de 5,3%.

● DRUM FĂRĂ GRIJI PENTRU „CARAVANELE" ARCTICE. Pentru executarea unor călătorii fără primejdii în Oceanul Înghețat de Nord, flota Rusiei are nevoie de date precise cu privire la insulele de gheață plutitoare și chiar la întinderile de gheață din sectorul navigației arctice. Acest serviciu, un veritabil „ochi" atoate văzător, îl îndeplinește în mod eficient comunicațiile prin satelit și un sistem de computere. Printr-o legătură permanentă, pe display pot fi văzute, în orice clipă, harta globală a situației de pe cuprinsul gheții, dar și un anumit perimetru separat al acestei hărți. Transmise prin satelit, informațiile cu privire la deplasarea ghețarilor sau formarea „ambuteiajelor" în Oceanul Arctic ajung în timp util la bordul spărgătoarelor de gheață și al navelor, ceea ce le permite să aleagă calea optimă de înaintare.

● BILL CLINTON, REPREZENTANTUL GENERAȚIEI DE DUPĂ RĂZBOI. America va avea, după rocada ce se va efectua în ianuarie la Casa Albă, un nou „pilot" pentru apele interioare ce încearcă să ajungă la bordul navei, care este țara, cea mai bogată a lumii. După Eisenhower, numai Ronald Reagan a reușit să aibă două mandate prezidențiale. În acest an, exclusivitatea bipartitismului tradițional a fost pus în cauză. Și destul de serios, de al treilea candidat. Primele alegeri după încetarea „războiului rece" a dat cîștig de cauză, în mod strălucit, unui democrat. A fost prima oară cînd echilibrul terorii nucleare nu a mai jucat nici un rol în alegerile prezidențiale. Și pentru prima dată, un reprezentant al generației de după război a dobîndit funcția supremă. Deși va dispune de o majoritate favorabilă în Congres (în ambele camere) Clinton va avea de a face și cu peste o sută de congresmeni debutanți, neexperimentați în politica internă și în cea mondială.

Nr. 48 (1832) din 28 noiembrie 1992

Magazin Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

NU ESTE SUFICIENT SĂ FII FRUMOASĂ...

Defectele fizice care rod moralul și într-o anumită măsură sănătatea sînt adesea imaginare. Ele provin de cele mai multe ori din probleme de identitate nerezolvate la timp. Să vedem însă ce spun psihologii și psihiatrii, aflați în situația de a rezolva unele cazuri din această sferă. Cele mai multe femei, este adevărat, au mici defecte fizice; un nas prea lung, coapsele ușor rotunjite, urechile poate puțin prea mari. Nu toată lumea poate afișa o siluetă de vis sau trăsăturile perfecte ale Catherinei Deneuve; de exemplu. Există femei care își ascund fața sau fruntea sub un breton sau șuvițe foarte lungi. Ele nu stau niciodată în profil, își interzic orice surîs pentru că acesta favorizează apariția ridurilor. Altele încearcă să-și ascundă rotunjimile trupului în haine informe mult prea largi. Toate acestea sînt definite de specialiști drept complexe de inferioritate. În general, unele femei își asumă micile lor imperfecțiuni și învață, în timp, să trăiască cu ele. Există însă altele pentru care defectele incriminate devin obsesii. Foarte interesant, nimeni nu este scutit de complexe. Chiar unele sex-simboluri au un astfel de comportament de femei complexate. Mathilda May mărturisește; „Port negru pentru că acesta mă slăbește".

Și totuși, cînd nu sîntem în fața unor probleme estetice serioase, cum apar aceste complexe ? Psihanalistul Simon Frilet explică : „Nu este suficient să fii frumoasă pentru a te simți astfel, ci trebuie să te și iubești suficient. Și dacă unele femei nu se iubesc, aceasta este pentru că ele nu au fost iubite sau nu au simțit acest lucru în special în copilărie". Și încă un lucru accentuat de specialiști; micile defecte ce sînt hiperbolizate și le fac pe unele femei să piardă simțul măsurii, își au originea în adolescență, atunci cînd corpul cunoaște modificări esențiale. Unele femei deși nu au kilograme în plus își consultă frecvent medicul dietetician pentru a slăbi. Explicația ? În adolescență s-au îngrășat brusc și ulterior chiar dacă au revenit la greutatea ideală, în creierul lor s-a fixat prea puternic episodul anterior pentru a-l putea uita.

Complexele fizice sînt în primul rînd o preocupare, uneori chiar o suferință, proprie femeilor. Ele uită un lucru esențial. „Important nu este să corespunzi în totalitate canoanelor estetice în vigoare, ci să fii conștientă de șarmul tău, de acel ceva inpalpabil care nu-ți aparține decît ție. Micile imperfecțiuni impun personalitatea împotriva uniformității. Micul detaliu atrage atenția mai mult decît banalitatea unui fizic fără asperități. În sfîrșit, spune psihanalistul Simon Frilet, nu lăsați lucrurile să evolueze într-atît încît complexul de inferioritate să devină un alibi pe care să-l folosiți ori de cîte ori lucrurile nu merg bine în viața dv. Acesta nu ar fi decît un mijloc de a accentua eșecurile, fără a diseca lucid problemele reale".

DOSARELE FRUMUSEȚII

Pentru a fi frumoasă, spun specialiștii, în mod obligatoriu trebuie deprinse cîteva „reguli de aur" :

● În primul rînd, părul spălat cu regularitate, cu șamponul potrivit, de bună calitate, poate da strălucire figurii dv. Folosiți la fiecare 15 zile o mască. Încercați să evitați uscarea cu aer prea cald care fragilizează părul.

● Din cînd în cînd îndepărtați celulele moarte de pe întregul corp folosind un burete sau o mască exfoliantă.

● Nici un tratament cosmetic, spun cercetătorii nu are valoarea pe care o conferă o alimentație echilibrată. Vitaminele sînt esențiale pentru piele și corp. Cer alele, pestele, carnea, legumele și fructele reprezintă „secretul" unei mine bune.

● Toate eforturile vor fi zadarnice dacă nu li se asociază un somn bun. Eliminați stresul respectînd ritmul firesc al somnului. O masă ușoară și o baie caldă sînt premisele unei nopți realmente reparatorii.

● În fiecare seară demachiați-vă. Este un gest indispensabil pentru a avea o piele netedă și curată. Poluarea aerului este nocivă pentru epidermă și nu-i puteți combate efectele decît practicînd demachiatul dimineața și seara. Două formule vă stau la dispoziție : laptele demachiant și un tonic. Alte reguli de aur, altădată.

TABLOURI CELEBRE

Despre acest tablou, primul nud de dimensiuni mari din pictura spaniolă, operă a lui Goya, se spune că ar fi avut simultan două variante. Tabloul ar fi avut instalat în interiorul ramei un mecanism care permite vizualizarea alternativ, a unei „Maja" nud, și a versiunii îmbrăcate. Aceasta pentru a deruta redutabila cenzură a Inchiziției...

...INDISCRETII...

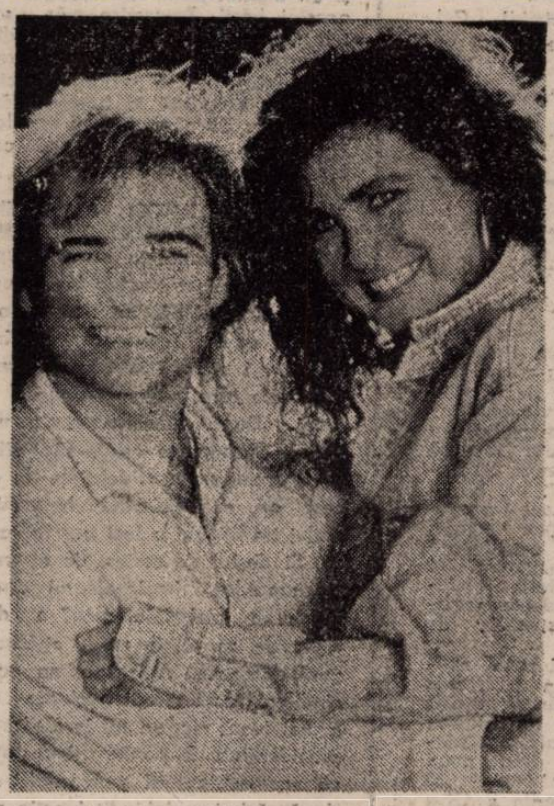

Campion al stabilității, André Agassi este un fidel căruia îi place să fie înconjurat de cei pe care îi iubește. De altfel, înflăcăratul sportiv mărturisește că în viața sa amoroasă nu a existat decît Wendy. Starul tenisului mondial, recunoscut pentru discreția ce învăluia viața sa personală, a prezentat de curînd oficial legătura sa cu Wendy Stewart, prietena sa din copilărie. André Agassi, copilul teribil al tenisului mondial este în viața sa sentimentală partizan al „iubirii pe viață". De altfel constanta este una din marile trăsături de caracter a lui Agassi. Normal, dacă avem în vedere că s-a născut în zodia Taurului. Atît de fragil din punct de vedere psihologic, el are nevoie de un cerc de prieteni intimi mereu conectați la cotele sale de tensiune, care să-l susțină și să-l reconforteze. Prezența caldă și atentă a lui Wendy îi dă siguranță. Practic, ea merge cu el în toate turneele importante. Ceea ce apreciază André cel mai mult la Wendy sînt umorul și spontaneitatea. De asemenea, Wendy încearcă să amplifice sfera preocupărilor tenismenului. Astfel povestesc cei doi, anul trecut, în timpul turneului de la Wimbledon, Wendy a reușit să-l convingă să meargă să vadă „Mizerabilii", la Londra. „A fost prima oară în viața mea, spune Agassi cînd am pus piciorul într-un teatru..."

Matrimoniale

● Domn stilat, intelectual, 60 de ani, singur, fără obligații, doresc prietenie tînără distinsă. Eventual căsătorie. Detalii, oficiul 33, căsuța poștală 2.

● **Revista „Magazin" primește spre publicare, pentru „Femina Club" anunțuri matrimoniale pe adresa : București, Oficiul 33, căsuța poștală 2. Contravaloarea anunțurilor, calculată la 50 lei cuvîntul, se va trimite prin mandat poștal pe adresa : Casa Editorială „Magazin" SRL, Piața Presei Libere nr. 1 Oficiul poștal 33, cod 71341, Departamentul publicitate.**

101 diferențe

● Doar 65 la sută dintre femei și-au făcut o obișnuință din a se privi în oglindă. În schimb, cu bărbații lucrurile stau și mai rău : doar 40 la sută au curajul de a se privi în oglindă.

● Femeile sînt programate „din start", genetic să aibă o înălțime cu zece la sută mai mică decît bărbații. Teoretic ar însemna să nu întîlnim, deci, bărbați... mici (la suflet și la trup). Practică însă...

Rețeta săptămînii

CORNULEȚE IEFTINE

Ingrediente : pentru aluat — 350 g făină, 250 g margarină, o lingură oțet, o linguriță rasă amoniac (stins cu lămîie), 5 linguri apă sau lapte ; pentru umplutură nem sau rahat, zahăr pentru pudrat.

Se face un aluat din cele de mai sus și se lasă cel puțin o oră să se odihnească.

Se întinde foaia din care se taie pătrățele de mărimea dorită care se umplu cu nem sau rahat și se rulează în formă de cornulețe.

Se coc la foc potrivit și se pudrează calde cu zahăr. (I.S.)

CRONICA modei

Toamna, la ceasul amurgului

Asocierea celor două culori — alb și negru — este desigur nemuritoare. Ea rămîne alături de culorile specifice toamnei, deosebit de prezentă în vestimentația acestui anotimp, aflat în ceasul amurgului. (A.P.)

MAGAZIN global

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

Un nume universal:

HENRI COANDĂ

—Cum se poate vorbi, fără teama de a greși în alegerea celor mai potrivite cuvinte, despre un geniu precum Henri Coandă ? Condeiul se simte dezarmat atunci cînd trebuie să aducă elogii unuia dintre cei mai importanți inventatori pe care i-a dat umanitatea și care nu mai aparțin aparent — vreunei națiii, ci întregii lumi. Genialitatea românească, fructele cele mai valoroase ale poporului nostru rivalizează din toate punctele de vedere cu somitățile mondiale, depășindu-le de multe ori și înfruntînd regretabile reticențe din partea comunității științifice de aiurea.

La 20 Noiembrie 1992 am comemorat două decenii de cînd s-a stins din viață unul dintre cei mai mari eroi ai aeronauticii universale, pe savantul de unanim prestigiu internațional Henri Coandă (1886—1972). Superlativele la adresa acestei ilustre personalități n-au contenit și nu vor conteni vreodată. Revista noastră își face o datorie de onoare din a aduce în memoria cititorului cele mai importante realizări ale lui Henri Coandă, mulțumind domnului Paul Vașilescu — neobosit cercetător al biografiei savantului, un împătimit al documentelor legate de cariera strălucitoare a marelui inventator — pentru detaliile puse cu generozitate la dispoziție.

Henri Coandă s-a născut la 7 iunie 1886, în București. Tatăl său Constantin, se născuse la Craiova în 1856, iar bunicii savantului au locuit mult timp în comuna Perișor, județul Dolj. Este interesant de știut că Mihalache Coandă, tatăl lui Constantin, se trăgea din neamul lui Tudor Vladimirescu, conducătorul Revoluției de la 1821. Mama viitorului inventator s-a numit Aida Danet și a fost fiica unui reputat medic francez de la Curtea lui Napoleon al III-lea.

Tînărul Henri Coandă a absolvit Liceul Militar din Iași sef de promoție — în anul 1903, iar în 1905 absolvă cu gradul de sublocotenent de artilerie Școala Militară de artilerie, geniu și marină. Ideea propulsiei prin reacție a unui aparat de zbor mai greu decît aerul a început să se cristalizeze încă din 1907. Construind și experimentînd rachete pirotehnice, Coandă ajunge ca în același an să construiască macheta unui avion propulsat de o rachetă.

Henri Coandă și-a desăvîrșit studiile superioare la Școala Politehnică de la Charlottenburg (Berlin) la Universitatea din Liège (Belga) și la Școala Superioară de Electricitate Montefiorri din Torino (unde a construit un planor original, împreună cu Gianni Caproni). Ulterior, Coandă pleacă la Paris, unde absolvă ca șef de promoție Școala Superioară de Aeronautică. Toate aceste elemente biografice ne fac să înțelegem mai bine ascensiunea inventatorului către una din cele mai mari realizări tehnice ale secolului XX.

La 16 decembrie 1910, pe cîmpia de la Issy — les-Moulineaux, Henri Coandă experimentează primul avion cu motor aeroreactiv din lume, numit „Coandă 1910", conceput în întregime și pilotat de cel ce intra astfel în galeria geniilor universale, devansînd cu trei decenii realizarea de serie a avioanelor cu reacție. Istoricul aparat „Coandă 1910" a fost găzduit la loc de cinste la Salonul aeronautic din Paris. În anii următori Henri Coandă devine director tehnic la Uzinele de Avioane Bristol (Anglia), constructoarea celor mai mari avioane la acea epocă. Aici s-a realizat și avionul numit „Bristol-Coandă".

În anul 1914 inventează tunul fără recul, atașat avioanelor de vînătoare — folosite în al Doilea Război Mondial —, care putea perfora de la distanța de 1 000 de metri un blindaj de 40 mm (cel de calibru de 105 mm).

În anul 1932, marele inventator român ce-i poartă numele — „efectul Coandă, finalizează cercetările asupra efectului Un an mai tîrziu, Coandă realizează pentru prima oară în lume un model de aerodină lenticulară (în alți termeni un fel de farfurie zburătoare sau disc zburător).

O altă lucrare unică în lume este edificiul cruciform de mare capacitate — construcție multicelulară cu grinzi de oțel —, realizată împreună cu arhitectul francez J. Dupré (1928). Să mai amintim, printre numeroasele sale studii și cercetări, realizarea unui rezervor oceanic de înmagazinat țiței — unicat în lume, cu capacitatea de 20 000 metri cubi —, în S.U.A. și pentru unele state din Golful Persic.

În anul 1971, Henri Coandă devine primul director al nou înființatului Institut National pentru Creație Științifică (INCREST), București — instituție fundată din inițiativa sa. În anul 1970, Coandă este primit în Academia Română, iar cu prilejul aniversării a 60 de ani de la istoricul zbor din 1910 se bate o medalie onorifică.

Geniul românesc al aviației cu reacție a elaborat peste 260 de invenții, protejate prin peste 700 patente — pe care îi plăcea să le numească — „daruri pentru omenire".

Funeraliile marelui savant Henri Coandă s-au desfășurat într-un cadru solemn, omagial, la 28 noiembrie 1972, la cimitirul Bellu, după ce sicriul cu corpul său neînsuflețit fusese depus în Aula Academiei Române.

Despre opera lui Coandă se pot scrie tomuri întregi. Acest text este un obligatoriu și modest omagiu adus unuia din cei mai valoroși inventatori ai lumii. Poate că vreodată, un avion sau o companie de aviație îi va purta numele. Noi credem că o merită cu prisosință.

PAUL IOAN

Tricentenar Calea Victoriei

INIMA CULTURALĂ A CAPITALEI TREBUIE RECUPERATĂ

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

— Stimate Dle MIHAI OROVEANU, ca director al ARTEXPO — Oficiul Național pentru Documentare și Expoziții de Artă, sînt convinsă că sînteți implicat din plin în activitățile care se desfășoară pentru aniversarea celor trei secole de la apariția Căii Victoriei în istoria Bucureștiului și, de fapt, a întregii țări. V-aș întreba de aceea, pentru început, cam ce se întreprinde în momentul de față și... ce înseamnă pentru Dv. Calea Victoriei ?

— O să vă răspund invers. Calea Victoriei este coloana vertebrală a orașului. Și este, sau, istoric, ar trebui să fie, cum să spun, inima sa culturală. Un traseu cultural, care de fapt a existat totdeauna și care astăzi este mai nefunctional ca oricînd. Tocmai aceasta se încearcă — recuperarea suflului cultural al acestei artere care, în urbanismul Bucureștiului, este ca trunchiul unui arbore care se ramifică. Această axă Nord—Sud ar trebui să-și recapete valențele sale culturale. Pentru că acum ea este asaltată și ultragiată de o comercializare pe care eu o consider că se apropie ca demers de haoticul unui suk oriental, în dauna conotațiilor culturale care ar trebui să primeze. În locul anticariatelor, librăriilor și galeriilor de artă s-au deschis nu știu cîte boutique-uri de mîna a șaptea... Este totuși vorba și de o imagine a țării...

— De ceea ce punem în locul a ceea ce a fost...

— Este foarte complicat. Eu mă ocup, de exemplu, de propuneri privind strict domeniul artei monumentale. Sînt locuri care au fost văduvite imediat după război de multe opere de artă monumentală și care ar trebui recuperate.

— Aveți niște planuri bine stabilite ?

— Există. Pînă una alta ne rezumăm la niște intenții. Există însă propuneri — vedeți, Bucureștiul a pierdut peste o sută de monumente. Este foarte dificil. Există un proiect de reurbanizare a zonei, unul de reamenajare a Pieții Revoluției — Piața Palatului, propuneri de implantări de monumente, dar astea... costă bani.

— Ce monumente mari au fost pe Calea Victoriei ?

— Pornind de la capăt, unde se afla Monumentul Funcționarilor Publici (care a dispărut), în vecinătatea Palatului Sturdza, pînă la Grădina Ateneului care era plină de busturi... Am aici o carte foarte puțin cunoscută a lui Grigore Ionescu, care conține singurul inventar al locurilor la sfîrșitul perioadei interbelice, care aveau o mare importanță culturală. Spuneți-i omului obișnuit de azi că există pe Calea Victoriei Muzeul Municipal, și va rămîne foarte uimit. Nimeni nu știe că a dispărut.

— Unde se află ?

— În Casa Moruzi, sau Grădina Ateneului, cu zeci de monumente...

— Există o statuie a regelui Carol în fața Bibliotecii Fundațiilor...

— Există. Era opera lui Mestrovič. Statuia s-a topit. Mai există însă un intermediar, deci o machetă care s-ar putea mări. Dar costurile se ridică la sute de milioane...

— Ce alte nume celebre se mai puteau înșira pe soclurile acestor statui care mai există doar în amintirea unora, sau a cărților ?

— Să luăm de exemplu fosta grădină a Episcopiei — Grădina Ateneului, după 1888. Erau cîteva monumente acolo... Kogălniceanu de Hegel, Eminescu de Ion Georgescu, Traian Demetrescu, Ion Ghika, Enăchiță Văcărescu, Exarcu, D.G. Kiriac, Gavril Muzicescu, Tocilescu, Ureche, monumentul Generalului Florescu de Ion Georgescu...

— O istorie întreagă...

— Vă dați seama cîte lucrări erau acolo ? Sînt foarte greu de recuperat, mai ales cînd există acolo statuia lui Eminescu făcută de Anghel...

Există însă de exemplu grădina din fața Casei Vernescu, unde s-a montat provizoriu bustul lui Nichita Stănescu de Paul Vasilescu. S-ar putea reamplasa aici această serie de busturi. Ar trebui efectuat un studiu de către arhitecți, împreună cu Academia. S-ar putea crea aici un panteon, o rotondă a academicienilor și scriitorilor care sînt legați de această zonă. Fiecare loc al Căii Victroiei este copleșit de istorie... Și lucrurile se întind mult mai departe. Calea Victoriei începe la fîntîna Miorița, trece prin Șoseaua Kiseleff — o prelungire a sa. Au dispărut și aici nu știu cîte muzee, locuri consacrate. În apropierea Muzeului Satului era un ansamblu de expoziții (acum se află aici pavilionul H, un depozit de mobilă), loc tradițional de organizare a marilor expoziții, a unor saloane oficiale. Aici s-a ținut luna Bucureștilor... Mai departe, lîngă Arcul de Triumf, era Casa Artiștilor, casa lui Luchian, Muzeul Toma Stelian, o parte a colecției Avachian, bufetul lui Mincu, statuia lui Ferdinand, care a dispărut. Monumentul Infanteriei al lui Jalea, care și el a dispărut... Se intra pe Calea Victoriei pe lîngă Monumentul Funcționarilor Publici al lui Verona și Jalea, pe lîngă complexul de muzee Antipa — Muzeul de Geologie — Muzeul lui Tzigara-Samurcas construit de Ghika—Dudești — Muzeul Țăranului, care va fi reamenajat. Fiecare clădire avea o destinație culturală precisă...

— Era o bogăție spirituală extraordinară, care dacă se va pierde...

— Bineînțeles. Și toate erau locuri istorice pentru bucureșteni. De la școala lui Eliade Rădulescu la Biserica Mavrogheni, pînă în Piața Senatului. Toate aceste lucruri trebuie emfazate. Pentru că toată istoria ultimelor trei secole este acolo...

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

Nr. 48 (1832) din 28 noiembrie 1992

ipoteze

Va fi descifrată taina „fîntînilor albastre"?

La fel cum astronomii sînt preocupați de descifrarea misterului găurilor negre, tot astfel oceanografii încearcă să afle misterul abisurilor albastre. În Marea Caraibilor, în largul statului Belize din America Centrală a fost localizată o uriașă „gaură albastră". Cea mai mare văzută vreodată. Apoi în Bahamas, în preajma Insulei Andros, scafandrii au explorat astfel de adîncimi, un fel de «super-fîntîni» naturale, cei puțin ca metaforă. Deși mareele care creează aici vîrtejuri gigantice fac explorările foarte periculoase. Cum s-au putut forma în mijlocul mării aceste uriașe «fîntîni» înconjurate de corali ? Răspunsurile specialiștilor au condus la avansarea mai multor ipoteze. Una dintre ele aparține comandantului Cousteau. Pentru că printre numeroșii plonjori care și-au riscat viața pentru a descifra aceste secrete ale mării s-a aflat și el. Echipajul lui

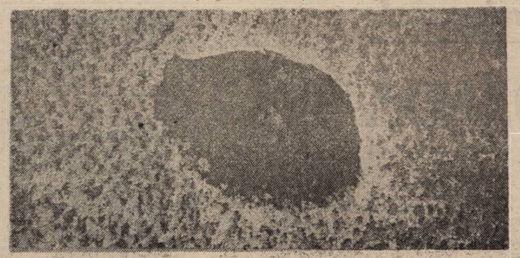

„Calypso" a identificat în Lighthouse Reef un abis fascinant : un cilindru de calcar cu un diametru de 350 metri, în fipt în masivul coralier la o adîncime de 125 m. Extraordinarul abis, de un albastru fascinant este departe de a fi un unicat. Arhipelagul Bahamas reunește „fîntîni" uriașe. Surprinzător, cele mai multe dintre ele sînt situate pe insule și nu în mijlocul mării și sînt pline cu apă dulce. Asemănarea lor cu „abisurile marine" a permis conturarea unor ipoteze privind apariția lor. Cu milioane de ani în urmă Terra era invadată de o uriașă calotă glaciară, iar nivelul mărilor scădea cu cîteva zeci de metri. În retragere, apa lăsa reliefuri supuse eroziunii. Apoi atmosfera s-a încălzit treptat, marii ghețari s-au topit, iar marea a invadat din nou siturile anterioare. Această mișcare de dute-vino care s-a repetat în mai multe reprize la începutul Quaternarului a creat bulversări geologice și a generat peisaje cel puțin surprinzătoare. Cele ale Mării Caraibilor și cele din Bahamas sînt tipice pentru solurile calcaroase, foarte permeabile prin definiție, „sculptate" de apele curgătoare. De fapt, echipa comandantului Cousteau, susține reputatul om de știință a identificat în adîncuri o stalactită care nu s-a putut forma decît în aer liber.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

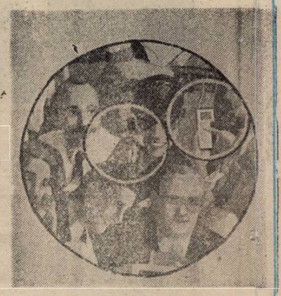

În fotografie se află cele două modele ultramoderne de microtransmițătoare prin satelit, puse la punct de concernul nipon NTT, în greutate de numai 55 și, respectiv, 20 (!) de grame.

MICRO – ELECTRONICA ȘI GÎȘTELE SĂLBATICE

Marele concern nipon NTT (Nippon Telegraph and Telephone) a fost recompensat nu demult de către organizația americană U.S. Fish and Wildlife Service cu distincția Corporate Wildlife Stewardship Award pentru tehnologiile sale revoluționare care au permis aprofundarea cunoștințelor despre speciile rare și, implicit salvarea acestora de la dispariție. Conștient a degradării mediului înconjurător a afectat și gîștele sălbatice în migrația lor, înregistrîndu-se o sensibilă diminuare a numărului acestora. Localizarea stolurilor migratoare este esențială în încercarea oamenilor de știință de a proteja această specie. Cea mai bună soluție ar fi atașarea unui transmițător la unele păsări. Dar, pînă în prezent, chiar și cele mai mici transmițătoare cîntăreau circa 150 grame, o greutate prea mare pentru a nu deranja păsările în timpul zborului.

Conducerea trustului japonez NTT crede că tehnologiile de comunicare nu sînt destinate numai schimbului de informații dintre oameni, ci dintre om și mediul înconjurător. Iată de ce NTT a sprijinit financiar substanțial un proiect americano-canadian de salvare a gîștelor sălbatice. Una din contribuțiile concernului NTT a constat în punerea la punct a unui microtransmițător via satelit în greutate de numai 55 de grame. În vara anului 1991 aceste microtransmițătoare au fost atașate la 30 de gîște sălbatice care au zburat din Insulele Wrangel (Siberia) pînă în California. Astfel a putut fi determinat traseul străbătut de acestea pe parcursul celor peste 3000 kilometri de zbor. Semnalele preluate prin satelit au permis pentru prima oară, localizarea precisă a stolurilor migratoare. Un proiect similar a avut loc în primăvara acestui an, de data aceasta în direcție inversă, din California în Siberia. Un mister al naturii este, astfel, pe cale de a fi descifrat. (S.F.)

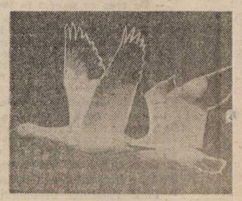

BIANCA JAGGER, între viața mondenă și cea politică

Timp de opt ani, Bianca a fost una dintre cele mai invidiate femei din lume, deși paradoxal nu i se recunoștea nici un merit sau vreo calitate deosebită în afară de aceea de a fi știut să devină soția celebrului cîntăreț Mick Jagger, pe care milioane de tineri îl adulau. Dar, în 1979, s-a produs ruptura și, o dată cu ea, a încetat și dreptul Biancăi de a mai exista. Pentru a depăși momentul, trebuia să arate că este și ea capabilă să facă un lucru important. „Dacă în timpul căsătoriei eram nepăsătoare și duceam o viață usoară, asta nu înseamnă că nu eram în stare de idei serioase și profunde", spune Bianca, acum în vîrstă de 47 ani. Dovada a fost imediata sa angajare în viața politică a țării în care s-a născut — Nicaragua, un pămînt devastat de anii crunți ai războiului civil.

Bianca, femeia care trăise într-un lux exorbitant, se alătură sandiniștilor pentru a se bate în favoarea justiției și împotriva sărăciei. Alături de ea o purta pe fiica sa, Jade, „pentru a o face să înțeleagă ceea ce se petrece". Au fost anii de luptă care au dat un sens existenței sale după despărțirea de Mick.

După ce sandiniștii au luat puterea, represiunile au devenit cotidiene. Bianca s-a simțit trădată. Cu toate acestea, angajarea sa politică îi permisese să se elibereze de un balast al trecutului. Nu mai era doar fata nicaraguană care se căsătorise cu un rock star. Bianca a cîștigat conștiința propriei sale valori și personalității.

Apoi a intervenit un accident grav de mașină și o convalescentă care i-a dat timpul de a concepe un proiect de lungă durată : realizarea unui documentar privind situația Nicaraguei de la venirea Violetei Barrios de Chamorro la putere, în 1990. De doi ani, munceste asiduu la imagini dure, însotite de critici acerbe : „cei care obțin puterea uită obiectivele pentru care au luptat".

În prezent, Bianca se regăseste singură, aproape părăsită de cei din jurul său. O umbră a disgrației o părăsește. Dar ea nu-și pierde curajul, merge înainte. Se gîndește chiar să candideze la alegerile prezidențiale din 1996. Programul său ? Nimic mai simplu și mai generos : „cred în dreptate și în simțul datoriei. As vrea să cred că un partid care să la într-adevăr în serios grija pentru cei săraci, pentru femei și copii." O sarcină grea într-o țară în care forța are toate drepturile și justiția nu. Dar cea care și-a promis în primul rînd să devină „un cetățean de primă linie" nu abandonează cursa. Femeia modernă, ex-soția lui Mick Jagger a rămas departe, undeva în urmă...

AURORA POPESCU

MUZEUL GERMAN AL VĂMILOR ȘI-A DESCHIS PORȚILE

În fotografia furnizată de DPA se află ministrul german al Finanțelor, dr. Theodor Waigel, inaugurînd noul Muzeu al Vămilor din Hamburg, prin ridicarea unei bariere simbolice.

Ministrul german al Finanțelor, dr. Theodor Waigel, a apreciat că „prezentata deschidere a frontierelor țărilor membre ale CEE nu va însemna automat că instituția vămii va deveni „o piesă de muzeu". Această afirmație a fost făcută cu prilejul inaugurării Muzeului German al Vămilor, în apropiere de Hamburg. Cele 2000 de piese ale muzeului sînt o dovadă a constanței și perenității acestei instituții. Controalele efectuate la frontierele exterioare ale Comunității Europene, în porturile maritime și aeroporturile țărilor din CEE vor fi intensificate. Cei peste 40 000 de agenți vamali germani se confruntă, din 1990 încoace, cu intensificarea contrabandei cu droguri, traficului ilegal de persoane, de arme, furturi de înaltă tehnologie și cercetări cu caracter strategic.

Noi sarcini îi așteaptă pe vamesii germani în perspectiva eforturilor concertate pe plan mondial de protejare a naturii, și a mediului înconjurător. Noul muzeu al vămii din Hamburg conține, printre altele, și o colecție impresionantă de coarne de rinocer, carapace de broaste testoase, diverse piei de animale, fildeș și chiar animale împăiate, conform Convenției internaționale de protecție a speciilor, semnată la Washington, acestea au fost confiscate la frontieră din momentul încercării frauduloase de introducere a lor în Germania. Noul Muzeu al Vămilor a luat naștere la capătul a doi ani de lucru, la un cost total de 1,4 milioane mărci. El ocupă o suprafață de 800 mp, repartizați pe cele două etaje ale unei clădiri moderne.

Colecțiile prezente în muzeu înglobează și uniforme vechi, arme, sigilii, documente, certificate, distincții și plăci vamale de identificare. Piesele cele mai voluminoase sînt : timona navei maritime vamale „Steubenhoeft" și o distilerie clandestină în greutate de trei tone, din otel special, capturată în 1979 de la un cetățean care apucase să fabrice peste 1 000 litri de alcool.

Una dintre cele mai vechi piese ale muzeului este placa de argilă din vremea regelui Su-Suen din Ur, din anul 1970 î.e.n. Cele mai atractive exponate ilustrează deosebita imaginație a celor care au încercat să treacă fraudulos obiecte prin vamă. Se fac remarcate, astfel, valizele cu fund dublu și triplu, o pălărie cu mai multe compartimente pentru traficul cu stupefiante, cu o capacitate de „transport" echivalentă cu volumul ocupat de trei pachete de țigări, un covor asiatic cu fire speciale, în care un cîine special dresat a depistat 11,2 kilograme de hașiș. Și exemplele ar putea continua, întrucît imaginația contrabandiștilor nu cunoaște limite.

ȘERBAN FILIP

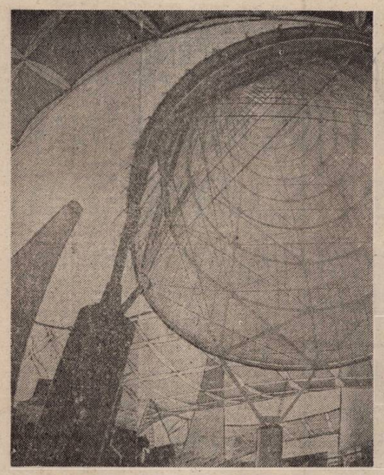

EXPO '92 SEVILLA

ȘOCUL CINEMATOGRAFULUI

EXPO '92 s-a bazat în primul rînd pe șocul vizual la care au fost „supuși" vizitatorii. Și nu este deci de mirare că una din cele mai mari atracții ale sale au constituit-o cinematografele găzduite de multe pavilioane. Se făceau cozi de cîteva ore pentru a pătrunde în sălile de proiecție de la pavilioanele Venezuelei, Porto Rico sau Canadei, ca să nu mai spunem de faptul că la Fujitsu, de pildă, trebuia să te „programezi" cu cîteva zile înainte și chiar pentru personalul EXPO nu era sigur că vei obține de pe o zi pe alta permisiunea de acces. De ce se înbulzeau de fapt vizitatorii? Ce puteau vedea ei atît de deosebit înăuntru? Și, mai presus de toate, o altă întrebare — au fost într-adevăr justificate pretențiile organizatorilor și interesul manifestat de public?

Pentru a vă putea face o imagine despre amploarea prezenței cinematografului la Sevilla și a vă schița măcar un răspuns la aceste întrebări, să pătrundem mai întîi în două dintre pavilioane: Canada și Fujitsu.

Canada folosește procedeul IMAX care permite realizarea unor imagini de calitate de-a dreptul extraordinară, posibile datorită defilării orizontale a unei pelicule de 70 mm pe cel mai mare ecran plan cu o suprafață de 600 m², adică suprafața a două terenuri de tenis! Imaginile pe care le urmărești îți taie pur și simplu respirația. Ghida care te conduce în sală își asumă chiar obligația de a-ți avertiza pe spectatori, și avertismentul nu este gratuit! Căci ești purtat de pe suprafața unei mări încărcate de ghețuri veșnice, printre care doar un spărgător de gheață își poate croi drumul, pe culmile cele mai înalte ale munților acoperiți de zăpadă, de unde ești pur și simplu „aruncat" pe firul tumultuos al unei cascade sau participi cu sufletul la gură la salvarea unui alpinist cu elicopterul...

La Fujitsu spectacolul este de altă natură — ești martorul unor „escapri din Soare". Chiar așa se și numește filmul. Motivul care l-a generat? Un fapt în aparență banal — faptul că omul se poate mișca. Cum este posibil acest lucru? Răspunsul pare simplu — mușchii noștri ne permit realizarea mișcării. Cecea ce însă își propune acest film este să dezvăluie sursa energiei mușchilor. Pentru aceasta însă trebuie să „plonjăm" într-o lume de dimensiuni mai mici decît a zecea milioana parte dintr-un milimetru. Pătrunzînd aici, martori neașteptați ai unei adevărate drame care se consumă în celulele oricărui organism viu, vom realiza că sursa noastră de energie este lumina Soarelui. Că tot ce se întîmplă în noi și ne dă posibilitatea să ne mișcăm și, de fapt, să existăm este un ecou al Soarelui. Iar pentru ca toate acestea să fie cît mai convingătoare, nimic nu este uitat — aceeași tehnică IMAX, imaginile tridimensionale, grafica pe calculator, combinația între animație și imagini reale. Banalele frunze, ale arborilor sau ale florilor, pe lîngă care trecem de atîtea ori nepăsători, prind aici viață. Trăim cu adevărat fotosinteza! Și, cum spun cu emoție cei care prezintă acest film unic, învățăm să respectăm lumina Soarelui... Filmul încheie și sfîrșește cu imaginea unei păduri și a vietăților care își consumă acolo drama lor de zi cu zi.

Și poate că și în felul acesta ni se oferă o șansă de a ne înțelege mai bine propria noastră viață. Lucru pentru care trebuie, să fim recunoscători poate și cinematografului...

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

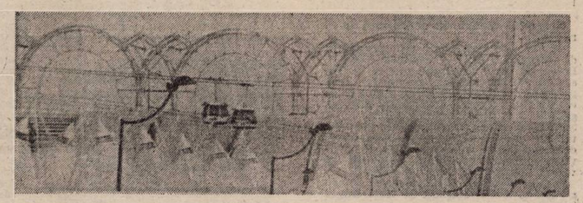

■ Dispariția curentului marin El Niño, care circulă de-a lungul coastelor occidentale ale Pacificului, fiind favorabil pescarilor peruani, ecuadorieni și chilieni, permițîndu-le să obțină o „recoltă" bogată de pește, a fi cauzată integral sau parțial de un mecanism geologic — scurgerile de lavă pe fundul oceanului. Mase considerabile de magmă se strecoară prin marea falie a Pacificului în locul unde se separă două plăci tectonice. Aceasta explică faptul că inversiunile curentului El Niño corespund cu o creștere a frecvenței cutremurelor în Pacific, mai ales în apropierea Insulei Paștelui. Această magmă foarte caldă este suficientă pentru a încălzi apa oceanului și a anula astfel curentul de apă rece, ceea ce contribuie la o încălzire anormală a climei, provocînd totodată perturbări — inundații și cicloane.

TELEX • TELEX

■ La șantierele navale OCEA de la Sables-d'Olonne (Franța) se lucrează de zor la o navă cataraman destinată cercetărilor oceanografice. În lungime de 27 m, ambarcațiunea are 220 tone. Varianta multicocă aleasă prezintă trei avantaje principale față de soluția uzuală a navelor monococ: o mai bună stabilitate pe o mare agitată, creșterea suprafeței disponibile pentru instalarea laboratoarelor și a personalului științific, calități deosebite de izolație fonică. Pe lîngă echipajul care va asigura navigația, nava cataraman, construită din aluminiu, va putea lua la bord 8—10 cercetători. Misiunile sale vor consta, în principal în studierea ecologiei la populațiile aflate la bordura Mediteranei și în evaluarea resurselor ce pot fi exploatate fără a se afecta mediul ambiant.

10 glob MAGAZIN

Nr. 48 (1832) din 28 noiembrie 1992

Biblioteca magazin de proză scurtă

AVERTISMENTUL (II)

Trebuie să vă spun că în acele circumstanțe, problema se internaționaliza. În acel an 2013, cînd comunicările deveniseră ultrarapide, nu mai putea exista un eveniment în Honolulu care să nu fie cunoscut la București peste zece minute. Deci concluzia de bun simț trasă imediat a fost uluitoare dar adevărată : cele trei mari bănci, situate în zone geografice atît de depărtate între ele, au fost furate simultan, sau aproape simultan !

Consiliul de Securitate al ONU, condus în acea vreme de reprezentantul eschimoșilor canadieni (prin rotație cu cei groenlandezi) a dispus formarea a două comisii : una de detectivi, sprijinită de Interpol, și alta de oameni de știință, condusă de Stephen Hawking. Întrebarea esențială se bifurca în două întrebări-surori : **cum naiba au fost „smulse" clădirile și unde sînt ele acum ?** (se observă din tonul întrebărilor enervarea mondială). Pentru ONU avea deocamdată, mai puțină importanță CINE fusese „strengarul" de hoț. În mintea multor demnitari se strecurase tiptil ideea unei prime lovituri a extraterestrilor, dar ce să facă EI cu banii și valorile NOASTRE? Acreditarea publică a acestei ipoteze nu putea fi decît a unui client al ospiciului. Și totuși...

Toate guvernele lumii, buimăcite de ce se întîmplase la București, New York și Manila, puseseră gărzi speciale în jurul tuturor institutiilor fundamentale ale țărilor lor. Mișcarea mondială a femeilor a protestat și a cerut paza maternităților, grădinițelor și leagănelor de copii. Homosexualii și lesbienele au format patrule în fața cluburilor lor de noapte și de zi, dar adevăratii bărbați s-au postat în fața celor mai renumite bordeluri sub deviza : „Nu cedăm plăcerilor pămîntești veneticilor din Univers !"

Toată această harabaură internațională nu tinea seama de un lucru elementar : și pînă atunci băncile fuseseră păzite ! Unde sînt paznicii ?

Academicieni din toată lumea analizau mostre din pămîntul tasat de sub fundatiile băncilor respective dar nimic deosebit ! Cîtiva vizionari au fost consultați, în cel mai discret mod, dar și ei s-au dovedit neputincioși. Un vestit clarvăzător din Colentina a intrat de bună voie în comă și s-a trezit singur după zece ore. Primele lui cuvinte au fost : „Satana nu s-a bărbierit de două zile !", și atît. Un alt magician, care scrisese un tratat despre limba extraterestrilor, demonstrînd că au un accent malgas transpus în ultrasunete, s-a lăsat călcat de o basculantă pentru a intra în extaz. Dar extazul s-a prelungit atît de mult, încît familia a fost nevoită să-l anunțe decesul. S-au făcut funeralii naționale.

Dar despre ceea ce s-a întîmplat în culisele evenimentului principal se pot scrie cărți, rafturi de cărți. Incertitudinea și frica de forțe ostile omenirii erau la ordinea zilei. Populația globului simțea o primejdie subtilă. Clădirea Băncii Naționale Române cîntărea atunci cînd mai era la locul ei, peste 10 000 de tone, dar se „volatilizase" ca un balon înțepat cu o insignă...

Trecuseră trei zile de la furtul băncilor, cînd telefonul secretarului ONU tîrîi timid. O domnișoară bine apretată ridică receptorul :

— Aici ONU, vă ascultăm !

— Sărut mîna, numele meu e Sebastian și stau în Balta Albă, România. De două zile încerc să iau legătura cu dv. Abia acum se pare că am reușit.

— Arhipelagul Balta Albă ? întreabă

secretara. În Pacific sau Atlantic ? (dialogul se desfășura în limba engleză, iar traducerea mea e aproximativă).

— Nu contează, replică românul. V-am deranjat ca să vă spun unde sînt băncile furate...

— Cuuum ? secretară își smulse genele false și făcu legătura cu Consiliul de Securitate, iar cu cealaltă mînă dădu drumul unui casetofon mai mic decît unghia ei dulce dată cu ojă vinetie. Continuați vă rog !

— Am 13 ani — începu românul destăinuirile — și mă pasionează astronomia. Am construit în secret (tăticu n-ar fi fost de acord) un mic radar, care lucrează într-un spectru de foarte joasă frecvență, astfel încît să nu mă interfereze cu nimeni de pe Terra. Altfel, as avea prea mulți paraziți. Luneta și radarul meu fixate la fereastra bucătăriei ce dă spre lacul I.O.R., sînt conectate la un computer cumpărat cînd am soart pusculița... Din motivele arătate mai sus, nu lucrez decît noaptea. De fapt mă pasionează o steluță din Proxima Centauri, care-mi face cu ochiul de cîteva luni...

— Îți face cu ochiul ? murmură aiurită secretara. Vorbise în șoaptă pentru că acum erau conectați toți sateliții de comunicație ai Pămîntului (decizie ad-hoc a Consiliului de Securitate) și toate guvernele ascultau convorbirea.

— Ei, asa îmi place mie să cred.

— Bine, bine, spune mai repede unde sînt băncile.

— Doamnă, acum băncile sînt la locul lor.

Urmă o pauză prelungă, timp în care s-a crezut că băiatul glumea.

— Cum „la locul lor" ?

— Da doamnă ! Așa cum au fost luate, tot așa au fost depuse în găurile respective.

În acea clipă s-a auzit un clac ! mondial și oamenii guvernelor din România, SUA și Filipine s-au repezit spre locurile cu pricina. Imaginea era stupefiantă : clădirile erau într-adevăr la locul lor, însă paznicii și locuitorii cartierelor din apropiere fuseseră adormiți cu un gaz special, necunoscut încă pe Terra. S-a intrat în clădiri și s-a constatat că și paznicii de noapte din interior dormeau și probabil nici ei nu știau ce naiba s-a întîmplat. Tot mobilierul era și el la locul lui, toate safe-urile erau intacte și usile speciale ale trezorerilor erau ca neatinse. Bineînțeles că înăuntru nu se mai afla nici un ban, nici o hîrtie de valoare, nici un lingou de metal prețios...

PAUL IOAN

(Va urma)

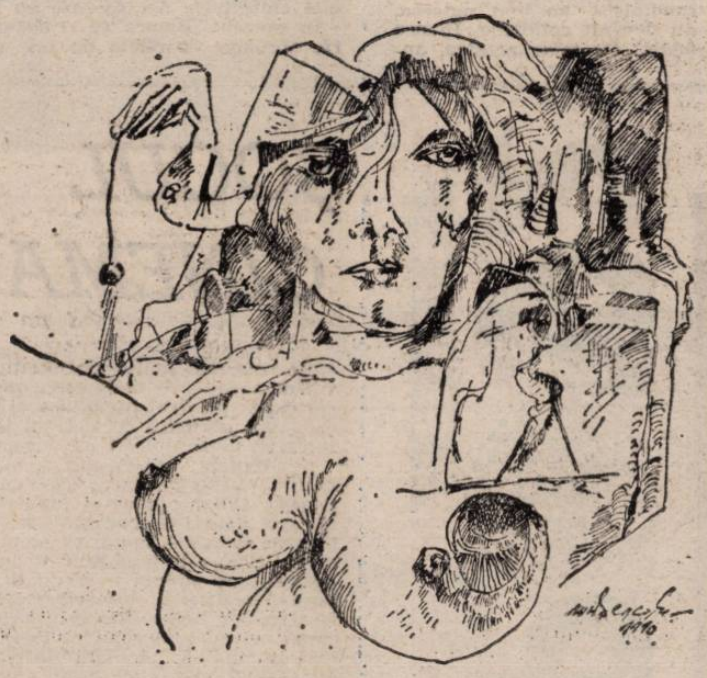

Grafica de MARIAN DEACONU

VAZA CHINEZEASCĂ (VIII)

de E. TABB

Generalul și Erlman se holbară la el nedumeriți.

—...Ceea ce face omul este prestabilit de caracterul său, — continuă Dan. — Dați-i un anumit stimulent și el va reacționa strict într-un anumit fel, care poate fi prevăzut din timp. Amintiți-vă cine a fost Kliger. Un om blînd și fragil, gata să execute necondiționat orice ordin. Și a făcut aceasta în decurs de zece ani, timp în care darul lui de clarvăzător s-a dezvoltat din ce în ce mai mult. El a învățat „să vadă" viitorul și odată „a văzut" ceva ce l-a dus la disperare.

Disperare care a fost suficientă pentru a rupe cu modul obișnuit de viață. Kliger a fugit.

A ieșit în libertate. A furat. Încerca să-și umple fiecare minut cu ceea ce, după părerea lui, era un obiect al frumuseții. Apoi a sustras vaza chinezească antica. ...

— De ce? — Penn era interesat de vorbele lui Dan.

— Păi, pentru că s-a văzut în fața războiului... ultimul și cel mai distrugător. A văzut în față pieirea...

Dan se aplecă cu tot corpul înainte; a uitat de țigară, în ochi îi strălucea dorința de a explica oamenilor că toate acestea nu erau vorbe goale, ci adevărul gol goluț.

—...A văzut sfîrșitul tuturor. Și-a văzut propria moarte. Și, el, sărmanul, vroia ca măcar în ultimele ceasuri să trăiască puțin de-a-adevărate-lea.

Cele spuse aveau un anumit sens. Chiar și pentru Penn care citea rapoartele secrete și care avea cunoștință despre descompunerea personalității umane, despre dezagregarea psihologică și extrapolară.

— Eu... Penn își înghiți saliva. — Eu nu dau crezare acestor lucruri.

— Dar acesta este adevărul.

Dan își aminti de țigară.

— Am discutat cu el timp îndelungat și mi-a spus multe lucruri interesante. Ar fi putut ,dacă ar fi dorit, să rămînă pentru totdeauna în libertate. Dar a obosit, era epuizat, descurajat și speriat. A ținut foarte mult să viziteze expoziția... și își aștepta moartea de la gloanțele lui Bronson.

— Ia stai, ia stai!

Erlman căzu pe gînduri, ridurile îi brăzdau fruntea încruntată.

— Nici un om sănătos la minte nu merge la moarte de bună voie. Povestea ta este lipsită de logică.

— Lipsită, ziceți. Dar v-ați gîndit cum trebuie?

— Cu gloantele mai treacă-meargă, — mormăi Erlman, — Dar Kliger nu a murit. Bronson a fost împiedicat!

— Uite, tocmai de aceea am devenit „trădător". — Dan strivi țigara. Împiedicîndu-l pe Bronson, am demonstrat că viitorul poate fi schimbat, că, chiar și un asemenea clarvăzător, cum este Kliger, și acela poate vedea un viitor relativ, dar nu inevitabil. Aceasta ne-a dat speranță. Nouă amîndurora

Dan se ridică, se uită la generalul Penn, tronînd greoi aplecat asupra mesei, încercînd să nu-și iasă din fire la vederea urii pe care o citi în ochii generalului.

— Așa trebuia. Trebuia spart modul obișnuit de acțiune, dacă vrem să evităm acel viitor pe care l-a văzut Kliger. Eu am deschis o fereastră în fața viitorului meu. De acum încolo nu va mai fi război, nici ultimul, nici cel mai distrugător.

— Cîtă abilitate! Abil! — Penn nici nu încearcă să-și ascundă sarcasmul. — Esti foarte abil, după cîte văd. Ți-ai asumat misiunea, fără a cere acordul cuiva. Mai văd chiar și cum o să fii împușcat pentru asta.

— Nu, domnule general. — Dan clătină din cap. — Nu, dv. nu veți avea plăcerea să vedeți așa ceva.

— Așa crezi? — Dar o s-o fac eu însămi, cu propria mea mînă.

Dan zîmbi, însuflețit de cunoașterea proprie a viitorului.

— Nu, — spuse el. — Așa ceva nu se va întîmpla niciodată.

În românește de VASILE OROIAN

(Sfîrșit)

SPORT UNIVERS

SĂ ÎNCEPEM CU FOTBALUL DIN DIVIZIA NAȚIONALĂ. Acum, că se apropie partida de fotbal dintre **România** și **Cipru**, campionatul intern s-a pus pe tînjeală, dacă joacă „premianții" un meci atît de important, ceilalți se pot odihni, nu ? Pentru că atunci cînd nu se odihnesc, fotbaliștii noștri produc tot felul de surprize. Una dintre ele este locul 3 în clasament deținut de echipa **Rapid**, adică înaintea lui **Politehnica Timișoara, U Craiova**, echipe foarte bine cotate. Rapidul, care a ocupat, în majoritate, un loc pe la mijlocul clasamentului mai de fiecare dată, produce o veritabilă surpriză acum. Cu un lot fără mari valori, se impune însă **echipa** și acest lucru este plăcut. Rapid are acum 13 puncte, e drept la 7 puncte diferență față de lider, dar la numai un punct înaintea locurilor 4—7, deoarece **U. Craiova, Gloria Bistrița** (o altă surpriză), **U Cluj** și **Electroputere**, au, toată 17 puncte. Cam așa se întîmplă în campionatul intern, divizia națională. În ceea ce privește echipa națională...

Ei, bine, un optimism tensionat domnește printre membrii lotului care se va deplasa la Larnaca pentru partida de duminică cu Cipru. „Trebuie să cîștigăm" este un laitmotiv, dar acesta este laitmotivul oricărui sportiv sau echipe, mai trebuie să și reușești această năzuință. Pentru cei care doresc ca duminică, înaintea partidei televizate să aibe sub ochi și lotul națională României, îl publicăm și noi. Acesta este compus din : **Stelea, Tene, Dan Petrescu, Mihali, Dorinel Munteanu, Selimeși, Hagi, Dănuț Lupescu, Belodedici, Lăcătus, Răducioiu, Cheregi, Ilie Dumitrescu, Săndoi, Ilie Stan, Hanganu, Vlădoiu și Pandurii.** Cum se vede, lipsesc **Sabău** (accidentat), **Gică Popescu**, (neaccidentat, dar indisponibil), **Balint.** Ca noutate, Răducioiu, lumea speră într-o prestație bună a lui, este și asta o speranță. Acum, în tabăra tricolorilor pluteste o teamă, mărturisită, aceea de a face iarăși un meci bun, fără a-l cîștiga însă. Așa a fost în Belgia, așa a fost la București. Ceva nu e în regulă. Dacă joci bine, adică **mai bine** decît adversarul tău, înseamnă că trebuie să și cîștigi. Dacă nu, nu. E adevărat că echipa noastră a jucat bine, pentru spectatori și telespectatori, dar ea nu a fost **mai bună** decît ultimele ei două adversare, dovadă scorul, nefavorabil nouă. Pot fi date și alte exemple. Dinamo a jucat în deplasare la Reșița, a fost mai bună, a cîștigat, FC Barcelona are în campionatul spaniol o medie de apărare 4 goluri per partidă : aceasta este o echipă care joacă foarte bine. Și așa mai departe. Fotbalul este pe goluri, mai ales în partidele de calificare, nu pe impresie artistică. Așteptăm, așadar, de la niște profesioniști să arate că asta sînt, nu amatori. Tot legat de partide de la Larnaca, așteptăm să vedem un Lăcătus cu poftă de joc, cum s-a dovedit în partida cu Cehoslovacia, dar mai inspirat în faza de finalizare. Același lucru e valabil și pentru Hagi, șters în partida amintită mai sus, dar care a înscris un gol extraordinar în partida cu Fiorentina. De la Răducioiu despre care aflăm că ar fi fost curtat de A C Milan pentru o sumă importantă (5.000.000 dolari, spune Cornel Dinu) nu așteptăm nimic, pentru că ne-am plictisit de așteptării ar fi cazul să ne fie recompensate aceste lungi așteptări, în orice caz se pare că el nu știe nici măcar pe ce loc se află echipa la care joacă, Brescia, în campionatul italian. Mă rog, sperăm să știe măcar unde se află poarta pe teren, și dacă se poate, cea a adversarilor, cu observația că, după pauză, locurile se schimbă.

SĂRITURA CU COARDA. Munca intensă, fără rabat, bine condusă, te duce aproape de fiecare dată spre victorie. Bucuria acestei victorii a fost cunoscută, după cîțiva ani de muncă și de **Irina Deleanu**, care la Campionatele mondiale de gimnastică ritmică de la Bruxelles s-a situat pe locul 3, obținînd medalia de bronz la exercițiul cu coardă, cea mai bună performanță a gimnasticii noastre ritmice.

LA ȘAH, LUCRURILE PAR A SE FI LIMPEZIT. După 20 de ani, ca în romanul lui Dumas, la șah, lucrurile par a se fi limpezit, într-un anume sens. În 1972, **Bobby Fischer** a cîștigat titlul de campion mondial, învingîndu-l pe **Boris Spansski**. Trei ani mai tîrziu, Fischer era deposedat de titlul mondial fără să joace nici o partidă. Titlul mondial a revenit în aceleași condiții (fără să joace nici o partidă) lui Karpov. Karpov și-a pus titlul în joc, pierzîndu-l în fața lui Kasparov. Acum, Fischer este campion mondial (neoficial) deoarece l-a învins încă o dată pe Spasski (10—5), după ce aproape 18 ani nu a mai existat în lumea șahului mondial. Va urma **Fischer—Kasparov?** Deocamdată, se pregătește un meci între **Spasski** și **Judit Polgar**, fenomenala jucătoare maghiară care este posesoarea titlului de mare maestru internațional, atenție, în clasificarea pentru bărbați! Ea a reușit acest lucru la vîrsta de 15 ani și 5 luni, bătînd recordul de precocitate care aparținea lui Bobby Fischer (15 ani și jumătate).

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 30.11 — 6.12.1992

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Succes financiar deosebit.
Marți: Oscilații sentimentale acute.
Miercuri: Stare de iritare, polemici.
Joi: Două inițiative profitabile.
Vineri: Dispoziție sufletească excelentă.
Sîmbătă: Scadența unei datorii morale.
Duminică: Singurătate, proiecte de viitor.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Incident familial minor.
Marți: Veste bună de departe.
Miercuri: Suprasolicitări nervoase.
Joi: Primii pași într-o afacere.
Vineri: O zi ca-n basme.
Sîmbătă: Totul vă merge din plin.
Duminică: Primiți o vizită neașteptată.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Somnolență, monotonie, indispoziție.
Marți: Un ghinion previzibil.
Miercuri: Șoapta tandră a iubirii.
Joi: Întîlnire amoroasă ratată.
Vineri: Luciditate, ambiție, tenacitate.
Sîmbătă: O veste foarte bună.
Duminică: Sănătatea vă dă de furcă.

RAC (22.06—22.07)

Luni: Două motive de optimism.
Marți: Surmenaj intelectual acut.
Miercuri: Bucurie în familie.
Joi: Criză de orgoliu profesional.
Vineri: O indiscreție se răzbună.
Sîmbătă: Inspirație, creativitate.
Duminică: Cheltuieli neprevăzute.

LEU (23.07—22.08)

Luni: Se confirmă o presimțire.
Marți: Un amic vă dezamăgește.
Miercuri: Ispita unei Fecioare...
Joi: Dezamăgire în dragoste.
Vineri: Finalizați o afacere bănoasă.
Sîmbătă: Detașare, intimitate, nostalgie.
Duminică: O întîlnire parfumată și tandră.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Vă caută norocul...
Marți: Succes financiar deosebit.
Miercuri: Intrați într-o afacere fragilă.
Joi: Un eveniment vă pune pe gînduri.
Vineri: Vă certați cu toată lumea.
Sîmbătă: Vedeți totul în negru.
Duminică: Relaxare lentă, anevoioasă.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Disensiuni profesionale acute.
Marți: Nu vă vedeți capul de treburi.
Miercuri: Noi sarcini profesionale.
Joi: Toată lumea e a dv.
Vineri: Imposibil, detașat, triumfător.
Sîmbătă: Călătorie de plăcere.
Duminică: Mare bucurie în familie.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Tristețe, nostalgii prelungite.
Marți: Dragostea cea vindecătoare...
Miercuri: Indiscreții, confesiuni amicale.
Joi: Atenție la o provocare amoroasă!
Vineri: Nu ocoliți loteria!
Sîmbătă: Nu vă vedeți capul de treburi.
Duminică: Petrecerea mult așteptată.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Iubire, tandrețe și atît.
Marți: Două vești rele.
Miercuri: Surpriză neplăcută la serviciu.
Joi: Vă satisfaceți o dorință.
Vineri: Aventură galantă reușită.
Sîmbătă: Ghinion financiar.
Duminică: Exil în propriile gînduri.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: Prospețime, creativitate.
Marți: Două vești optimiste.
Miercuri: Divergențe sentimentale.
Joi: O deziluzie cumplită vă marchează.
Vineri: Oscilații psihice, iritare.
Sîmbătă: Vă izolați de toată lumea.
Duminică: Cerul dv. se înseninează.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Cruntă dezamăgire financiară.
Marți: Odrasla vă dă de furcă.
Miercuri: Excese temperamentale.
Joi: Dispoziție sufletească excelentă.
Vineri: Scrisoare de departe.
Sîmbătă: Vedeți totul în negru.
Duminică: Incertitudini amoroase.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni: Eșec financiar previzibil.
Marți: Fantezie, inspirație, productivitate.
Miercuri: Un motiv de optimism.
Joi: Disensiuni profesionale acute.
Vineri: Reviriment financiar spectaculos.
Sîmbătă: Oaspeți prețioși la cină.
Duminică: Clipe de neuitat cu amicii.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Pionieri ai științei

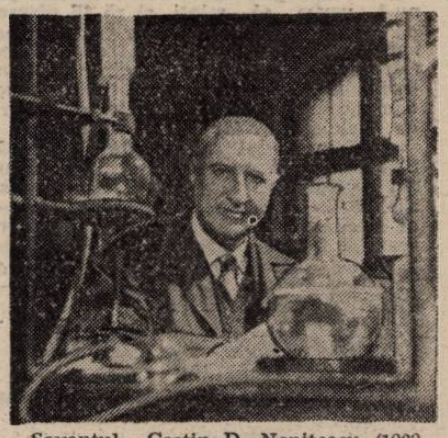

Savantul Costin D. Nenițescu (1902—1970) reprezintă una din cele mai mari personalități ale chimiei românești, unul dintre cei mai străluciți cercetători în acest domeniu științific, cu mari realizări recunoscute pe plan internațional. Costin D. Nenițescu a elaborat unul dintre cele mai bune tratate de chimie organică, după care au învățat (învață) multe generații de studenți. El a efectuat cercetări de pionierat asupra compoziției țițeiurilor românești, determinînd noi clase de constituienți (hidrocarburi și acizi organici). S-a preocupat îndeaproape de unul din cele mai complexe procese petrochimice, cracarea catalitică, și a descoperit o hidrocarbură care îi poartă numele. Studiind cele mai complicate sinteze organice, profesorul Nenițescu reușește să stabilească în anul 1933 mecanismul izomerizării cicloalcanilor, prin intermediul catalizatorului de tip clorură de aluminiu. Acest mare succes științific stă la baza reacției organice care-i poartă numele — „reacția Nenițescu" —, folosită la izomerizarea și reformarea catalitică a benzinelor. De asemenea, profesorul Nenițescu și-a adus o importantă contribuție la clarificarea comportării în sintezele organice a indolului, ca și o metodă nouă de polimerizare a etenei. În anul 1955, Costin D. Nenițescu a devenit membru al Academiei Române și a făcut parte și din alte academii științifice din lume. A fost profesor la Institutul Politehnic din București. În anul 1949 se tipărește „Chimia generală", lucrare a profesorului care reprezintă o premieră în domeniu pentru specialiștii din industria chimică. Să mai amintim la loc de cinste că d-na Ecaterina Ciorănescu—Nenițescu, soția savantului, a avut contribuții deosebit de prețioase în sintezele organice cu aplicații în industria medicamentelor (pe vremea cînd în țară nu se dorea să se știe decît de o singură chimistă...). Cuplul de savanți Nenițescu merită din plin aprecierile lumii științifice contemporane.

GUINNESS BOOK

Un tată cu 700 de fii

O recentă manie a francezilor — relevată de mai multe reviste este reprezentată de curiozitatea bolnăvicioasă asupra genealogiei propriei familii. Multe persoane iau cu asalt arhivele publice și încearcă să afle cît mai mult despre cît mai mulți dintre ascendenți. Curiozitatea alcătuirii unui arbore genealogic cît mai vast au avut-o și cei care, în capitolul respectiv, sînt cuprinși în Cartea Recordurilor Lumii. De departe, cel mai fascinant personaj al acestui domeniu al vieții oamenilor este un suveran marocan, împăratul Moulay Ismail (1672 — 1727). Înainte de a prezenta performanța sa în ceea ce privește descendenții, trebuie să amintim că Marocul este un stat unde poligamia este acceptată. Numit (din motive pe care Guinness nu le explică) „cel însetat de sînge", suveranul Moulay a avut cel puțin 1000 de copii pînă în anul 1721 (numărătoarea poate greși în minus, și nu în plus, căci el a mai trăit încă șase ani de la momentul „recensămîntului"). Se afirmă că în 1703, la vîrsta de 25 de ani, împăratul marocan avea în mod precis 525 de fii și 342 de fiice ! Ulterior, în anul 1721, i s-a născut cel de-al 700-lea băiat. Păcat că nu ni se spune de la cîte neveste. Oricum, grija suveranului de a-și ține o evidență destul de strictă a descendenților este foarte lăudabilă.

Revenind copleșiți de emoție în zilele noastre, îl remarcăm pe americanul Adam Borntrager (nu se știe ce religie avea sau cîte neveste). În anul 1984, cînd a împlinit 96 de ani, acest tată „desăvîrșit" din localitatea Medford, statul Wisconsin, a reușit să prezinte o listă foarte exactă cu 707 descendenți direcți, din care 32 erau încă în viață. Pe această amețitoare listă figurau 11 copii, 115 nepoți 529 strănepoți și 20 stră-stră-nepoți! Culmea e că despre toți, Adam (nume fatidic) știa cum s-au descurcat în viață, ce profesii au îmbrățișat (taximetriști, electricieni, telefoniste, ingineri, etc., etc.). Un singur lucru nu știa Adam americanul: să spună prenumele unui descendent atunci cînd i se arăta poza lui. La 96 de ani e scuzabil!

Mergînd în trecutul familiei sale, Megan Sue Austin (născută la 16 mai 1982), din Bar Harbor, statul american Maine, s-a văzut deținătoarea recordului de ascendenți cunoscuți. Ea a intrat, prin grija familiei sale, în posesia identității a 19 ascendenți direcți, formați din bunici, stră-bunici, stră-stră-bunici (fără nici un colateral, adică unchi, mătușă sau veri). Poate și unii dintre cititorii noștri reușesc o performanță asemănătoare.

Există în lume un singur caz în care un copil și-a cunoscut o ascendentă directă aparținînd ramurii stră-stră-stră-bunicilor (deci cu cinci generații înainte). Astfel, doamna Ann V.Weirick (1888 — 1978) a aflat la 9 septembrie 1976 de nașterea unui stră-stră-strănepot, pe nume Matthew Stork. Bătrîna doamnă din Paxtonville (Philadelphia, SUA) avea pe atunci 88 de ani. Această femeie unică în lume a murit la 6 ianuarie 1978, cu inima împăcată.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Înainte de a răspunde unor serisori, se impun unele precizări: a) metoda de față nu poate eluda convențiile clasice astrologice, conform cărora **numerotarea căsuțelor destinului se face în sens invers mișcării acelor ceasului**; același sens este preluat de metodă, deoarece harta **generică a nașterii** (astrograma) este irefutabilă pentru orice individ și privește destinul după naștere — nici astrologia nu poate scăpa de multe „dogme"; b) acceptarea sau respingerea metodei privește pe fiecare cititor în parte, autorul mulțumind încă o dată celor ce au bunăvoința să îmbogățească cazuistica; c) facem, împreună cu cititorii, primii pași spre o zonă captivantă de nonconformism zodiacal, prin analiza ascendenților și, ca orice început, drumul este perfectibil; d) pentru a răspunde tuturor cititorilor ce ne scriu, voi folosi prescurtările explicitate în textele precedente. Deci:

Chirilă Maria, n. 2.09.1941; tata n. 21.04.1901, mama n. 24.11.1912. ZOCC — Gemeni, masculin — 3m; ZCCC = Cal — Foc—Marte — Berbec, Scorpion, deci m+f; ACCC = Pămînt, Capricorn, Vărsător, deci: 1,5m + 3f; ACNT = Metal, **Venus, Taur** și Balanță, deci: **2m + 2f**; ZONT = Taur, feminin, deci: **f**; ZCNT = Foc, deci: m + f; ACNM = Apă, Mercur, Fecioara și Gemeni, deci vom avea: 2m + 2f; ZONM = Scorpion, Apă, deci: f; ZCNM = Mistreț, Apă **deci f + m. Totalul celor 9 etape este: Foc deci: 3f**; ZCNM = Cocos, Metal, deci: f + m; ACNM = Șarpe de Metal, deci: 2f + 2m; făcînd totalul celor 9 etape, vom obține: **15,5f + 5m.** Scor zodiacal feminin, metoda confirmîndu-se și în acest caz. Să urmărim în cazul Lilianei C. ereditatea zodiacală caracteriologică. Astfel, vom compara formulele vieților părinților cu formula vieții intrauterine a copilului **Formula vieții tatălui este: Lemn + Pămînt + Foc + Foc** (doar patru elemente, în lipsa orei nașterii); **formula vieții mamei: Foc + Metal + Metal + Foc. Formula vieții intrauterine a lui L.C. este: Foc + Foc + Metal + Metal.** Analizînd cele trei desfășurări caracteriologice, conform zodiacului chinezesc, se constată cu ușurință identitatea dintre formula mamei și a fiicei (ambele avînd 2F+2M). Contribuția tatălui (care are 2F + P + L) constă în cei doi F (Foc), comuni cu cei ai mamei. Deci în mod sigur copilul moștenește din energia, ambiția și temperamentul ambilor părinți.

Pentru toți cei care ne-au scris că doresc corespondențele zodiacale în privința pronosticării sexului, le reamintim următoarele: 1. Prin apă și planeta Mercur se face legătura între zodiile de Apă chinezești (Mistreț, Șobolan, Bou) și zodiile mercuriene Fecioara și Gemenii; 2. Prin Foc și Marte se face legătura între Șarpe, Cal și Oaie cu Berbecul și Scorpionul; 3 Prin Metal și Venus se face legătura între Maimuță, Cocoș și Cîine cu Taurul și Balanța; 4. Prin Lemn se face legătura între Tigru, Iepure și Dragon cu Săgetătorul și Peștii. Pămîntul nu are corespondent lunar chinezesc, ci numai anual, conform calendarului.

EPISTOLAR — METODA PREDICȚIEI

11,5m + 12f. Scorul zodiacal al sexelor confirmă. Pentru **Chirilă Liliana,** n. 4.08.1967, avînd tată n. 25.04.1938 și mama n. 2.09. 1941. Vom obține: ZOCC = Taur, feminin, deci 3f, ZCCC = Foc, Marte, Berbec și Scorpion, adică: m + f; ACCC = Lemn deci 1,5f + 3m; ZONT = Taur, deci f; ZCNT = Șarpe, Foc, deci: f + m; ACNT = Tigru de Pămînt, **deci: 2f + m; ZONM =**

Rubrici realizate de PAUL IOAN